

EXPO 2024
ŁÓDŹ POLSKA

EXPO HORTICULTURAL 2024 ŁÓDŹ POLSKA

APLIKACJA

EXPO HORTICULTURAL 2024
ŁÓDŹ POLSKA
APLIKACJA

URZĄD MIASTA ŁODZI
UL. PIOTRKOWSKA 104
90-926 ŁÓDŹ, POLSKA

EXPO@UML.ŁÓDŹ.PL
WWW.ŁÓDŹ.PL

ŁÓDŹ, POLSKA
LUTY, 2018

PEŁNA I OFICJALNA NAZWA WYSTAWY:

EXPO HORTICULTURAL 2024 ŁÓDŹ POLSKA

KRAJ:

POLSKA

MIASTO GOSPODARZ:

ŁÓDŹ

TEMAT:

NATURA MIASTA

KLASA WYSTAWY:

AI

CZAS TRWANIA :

27 KWIETNIA - 28 WRZEŚNIA 2024

5 MIESIĘCY (155 DNI)

SPIS TREŚCI:

I.	LISTY FORMALNE	9
II.	IDEA I WIZJA EXPO 2024	17
III.	GOSPODARZ WYSTAWY EXPO HORTICULTURAL 2024	25
IV.	TERMIN WYSTAWY I UWARUNKOWANIA	59
V.	MODEL ORGANIZACJI WYSTAWY	107
VI.	KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW OBJĘTYCH WYSTAWĄ LOKALIZACJA EXPO HORTICULTURAL 2024	117
VII.	POŁOŻENIE POLSKI I ŁODZI - TRANSPORT I KOMUNIKACJA	145
VIII.	TEMATYKA WYSTAWY	163
IX.	ANALIZA LICZBY I STRUKTURY ODWIEDZAJĄCYCH ORAZ UCZESTNICY WYSTAWY	177
X.	BAZA NOCLEGOWA I GASTRONOMIA	192
XI.	BIZNESPLAN I FINANSOWANIE	201
XII.	STRATEGII PROMOCJI	207

Niniejszy dokument został przygotowany, aby przedstawić Polskę oraz Łódź jako gospodarzy Wystawy EXPO Horticultural 2024. Aplikacja kompleksowo pokazuje wszystkie aspekty związane z organizacją Wystawy. Organizatorzy przedstawiają w niej kraj, samo miasto i teren rekomendowany pod organizację EXPO Horticultural Łódź Polska 2024, prezentują temat przewodni oraz analizy otoczenia i interesariuszy. Omawiają informacje dotyczące promocji i strategii komunikacji wydarzenia, a także przewidywane dane nt. uczestników, zwiedzających Wystawy.

Życzymy miłej lektury!

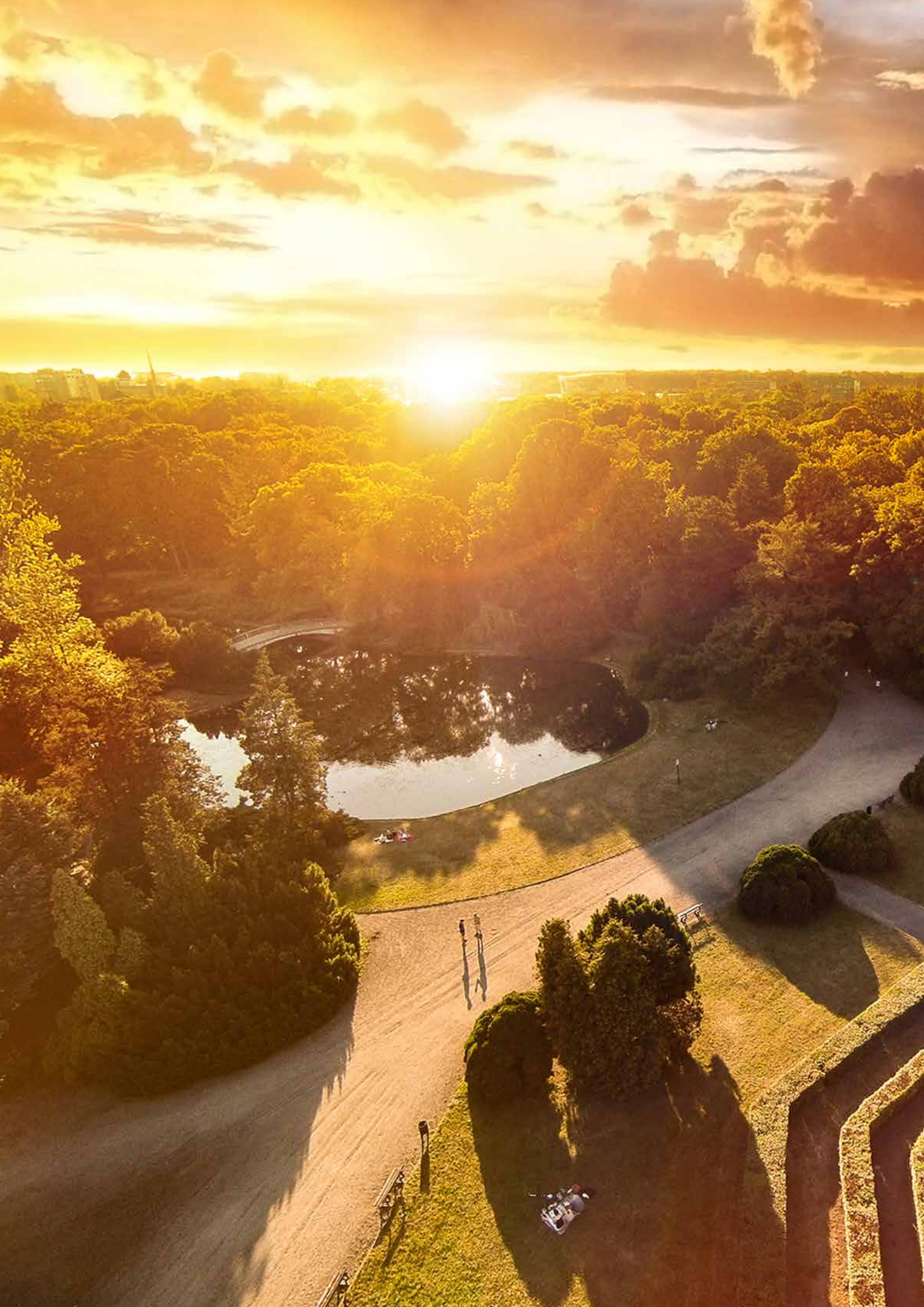

**NASZE EXPO BĘDZIE TWOIM EXPO. POLSKA STANIE SIĘ
PLATFORMĄ WYMIANY DOŚWIADCZEŃ DLA CIEBIE, TWOJEGO
MIASTA, TWOJEGO KRAJU – SKĄDKOLWIEK JESTEŚ...**

EXPO TO SZANSA DLA ŁODZI. ŁÓDŹ TO SZANSA DLA EXPO.

Nasze EXPO będzie poświęcone kształtowaniu miejskiego krajobrazu oraz wykorzystaniu potencjału zieleni w miastach. Możliwością na wymianę doświadczeń i rozwiązań poprawiających jakość życia w miastach i wprowadzających zrównoważony rozwój z poszanowaniem natury i tradycji, zarówno na poziomie globalnym, jak i lokalnym. A także szansą na zwrócenie uwagi świata na problem odnowy miast i zaprezentowanie go w sercu największego rewitalizowanego obszaru w Europie.

I. LISTY FORMALNE

LIST PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

Łódź, 14 February 2018

MAYOR OF THE CITY OF ŁÓDŹ
Hanna Zdanowska

Mr.
Tim Briercliffe
Secretary General of AIPH

Mayor of the City of Łódź
104 Piotrkowska Street
90-926 Łódź
phone: +48 42 638 41 15
fax: +48 42 638 41 24
e-mail: sekretariat.prezydenta@umlodz.pl
www.umlodz.pl

Dear Secretary General,

I and my fellow citizens wish to express our wholehearted interest in organising EXPO Horticultural 2024 exhibition in The City of Łódź. I am deeply convinced that we are ready for this challenge and that it will be a great opportunity to show the visitors how much our city and Poland have to offer.

We are proud of the changes that Łódź undergoes every day. It is worth noting that they largely take place thanks to the efforts of its citizens, who truly believe in our City and are willing and eager to put their energy and take concrete action on its behalf. Łódź is a unique place in more than one way. There are very few cities that were established relatively recently, had a tumultuous history, and yet still have been able to rediscover their identity. Today, Łódź citizens have no doubts about who they are, and its authorities know what direction the city should head in. As we were bidding to host EXPO International 2022, we managed to attract genuine interest in activities aimed at renewal of the city and obtain support from many different countries. I am convinced that this will pay off in the future and allow us to draw many participants for EXPO 2024. We would be extremely happy if Łódź was chosen as the host city of EXPO Horticultural, given that the main theme of the exhibition – Nature of the City and issues related to urban landscaping are very close to the hearts of its citizens due to our continuous revitalisation efforts and our quest to improve the residents' quality of life.

The concept of the organisation of the Exhibition has been well thought through in terms of location, transportation, as well as its main theme,

which addresses the problems of the modern world in a multidimensional perspective.

Its main focus was to find an attractive way to communicate the main topic, as well as sub-topics, to the audience, and in our opinion, the end result is going to be interesting for both international and business participants. The Exhibition thus conceived gives us a real chance to build a strong EXPO legacy that will serve future generations. The details of the proposed solutions are included in the application documents, which we present to you today. I sincerely hope that you will find them interesting and decide to grant us the right to organise EXPO 2024.

Finally, I would like to ensure you that our City is ready to organise such an Exhibition, in line with AIPH regulations. At the same time, I ensure you that I am ready to continue the talks with the Polish government with respect to this initiative and our full involvement in the organisation of the Exhibition. I am determined to make it a reality and believe that the Government of the Republic of Poland will view the idea of organising this unique event in Poland as an opportunity to showcase Polish achievements in the field of environmental protection.

Yours sincerely,

THE MAYOR OF THE CITY OF ŁÓDŹ

Hanna ZDANOWSKA

LIST WSPIERAJĄCY MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Marshal of the Lodzkie Region

al. Piłsudskiego 8 tel. /+48/ 42 663 30 00
90-051 Łódź fax /+48/ 42 663 30 02
www.lodzkie.pl kancelaria.marszalek@lodzkie.pl

Łódź, February 19th, 2018

PWII.0632.1.2018.PG

Mr. Tim Briercliffe
Secretary-General
International Association
of Horticultural Producers

Dear Sir,

I hereby express my full approval of the efforts of the City of Lodz to organize the EXPO Horticultural 2024 exhibition. I am convinced that the capital of our region is ready to meet this challenge and present the revitalization of the city with the significant use of greenery in an interesting way.

Lodz can boast of the largest forest complex located within the city limits and beautiful parks with over 100 years of history. However, Lodz is also the capital of a beautiful region with great nature and regional authorities favouring the development of the green economy. Active tourism is our domain, and the distinguishing feature is the longest horse trail in Europe. The trail can be used not only by riders but also by cyclists, walkers, runners and Nordic walking enthusiasts. To explore the attractions offered by Lodzkie Region you can also benefit from its hiking, cycling and canoeing trails. A canoeing trip along our rivers leaves unforgettable impressions - high river banks and varied views provide great experience.

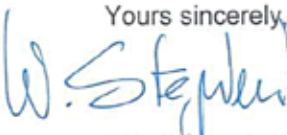
In the region, there are seven landscape parks covering almost 20 percent of its area. Near Lodz, there is a beautiful arboretum having the character of a forest park - one of the largest gardens of this type in Poland. Its area is home to some of the richest and most interesting collections of trees and shrubs in Central and Eastern Europe, as well as it includes forest experimental areas with foreign species of forest trees.

The attractiveness of the region is supported by the regional organic food produced by local producers according to traditional recipes.

The Lodzkie Region, as the coordinator of the activities undertaken in the region and the holder of the EU funds, also eagerly supports activities related to the broadly understood environmental protection and the development of the green economy. The Lodzkie Region has adopted the status of a bioregion through developing bioeconomic links within its area and through engaging in the development of circular economy. We regularly organize the European Bioeconomy Congress, the most important event of this type in our part of Europe.

The region also focuses on ecological transport by developing a network of rail connections in our area. The Lodz Agglomeration Railway allows the inhabitants of the surrounding towns to get to the capital of the region with modern and comfortable trains and performs the function of the city's peripheral rail.

Thus, I hereby declare my full support for the activities of the City of Lodz undertaken within the efforts and organization of the EXPO Horticultural 2024 exhibition. The Lodzkie Region will be a perfect complement to the rich offer prepared by the City, including its attractive proposals to spend free time in an environment friendly to the visitors of the exhibition. My declaration also includes our organizational and promotional support for the organization of the exhibition and is an assurance of the approval of it by the 2.5 million people living in Lodz.

Yours sincerely,

Witold Stępień

LIST WSPIERAJĄCY PREZESA ZWIĄZKU SZKÓŁKARZY POLSKICH

Dear Mr. Secretary General of The International Association of Horticultural Producers

On behalf of myself, the board and all the members of the Polish Nurserymen Association, I would like to express my warm support for the Łódź City Hall Office application for granting the rights to organize EXPO HORTICULTURAL 2024 in Poland.

We are convinced that the organization of such a prestigious exhibition in the center of one of the largest cities in Poland, located both in the center of the country and in Europe, will bring tangible benefits not only to the inhabitants of the Łódź agglomeration, but thanks to the implementation of ambitious goals and the presentation of universal solutions will become a source of inspiration for the whole world.

As the municipal authorities partner in creating the concept and the program of the exhibition, I can guarantee that EXPO HORTICULTURAL 2024 in Łódź will be an exceptional event. In contrast to exhibitions built on completely new fairground, outside cities or on their outskirts, Łódź has taken up the challenge of carrying out green revitalization in the heart of a large, postindustrial city - where people and nature need it most.

The title of the exhibition, NATURE OF THE CITY, brings together all the leading areas in which plants play key roles. The exhibition program includes and fulfills the need to build the social awareness of sustainable development, biodiversity, care for the environment in which we live now as well as concern about the environment for future generations.

The exhibition EXPO HORTICULTURAL 2024 in Łódź, without a doubt, will give a great opportunity for the development of the local and national economy and it will serve both plant producers and the greenery lovers. I am convinced that it will attract millions of visitors to Poland, inspiring and arousing interest in plants and the gardening industry.

Yours sincerely

Wojciech Wróblewski

Wojciech Wróblewski

President of Polish Nurserymen Association

II. IDEA I WIZJA EXPO 2024

EXPO 2024

WSPÓŁCZESNY ŚWIAT STAWIA WIELE WYZWAŃ SWOIM MIESZKAŃCOM, A JEDNYM Z KLUCZOWYCH PYTAŃ JAKIE STAWIA PRZED SOBĄ LUDZKOŚĆ JEST JAK SPRAWIĆ ABY STAŁE PODNOSIŁA SIĘ JAKOŚĆ ŻYCIA...

2.1. IDEA I ORGANIZACJA EXPO 2024

... W ślad za raportami OECD, dziś ponad połowa ludzkości mieszka w miastach, a w ciągu najbliższych trzydziestu lat ta liczba wzrośnie do niemal 70%. Jednocześnie, stale zwiększa się ogólna liczba mieszkańców świata, co oznacza że przy wciąż ograniczających się warunkach naturalnych, należy stworzyć odpowiednie podstawy do życia kilkakrotnie większej liczbie osób niż przed paroma dekadami, a nawet wiekami. Ludzkość musi szukać

odpowiedzi jak korzystać, dbać i zachować wszystko to co jest związane z podstawowymi prawami natury i jej źródłami – ziemią, wodą i powietrzem.

Dziś, niezwykle ważne jest zwrócenie uwagi na poprawę jakości życia i zdrowia w miastach, poprawa jakości powietrza, ograniczenie degradacji gleb, redukcja uciążliwości szlaków komunikacyjnych (w tym hałasu) oraz ograniczenia ich negatywnych form oddziaływania na środowisko i zdrowie człowieka.

Historia wszelkich wystaw światowych nierozłącznie związana jest ze sprawami ważnymi dla całej ludzkości. Expo były organizowane aby poszukiwać odpowiedzi na pytania dotyczące postępu cywilizacyjnego: wyżywienia, ochrony środowiska, rozwoju miast, czy mobilności. Ta idea przyświeca również kandydaturze EXPO 2024.

Polska i Łódź są doskonałym miejscem do organizacji wystawy typu Horticultural EXPO. Przede wszystkim, to region, który w ostatnim czasie przeszedł i nadal przechodzi olbrzymią przemianę – polityczną, gospodarczą i społeczną. To również społeczeństwo, które ma poczucie swojego dziedzictwa i charakteru – nowoczesności z potrzebą zachowania tradycji. Polska i Łódź odnajdują swoją tożsamość w rewitalizacji, która niezależnie od miejsca na świecie, postrzegana jest uniwersalnie – jako narzędzie do podnoszenia jakości życia.

Dla Łodzi, EXPO 2024 będzie ukoronowaniem procesu zmian zachodzących w mieście – będzie nie tylko pokazywać dorobek szeroko rozumianych działań rewitalizacyjnych, w tym „zielonej Łodzi”

ale również będzie ich nieodłączną częścią.

2.2. UWARUNKOWANIA KRAJOWE I LOKALNE

Po globalnych przemianach lat '80 i '90 ubiegłego wieku, Polska buduje swoją rolę i znaczenie na mapie świata. Od niemal dwudziestu lat, Polska jest członkiem NATO, a od ponad piętnastu – Unii Europejskiej i prowadzi politykę zarówno w wymiarze europejskim jak i regionalnym. Polska jest także niestałym członkiem Rady Bezpieczeństwa ONZ (kadencja 2018-2019), co potwierdza jej aktywny udział w gronie społeczności międzynarodowej.

Od lat rośnie również znaczenie polskich miast, które zarówno dzięki stale i skutecznie prowadzonej polityce i zarządzaniu, jak poprzez organizację wielkich międzynarodowych wydarzeń, stają się globalnymi aglomeracjami.

- Polskie miasta były gospodarzami, wspólnie z Ukrainą, piłkarskich Mistrzostw Europy w 2012 roku, a także wielu masowych imprez rangi Mistrzostw Świata.
- Warszawa, stolica Polski była gospodarzem Szczytu NATO w 2016 roku.
- Kraków, drugie pod względem wielkości polskie miasto było gospodarzem Światowych Dni Młodzieży w 2016 roku i 41. Sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa Unesco 2017.
- Katowice będą gospodarzem Szczytu Klimatycznego ONZ – COP24 (Conference of Parties), który odbędzie się w grudniu 2018 roku.

Rozwój Polski i polskich miast wpisuje

się w opracowane strategie, które odnoszą się do poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Podstawowy charakter w wymiarze międzynarodowym mają dokumenty powstałe w ramach udziału w organizacjach międzynarodowych, w tym ONZ i jej agendach wyspecjalizowanych, oraz Unii Europejskiej i pozostałych sojuszach regionalnych. Należy tu wymienić zwłaszcza rezolucję ONZ (Agendę) 2030 na temat zrównoważonego rozwoju, której Polska jest jednym z sygnatariuszy. W wymiarze krajowym, główne znaczenie ma, opracowany przez ówczesnego Ministra Rozwoju, a obecnie Premiera RP, Mateusza Morawieckiego, Plan na rzecz zrównoważonego rozwoju, który po diagnozie aktualnych i potencjalnych problemów kraju, zawiera pakiet realizowanych inicjatyw zmierzających do uwolnienia własnego potencjału dla odpowiedzialnego rozwoju Polski i podniesienia jakości życia Polaków.

Na gruncie samorządowym, została uchwalona Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+, która definiuje długookresowe wyzwania i problemy społeczności lokalnej. W wymiarze promocyjnym, znaczenie ma również Strategia Marki Miasta Łódź, której głównym zadaniem jest tworzenie wizerunku Łodzi jako miasta przemysłów kreatywnych, lidera zmian i rewitalizacji, uosabianego dotychczas poprzez hasło „Łódź Kreuje”. Z kolei na gruncie regionalnym, Sejmik Województwa Łódzkiego uchwalił Strategię Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020.

Warte podkreślenia jest również to, że Łódź ma wieloletnie doświadczenie w tworzeniu innowacyjnych rozwiązań z wykorzystaniem fitotechnologii, których podstawą jest ogrodnictwo (horticulture). Przykładem może być koncepcja Błękitno-Zielonej Sieci, realizowana w ramach projektów europejskich SWITCH i EH-REK.

2.3. TEMAT GŁÓWNY I CELE WYSTAWY

Globalne wyzwania i uwarunkowania lokalne sprawiają, że EXPO 2024 Łódź Polska dotyczy podnoszenia jakości życia w miastach i zrównoważonego rozwoju dzięki rewitalizacji, poszanowaniu i świadomemu korzystaniu ze środowiska, a także na włączaniu społecznym. Te założenia znajdują swoje odzwierciedlenie w proponowanym temacie głównym wystawy:

NATURE OF THE CITY – NATURA MIASTA

Natura Miasta to powrót do idei miasta jako miejsca do życia w przyjemnym i zdrowszym otoczeniu – miejsca życia, pracy, mieszkania, oraz odpoczynku, rozrywki i rekreacji. Natura niesie ze sobą wiele pozytywnych i wieloznacznych skojarzeń, od związanych z odpowiedzialnym korzystaniem ze środowiska aż do poszanowania dziedzictwa. Natura to także pewne cechy pierwotne, stan który można zachować lub do niego powrócić dzięki odpowiedzialnej działalności ludzkości. Natura jest zatem odzwierciedleniem porządku.

Hasło “Nature of the City – Natura Miasta” odzwierciedla również założenia EXPO 2024 Łódź Polska, ponieważ odnosi się do charakteru wystawy, organizowanej w mieście oraz dla miasta i jego mieszkańców. “Nature of the City – Natura Miasta” to także podstawa dla tematów uzupełniających Wystawy, które dotyczą życia w mieście (Nature of Living), pracy, biznesu i ekonomii (Nature of Business), czasu wolnego, odpoczynku i rekreacji (Nature of Leisure), oraz zdrowia, prawidłowych nawyków żywieniowych i zdrowego trybu życia (Nature of Health), a także tematu dodatkowego i wykraczającego poza ramy samej ekspozycji, dotyczącego społecznego zaangażowania, czyli Nature of us.

Ponadto, hasło “Nature of the City – Natura Miasta” jest spójne ze wszystkimi działaniami promującymi rewitalizację, które od czasu kandydatury do organizacji EXPO 2022 są komunikowane jako City Re:Invented. Rewitalizacja odnosi się zarówno do działań dotyczących środowiska, jak również rewitalizacji obszarowej czy partycypacji społecznej. Jednocześnie, przenikające wszystkie działania rewitalizacyjne hasło City Re:Invented to zachowanie lokalnego i narodowego dziedzictwa, które przejawia się w ochronie, poszanowaniu i nadaniu nowej energii funkcjom i tradycjom miasta.

Główny temat EXPO 2024 Łódź Polska jest również spójny z celami Horticultural Expo, ALPH oraz BIE, czyli dzieleniem się doświadczeniami i rozwiązaniami, które poprawiają jakość życia w miastach. Ponadto, temat pozwala na promocję innowacji w dziedzinie rolnictwa, ogrodnictwa i kształtowania krajobrazu.

2.4. POWODY UBIEGANIA SIĘ O WYSTAWĘ

Organizacja EXPO Horticultural 2024 w Polsce, w Łodzi ma służyć podnoszeniu jakości życia w miastach i zrównoważonemu rozwojowi z poszanowaniem natury i tradycji, tak na gruncie globalnym jak i lokalnym. Temat odpowiada na globalne wyzwania państw, społeczeństw i społeczności świata, i jest spójny z podstawowymi wartościami i zadaniami BIE. Powody ubiegania się o Wystawę można rozpatrywać z wielu perspektyw, w tym środowiskowej, gospodarczej, naukowej i wizerunkowej.

- ▶ perspektywa środowiskowa - promocja na arenie międzynarodowej prośrodowiskowego podejścia do rozwoju państw i miast;
- ▶ perspektywa gospodarcza – wykorzystanie silnych stron rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, motoru gospodarczego Polski;
- ▶ ekspansja zagraniczna polskich firm, promowanie polskich marek, nawiązywanie relacji biznesowych;
- ▶ rozwój innowacyjnych firm (budowa przyjaznego otoczenia dla podmiotów i systemu wsparcia innowacji i nowoczesnych technologii) – nowe technologie ekologiczne, energetyczne, projektowe;
- ▶ perspektywa naukowa - wykorzystanie międzynarodowego dorobku naukowo-badawczego w zakresie kształtowania przestrzeni miejskiej;
- ▶ platforma wymiany wiedzy i praktyk związanych z szukaniem odpowiedzi na aktualne wyzwania stojące przed współczesnymi miastami;

- ▶ perspektywa wizerunkowa – przedstawienie idei ogrodnictwa miejskiego jako skutecznego mechanizmu kształtowania polityki zrównoważonego rozwoju w Polsce;
- ▶ prezentacja polskiego dorobku oraz dziedzictwa historycznego i kulturowego.

III. GOSPODARZ WYSTAWY EXPO HORTICULTURAL 2024

3.1 O POLSCE

RYS HISTORYCZNY

Początki istnienia Państwa Polskiego datuje się na okres panowania pierwszego władcy – Mieszka I, który w 966 roku przyjął chrzest, a tym samym wprowadził rządzone przez siebie państwo do grona krajów reprezentujących europejski krąg kulturowy. Korzystne sojusze i mądre rządy jego następcy, pierwszego króla Polski, Bolesława Chrobrego, i kolejnych władców sprawiły, że Polska stała się jednym z najpotężniejszych krajów w Europie.

Rzeczpospolita jest w tym czasie potęgą gospodarczą, militarną i polityczną. Wiele różnych okoliczności m.in. wojny ze Szwecją, Rosją i Imperium Osmańskim, upadek handlu, izolacjonizm czy rządy Sasów, złożyło się na to, że Rzeczpospolita znalazła się w głębokim kryzysie. Mimo dwóch rozbiorów Polski, udaje się przyjąć w 1791 roku Konstytucję – drugą na świecie i pierwszą w Europie. 4 lata później Rzeczpospolita znika z mapy świata na 123 lata, rozdzielona pomiędzy trzy mocarstwa: Austrię, Rosję i Prusy.

Dopiero po I wojnie światowej Polska odzyskuje suwerenność, jednak 20 lat później ponownie musi stawić opór agresorom – III Rzeszy i Związkowi Sowieckiemu. Gdy w 1945 roku kończą się konflikt i działania militarne, w Polsce w dalszym ciągu nie można mówić o wolności.

W latach 80. władze bezlitośnie rozbijają strajki robotników domagających się polepszenia standardu życia.

Powstanie Solidarności, związku zawodowego zrzeszającego 10 milionów

Polaków, a następnie doprowadzenie do obrad Okrągłego Stołu sprawia, że 4 czerwca 1989 roku odbywają się pierwsze częściowo wolne wybory. Jest to bez wątpienia jeden z najważniejszych momentów w historii nowożytnej Polski. Polska przeszła długą i burzliwą drogę od kraju centralnie zarządzanego, komunistycznego do wolnorynkowej gospodarki i nowoczesnego, demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego.

Dziś jest jednym z najszybciej rozwijających się państw w Europie i równocześnie pozostaje jednym z najbardziej atrakcyjnych rynków inwestycyjnych.

WSPÓŁCZESNA POLSKA

Polska to kraj położony w Europie Środkowej nad Morzem Bałtyckim, sąsiadujący od zachodu z Niemcami, od południa z Czechami i Słowacją i wschodu z Ukrainą, Białorusią, a od północnego-wschodu Litwą i Rosją (obwodem kaliningradzkim).

Polska jest państwem o stabilnej gospodarce, ugruntowanej sytuacji politycznej, z bogatą historią, ogromnym dziedzictwem kulturowym a także pięknymi krajobrazami florą i fauną.

KLUCZOWE WSKAŹNIKI MAKROEKONOMICZNE
ORAZ PODSTAWOWE DANE NT. POLSKI ZAPREZENTOWANO PONIŻEJ.

Powierzchnia	312 679 km ²
Populacja	38,426 mln (07.2017)
Gęstość zaludnienia	123/km ² (2017)
Stolica	Warszawa
PKB per capita	10833,26 euro (48208 zł) (2016)
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw brutto	1178.61 euro (12.2017)
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	6,6 % (12.2017)
Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni kraju	32.5 % (2015)
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem	10,243.7 hm ³ (2014)
Całkowita emisja dwutlenku węgla w tys. ton	310307 (2014)

Źródło: <http://stat.gov.pl/>

Polska od 1999 r. jest członkiem NATO, od 2004 r. państwem członkowskim Unii Europejskiej. Globalny kryzys gospodarczy nie zaszkodził Polsce, która jako jedyny kraj w Europie nie doświadczyła recesji, a ponadto rozwijała się w najszybszym na kontynencie tempie.

Wzrost gospodarczy w Polsce następował w czasie kryzysu gospodarczego i nadal jest we wzrostowej fazie cyklu koniunkturalnego. Według wstępnych szacunków Głównego Urzędu Statystycznego w całym roku 2017 poziom Produktu Krajowego Brutto wzrósł o 4,6 %, natomiast rok wcześniej dynamika ta wyniosła 2,9%. Niezwykle istotna jest także malejąca stopa bezrobocia – pod koniec 2017 roku była najniższa od 26 lat, a obecnie Polska jest jednym z 7 krajów Unii Europejskiej o najniższym wskaźniku.

W zakresie bezpieczeństwa Polska jest krajem niezwykle stabilnym i bezpiecznym - nie występuje zagrożenie terrorystyczne, poziom tolerancji wśród

społeczeństwa jest relatywnie wysoki, a służby bezpieczeństwa, np. policja czy straż pożarna i wojsko mają bardzo wysoką pozycję w rankingach zaufania publicznego.

ATRAKcje TURYSTYCZNE W POLSCE

W Polsce z roku na rok zwiększa się ruch turystyczny. Turysty mogą korzystać z licznych atrakcji w nie tylko w największych Polskich miastach, ale także w mniejszych, malowniczych miejscowościach i regionach. Poniżej niektóre z atrakcji, które oferuje Polska.

- **Mazury** – region geograficzno-kulturowy w północno-wschodniej Polsce, Malownicza kraina 1000 jezior, ulubione miejsce na mapie żeglarzy, wędkarzy, wielbicieli wycieczek pieszych i rowerowych. Mazury to także raj dla miłośników przyrody, ze względu na bogactwo niespotykanych w innych regionach Polski gatunków zwierząt i roślin.
- **Tatry** – najwyższe pasmo górskie w Polsce oraz w regionie pomiędzy Alpami i Kaukazem. Liczne stawy, malownicze doliny oraz strome zbocza decydują o niezwykłym uroku tego miejsca. Zimą Tatry przyciągają wielbicieli narciarstwa, zaś w cieplejszej porze dominują w nich miłośnicy wędrówek górskich, mając do dyspozycji ok. 250 kilometrów szlaków. Nieodłącznym elementem Tatr jest Zakopane – najbardziej popularna, turystyczna miejscowość w polskich górach.
- **Bieszczady** – mniej uczęszczane niż Tatry ale równie malownicze góry. Uwielbiane przez turystów poszukujących ciszy, pięknych krajobrazów i zabytkowych, drewnianych kościołków. W porze letniej przyciągają turystów także ze względu na bogactwo fauny i flory
- **Jura Krakowsko- Częstochowska** – kraina w południowej Polsce charakteryzująca się urozmaiconym krajobrazem z charakterystycznymi białymi ostańcami i bogactwem zabytków architektury- ruiny zamków. Region bardzo cenny przyrodniczo oraz atrakcyjny dla rekreacji.
- **Kazimierz Dolny** – jedno z najbardziej popularnych polskich miasteczek o wybitnych walorach turystyczno- wypoczynkowych. Ze względu na atrakcyjne położenie, bogatą historię, wspaniałą

architekturę, kręte uliczki, ruiny zamku – to miejsce niezwykle popularne wśród polskich i zagranicznych turystów ale także i artystów.

- **Wieliczka** – mała miejscowość nieopodal Krakowa, która stała się jedną z najbardziej odwiedzanych atrakcji turystycznych w Europie, ze względu na znajdującą się tu legendarną kopalnię soli. Kopalnia przypomina bajkowe królestwo zbudowane z czystej soli poprzez unikatowy labirynt z systemem komnat i korytarzy.
- **Duże, polskie miasta.** Warte odwiedzenia są także duże, polskie miasta takie jak np.: Kraków, Wrocław, War-

szawa, Łódź czy Gdańsk, które oferują nie tylko piękne starówki, zabytkową architekturę, ale także interesujące rozwiązania w kontekście rozwoju obszarów zielonych.

3.2 O ŁODZI

Łódź jest miastem o niezwyklej historii. Równie spektakularnym tempem rozwoju, jakiego doświadczyło to miasto, mogło się w XIX i XX poszczycić jedynie Chicago.

3800 kamienic frontowych, 27 pałaców, 200 fabryk i kilkadziesiąt willi – to tylko część niesamowitego dziedzictwa, które pozostało nam po czasach rozkwitu industrialnego miasta. Strefa Wielkomiejska, która się zachowała w Łodzi jest największa i najlepiej ukształtowana spośród wszystkich polskich miast.

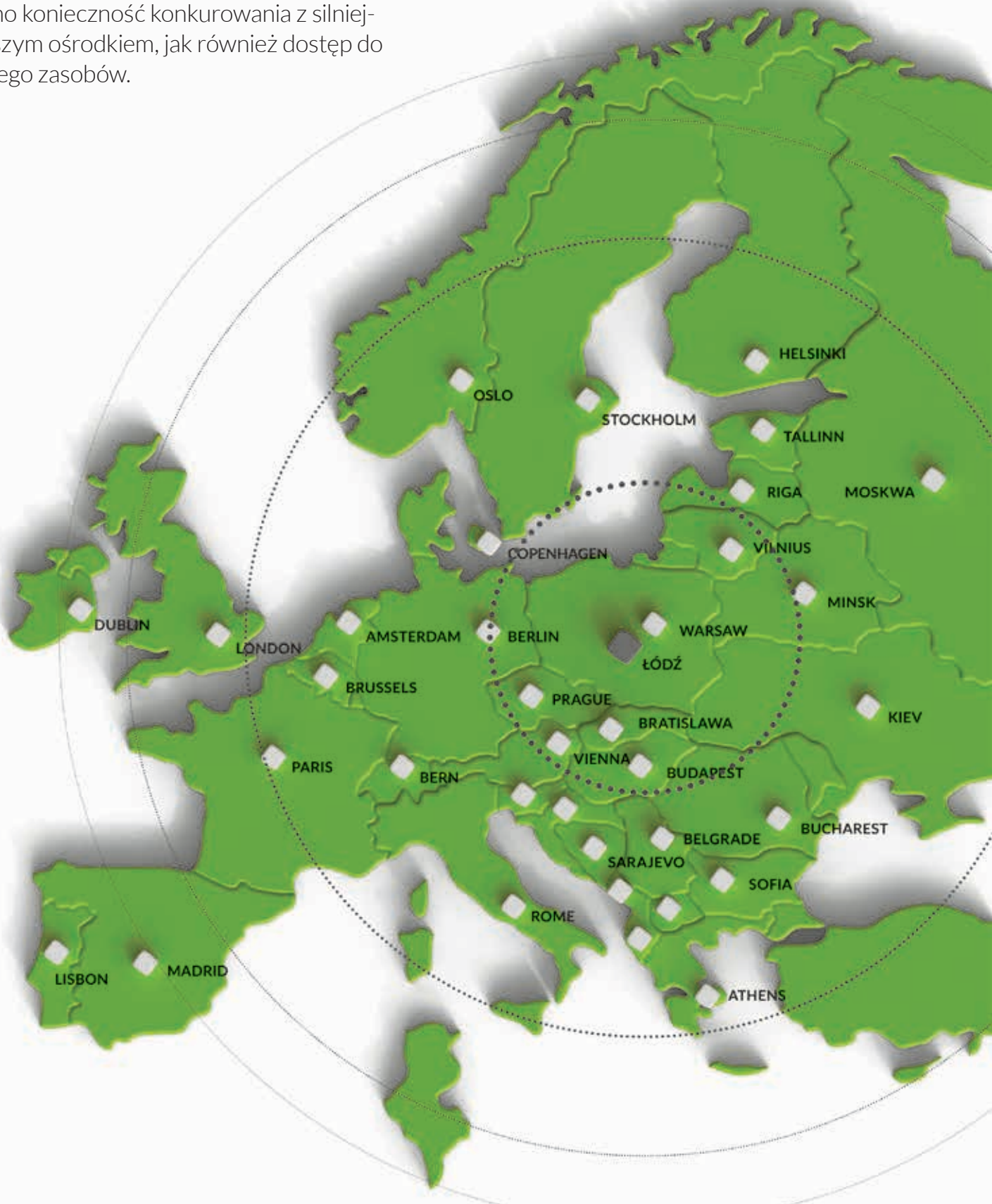
Trudna historia połączona z brakiem troski o łódzkie dziedzictwo sprawiły, że mieszkańcy stracili wiarę w swoje miasto, przestali dostrzegać jego piękno, a duma z pochodzenia w wielu przypadkach została zastąpiona przez wstyd.

Dziś miasto się odradza. W dużej mierze dzięki jednostkom, które spojrzały w górę, na piękne detale elewacji kamienic, na ten niesamowity pomnik historii, którym jest łódzka postindustrialna architektura i uwierzyły, że Łódź znowu może

być wielka. Obecnie jesteśmy świadkami historycznej przemiany, z czego zdaje sobie sprawę coraz liczniejsza grupa mieszkańców. Niełatwo jest uświadomić sobie jej prawdziwą skalę – zmienia się całkowicie łódzka rzeczywistość. Najważniejsze jest jednak to, że dzieje się to dla mieszkańców, przy ich udziale i z poszanowaniem historii. Coraz więcej łodzian z każdym miesiącem będzie mogło na nowo dostrzegać piękno swojego miasta, aby za kilka lat odnaleźć się w nowej „dawnej Łodzi” tętniącej życiem, z której mieszkańcy będą dumni.

**ŁÓDŹ JEST TRZECIM CO DO WIELKOŚCI MIASTEM W POLSCE, ZLOKALIZOWANYM W CENTRALNEJ CZĘŚCI KRAJU, W ODLEGŁOŚCI 130 KM OD STOLICY KRAJU. ŁÓDŹ LEŻY TAKŻE CENTRUM PO-
NAD MILIONOWEJ AGLOMERACJI (CZWARTEJ CO DO WIELKOŚCI W POLSCE) OBEJMUJĄCEJ M.IN. PABIANICE, ZGIERZ, ALEKSANDRÓW, KONSTANTYNÓW, OZORKÓW, STRYKÓW I GŁÓWNO.**

Analizując sytuację społeczno-gospodarczą Łodzi, w szczególności jej aspekt ekonomiczny, należy zwrócić uwagę na mającą decydujące znaczenie dla miasta niewielką odległość od Warszawy. Bliskie położenie stolicy oznacza zarówno konieczność konkutowania z silniejszym ośrodkiem, jak również dostęp do jego zasobów.

ŁÓDŹ WSPÓŁCZESNA W LICZBACH

Łódź to silny ośrodek gospodarczy z dużym potencjałem rozwoju. Świadczą o tym zaprezentowane poniżej statystyki. Znaczna liczba ludności, przedsiębiorstw, uczelni wyższych i studentów, tworzą doskonałe warunki do rozwoju gospodarki. Kolejnymi atutami miasta są centralne położenie na mapie kraju i Europy oraz stale poprawiające się skomunikowanie.

Powierzchnia Łodzi:	29325 ha
Powierzchnia aglomeracji:	249893 ha
Liczba mieszkańców Łodzi:	698,6 tys. (06.2016)
Liczba mieszkańców aglomeracji:	1,1 mln (2016)
Liczba firm w Łodzi:	91,488
Liczba firm na terenie aglomeracji:	126, 966 (2016)
Bezrobocie w Łodzi:	6,9 % (09.2017)
Liczba studentów w Łodzi :	80 676 (2014)
Obszar objęty ŁSSE:	192 ha (2015)
Liczba instytucji kultury w Łodzi:	26
Liczba uniwersytetów w Łodzi :	23

KULTURA I TURYSTYKA W ŁODZI

Łódź to ogromny ośrodek turystyczny i kulturalny, który zмага się ze stereotypem miasta szarego, brzydkiego i niebezpiecznego, co wynika z jego burzliwej historii. Zauważalne są wyraźne zmiany wizerunkowe, poprawa postrzegania na zewnątrz jako miasta posiadającego unikatową historię przemysłową, a pomniki pozostałe po dawnych fabrykantach stanowią obecnie atrakcje turystyczne, które przyciągają turystów z kraju i świata. Miejskie szlaki tematyczne związane z architekturą przemysłową, ulicą Piotrkowską oraz willami i pałacami bardzo dobrze oddają charakter miasta.

- Atrakcją Łodzi jest mnogość willi i pałaców. Na terenie całego miasta znajduje się ponad 200 takich obiektów. Obrazują one bogactwo i przepych dawnych fabrykantów, którzy rozwijali swoje fortuny na terenie Łodzi. Obecnie stanowią obiekty administracji publicznej, muzeów oraz innych instytucji.
- Łódź to także bogactwo murali, które zdobią różne części miasta. Wielkoformatowe malowidła eksponują artystyczny obraz Łodzi, podkreślając oryginalny miejski charakter – Galeria Urban Forms.
- Głównym symbolem Łodzi jest ulica Piotrkowska, która zawsze tętni życiem. W obrębie ulicy znajdują się restauracje, kawiarnie, hotele, kamienice o wyjątkowym wzorze architektonicznym. Miejsce to stanowi centrum rozrywki i kultury w Łodzi.
- Obiekty, które kiedyś stanowiły centra

produkcyjne, dziś świecą swym blaskiem jako unikatowe pomniki historii Łodzi. Najbardziej rozpoznawalnymi obiektami są: Manufaktura, Elektrownia EC1, Pałac Izraela Poznańskiego oraz Biała Fabryka Ludwika Geyera.

- Atrakcją Łodzi są szlaki turystyczne, w tym łódzki szlak konny, czyli najdłuższa w Europie trasa dla miłośników turystyki konnej o długości 1817 km, szlak „Wille i pałace”, galeria Wielkich Łódzian, szlak Łódź Bajkowa, szlak dziedzictwa filmowego, Juliana Tuwima i szlak architektury przemysłowej.

ŁÓDŹ – MIASTO FESTIWALI

Łódź jest gospodarzem wielu krajowych i międzynarodowych wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych. W większości są to cykliczne imprezy odbywające się na terenie Łodzi. Szeroka gama festiwali i wydarzeń kulturalnych, którym zazwyczaj towarzyszą wystawy, spotkania, dyskusje, koncerty, projekcje oraz szereg innych imprez, pozwala na stworzenie interdyscyplinarnego obrazu Łodzi jako „miasta festiwali”.

Zestawienie znanych festiwali i wydarzeń kulturalnych odbywających się w Łodzi

- Festiwal Łódź Czterech Kultur
- Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki
- Se-ma-for Film Festival
- Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier
- Łódź Design Festival
- Light Move Festival
- Soundedit
- Explorers Festival
- Międzynarodowy Festiwal Fotografii
- Forum Kina Europejskiego „Cinergia”
- Międzynarodowy Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych w Teatrze Powszechnym
- Ogólnopolski Studencki Przegląd Piosenki Turystycznej YAPA
- Międzynarodowy Festiwal Odkrywców, Podróżników i Ludzi Aktywnych „Mediatravel”
- Międzynarodowy Festiwal Graffiti „Meeting of Styles”
- Łódź Biennale
- Międzynarodowy Festiwal Sztuki Ulicznej TrotuArt

HOLLYŁÓDŹ

Wizerunek Łodzi jako miasta filmowego ma solidne podstawy historyczne. Za sprawą Wytwórni Filmów Fabularnych, która przez wiele lat osiągała ogromne sukcesy na arenie krajowej i światowej kinematografii, miasto ukształtowało silną pozycję w wielu dziedzinach związanych z filmem. Drugim bardzo ważnym elementem mającym wpływ na kształtowanie filmowego wizerunku Łodzi, miała i nadal ma Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna, która wykształciła światowej klasy przedstawicieli kina, takich jak: Andrzej Wajda, czy Roman Polański. Obecnie uczelnia kształci najlepszych aktorów, reżyserów i operatorów, a jej prestiż jest doceniany zarówno w kraju, jak i zagranicą.

Łódź posiada szeroką bazę edukacyjną, która kształci specjalistów z wielu dziedzin branży filmowej. Miasto daje możliwość kształcenia się w branży filmowej w siedmiu szkołach i uczelniach wyższych, takich jak: Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi, Akademia

Sztuk Pięknych im. Władysława Strzebińskiego w Łodzi, Politechnika Łódzka, Uniwersytet Łódzki, Szkoła Charakterystyki „Cztery Pory Roku”, Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania oraz Policealne Studium Zawodowe Szkoła Projektowania i Reklamy.

ZIELONE I REKREACYJNE OBSZARY W ŁODZI

Łódź posiada szeroką ofertę obiektów rekreacyjnych, liczne tereny zielone, obiekty i przestrzenie umożliwiające aktywny wypoczynek.

Obecnie w całej Łodzi mamy tereny zieleni o łącznej powierzchni ponad 3 tys. ha (w tym. parki i zieleńce miejskie, zielen przyuliczną, lasy komunalne, ogród botaniczny i zoologiczny a także zielen towarzyszącą budownictwu komunalnemu) stanowią 10.9 % powierzchni Miasta. Dawnej popularne były również ogródki na podwórkach kamienic ogródki na podwórkach kamienic, lub przy łódzkich domach rodzinnych. Dzisiaj te tradycje są kontynuowane poprzez programy mające na celu zwiększanie udziału terenów

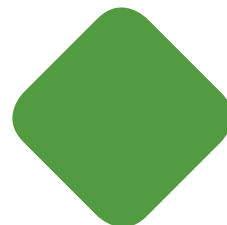

zielonych w powierzchni miasta poprzez tworzenie nowych przestrzeni zielonych oraz rewitalizację tych istniejących (np. woonerfy, parki kieszonkowe, dywany kwietne) a także organizację w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez i aktywności skierowanych do wszystkich mieszkańców miasta.

- Kompleks rekreacyjny na Polesiu – w zachodniej części miasta skoncentrowane są obiekty rekreacyjne, położone w niewielkiej odległości od siebie, takie jak: ogród zoologiczny, ogród botaniczny, rezerwat przyrody Polesie Konstantynowskie i Park im. Józefa Piłsudskiego, Aquapark Fala, hala widowiskowo-sportowa Atlas Arena i stadion ŁKS Łódź.
- Parki miejskie – w Łodzi znajdują się 34 publiczne parki, wśród których 21 to zabytki kultury. Najstarszy park Źródlińska I, istniejący od 1840 r., przechodzi od 2013 r. proces kompleksowej rewaloryzacji. Większość parków łódzkich powstała pod koniec XIX wieku i na początku XX wieku. Wywodzą się one w większości z dawnych

parków prywatnych należących do łódzkich fabrykantów oraz publicznych ogrodów spacerowych.

- Infrastruktura rekreacyjna – do dyspozycji mieszkańców i turystów odwiedzających Łódź pozostają liczne mniejsze obiekty sportowe, tereny zielone wyposażone w małą architekturę, ogrody oraz zieleń wewnątrz kwartałów kamienic
- Las Łagiewnicki – największy teren rekreacyjny w mieście i jeden z największych miejskich terenów rekreacyjnych w Europie. Na jego terenie znajduje się wiele szlaków pieszych i rowerowych, ścieżki przyrodniczo-leśne oraz rezerwat przyrody. Las znajduje się w północno-wschodniej części miasta i zajmuje powierzchnię ponad 1205 ha.
- Planowane Orientarium -na terenie łódzkiego zoo ma powstać wielkopowierzchniowa ekspozycja flory i fauny orientalnej.

ŁÓDŹ – MIASTO SPORTU

MIASTO Z BOGATĄ HISTORIĄ
SPORTU ODBUDOWUJE SIĘ
I POTENCJAŁ, KTÓRYMI
DYSPONOWAŁO PRZEZ WIELE LAT.

Łódź to także miasto sportu. Na przestrzeni ostatnich lat zrealizowano szereg inwestycji w infrastrukturę sportową, która często wykorzystywana jest także na potrzeby kulturalne i przy organizacji imprez masowych. Przykładami są hala widowiskowo-sportowa Atlas Arena czy stadiony: ŁKS Łódź, Widzew Łódź, KS Orzeł oraz planowany nowy basen na Politechnice Łódzkiej z potencjałem do organizacji międzynarodowych zawodów. W Łodzi powstanie także stadion żużlowy, dzięki czemu miasto będzie stanowić zaplecze dla jeszcze szerszego wachlarza dyscyplin.

Obiekty, które już powstały i te planowane, pokazują zaangażowanie miasta w różne dziedziny sportu.

W Łodzi rozwijają się rozmaite dyscypliny, a coraz lepsze wyniki drużyn i indywidualnych zawodników świadczą o dużym potencjale łódzkiego sportu. Przykładami są klub rugby oraz kobieca drużyna siatkarska Budowlani Łódź czy Szkoła Mistrzostwa Sportowego. Najbardziej znani sportowcy, którzy rozpoczynali swoje międzynarodowe kariery

w łódzkich klubach sportowych, to: lekkoatleta Adam Kszczot, koszykarz Marcin Gortat i tenisista Jerzy Janowicz. Łódź jest nazywana siatkarską stolicą Polski, między innymi dzięki organizacji wielu imprez siatkarskich wysokiego szczebla. W 2017 r. w mieście odbyły się Mistrzostwa Europy w Piłce Siatkowej Mężczyzn.

Inną dużą imprezą międzynarodowego formatu, która zostanie zorganizowana w Łodzi, są Mistrzostwa Świata 2023 w Piłce Ręcznej Mężczyzn.

ŁÓDŹ AKADEMICKA

Łódź dostarcza wiele możliwości rozwoju młodym ludziom, którzy mogą się kształcić w 23 szkołach wyższych.

Różnorodna oferta edukacyjna renomowanych uczelni wyższych w Łodzi pozwala na kształcenie młodych ludzi w wielu dziedzinach. Politechnika Łódzka, Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera, Uniwersytet Łódzki, Akademia Sztuk Pięknych i Uniwersytet Medyczny to największe uczelnie, które kształcą

specjalistów w różnych obszarach. Dużym atutem miasta są dwa zwarte kampusy akademickie w centrum miasta – Politechniki i Uniwersytetu (przylegający do terenu Nowego Centrum Łodzi). Daje to duże możliwości zaangażowania obu uczelni w program Wystawy.

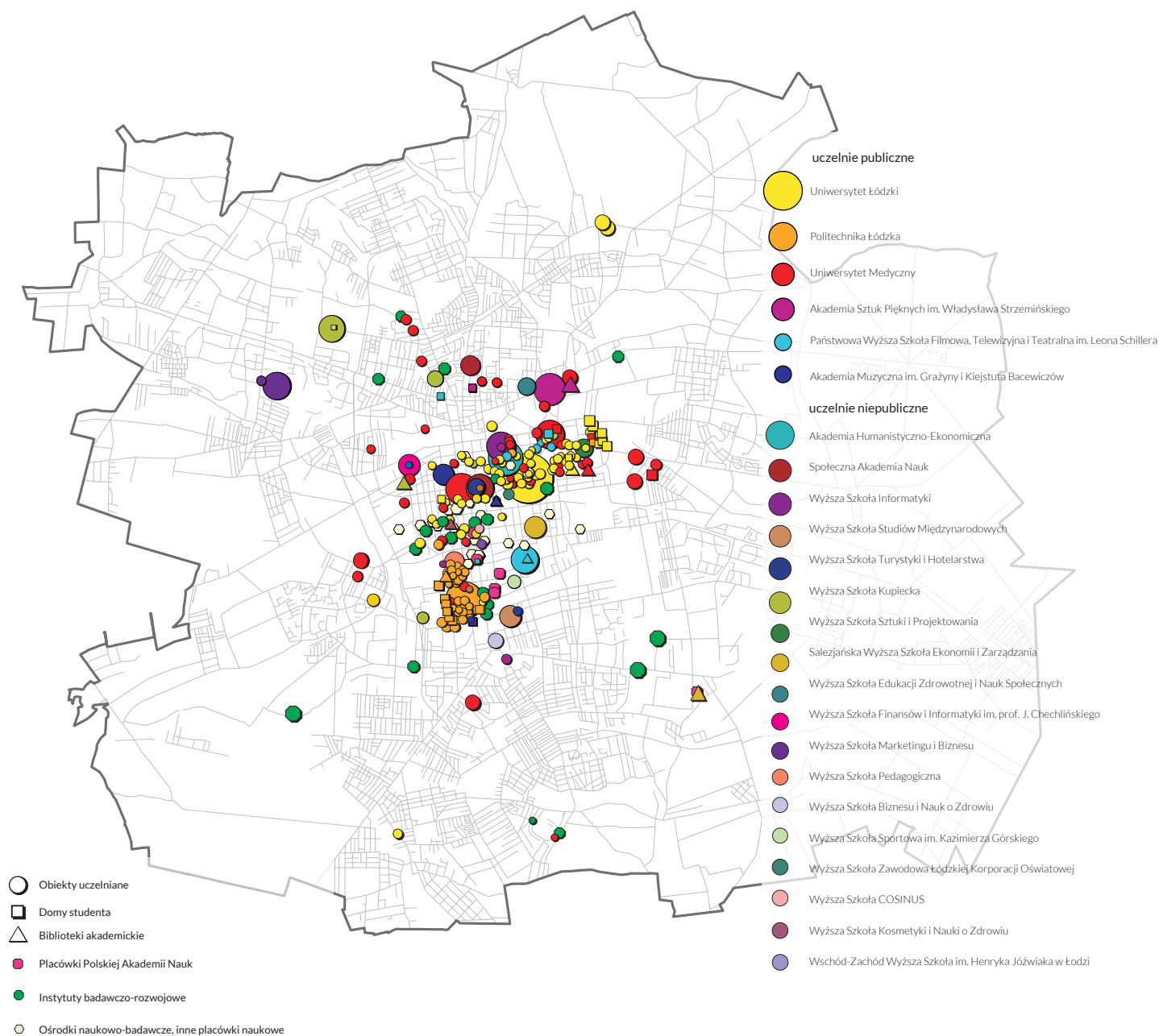
W 2014 roku liczba studentów uczelni publicznych i niepublicznych wynosiła ponad 80 tysięcy. Istotną zaletą łódzkich uczelni jest mocno rozwinięta oferta edukacyjna z branży filmowej. Dzięki połączeniu z solidną infrastrukturą filmową, Łódź jest ośrodkiem o ogromnym potencjale w tej dziedzinie.

LICZBA STUDENTÓW W ŁODZI W PODZIALE NA RODZAJ UCZELNI WYŻSZEJ W 2014 R.

Typ szkoły wyższej	Liczba studentów
Uniwersytety	34 269
Wyższe szkoły artystyczne	2 863
Uniwersytety medyczne	8 409
Wyższe szkoły ekonomiczne	10 449
Wyższe szkoły techniczne	22 176
Pozostałe szkoły wyższe (w tym państwowe wyższe szkoły zawodowe)	2 510
Szkoły wyższe ogółem	80,676

LOKALIZACJA UCZELNI WYŻSZYCH W ŁODZI

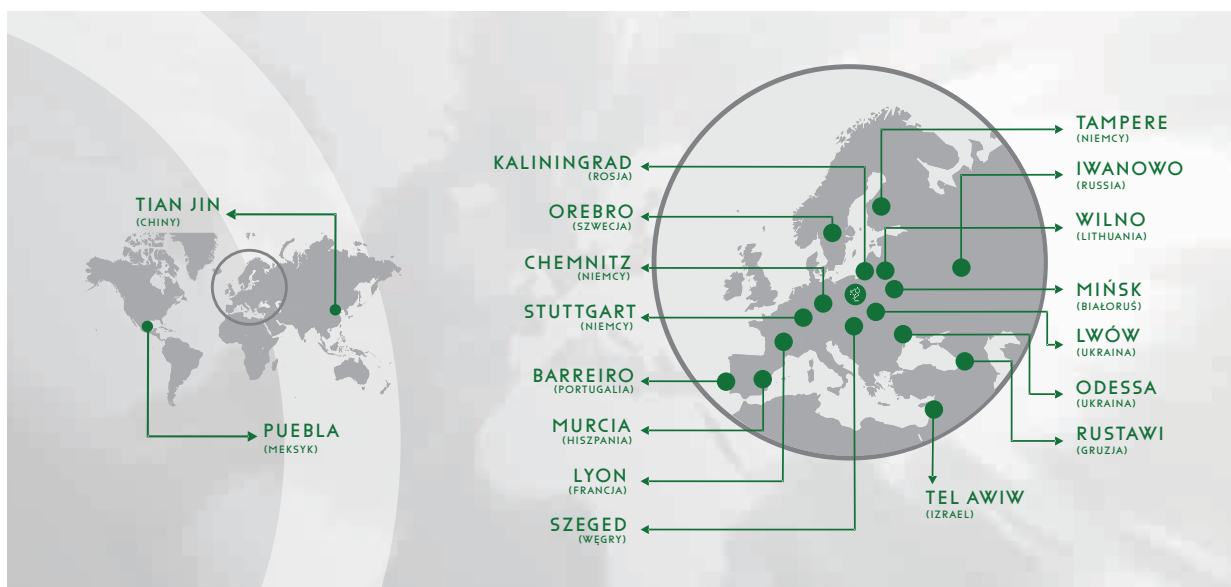

ŁÓDŹ MIĘDZYNARODOWA

W Łodzi coraz bardziej odczuwalna jest obecność zagranicznych inwestorów. Miasto intensywnie rozwija kontakty międzynarodowe – zarówno poprzez przyciąganie zagranicznych inwestorów,

budowanie kontaktów handlowych przez firmy obecne w mieście i regionie, jak również współpracę z miastami partnerskimi w Europie i innych częściach świata. W ostatnim okresie szczególnie intensywnie rozwijane są kontakty z miastami chińskimi.

ŁÓDŹ MA 20 MIAST PARTNERSKICH NA CAŁYM ŚWIECIE, A OD 1993 R. JEST CZŁONKIEM EUROCITIES – ORGANIZACJI SKUPIAJĄCEJ DUŻE MIASTA EUROPEJSKIE.

“WEDŁUG RAPORTU KONFERENCJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH W SPRAWIE HANDLU I ROZWOJU (UNCTAD), POLSKA JEST W GRUPIE 20 NAJLEPSZYCH MIEJSC NA ŚWIECIE DO LOKOWANIA BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH.”⁽¹⁾

¹⁾ sse.łódź.pl

ŁÓDŹ KREATYWNA

Wielokulturowa historia Łodzi stanowi podstawę i punkt wyjścia rozwoju przemysłów kreatywnych w mieście. Obecność przez lata, a w szczególności w okresie największego rozwoju miasta, kultury polskiej, żydowskiej, niemieckiej i rosyjskiej w Łodzi, wpłynęła w decydującym stopniu na ukształtowanie się kultury specyficznej dla tego miasta. Sektor kreatywny czerpie z bogatego dziedzictwa kulturalnego miasta – w obszarach takich, jak klasyczne dziedziny sztuki, nowoczesne sztuki audiowizualne, design, reklama czy architektura. Miasto konsekwentnie promuje się jako centrum rozwoju przemysłów kreatywnych – jest to jeden z filarów, na których zbudowana jest Strategia zarządzania marką Łodzi. Świadczą o tym inicjatywy, miejsca i instytucje, mające na celu wsparcie przedsięwzięć z tego obszaru.

► **ART INKUBATOR** – miejsce kontaktu przedsiębiorczości i twórczości, wspierania twórców w prowadzeniu działalności gospodarczej. Inkubator ma na celu wsparcie młodych firm z branż kreatywnych w pierwszych latach funkcjonowania.

► **OFF PIOTRKOWSKA** – projekt skupiający przedstawicieli przemysłów kreatywnych. Przestrzeń na terenie dawnej fabryki bawełny Franciszka Ramischa skupia pracownie projektantów mody, designu, architektoniczne, kluby muzyczne, przestrzenie wystawienne, sklepy koncepcyjne, kawiarnie i restauracje.

► **UCZELNIE ARTYSTYCZNE** – Akademia Sztuk Pięknych, Państwowa

Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna oraz Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania – kształcące twórców, stających się często przedsiębiorcami w dziedzinach architektury, wzornictwa, sztuk audiowizualnych.

► **THE CREATIVE KSIĘŻY MŁYN** projekt rewitalizacji zabytkowego kompleksu Księży Młyn i przekształcenia w dzielnicę kreatywną, miejsce spotkań mieszkańców i artystów, lokalnych wydarzeń artystycznych

► **ŁÓDŹ KREUJE**
– projekty mające na celu promocję łódzkich przedsiębiorstw kreatywnych i wizerunku miasta jako Centrum Przemysłów Kreatywnych

► **LOKALE DLA KREATYWNYCH**
– projekt najmu lokali użytkowych na preferencyjnych warunkach przez osoby działające w branżach kreatywnych.

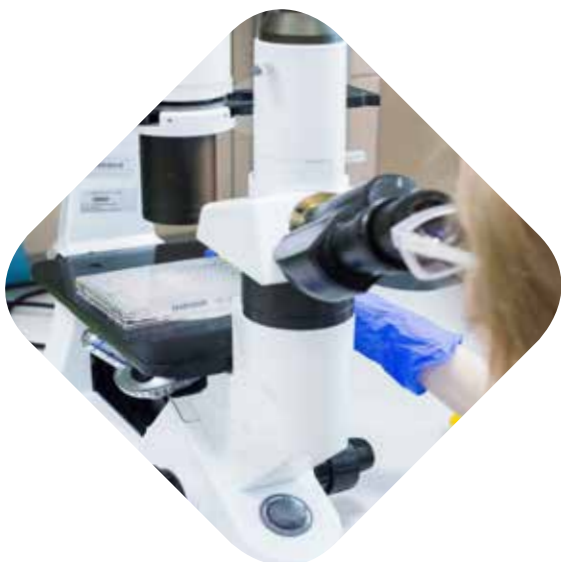
ŁÓDŹ INNOWACYJNA

Łódź jest przykładem miasta, które przeszło głęboką transformację gospodarki – od tradycyjnego przemysłu do branż innowacyjnych. Transformacja gospodarcza i upadek przemysłu włókienniczego, będącego podstawową gałęzią przemysłu Łodzi, odcisnęły głębokie piętno na gospodarce i społeczeństwie miasta. Miejsce wcześniej działających wielkich zakładów przemysłowych zajęły lokalne i zagraniczne przedsiębiorstwa z branż innowacyjnych – ICT, BPO/SSC, finansów, reklamy, medycyny, elektroniki i innych.

- BPO/SSC – Łódź jest jednym z głównych ośrodków rozwoju centrów nowoczesnych usług dla biznesu. W ponad 60 takich centrach pracuje ok. 15 tys. osób. Do największych inwestorów z branży należą Nordea, UPS, Ericpol, Rule Financial, Infosys, Fujitsu, ABB, TomTom.
- Ośrodki wspierania innowacyjności

– Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny, Łódzki Inkubator Technologiczny, Centra Transferu Technologii przy Politechnice Łódzkiej, Uniwersytecie Łódzkim i Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, cztery akademickie inkubatory przedsiębiorczości.

- Inicjatywy klastrowe – w województwie łódzkim działa 8 klastrów, z czego 3 znajdują się w Łodzi, w tym ICT Polska Centralna Klaster, będący platformą współpracy Politechniki Łódzkiej i 22 przedsiębiorstw działających w branżach informatycznej, telekomunikacyjnej i elektronicznej.

- Game Development – Łódzki Klaster Gamedev skupia działające w Łodzi przedsiębiorstwa z branży gier komputerowych i aplikacji mobilnych, uczelnie wyższe i instytucje okołobiznesowe. Inicjatywa wspiera współpracę firm działających na jednym z najszybciej rozwijających się rynków rozrywki.
- Potencjał budowy unikalnych kompetencji – skala transformacji łódzkiej gospodarki, rozwój branż innowacyjnych oraz prowadzone działania rewitalizacyjne dają podstawę do budowy platformy innowacyjności w zakresie inwestycji miejskich, urbanistycznych i rewitalizacyjnych, swoistego globalnego centrum kompetencji w zakresie rewitalizacji.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W ŁODZI

Łódź i województwo łódzkie są jednymi z najważniejszych ośrodków gospodarczych w Polsce. W 2015 r. w całym województwie działało ponad 241 tys. podmiotów gospodarczych. Z tej liczby ponad 38% prowadziło działalność w stolicy województwa.

Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna to ponad 192 ha terenów inwestycyjnych w Łodzi i ponad 940 ha terenów w województwie, na których zainwestowało 127 przedsiębiorstw, w tym 66 przedsiębiorstw zagranicznych.

BRANŻE KLUCZOWE DLA ŁODZI :

- Logistyka i transport
- BPO
- AGD
- IT
- Działalność targowo-wystawiennicza
- Turystyka
- Nowoczesne włókiennictwo
- Przemysły kreatywne

ATRAKCJE TURYSTYCZNE W ŁODZI I OKOLICACH

ŁÓDŹ MOŻE
POSZCZYCIĆ SIĘ
WIELOMA
ORYGINALNYMI
ATRAKCJAMI

KSIĘŻY MŁYN

Księży Młyn to zespół fabryczno-mieszkalny wybudowany w XIX w. przez Karola W. Scheiblera. Jest to swoiste miasto w mieście, wzorowane urbanistycznie na angielskich osadach przemysłowych. Znajdują się tu m.in. budynki fabryczne, osiedle mieszkaniowe. Ta rozległa dzielnica przetrwała w sposób niemal kompletny i jest świadectwem rozkwitu przemysłowej Łodzi.

MANUFAKTURA

Manufaktura to unikatowy w skali europejskiej projekt rewitalizacji budynków dawnej fabryki Izraela Poznańskiego z XIX w. Zajmuje obszar 20 ha, na którym znajdują się Muzeum Fabryki, Muzeum Sztuki ms2, restauracje, ponad 300 sklepów, dyskoteki, kręgielnia, ściana wspinackowa, kino oraz rynek z kolorowymi fontannami, na którym

odbywają się festyny, koncerty i imprezy plenerowe.

PAŁAC IZRAELA K. POZNAŃSKIEGO

Największa rezydencja fabrykancka w Polsce. Pałac jest siedzibą Muzeum Miasta Łodzi, gdzie podziwiać można Panteon Wielkich Łodzian, a także pamiątki po wybitnym pianiście, Arturze Rubinsteinie, w jedynej na świecie galerii muzycznej poświęconej temu artyście.

BIAŁA FABRYKA L. GEYERA

W dawnej fabryce wybudowanej w latach 1835-1839 mieści się Centralne Muzeum Włókiennictwa. To tutaj znajdowała się pierwsza w Łodzi mechaniczna przędzalnia. Muzeum jest organizatorem Międzynarodowego Triennale Tkaniny Artystycznej, a obok znajduje się Skansen Łódzkiej Architektury Drewnianej, prezentujący przykłady zabudowy miasta w początku XIX w.

PAŁAC KAROLA W. SCHEIBLERA

Ten neorenesansowy pałac jest siedzibą Muzeum Kinematografii. W ekspozycji stałej prezentowane są urządzenia związane z rozwojem techniki filmowej, wystawy czasowe natomiast poświęcane są historii filmu, współczesnym polskim superprodukcjom, a także polskiej fotografii i sztuce mediów.

ULICA PIOTRKOWSKA

Biegnąca południkowo oś centralna, wokół której rozbudowywało się miasto. Dziś ma 4,2 km długości, jest najdłuższym deptakiem w Polsce i wizytówką miasta. Można tu odwiedzić ok. 100 pubów i restauracji, a po ulicy przejechać się riksą lub trambusem. W pobliżu, na terenie dawnej Fabryki Ramischa, znajduje się OFF Piotrkowska.

OFF PIOTRKOWSKA

Jedno z najciekawszych zjawisk w polskiej gospodarce i kulturze. Na terenie dawnej fabryki bawełny Franciszka Ramischa, powstało centrum przemysłów kreatywnych. Mają tu swoje siedziby projektanci mody, designu, architekci, kluby muzyczne, restauracje, showroomy. OFF Piotrkowska jest jednym z ulubionych miejsc łodzian i turystów z całej Polski, w 2014 roku została wybrana cudem Polski przez czytelników magazynu National Geographic Traveler.

PLANETARIUM W EC1

Planetarium znajduje się w zrewitalizowanej elektrowni miejskiej EC1. Jest to najnowocześniejszy obiekt tego typu w Europie Środkowo-Wschodniej. Pod 18-metrową kopułą do dyspozycji gości jest sferyczny ekran o średnicy 14 metrów oraz system projekcyjny o rozdzielczości 8K. Widzowie mogą obejrzeć pokazy na temat czarnych dziur czy teorii doboru naturalnego. Planetarium oferuje również edukacyjne pokazy dla dzieci.

Rocznie odwiedza je blisko 150 tys. widzów. Warto dodać, iż Planetarium EC1 zajęło pierwsze miejsce w plebiscycie „7 Nowych Cudów Polski 2016”, zorganizowanym przez miesięcznik National Geographic Traveler.

CMENTARZ ŻYDOWSKI

Druga największa w Europie nekropolia żydowska, o powierzchni 40 ha. Pochowanych jest tu ok. 160 tysięcy osób, w tym wiele postaci zasłużonych dla rozwoju Łodzi. Cmentarz jest też miejscem ostatniego spoczynku ofiar Holocaustu oraz ok. 43 tysięcy ofiar łódzkiego getta. W 2016 r. rozpoczęła się formalna procedura wpisania cmentarza na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

ŁÓDZKIE MURALE

Murale na ścianach łódzkich budynków stają się znakiem rozpoznawczym miasta. Za czasów komunistycznych wielkoformatowe malunki uliczne stanowiły najczęściej formę reklamy. Obecnie służą upiększeniu przestrzeni miejskiej, a czasem również niosą przekaz społeczny bądź polityczny. Łódzkie murale pojawiły się w reportażu CNN i doczekały się własnej publikacji monograficznej. Dzieła sztuki ulicznej w Łodzi wspiera słynna fundacja Urban Forms.

PASAŻ RÓŻY (ROSE PASSAGE)

Jest to projekt artystki Joanny Rajkowskiej. Monumentalna mozaika ciętych lusterek, układanych na elewacjach oficyn podwórka przy Piotrkowskiej 3 w zamierzeniu autorki jest z jednej strony przejściem pomiędzy ulicami Piotrkowską a Zachodnią, a z drugiej - ma odczarować ciężkie fasady budynków i pozwolić widzowi w takim miejscu odczuć lekkość, migotliwość, surrealistyczność.

GOŚCIOM, SPRAGNIONYM ODPOCZYNKU OD ZGIEŁKU MIASTA, BLISKIE OKOLICE ŁODZI MOGĄ ZAOFEROWAĆ SZEROKI WACHLARZ ATRAKCJI TURYSTYCZNYCH

DO
NAJCIEKAWSZYCH
ATRAKCJI
W REGIONIE
ZALICZAMY:

ARKADIA

Arkadia, czyli jeden z najbardziej niezwykłych parków w Polsce. Jego początki datuje się na rok 1778, kiedy to założyła go księżna Helena Radziwiłłowa. Unikatowymi elementami są tutaj budowle zaprojektowane przez ówczesnych znamiennych architektów: Świątynia Diany, Akwedukt, Przybytek Arcykapłana czy Dom Murgrabiego.

ZESPÓŁ PRZESTRZENNY NIEBORÓW

Zespół pałacowo-parkowy z lipową aleją, która jest pomnikiem przyrody. To tutaj w XVII w. Tylman z Gameren zbudował wspniany pałac dla prymasa Michała Radziejowskiego. W II połowie XVIII w. posiadłość stała się własnością rodziny Radziwiłłów, którzy mieszkali w niej aż do końca II wojny światowej. Wtedy rezydencję przejęło państwo.

UZDROWISKO TERMALNE UNIEJÓW

Termy położone są u podnóża XIV-wiecznego gotyckiego zamku arcybiskupów gnieźnieńskich, gdzie organizowane są turnieje rycerskie. Jest to pierwsze uzdrowisko termalne w Polsce z jednym

z największych kompleksów termalno-basenowych w kraju. Znajdują się tutaj otwarte i kryte baseny rekreacyjno-lecznicze, sauny, komora śnieżna o temperaturze minus 10°C, bar wodny, kręgielnia i sala balowa. W planach jest również budowa „jodowego miasteczka” z tężniami.

SPAŁA

Spała to znana miejscowość wypoczynkowa nad Pilicą, leżąca na terenie Spałskiego Parku Krajobrazowego. Była ona letnią rezydencją prezydentów Wojciechowskiego i Mościckiego. Leczył się też tutaj Józef Piłsudski. W Spale znajdują się zabytki architektoniczne, m.in. drewniany kościółek z 1923 r. Obecnie Spała znana jest przede wszystkim jako ośrodek sportu, rekreacji i wypoczynku, mieści się tu Centralny Ośrodek Sportu.

ŁOWICZ

Łowicz jest jednym z najstarszych miast w Polsce, prawa miejskie otrzymał przed 1298 r. We wczesnym średniowieczu znajdował się tutaj drewniany gród obronny, strzegący przeprawy przez bagnistą dolinę Bzury. Najbardziej znaną

atrakcją turystyczną Łowicza jest muzeum z charakterystycznym skansenem pełnym eksponatów łowickiej sztuki ludowej (stroje ludowe, wycinanki, pająki, rzeźby, meble, wyposażenie zagrody).

DORZECZE WARTY I WIDAWKI

Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki obejmuje obszar o wyróżniającym się krajobrazie, dużych wartościach naturalnych środowiska przyrodniczego, walorach estetycznych, historycznych i kulturowych. Doliny rzek Warty, Oleśnicy, Widawki, Grabi, Niecieczy i Wierznicy, z licznymi meandrami i starorzeczami, zachowały swój naturalny charakter i wyróżniają się urozmaiconą rzeźbą terenu.

ZAMEK W ŁĘCZYCY

Zamek wzniesiony w XIV w. przez króla Kazimierza Wielkiego jest siedzibą Muzeum Regionalnego, którego atrakcją jest pokaźna kolekcja „diabelskich rzeźb”. Według legendy, lochy zamku zamieszkuje diabeł Boruta, który strzeże zamkowych skarbów.

REZERWAT NIEBIESKIE ŹRÓDŁA

Rezerwat położony niedaleko Tomaszowa Mazowieckiego. Nazwę zawdzięcza dwóm krasowym źródłom o niebieskim zabarwieniu, znajdującym się na jego terenie. Zapierające dech w piersiach barwy i migotliwe refleksy są efektem drgań piasku poruszanego przez wypływającą wodę. Tafla wody, w zależności od pogody i położenia słońca, przybiera różne odcienie błękitu.

KOPALNIA BEŁCHATÓW

Atrakcja nieoczywista, nietuzinkowa. Bełchatów to największa kopalnia odkrywkowa węgla brunatnego w Polsce, wydobywająca rocznie ok. 33 mln ton „brunatnego złota”, czyli ponad 54 proc. rocznego wydobycia tego surowca w kraju. Kopalnia jest aktywna, jednak można ją zwiedzać po wcześniejszej rezerwacji terminu.

ARBORETUM W ROGOWIE

Arboretum w Rogowie, powstałe w 1923 r. to jeden z największych tego typu ogrodów w Polsce. Na jego obszarze znajdują się jedne z najbogatszych i najciekawszych kolekcji drzew i krzewów

Europy Środkowo-Wschodniej. Znajdują się tutaj także bogate zbiory najciekawszych i rzadkich drzew oraz krzewów z całego świata – od Ameryki Północnej i Azji, po wyjątkowe okazy z Ameryki Południowej i Nowej Zelandii. Całość dopełniają powierzchnie leśne.

OGRÓD ZOOLOGICZNY ZOO SAFARI BORYSEW

Ogród Zoologiczny Zoo Safari Borysew to wyjątkowe miejsce w województwie łódzkim, w pobliżu Poddębic. Powstało w 2008 roku, początkowo zajmowało 15 ha powierzchni, którą zamieszkiwało jedynie 30 gatunków zwierząt dzikich. Obecnie Zoo Safari liczy 25 ha na których zgromadzono ponad 500 zwierząt egzotycznych reprezentujących 90 gatunków z 5 kontynentów.²

PILICA WATER TRAIL

Pilica jest bardzo ciekawym, urozmaiconym, nizinnym szlakiem kajakowym z wieloma miejscami na biwak. Odcinek środkowej Pilicy od miejscowości Maluszyna aż do Sulejowa doskonale nadaje się do spływów kajakowych nawet dla

początkujących kajakarzy, dlatego też miejsce to przyciąga wielu amatorów tego sportu. Atrakcyjny szlak kajakowy znajduje się także na rzece Warcie (najbardziej atrakcyjnym odcinkiem dla kajakarzy jest trasa pomiędzy Częstochową a Uniejowem).

ŁÓDZKI SZLAK KONNY

Łódzki Szlak Konny jest szlakiem turystycznym obejmującym obszar województwa łódzkiego. Szlak ten jest najdłuższą trasą w Europie (ponad 2000 km, rok 2014) przeznaczoną do uprawiania turystyki konnej. Wzdłuż lub w pobliżu szlaku rozmieszczono ponad 200 ośrodków jazdy konnej, które oferują także usługi noclegowe oraz gastronomiczne. Na szlaku udostępniono 21 miejsc postojowych, które wyposażono w obiekty niezbędne w czasie postoju i odpoczynku. Dostęp do tej infrastruktury jest bezpłatny.

2/ <https://zoosafari.com.pl/pl/>

POLSKA I ŁÓDŹ MAJĄ BOGATE DOŚWIADCZENIE W ORGANIZACJI IMPREZ NA DUŻĄ SKALĘ

Polska ma praktykę w goszczeniu międzynarodowych imprez o dużej skali. Najważniejsze z nich to: Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, Mistrzostwa Europy w Koszykówce Mężczyzn w 2009 roku, rozgrywane w 7 miastach w Polsce (m.in. w Łodzi) oraz Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2014, organizowane w 7 polskich miastach – w tym w Łodzi. Ponadto, w listopadzie 2013 r. odbył się w Warszawie szczyt klimatyczny ONZ, który został uznany za wzorcowo zorganizowane wydarzenie, a w lipcu 2016 r., również w Warszawie, zorganizowany został szczyt NATO. Pod koniec lipca 2016 r. w Krakowie odbyły się Światowe Dni Młodzieży.

Łódź spełnia wszelkie wymogi związane z organizacją międzynarodowej imprezy o skali i randze EXPO. Jako wyjątkowy ośrodek rozrywkowo-kulturalny, Łódź jest gospodarzem wielu krajowych i międzynarodowych wydarzeń i imprez, takich jak: festiwal Łódź Czterech Kultur, Łódź Design Festival, Light Move Festival czy rozmaite imprezy modowe. Są to imprezy odbywające się na terenie Łodzi, w większości cykliczne. Szeroka gama festiwali i wydarzeń kulturalnych, które zazwyczaj rozszerzane są o wystawy, spotkania, dyskusje, koncerty, projekcje oraz szereg innych wydarzeń towarzyszących, pozwala na stworzenie interdyscyplinarnego obrazu Łodzi jako „miasta festiwali”.

Wskazane wydarzenia mające miejsce w Polsce zakończyły się dużym sukcesem,

przyczyniając się do zdobycia przez kraj unikalnego doświadczenia i niewątpliwie były jednym z impulsów wzrostu gospodarczego kraju.

**POLSKA I ŁÓDŹ SĄ W PEŁNI
PRZYGOTOWANE
DO ORGANIZACJI WYDARZENIA
NA SKALĘ EXPO HORTICULTURAL.**

NAJWIĘKSZE WYDARZENIA
ORGANIZOWANE W ŁODZI
I W AGLOMERACJI ŁÓDZKIEJ:

- **Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2014** – był to pierwszy w historii siatkarski turniej mistrzostw świata rozgrywany w Polsce. W sumie mecze w Łodzi w Atlas Arenie obejrzało ponad 100 tys. kibiców. Najwięcej sympatyków siatkówki, bo prawie 13 tys., pojawiło się w Łodzi podczas meczu Polska – Rosja.
- **Euro Basket, Mistrzostwa Europy w Koszykówce Mężczyzn 2009** – 36. finały mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn odbyły się w 7 miastach Polski, w tym w Łodzi. W łódzkiej Atlas Arenie zagrały zespoły ze Słowenii, Turcji, Serbii, Hiszpanii, Litwy i Polski. Najwięcej widzów obejrzało mecz Polska – Serbia (10,1 tys. osób). W sumie w imprezie uczestniczyło ponad 63 tys. widzów.
- **Międzynarodowy Mityng Lekkoatletyczny Pedro's Cup 2015** – ta coroczna impreza została przeniesiona z Bydgoszczy do Łodzi w 2015 r. i okazała się sukcesem. W mityngu wzięły udział światowej rangi gwiazdy lekkoatletyki, a wydarzenie otwierał Bronisław Komorowski, ówczesny Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Na trybunach Atlas Areny pojawiło się 10 tys. widzów.

- **Light Move Festival** – Festiwal Kinetycznej Sztuki Światła – festiwal kulturalny corocznie organizowany w Łodzi od 2011 r. Organizatorem festiwalu jest łódzka Fundacja „LUX PRO MONUMENTIS”. W 2014 r., w trakcie trzech dni festiwalu, teren wydarzenia odwiedziło ponad 350 tys. osób.

- **Łódź Design Festival** – to najważniejsze w Europie Środkowo-Wschodniej wydarzenie związane z designem, o międzynarodowej randze. Odbywa się cyklicznie od 2007 r. W trakcie dotychczasowych edycji festiwal odwiedziło ponad 270 tys. osób z całego świata, znaczącą grupę stanowią ludzie młodzi (20-30 lat). W zeszłorocznej edycji udział wzięło 45 tys. osób.
- **Fotofestiwal** – jedno z pierwszych wydarzeń fotograficznych w Polsce, podczas którego odbywają się wystawy prac zarówno młodych twórców, jak i profesjonalistów. Fotofestiwal powstał w 2001 r., przyciąga do Łodzi niemal 20 tys. widzów z całego świata.
- **Międzynarodowe Targi Mody Ptak EXPO** – Międzynarodowe Targi Mody Fast Fashion to święto mody, które odbywa się dwa razy w roku. Rangę imprezie nadają uznani przedstawiciele świata mody, polityki i show-biznesu. Poprzednie edycje zaszczylicili swoją obecnością m.in. Kenzo Takada, Patrizia Gucci, Anna Fendi, Paris Hilton. Ptak EXPO to 100 tys. odwiedzających z całego świata i 3 500 wystawców.

W POLSCE CYKLICZNIE ODBYWAJĄ SIĘ IMPREZY MASOWE, W KTÓRYCH UCZESTNICZĄ TYSIĄCE GOŚCI Z CAŁEGO ŚWIATA

Polska ma wieloletnią tradycję organizacji imprez masowych na dużą skalę. Wśród bogatego spektrum wydarzeń znajdziemy zarówno te przeznaczone dla masowego widza, jak i uznawane za „kulturę wysoką”. Kalendarz imprez sportowych i rekreacyjnych przeplatają wydarzenia kulturalne i naukowe. Poniżej prezentujemy największe i najważniejsze wydarzenia organizowane w Polsce. Warto jednak pamiętać, że kalendarz odbywających się w naszym kraju imprez jest jednak znacznie szerszy i mieści ponad 200 różnych wydarzeń każdego roku.

- **PRZYSTANEK WOODSTOCK** (Kostrzyn nad Odrą) – największy festiwal muzyczny na świeżym powietrzu w Europie, odbywający się od 1995 r. Co roku bierze w nim udział około 300 tys. widzów z różnych krajów europejskich, przede wszystkim z Polski i Niemiec. Na głównej scenie występują zespoły muzyczne z całego świata. W założeniu

impieza stanowi podziękowanie dla wolontariuszy, którzy pracowali przy Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy. Udział dla widzów jest bezpłatny.

- **WARSZAWSKI MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL JAZZOWY „JAZZ JAMBOREE” (WARSZAWA)** – ponad 50 edycji Festiwalu zgromadziło na polskiej scenie największe światowe gwiazdy jazzu. Warszawscy studenci w 1958 r. zorganizowali pierwszy jazzowy zlot, nazwę Jazz Jamboree wprowadził rok później Leopold Tyrmand. Jazz Jamboree stało się doroczną świąteczną manifestacją – jazz w Polsce czasów PRL-u kojarzył się z wolnością, cywilizacją zza żelaznej kurtyny i przyczyniał się do rozwoju świadomości alternatywnej wobec politycznej racji stanu. Udział w Jazz Jamboree był głosem za kosmopolityczną i nieco dekadentką opcją kulturową. Dziś publiczność Festiwalu to przede wszystkim osoby wykształcone, o wyraźnie ponadprzeciętnej aktywności w kulturze, ambitne i pełne inicjatywy; od wyrafinowanych licealistów, poprzez studentów i yuppies, po weteranów alternatywy i melomanów.
- **TOUR DE POLOGNE (Poland)** – coroczny, wieloetapowy szosowy wyścig kolarski, będący jedną z najbardziej prestiżowych międzynarodowych imprez sportowych w Polsce. Premiera edycja wyścigu odbyła się w 1928 r., a kolarze pokonali w niej prawie 1500 km. W tym roku odbędzie się po raz siedemdziesiąty trzeci.
- **OPEN'ER FESTIVAL (GDYNIA)** – każda edycja to czterodniowa muzyczna przygoda, przynosząca niezapomniane

doznania. Festiwal miał swoją premierę w 2003 r. Na Open'erze grają ikony światowej muzyki. Jest to także szczególne miejsce dla polskich artystów, którzy często po raz pierwszy właśnie tu prezentują swoją muzykę wielotysięcznej publiczności. Według różnych relacji, na festiwalu pojawia się około 100 tysięcy gości, a teren wypełniony scenami koncertowymi rozrósł się do 75 ha. Open'er Festival dwukrotnie zdobył najważniejszą i najbardziej prestiżową nagrodę European Festival Award, w kategorii „Najlepszy Duży Festiwal”.

POLSKA Z SUKCESEM ZORGANIZOWAŁA TURNIEJ UEFA EURO 2012™

Polska zorganizowała trzecią co do wielkości imprezę sportową na świecie. W trakcie turnieju EURO 2012 kraj odwiedziło blisko 700 tys. zagranicznych gości, którzy wydali ponad miliard euro. Impreza odbywała się w czterech miastach Polski: Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Gdańsku. EURO 2012 stało się naturalnym katalizatorem modernizacji kraju – pozytywnie wpłynęło na gospodarkę, rozwój zagranicznego ruchu turystycznego oraz wizerunek kraju.

Dzięki EURO 2012 Polskę odwiedza więcej turystów. Z opracowanego w 2014 r. raportu Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczącego turystyki w Polsce, wynika, że zwiększyło się zainteresowanie naszym krajem. W porównaniu do lat przed EURO, wzrosła liczba przyjezdnych w przypadku ośmiu spośród dziewięciu państw, których drużyny grały mecze na polskich stadionach.

IV. TERMIN WYSTAWY I UWARUNKOWANIA

**SYTUACJA KLIMATYCZNA
W POLSCE**

4.1 TERMIN WYSTAWY

Rekomendowany termin wystawy to okres od końca kwietnia do końca września 2024 r. Wystawę zaplanowano tak, aby w pełni wykorzystać szczyt sezonu turystycznego w Polsce i organizowanych w tym czasie, licznie odwiedzanych, wydarzeń. Związane w dużej mierze z sezonem wakacyjno-turystycznymi. Wskazany termin pozwala przewidywać udział potencjalnej liczby osób zwiedzających. Planowany termin wystawy, czyli okres pomiędzy kwietniem a październikiem, jest okresem pokrywającym się z okresem wegetacyjnym w Polsce. Okres wegetacyjny jest to część roku, gdy roślinność może się rozwijać ze względu na dostateczną ilość ciepła.

Wskazany termin jest dogodny z uwagi na minimalne ryzyko klimatyczne uprawy roślin w Polsce, co wiąże się z małą częstotliwością występowania niekorzystnych zjawisk pogodowych¹.

Polska położona jest strefie klimatu umiarkowanego. Jednak coraz częściej z uwagi na dużą zmienność pogody w Polsce określa się go, jako przejściowy pomiędzy ciepłym morskim klimatem Zachodniej Europy, a kontynentalnym który obejmuje Europę Wschodnią. Wpływ na wskazaną zmienność klimatu ma fakt, że nad Polską ścierają się różne masy powietrza decydujące o przejściowości klimatu, a tym samym znacznym zróżnicowaniem przebiegu pór roku w następujących po sobie latach. Największy wpływ na klimat Polski mają masy powietrza polarno-morskiego, za sprawą których latem występuje zachmurzenie, ochłodzenie i wzrost wilgotności, zimą zaś ocieplenie, odwilż i mgły, a także masy powietrza polarno-kontynentalnego, które latem przynoszą piękną, suchą i upalną pogodę, a zimą pogodę słoneczną, suchą i duże mrozy. Wskazane masy powietrza są decydującymi o przejściowości klimatu polskiego. Zmiany klimatu są zauważalne lokalnie i w przypadku Łodzi i innych miast Polski, objawiają się między innymi okresami suszy, okresami intensywnych opadów deszczu czy gwałtownymi burzami. Przykładem takich zjawisk jest sytuacja

Month	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Festiwale i wydarzenia w Polsce i Łodzi												
Sezon turystyczny w Polsce												
Wakacje												
Optymalne warunki pogodowe												

1/Źródło: "Atlas klimatycznego ryzyka w Polsce".

z roku 2015, kiedy susza doprowadziła do wyschnięcia wielu mniejszych cieków na terenie Łodzi. Jako przykład gwałtownych zjawisk atmosferycznych mogą natomiast posłużyć wichury, które w dniach 10 sierpnia 2017 r. oraz 5 października 2017 r. przeszły nad Łodzią i miejscowościami sąsiadującymi. W wyniku tych żywiołów, w ciągu kilku godzin, zniszczone zostały tysiące drzew na terenie miasta.

Zmiany klimatu, oprócz pojawiania się gwałtownych zjawisk atmosferycznych, odznaczają się przede wszystkim wzrostem ilości dni upalnych. W mieście, czyli w terenie przekształconym przez człowieka, w takich przypadkach konieczne staje się przede wszystkim zapobieganie negatywnym skutkom upałów.

Wartości średniej rocznej temperatury powietrza w Polsce wahają się od nieco powyżej 5°C do blisko 9°C. Najcieplejszym rejonem Polski jest część południowo – zachodnia natomiast najchłodniejszym – północno wschodnia część kraju i obszary górskie

(Źródło: www.klimada.mos.gov.pl)

W Polsce opady atmosferyczne w dużej mierze zależą od ukształtowania powierzchni. Średnia suma opadów wynosi blisko 600 mm, ale opady wahają się od poniżej 500 mm w środkowej części Polski do niemal 800 mm na wybrzeżu i ponad 1000 mm w Tatrach.

ŚREDNIA TEMPERATURA W 2017 R. W °C

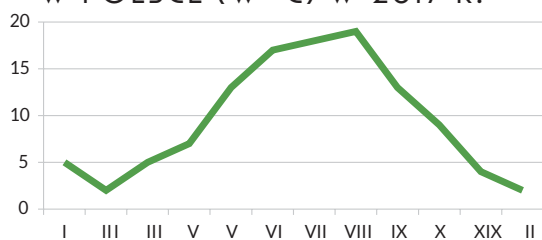
Źródło: IMGW

ŚREDNIA ROCZNA SUMA OPADÓW W POLSCE W 2017 ROKU (W [MM])

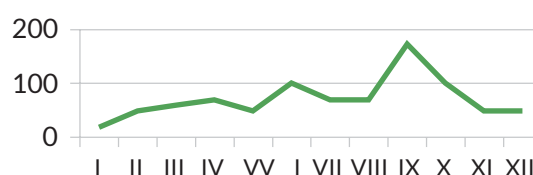
Źródło: IMGW

ŚREDNIA TEMPERATURA W POLSCE (W °C) W 2017 R.

Źródło: Na podstawie informacji ze strony IMGW

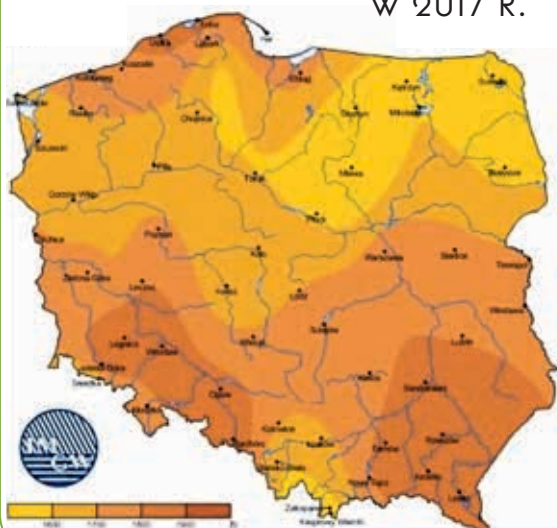
ŚREDNIE ROCZNE SUMY OPADÓW (W MM) NA OBSZARZE POLSKI W 2017 R.

Źródło: Data obtained from IMGW

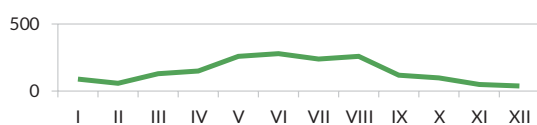
Zmiana klimatu w Polsce znajduje również swoje odzwierciedlenie w zmienności warunków solarnych w Polsce. Roczne różnicowanie średnich sum usłonecznienia na obszarze Polski kształtuje się od około 1400 do 1700 godzin w roku. Rejonami uprzywilejowanymi pod tym względem jest wybrzeże Bałtyku oraz środkowa część Polski wraz z Lubelszczyzną.

ŚREDNIE ROCZNE SUMY USŁONECZNIEŃ (W GODZINACH) W 2017 R.

Źródło: IMGW

ŚREDNIE ROCZNE SUMY USŁONECZNIEŃ (W GODZ) W 2017 R.

Źródło: Na podstawie informacji ze strony IMGW

KLIMAT W ŁODZI

Warunki klimatyczne w Łodzi są charakterystyczne dla Niżu Polskiego. Kształtują się pod wpływem masy powietrza polarnomorskiego i kontynentalnego. Co sprawia, że klimat w Łodzi często wyraża się zmianą pór roku. Klimat miasta Łodzi wykazuje pewne różnice w stosunku do

pozostałej części obszaru Polski środkowej. Bardzo duży na to wpływ ma położenie miasta w obrębie i u podnóża Wzniesień Łódzkich.

Średnia temperatura roczna dla Łodzi wynosi $+8,5^{\circ}\text{C}$. Miesiącem najchłodniejszym jest z reguły styczeń (średnia temperatura $-1,8^{\circ}\text{C}$), najcieplejszym - lipiec (średnia temperatura $+18,6^{\circ}\text{C}$), ale może być to także sierpień, w którym średnie temperatury osiągają niekiedy wartość powyżej $+21^{\circ}\text{C}$.

Największa zmienność średnich miesięcznych temperatur przypada na zimę, najmniejsza na późne lato i wczesną jesień. Związany ściśle z temperaturą powietrza okres wegetacyjny roślin jest prawie jednolity dla całego obszaru miasta i trwa 237 dni przy wartości progowej 3°C (średnia dobowa temperatura powietrza) oraz 215 dni przy 5°C .

Podkreślić należy fakt, że klimat Łodzi kształtuje się również pod wpływem gęstej zabudowy miejskiej. Różnorodność klimatu lokalnego powoduje m.in. występowanie nadwyżki ciepła (tzw. wyspy ciepła) w centrum miasta w stosunku do obszarów pozamiejskich.

Na terenie Łodzi dominują wiatry z sektora zachodniego oraz w nieco mniejszym stopniu z sektora wschodniego. Taki układ wiatrów jest korzystny dla Łodzi zbudowanej generalnie na osi północ-południe, a więc prostopadłej do najczęstszych kierunków przemieszczania się mas powietrza. Na wiatry wiejące z kierunków północnego i północno-wschodniego modyfikujący wpływ ma rzeźba terenu (Wzniesienia Łódzkie osłabiają prędkości wiatrów wiejących z tych kierunków). Liczba dni w roku nie stwarzających warunków do przewietrzania dolnych warstw powietrza sięga aż 90%.

⁽²⁾ Źródło: Diehl, J. „Założenia polityki ekologicznej miasta Łodzi” (Lokalna Agenda 21).

Łódź dzięki swojemu położeniu, otrzymuje największą w Polsce średnią ilość opadów - rzędu 600 mm i więcej, zwłaszcza w strefie Wzniesień Łódzkich. Minimalna ilość opadów zazwyczaj przypada na styczeń, a maksimum na lipiec.

POWIETRZE

Jak wynika z treści programów ochrony powietrza i Programu Ochrony Środowiska szczebla wojewódzkiego, źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta są: emisja powierzchniowa, liniowa oraz punktowa. W dokumentach tych wskazano też, że według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 r. zakłady szczególnie uciążliwe wyemitowały 2.787 Mg (ton) zanieczyszczeń pyłowych (w tym 2.227 Mg pyłów powstałych na skutek spalania paliw). W województwie wyemitowano 42.262.639 Mg zanieczyszczeń gazowych, stawiając je na pierwszym miejscu w kraju, emisja ta stanowiła bowiem 20% emisji krajowej.

Wg różnych szacunków, za zanieczyszczenie powietrza w 70 do 80 % odpowiada emisja powierzchniowa czyli spalanie paliw przez mieszkańców. Biorąc pod uwagę występujące w aglomeracji łódzkiej zanieczyszczenie powietrza, w treści programów ochrony powietrza nakazano gminom z terenu aglomeracji, w tym Łodzi, podejmowanie szeregu działań naprawczych.

Rozpoczęty program rewitalizacji obszarowej historycznego centrum Łodzi pozwoli nie tylko przywrócić dawny blask secesyjnej zabudowie centrum miasta. Działania te dzięki szeroko prowadzonej akcji termomodernizacji budynków i podłączaniu ich do centralnych źródeł ciepła

(elektrociepłowni), pociągną za sobą likwidację palenisk domowych, co z kolei pozwoli na likwidację znaczącej części tzw. „niskiej emisji” i wpłynie na istotne poprawienie jakości powietrza w ścisłym centrum Łodzi.

Także budowa podziemnej linii kolejowej łączącej dwa najważniejsze łódzkie dworce kolejowe: Łódź Fabryczną i Łódź Kaliską pozwoli na znaczące usprawnienie komunikacji zbiorowej w mieście. Powinna ona wpłynąć na zmniejszenie ruchu pojazdów samochodowych w ścisłym, historycznym centrum miasta, gdzie charakter zabudowy znacząco utrudnia rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń ze źródeł liniowych. Prowadzone od kilku lat działania wynikające z Programu Ochrony Powietrza dla Aglomeracji Łódzkiej już dziś pozwoliły na ograniczenie ruchu pojazdów w centrum miasta i uprzywilejowanie transportu zbiorowego. Opisana budowa tunelu kolejowego będzie kolejnym krokiem na drodze poprawy jakości powietrza w Łodzi.

(Źródło: Prof. Grzegorz Wielgosiński, expert in air protection)

HAŁAS

Miarą zagrożenia hałasem są przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu

dźwięku związane z hałasem drogowym, hałasem kolejowym, hałasem tramwajowym i hałasem przemysłowym.

Na terenie miasta najbardziej powszechne są mniejsze przekroczenia wartości dopuszczalnych, w przedziałach 0-5 dB i 5-10 dB, które tworzą warunki akustyczne określane, jako „niedobre”.

HAŁAS DROGOWY:

Z danych mapy akustycznej 2012 wynika, że hałas drogowy jest dominującym źródłem hałasu na terenie Łodzi, zarówno w zakresie obszaru oddziaływania, jak i wielkości narażenia. Wyniki analiz pokazują, że dla wskaźnika LDWN (długookresowy średni poziom dźwięku A, wyznaczony w ciągu całej doby) dla całej doby) warunki określane, jako „niedobre” lub „złe” występują na łącznej powierzchni 8,66 km². Na obszarach tych znajduje się ok. 76,54 tys. lokali mieszkalnych, w których zameldowanych jest łącznie ok. 153,92 tys. osób. Dla wskaźnika LN (pora nocna) warunki określane jako „niedobre” lub „złe” występują łącznie na powierzchni 8,57 km². Na obszarach tych znajduje się ok. 73,76 tys. lokali, w których zameldowanych jest łącznie ok. 160,12 tys. osób.

HAŁAS TRAMWAJOWY:

Komunikacja tramwajowa jest jednym z głównych źródeł hałasu na terenie

miasta. Wyniki analizy statystycznej opracowane w ramach POH (wersja 2013) pokazują, że dla wskaźnika LDWN warunki określane jako „niedobre” występują na powierzchni 0,15 km². Na obszarach tych znajduje się 13,06 tys. lokali mieszkalnych, w których zameldowanych jest łącznie 22,21 tys. osób. Dla wskaźnika LN (pora nocna) warunki określane jako „niedobre” występują na powierzchni 0,11 km². Na obszarach tych znajduje się 9,86 tys. lokali, w których zameldowanych jest łącznie 17,49 tys. osób. W przypadku hałasu tramwajowego, zarówno dla wskaźnika LDWN (dla całej doby), jak i wskaźnika LN (pora nocna), nie zostały zidentyfikowane obszary, na których przekroczenia poziomu dopuszczalnego są większe od 10 dB. Oznacza to, że brak jest obszarów narażonych na hałas tramwajowy, na których stan warunków akustycznych można określić, jako „zły” lub „bardzo zły”.

HAŁAS KOLEJOWY:

Wyniki analizy statystycznej opracowane w ramach POH pokazują, że dla wskaźnika LDWN warunki określane jako „niedobre” występują na powierzchni ok. 0,37

km². Na obszarach tych znajduje się 170 lokali mieszkalnych, w których zameldowanych jest łącznie ok. 370 osób. Dla wskaźnika LN (pora nocna) warunki określone jako „nie dobre” występują na powierzchni ok. 0,42 km². Na obszarach tych znajduje się 90 lokali, w których zameldowanych jest łącznie 210 osób. Brak jest obszarów narażonych na hałas kolejowy, na których stan warunków akustycznych można określić, jako „zły” lub „bardzo zły”.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY:

Do największych źródeł hałasu przemysłowego na terenie miasta Łodzi zaliczają się typowe zakłady produkcyjne, jak również nierównomiernie rozmieszczone obiekty handlowe wraz z obsługującymi je parkingami (galerie, centra handlowe, hipermarkety).

W POH wskazano, że dla wskaźnika LDWN warunki określone jako „nie dobre”, „złe” lub „bardzo złe” występują na obszarze o powierzchni 0,63 km². Na obszarach tych znajduje się 1,77 tys. lokali mieszkalnych, w których zameldowanych jest łącznie ok. 3,62 tys. osób.

Dla wskaźnika LN (pora nocna) warunki określone jako „nie dobre” występują na powierzchni ok. 1,68 km². Na obszarach tych znajduje się 3,19 tys. lokali, w których zameldowanych jest łącznie 7,10 tys. osób.

WARUNKI POGODOWE PODCZAS WYSTAWY

Wybrany czas trwania wystawy został wskazany z uwagi na różnorodną aurę pogodową. Wystawa rozpoczęła by się podczas wiosny trwającej w Polsce od marca i zakończyła jesienią, rozpoczynającej się w naszym kraju we wrześniu. Co oznacza trwanie wystawy w trakcie trzech pór roku: wiosny, lata i jesieni.

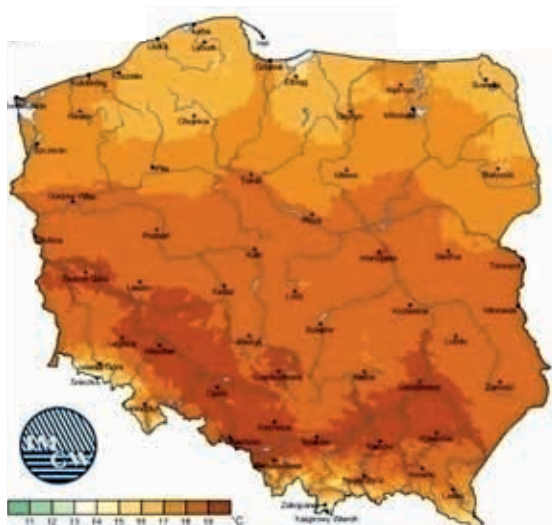
ŚREDNIA TEMPERATURA WIOSNA 2017 R.

Źródło: IMGW

Wiosna to jedna z czterech charakterystycznych pór roku dla klimatu umiarkowanego. Jej cechą charakterystyczną są umiarkowane temperatury powietrza oraz umiarkowana liczba opadów. W Polsce wiosna trwa w miesiącach od marca do czerwca. W tym czasie średnie

ŚREDNIA TEMPERATURA LATO 2017

Źródło: IMGW

ŚREDNIA TEMPERATURA JESIEŃ 2017

Źródło: IMGW

dobowe temperatury wahają się od 5 do 15 °C. Z uwagi na cykl rozwojowy przyrody za początek wiosny przyjmuje się czas wegetacji oraz kwitnienia przebiśnięgów i krokusów. Wiosną budzą się do życia rośliny, wzrasta odczuwalna temperatura powietrza, a na drzewach pojawiają się liście.

Lato, to pora roku charakteryzująca się najwyższymi temperaturami powietrza

w skali roku w Polsce. Średnie temperatury powietrza wynoszą ponad 15 °C. Lato w Polsce trwa od czerwca do września, wtedy też pora dnia jest dłuższa niż nocy, choć z każdą dobą przybywa pory nocnej. Podczas tej pory roku trwa kwitnienie roślin, a także pojawiają się już nasiona i owoce. Lato to również czas wzmożonej turystyki w naszym kraju, co uwarunkowane jest m.in. trwaniem wakacji szkolnych.

Jesień w Polsce to okres od września do grudnia. W trakcie jesieni pora dnia jest krótsza od pory nocnej. W tym czasie w Polsce średnie temperatury powietrza wahają się od 15 do 5 °C (z malejącą średnią dobową temperaturą). Wczesną jesienią w Polsce dojrzewa wiele owoców, ale też jest to okres przechodzenia drzew w zimowy spoczynek. Co jest łatwe do zaobserwowania, gdyż wtedy liście zmieniają kolory, by na końcu opaść z drzew. Rośliny wieloletnie gromadzą substancje zapasowe w korzeniach, a jednoroczne usychają, starając się uprzednio doprowadzić do rozproszenia nasion, co odbywa się różnymi metodami.

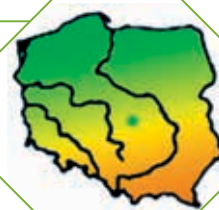
Co istotne, czas trwania Wystawy pokryje się z okresem wegetacyjnym w Polsce, który to jest to okresem ze średnią dobową temperaturą powietrza powyżej 5 °C. Podczas okresu wegetacyjnego rośliny mogą rosnąć - rozwijają się, kwitnąć, wydają owoce. W klimacie umiarkowanym, w którym leży Polska, okres wegetacyjny najwcześniej, średnio już przed 25 marca, rozpoczyna się na południowym zachodzie kraju, na Dolnym Śląsku, a najpóźniej, dopiero po 15 kwietnia, na Pojezierzu Mazurskim i w górach. Najwcześniej, przed 25 października, kończy się na Pojezierzu Mazurskim, Suwalszczyźnie

i w górach, a najpóźniej w pasie biegnącym wzdłuż wybrzeża Bałtyku, doliną Odry, Niziną Śląską i Kotlinami Podkarpackimi. W wyniku tych różnic długość okresu wegetacyjnego waha się w nizinnej części kraju od zaledwie 180 dni na Mazurach i Suwalszczyźnie do ponad 220 dni na Dolnym Śląsku, a w górach 100-150 dni. Klimat województwa łódzkiego ma charakter wybitnie przejściowy. Nie notuje się długotrwałych i silnych mrozów. Okres wegetacyjny trwa około 210 dni. Liczba dni okresu wegetacyjnego jest nieco wyższa od przeciętnej dla Polski (200 dni). Temperatury średnioroczne wahają się w granicach 7,6-8,0 st. C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec z temperaturą średnią wynoszącą 18 st. C. Roczna suma opadów atmosferycznych wynosi około 600 mm, co jest wartością zbliżoną do średniej dla kraju (700 mm). W obszarze zwartej zabudowy aglomeracji łódzkiej oraz w większych ośrodkach miejskich województwa, silnie zurbanizowanych i uprzemysłowionych występują zjawiska, takie jak: zaburzenia

cyrkulacji powietrza, powstanie tzw. „miejskich wysp ciepła”, silne zanieczyszczenia atmosfery, zwiększona częstotliwość występowania zachmurzeń, opadów i mgieł, skrócony okres zalegania pokrywy śnieżnej.

Z praktycznego punktu widzenia warto zauważyć, że pogoda w Polsce jest w dużej mierze nieprzewidywalna i zróżnicowana. Lata potrafią być zarówno gorące, jak i chłodne, suche, jak i mokre. Z roku na rok klimat ulega przeobrażeniom. Z tego względu najlepszym terminem organizacji wystawy jest okres pomiędzy końcem kwietnia (początkiem maja) a początkiem października.

Planując zakup i sadzenie roślin warto pamiętać, że rośliny importowane z krajów o łagodniejszym klimacie i dłuższym okresie wegetacyjnym ustępują pod względem mrozoodporności roślinom rozmnażanym i uprawianym w Polsce. Rośliny z krajowych szkółek lepiej zimują i łatwiej znoszą silne spadki temperatur, niż rośliny sprowadzone z cieplejszych stref klimatycznych.

POŁOŻENIE ŁODZI
NA TLE REGIONALIZACJI
FIZYCZNO-
GEOGRAFICZNEJ
(WG KONDRACKIEGO
2009)

ZASOBY PRZYRODNICZE (OPIS EKOSYSTEMU CENTRALNEJ POLSKI)

Łódź położona jest w centrum Polski, około 30 km od geograficznego środka kraju znajdującego się w pobliżu Piątku. Administracyjny obszar miasta, o powierzchni 293,3 km², zawarty jest między 19°20'41" i 19°38'30" długości geograficznej wschodniej oraz między 51°41'11" a 51°51'40" szerokości geograficznej północnej.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Kondrackiego (2009) miasto leży w podprowincji Nizin Środkowopolskich na styku dwóch mezoregionów: Wzniesień Łódzkich, należących do makroregionu Wzniesień Południowomazowieckich oraz Wysoczyzny Łaskiej, która jest częścią makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej. (Mapa na str. 67)

Ekosystem miasta Łodzi to suma związków gospodarki, społeczeństwa i środowiska.

W skład zasobu przyrodniczego miasta Łodzi, stanowiącego najcenniejsze aktywa Łodzi, wchodzi ogół żywych składników przyrody, która ma istotne znaczenie pod kątem rozwoju gospodarczego miasta, a tym samym przekłada się na jakość życia mieszkańców. W jej skład wchodzi szata roślinna, fauna oraz tereny zieleni nieurządzonej (w tym lasy) i urządzonej.

Chroni się je poprzez wyłączenie z użytkowania składników najcenniejszych oraz poprzez racjonalne korzystanie z pozostałych składników, co stanowi również jedną z zasad ochrony środowiska będąc równocześnie jednym z narzędzi zarządzania miastem, służącym do kreowania przyjaznych warunków do życia dla ludzi.

⁽³⁾ Źródło: Sowa i Olaczek 1978, Trojan 1980, Karolewski 1981, Markowski 1997, Sudnik-Wójcikowska 1998, Jackowiak 1998, 1999.

Formuła zagospodarowania przestrzeni, nad którą miasto nieustannie pracuje pozwala na :

- Poprawę jakości życia i zdrowia mieszkańców
- Poprawę jakości środowiska
- Ochronę i rewitalizację dziedzictwa kulturowego
- Poprawę atrakcyjności miasta

Zadaniem Miasta Łodzi w obszarze przyrody ożywionej jest zachowanie różnorodności biologicznej, w tym także ciągłości i stabilności układów ekologicznych oraz przeciwdziałanie urbanizacji terenów stanowiących system ekologiczny Miasta oraz zapewnienie przyjaznych ludziom warunków życia przez gwarantując właściwe standardy utrzymania terenów zielonych.

Racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych miasta jest nie tylko imperatywem ochrony środowiska ale i jednym z narzędzi zarządzania miastem, służącym kreowaniu przyjaznych ludziom warunków życia.

SZATA ROŚLINNA I FAUNA

Szata roślinna stanowi zewnętrzną okrywą powierzchni Ziemi, na którą składają się flora i roślinność. Florę jakiegoś obszaru tworzy ogół gatunków roślin i wyższych jednostek taksonomicznych. Roślinność to forma wypełnienia przestrzeni tego obszaru przez naturalne ugrupowania roślin – fitocenozy (zbiorowiska roślinne). Z kolei fauna obszaru to – analogicznie do flory – ogół występujących na nim gatunków zwierząt i wyższych jednostek taksonomicznych. Szata roślinna decyduje o fizjonomii i strukturze przestrzennej ekosystemów,

formuje głębię i mikroklimat, warunkuje produktywność, a przez tworzenie nisz ekologicznych zwiększa różnorodność i stopień skomplikowania układu ekologicznego. Zróżnicowanie szaty roślinnej jest wskaźnikiem stanu innych komponentów środowiska przyrodniczego, może być wykorzystywane jako bioindykator stanu środowiska oraz zachodzących w nim procesów, a stan jej zachowania może być wskaźnikiem naturalności całego układu ekologicznego (Roo-Zielińska 2004).

Presja dużego miasta modyfikując siedliska i selekcionując populacje gatunków o określonych właściwościach biologicznych, mających określone preferencje ekologiczne prowadzi do zmian w strukturze gatunkowej, geograficznej i ekologicznej flory oraz fauny i do powstawania nowych układów ekologicznych. Wśród najważniejszych czynników wpływających na żywe składniki przyrody miast wskazuje się:^(5A)

- ▶ infrastrukturę techniczną (np. infrastruktura podziemna, szlaki drogowe i kolejowe, zabudowa), stanowiącą bariery izolujące, przerywającą ciągłość przestrzenną populacji gatunków, tworzące izolowane wyspy ulegające degradacji ekologicznej;
- ▶ modyfikacje klimatu (podwyższenie temperatur, obniżenie wilgotności względnej);
- ▶ zmiany w powierzchniowych warstwach gruntu prowadzące do wytworzenia tzw. gleb miejskich, o zaburzonych poziomach genetycznych oraz zmienionych cechach fizycznych i chemicznych;
- ▶ obniżenie poziomu wód gruntowych i dostępności wód powierzchniowych;
- ▶ zmiany w strukturze siedlisk przez zwiększenie powierzchni półnaturalnych siedlisk otwartych i stworzenie nowych antropogenicznych siedlisk nie mających naturalnego odpowiednika;
- ▶ zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego przez przemysł, paleniska domowe i spaliny samochodowe;

⁽⁴⁾ Źródło: Olaczek 1990, Markowski 1997, Jackowiak 1999, Sudnik-Wójcikowska 1998.

⁽⁵⁾ Źródło: Witosławski 2017.

^(5A) Źródło: Sowa i Olaczek 1978, Trojan 1980, Karolewski 1981, Markowski 1997, Sudnik-Wójcikowska 1998, Jackowiak 1998, 1999

- ▶ zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych;
- ▶ duże natężenie hałasu, obecność silnych pól elektromagnetycznych oraz nocne oświetlenie;
- ▶ bezpośrednie oddziaływanie mechaniczne zagęszczonej populacji ludzkiej i zwierząt domowych;
- ▶ zaburzenie przez populację ludzką przepływu energii i obiegu materii w układzie ekologicznym – dostępność pochodzącego spoza miasta pokarmu użytkowanego przez ludzi, np. w śmieciach, ściekach lub celowo dostarczanego zwierzętom, która uniezależnia niektóre gatunki zwierząt od naturalnych zasobów ekosystemów, a dla innych stanowi istotne źródło pokarmu, przyczyniając się do ich ekspansji.

W wyniku działania presji urbanizacyjnej są procesy synantropizacji szaty roślinnej i fauny polegające na:

- ▶ ustępowaniu gatunków wrażliwych o małych zdolnościach adaptacyjnych, stenotopowych – swoistych, zwykle rodzimych,
- ▶ rozprzestrzenianiu się gatunków o dużych zdolnościach adaptacyjnych, eurytopowych – ubikwistycznych, często geograficznie obcych,
- ▶ ustępowaniu naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, wrażliwych na zmiany czynników siedliskowych, np. leśnych lub mokradłowych,
- ▶ rozprzestrzenianiu półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, znajdujących sprzyjające warunki na terenach miejskich, np. niektórych typów roślinności murawowej i łąkowej,
- ▶ rozprzestrzenianiu się ruderalnych

zbiorowisk roślinnych.

Konsekwencją presji urbanizacyjnej są zmiany w strukturze taksonomicznej, biogeograficznej i ekologicznej flory i fauny oraz w zróżnicowaniu biocenoz
Źródło: Olaczek 1990, Markowski 1997, Jackowiak 1999, Sudnik-Wójcikowska 1998. Na obszarze miast prowadzą one do:

- ▶ ukształtowania flory i fauny o odmiennej strukturze od występującej niegdyś (zakłócenia naturalnej ciągłości w czasie),
- ▶ ukształtowania flory i fauny o innej strukturze przestrzennej od występującej na obszarze pozamiejskim (zakłócenia ciągłości flory w przestrzeni).
- ▶ ujednolicenia taksonomicznego i ekologicznego flory i fauny różnych obszarów miejskich, które jest tym większe, im większe jest ich podobieństwo pod względem wielkości, funkcji, struktury urbanistycznej, warunków naturalnych.
- ▶ powstania nowego ładu przestrzennego biocenoz w wyniku maskowania naturalnie ukształtowanego rytmu zmienności przestrzennej ekosystemów poprzez nałożenie na niego strefowych i niestrefowych zaburzeń antropogenicznych.

FLORA I FAUNA

Łódź jest jednym z nielicznych dużych miast polskich mających dobrze zbadaną florę roślin naczyniowych, obejmującą gatunki występujące nie tylko na siedliskach synantropijnych, lecz również na siedliskach półnaturalnych i naturalnych. Przeprowadzone analizy flory naczyniowej Łodzi wykazały, że liczy ona 1182 gatunków występujących spontanicznie,

⁽⁶⁾ Źródło: Olaczek 1990, Olaczek et al. 1990, Jackowiak 1998, Sudnik-Wójcikowska 1998.

⁽⁷⁾ Źródło: Kaźmierczakowa et al. 2016.

⁽⁸⁾ Źródło: Jakubowska-Gabara i Kucharski 1999.

z których 819 występuje w obrębie „szkieletu miasta” – stref miejskiej wewnętrznej i zewnętrznej, tworząc florę miejską (Witosławski 2017).

Duże bogactwo flory Łodzi (71,8 % gatunków roślin naczyniowych Polski Środkowej) jest przede wszystkim skutkiem zróżnicowania form i natężenia antropopresji, w mniejszym zaś stopniu wynika z naturalnego zróżnicowania siedlisk. Jej struktura geograficzno-historyczna oraz ekologiczna (tab. I, II) jest zbliżona do flor Warszawy i Poznania oraz nie odbiega od modelu zróżnicowania flory ogólnej dużego miasta. Źródło: Olaczek 1990, Olaczek i in. 1990, Jackowiak 1998, Sudnik-Wójcikowska 1998).

Intensywności i typ zabudowy oraz funkcjonalne zróżnicowanie obszaru Łodzi wpływają na przestrzenną strukturę flory.

Na obszarze Łodzi, mimo działania presji urbanizacyjnej i znacznego przekształcenia siedlisk zachowało swoje stanowiska 85 gatunków chronionych, bądź zagrożonych w skali regionu. Źródło: Jakubowska-Gabara i Kucharski 1999) lub kraju. Źródło: Kaźmierczakowa i in. 2016, stanowiących tzw. gatunki szczególnej troski (tab. 57). We współczesnej florze Łodzi występuje 28 gatunków podlegających ochronie gatunkowej, 64 – gatunki zagrożone lub bliskie zagrożenia w Polsce Środkowej, 31 gatunków zagrożonych lub bliskich zagrożenia w Polsce; ogółem występuje 78 gatunków zagrożonych w skali regionu lub kraju.

Na terenie Łodzi można wyróżnić:

- ▶ gatunki szczególnej troski - w największym stopniu zagrożonych przypadkowym lub umyślnym zniszczeniem (ze

względem małą liczbę stanowisk, małą liczebność populacji na stanowiskach, związek z siedliskami na terenie miasta zanikającymi i uleganie działaniu czynników bezpośredniego zagrożenia)

- ▶ gatunki uznawane za zagrożone lub bliskie zagrożenia w skali regionu lub kraju, których stan populacji na terenie Łodzi na razie nie budzi niepokoju. Są to np. kostrzewa murawowa, wilżyna bezbronna pięciornik wyprostowany i kocanki piaskowe.
- ▶ Gatunki specjalnej troski z uwagi na swoją biologię i zwykle wąską amplitudę ekologiczną są szczególnie narażone na recesję. W ciągu ostatnich 20 lat nie potwierdzono występowania podawanych wcześniej z terenu Łodzi 26 gatunków zagrożonych w skali regionu lub kraju.

W Łodzi główną ostoją rodzimych gatunków specjalnej troski jest Las Łagiewnicki będący jednocześnie najważniejszym centrum różnorodności flory. Na jego obszarze zidentyfikowano obecność 542 gatunków roślin, w tym 32 gatunków specjalnej troski: 18 gatunków chronionych i 14 niechronionych gatunków zagrożonych lub bliskich zagrożenia w skali regionu lub kraju.

Na terenie dawnego poligonu Brus notowano obecność 11 gatunków specjalnej troski, w tym 5 gatunków chronionych związanych z murawami (kocanki piaskowe, kostrzewa murawowa, krzyżownicy ostroskrzydłkowa, wilżyna bezbronna) oraz ze zbiorowiskami higrofilnymi i wodnymi (kukułka Aschersona, kukułka krwista, kukułka szerokolistna, pływacz zwyczajny, rdestnicy trawiasta, rzepik

⁽⁹⁾ Źródło: Tokarska-Guzik et al. 2012.

⁽¹⁰⁾ Źródło: Kurowski i Witosławski 2002.

⁽¹¹⁾ Źródło: Kurowski et al. 2001; Kurowski i Witosławski 2002..

wonny i sit alpejski).

Las na Lublinku i jego sąsiedztwo jest miejscem występowania 9 gatunków specjalnej troski, w tym 5 gatunków chronionych, związanych z wodami, higrofilnymi lasami i ziołoroślami oraz murawami (bobrek trójlistkowy, gwiazdnica bagienna, jaskier wielki, kocanki piaskowe, kukutka szerokolistna, modrzewnica zwyczajna, płwacz zwyczajny, rdestnica trawiasta, widłak jałowcowaty).

Pozostałe obszary zwiększonego zagęszczenia gatunków specjalnej troski związane są z występowaniem tych roślin na siedliskach antropogenicznych.

GATUNKI INWAZYJNE

Cechą charakterystyczną flory miast jest jej dynamika wynikająca nie tylko z zanikania gatunków, ale i pojawiania się gatunków geograficznie obcych, z których część ulega zdomowieniu. Niektóre gatunki zdomowionych antropofitów w szybkim tempie kolonizują nowe tereny i siedliska, powodując negatywne

skutki w ekosystemach. Spośród roślin naczyniowych uznawanych za inwazyjne w skali Polski (Tokarska-Guzik i in. 2012) we florze Łodzi występuje 49 gatunków. Pomimo negatywnego oddziaływania obcych gatunków inwazyjnych na ekosystemy środowiska naturalnego, ich obecność na terenach silnie zurbanizowanych i zindustrializowanych przynosi wymierne korzyści wynikające z pełnionych funkcji biologicznych – produkcji tlenu, asymilacji dwutlenku węgla, pochłanianiu zanieczyszczeń gazowych, w tym neutralizacji pyłów zawieszonych, fitoremediacji.

(Źródło: Falkowski 2016).

ZRÓŻNICOWANIE ROŚLINNOŚCI SPONTANICZNEJ

Łódź należy do Okręgu Łódzko-Piotrkowskiego, Krainy Północnych Wysoczyn Brzeźnych i Działu Bałtyckiego. Współczesne zróżnicowanie szaty roślinnej Łodzi jest związane z naturalną

⁽¹²⁾ Źródło: Ławrynowicz i Adamczyk 1988; Markowski i in. 1988; Olaczek et al. 1990; Filipiak i Sieradzki 1996; Witosławski 2006.

⁽¹³⁾ Źródło: Resolution No. XCIX/1826/10 of 27 October 2010.

zmiennością biotopów oraz wpływem działalności ludzkiej Źródło: Kurowski i Witośławski 2002. Zbiorowiska roślinne Łodzi różnią się między sobą stopniem naturalności i rozmieszczeniem. Na terenie Łodzi dominuje roślinność ruderalna i kultywowana – na obszarze miejskim oraz segetalna i seminaturalna – na obszarze peryferyjnym.

Stosunkowo najmniej zmienione antropogenicznie są obszary leśne.

Duża część powierzchni leśnych zajęta jest przez silnie zdegenerowane fitocenozy oraz drzewostany, często typu monokultur, o trudnej do określenia przynależności fitosocjologicznej. Zachowały się jednak kompleksy leśne z udziałem zbiorowisk zbliżonych do naturalnych. Najlepiej zachowane fitocenozy leśne znalazły ochronę w rezerwatach przyrody „Polesie Konstantynowskie” i „Las Łagiewnicki”. W Łodzi stwierdzono dotąd występowanie 13 zespołów i podzespołów leśnych. Wszystkie reprezentowane są w biocenotycznych układach Lasu Łagiewnickiego Źródło: Kurowski i in. 2001; Kurowski i Witośławski 2002.

Obszary zurbanizowane, pobocza dróg, tereny kolejowe i wszystkie miejsca, gdzie nastąpiły zmiany geomechaniczne (np. żwirownie) zajęte są przez roślinność ruderalną, która tworzy swoiste kompozycje gatunków rodzimych (sponataneofitów) i obcych (antropofitów). Przeprowadzone w drugiej połowie ubiegłego wieku badania roślinności ruderalnej (Sowa 1964, 1971) pozwoliły wyróżnić w Łodzi 9 zespołów roślinnych, które jednak nie w pełni oddają jej współczesne zróżnicowanie.

Do najcenniejszych obszarów pod względem zachowania roślinności należą:

- Las Łagiewnicki i jego przedpole
- Dorzecze Sokołówki

- Dawny poligon Brus
- Las na Zdrowiu
- Zachodnia część doliny Neru oraz tereny przyległe
- Obszar źródłowy i wschodnia część doliny Neru z terenami przyległymi
- Górne odcinki dolin Olechówki i Augustówki
- Obszary źródłowy rz. Miazgi

NAJWAŻNIEJSZE ZAGROŻENIA RÓŻNORODNOŚCI ROŚLINNOŚCI

Fitocenozy naturalne i półnaturalne podlegają istotnym wpływom i przemianom antropogenicznym, mogącym stanowić realne zagrożenie dla zachowania pełnej różnorodności roślinności Łodzi. Większość zagrożeń wynika ze zmieniających się form antropogenicznego oddziaływania. Do najważniejszych zagrożeń roślinności naturalnej i półnaturalnej należą:

- ▶ naturalne procesy sukcesyjne
- ▶ zmiana tradycyjnych metod gospodarki rolnej
- ▶ zaśmiecanie (składowanie odpadów)
- ▶ ekspansja gatunków obcego pochodzenia
- ▶ inwestycje budowlane
- ▶ zmiany siedliskowe
- ▶ bezpośrednia presja antropogeniczna

Zapewnienie trwałego zachowania różnorodności roślinności wymaga przeciwdziałania zagrożeniom poprzez realizację ochrony biernej i czynnej na obszarach chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz ich uwzględnienie w procesie ustalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Czynnikiem utrudniającym ochronę różnorodności na poziomie biocenotycznym jest niedostateczne rozpoznanie

wielu potencjalnie cennych obszarów Miasta. Dalszych badań geobotanicznych wymagają np. obszar źródłowy Wrzacej, Las Lublinek i jego sąsiedztwo, dolina Gadki, dolina Neru – zwłaszcza powyżej dopływu Gadki i poniżej ul. Pabianickiej

FAUNA

Różnorodność biologiczna Łodzi nie jest w pełni rozpoznana. Na podstawie dostępnych źródeł można stwierdzić, że na terenie Miasta występuje co najmniej 2609 gatunków bezkręgowców, w tym 2244 gatunków owadów. Zidentyfikowano także 193 gatunki kręgowców lądowych, 535 gatunków grzybów wielkoowocnikowych i 61 gatunki mszaków. Ponadto stwierdzono występowanie 1277 gatunków roślin naczyniowych (spośród, których 462 są geograficznie obce, tzw. antropofity), w tym 27 gatunków zagrożonych w skali Polski, 113 zagrożonych na siedliskach naturalnych w skali Polski środkowej, 53 gatunki prawnie chronione. W odniesieniu do większości grup organizmów brak jest danych o przestrzennej strukturze ich różnorodności Źródło: Ławrynowicz i Adamczyk 1988; Markowski i in. 1988; Olaczek i in. 1990; Filipiak i Sieradzki 1996; Witosławski 2006. Ochrona różnorodności biologicznej jest realizowana przez zachowanie reliktyw naturalnej przyrody miasta oraz przeciwdziałanie urbanizacji terenów o ważnych funkcjach ekologicznych – stanowiących system ekologiczny Miasta, uwidocznionych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi Źródło: uchwała Nr XCIX/1826/10 z 27 października 2010 r.

OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE

Ustanowienie form ochrony przyrody, umożliwiających zachowanie obszarów i obiektów o szczególnej wartości przyrodniczej jest wyrazem realizacji zasad rozwoju zrównoważonego. Spośród form ochrony przyrody na obszarze miasta ustanowione są następujące obszarowe i indywidualne formy ochrony przyrody wg stanu na koniec 2017 r.:

- ▶ 2 rezerваты przyrody: Polesie Konstantynowskie, Las Łagiewnicki;
- ▶ 1 park krajobrazowy: Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich wraz z otuliną;
- ▶ 15 użytków ekologicznych: Międzyrzecze Bzury i Łagiewniczanki, Stawy w Nowosolnej, Mokradła Brzozy, Stawy w Mileszkach, Mokradła przy Pomorskiej, Jezioro Wiskitno, Międzyrzecze Sokołówki i Brzozy, Łąka w Wiączyniu, Łąki na Modrzewiu, Majerowskie Błota, Dolina dolnej Wrzacej, Olsy na Żabieńcu, Majerowskie Pole, Olsy nad Nerem, Źródłiska na Mikołajewie;
- ▶ zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: Sucha dolina w Moskulach”, Dolina Sokołówki”, Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki, Źródła Neru, Ruda Willowa;
- ▶ 278 pomników przyrody.

Ochronie podlega ogółem około 9,2 % powierzchni miasta (2 706 ha). Największy zwarty obszar Miasta chroniony jest w Parku Krajobrazowym Wzniesień Łódzkich.

Ze względu na charakter przestrzenny i przedmiot ochrony rezerваты przyrody i park krajobrazowy są formami ochrony obszarowej, zaś użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo krajobrazowe i pomniki przyrody, to formy ochrony indywidualnej, dotyczącej obiektów punktowych, liniowych lub obszarowych, gdzie wartością jest jeden prosty

składnik przyrody lub fragment naturalnego ekosystemu, albo niewielki obszarowo fragment krajobrazu. Formy ochrony indywidualnej wg aktualnych regulacji prawnych są ustanawiane przez samorząd gminny. Uchwałami Rady Miejskiej w Łodzi ustanowiono wszystkie użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i znaczną część pomników przyrody; większość pomników przyrody została ustanowiona, zgodnie z ówczesnym stanem prawnym, przez administrację rządową: rozporządzeniami Wojewody Łódzkiego lub zarządzeniem Prezydenta Miasta Łodzi, pełniącego zadania z zakresu administracji rządowej.

Rezerваты przyrody zostały utworzone rozporządzeniami właściwego ministra, a Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich – rozporządzeniami Wojewody Łódzkiego i Wojewody Skierniewickiego (w aktualnym stanie prawnym są tworzone na drodze uchwały sejmiku województwa). Nadzór nad realizacją ochrony obszarowej i indywidualnej sprawują: Prezydent Miasta Łodzi – w odniesieniu do użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i pomników przyrody, Regionalny Konserwator Przyrody w

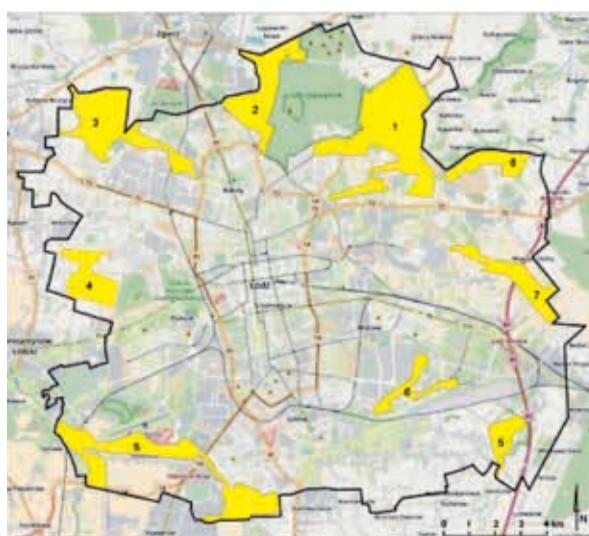
Łodzi – w odniesieniu do rezerwatów przyrody, Marszałek Województwa Łódzkiego – w odniesieniu do PKWł.

Pojedyncze twory przyrody lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej są chronione w formie pomników przyrody. Ochroną w formie pomników przyrody otoczonych jest: 268 pojedynczych drzew, 1 grupa drzew (grupa 14 klonów srebrzystych w Parku im. Piłsudskiego, 3 aleje (298 klonów srebrzystych wzdłuż drogi krajowej nr 71, 107 lip w Ogrodzie Botanicznym, 37 klonów srebrzystych wzdłuż ul. Zdrowie w sąsiedztwie Parku im. J. Piłsudskiego), 2 stanowiska bluszczu *Hedera helix*, 3 głązy narzutowe (jeden w Parku im. H. Sienkiewicza i dwa w Parku im. S. Staszyca), 1 park (Park Źródłiska I i II). Wśród pomników przyrody reprezentowane są 32 gatunki drzew

Obecnie tereny prawnie chronione nie stanowią spójnego systemu stanowiącego sieć ekologiczną, której istniejące obszary chronione byłyby funkcjonalnie powiązane ze sobą korytarzami ekologicznymi i z półnaturalnymi i naturalnymi

**PROJEKTOWANE OBSZARY
CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
UWZGLĘDNIONE W PLANIE
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO:**

1 – Wilanowski z pradoliną Łódki,
2 – Korytarz Chełmy-Łagiewniki, 3 –
Bzury i Dorzecza Sokołówek,
4 – Dolina Jasieńca, 5 – Górnego
Neru, 6 – Dolina Olechówki i Augu-
stówki, 7 – Dolina Miazgi, 8 – Stoki Dą-
browy; wg danych Miejskiej Pracowni
Urbanistycznej;

podkład: OpenStreetMap

(12) Źródło: The Act of 16 April 2014 – Nature Protection Law.

(13) Źródło: Dane powierzchniowe za "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi. Uwarunkowania", Łódź 2017 r.

układami ekologicznymi strefy podmiejskiej. Rolę korytarzy ekologicznych spełnić mogą obszary chronionego krajobrazu lub fragment parku krajobrazowego, częściowo leżącego w granicach miasta. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, zatwierdzonym uchwałą Nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego Nr 367, poz. 3485), na terenie miasta, wyznaczono 8 terenów proponowanych do objęcia ochroną prawną jako obszary chronionego krajobrazu. Obszary te podlegałyby ochronie ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Ich wyznaczenie może nastąpić w drodze uchwały Sejmiku Województwa Łódzkiego.

TERENY ZIELENI

Zieleń jest nieodzownym elementem składowym każdego dużego miasta. Kształtuje i poprawia jakość środowiska życia jego mieszkańców, estetyzuje przestrzeń zurbanizowaną, szczególnie ogólnodostępne przestrzenie publiczne. Jej obecność i wygląd ma wpływ na ocenę danej przestrzeni z punktu widzenia jej przydatności jako miejsca zamieszkania, codziennej rekreacji, czy pracy, nie wspominając o wycenie ekonomicznej nieruchomości, w przypadku których sąsiedztwo dobrze urządzonej terenów zieleni bardzo znacznie podnosi ich wartość.

Na wygląd i stan terenów zieleni w Łodzi ma wpływ wiele czynników: dawna i współczesna sztuka ogrodowa, panujące

warunki środowiska naturalnego, funkcja danego miejsca w przeszłości i w czasach współczesnych, kultura użytkowników, jakość bieżącego utrzymania.

Terenami zieleni są tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym. Źródło: ustawa z 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody

Wśród terenów niezabudowanych w Łodzi największy odsetek stanowią jednak zlokalizowane głównie na obrzeżach miasta grunty rolne orne, sady, łąki i pastwiska (57 %) oraz tereny gruntów leśnych i zadrzewień (łącznie 28%), które posiadają istotne walory ekologiczne, krajobrazowe i rekreacyjne, ale trudno je porównywać z celowo kształtowanymi obiektami sztuki ogrodowej jakimi są parki, skwery i zieleńce, których odsetek

MIEJSKIE TERENY ZIELENI W ŁODZI W 2015 R. (ZGODNIE Z METODOLOGIĄ GUS; **PATRZ PRZYPIS NR 2)**

SPECYFIKACJA	OBSZAR (HA)	UDZIAŁ W MIEJSKICH TERENACH ZIELENI (%)
Parki	624,4	29
Zieleńce	78,9	3,7
Zieleń osiedlowa	906,6	42,2
Zieleń uliczna	456,0	21,2
Ogród Botaniczny	67,8	3,1
Miejski Ogród Zoologiczny	17,0	0,8
Razem:	2,150.7	100.0

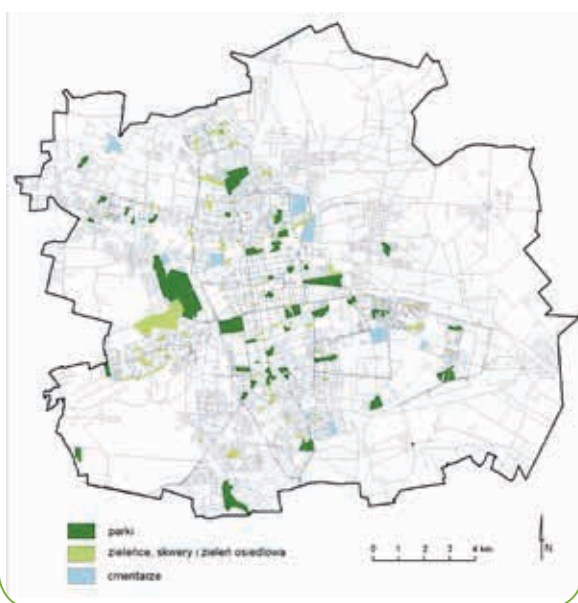
Źródło: Opracowano na podstawie: Statystyka Łodzi 2016, Urząd Statystyczny w Łodzi.

wynosi zaledwie 5%. Podobny udział wśród terenów niezabudowanych mają ogrody działkowe (5 %), a najmniejszy – tereny zieleni nieurządzonej, niskiej (3,5 %) oraz cmentarze (1,5 %) Źródło: Dane powierzchniowe za "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi. Uwarunkowania", Łódź 2017 r.

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Łodzi, miejskie tereny zieleni (parki, zieleńce, zieleń osiedlowa i uliczna, a także zieleń w ramach parków dydaktycznych: ogrodu botanicznego i ogrodu zoologicznego) w 2015 r. zajmowały

LOKALIZACJA TERENÓW ZIELENI NA TERENIE ŁODZI;

wg danych Zarządu Zieleni Miejskiej i Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

łącznie powierzchnię 2 150,7 ha, tj. ok. 7 % powierzchni miasta. Dane statystyczne dotyczące terenów zieleni miejskiej wskazują na znaczny udział zieleni osiedlowej (42 %) oraz parków (29 %) w tak ujętej ogólnej powierzchni terenów zieleni miejskiej.

Z punktu widzenia walorów przyrodniczych, estetycznych i rekreacyjno-zdrowotnych najważniejsze dla mieszkańców Łodzi są te tereny publicznej zieleni urządzonej (parki, zieleńce, zazielenione skwery w narożnikach ulic, tereny towarzyszące zabudowie mieszkaniowej z udziałem zieleni wysokiej i niskiej i urządzonymi placami zabaw wśród zieleni), które są położone blisko miejsca zamieszkania i dobrze z nim skomunikowane, czyli łatwo dostępne z punktu widzenia odległości lub czasu niezbędnego, aby do nich dotrzeć.

PARKI MIEJSKIE, a wśród nich – parki zabytkowe objęte ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego.

W planach Miasta pozostają koncepcje kolejnych parków, m.in. położonych w dolinach łódzkich rzek: Łódki (im. Katarzyny Kobro przy ASP) i Sokołówki (na południe od ul. Liściastej, między ul. Zgierską a al. Włókniarzy – teren jest w znacznej części urządzony, lecz nie posiada formalnego statusu parku, w 2018 r. zostanie przekazany w administrowanie do ZZM). W 2014 r. na osiedlu mieszkaniowym Radogoszcz-Wschód w rejonie ul. Łososiowej, na terenie po dawnej cegielni, urządzono nowy zieleńiec miejski o pow. 1,18 ha, następnie w latach 2016-2017 powiększony do 2,18 ha, a który w przyszłości może zostać przekształcony w park. Opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla kolejnych fragmentów miasta również wskazują nowe tereny pod zielenią urządzoną (w formie nasadzeń alejowych, pasaży z dużym udziałem zieleni, skwerów, zieleńców czy parków, jak np. Ogrody Karskiego, czy pasaż pieszo-rowerowy przy Ogrodzie Botanicznym w rejonie ul. Hufcowej). Rozmieszczenie parków na terenie Łodzi

jest nierównomierne – większość skupia się w centralnej części miasta, wyznaczonej linią kolei obwodowej. Są to obiekty bardzo zróżnicowane pod względem wielkości. Możliwość zakładania nowych terenów zieleni publicznej w gęsto zabudowanej strefie centralnej miasta jest jednak ograniczona, stąd pojawienie się większej liczby działań kompensujących, zmierzających do uatrakcyjnienia zieleni przyulicznej, szczególnie w kwartałach zabudowy śródmiejskiej, a także o charakterze niestandardowym, np. prowadzących do zakładania zieleńców przez wspólnoty mieszkaniowe (np. miejski program „Zielone Podwórka”), czy realizowane ze środków budżetu obywatelskiego miejskie podwórce tzw. woonerfy, traktujące zielenią jako istotny składnik przestrzeni przyjaznej ludziom.

Z punktu widzenia mieszkańca Łodzi parki i zieleńce są jednak przede wszystkim podstawowym miejscem codziennego wypoczynku. Biorąc za przykład wyłącznie tereny administrowane przez Zarząd Zieleni Miejskiej należy stwierdzić, że

oferta rekreacyjna jest dość bogata: 56 coraz lepiej wyposażonych placów zabaw dla dzieci i młodzieży (w tym nowoczesna strefa wypoczynku, rekreacji i animacji w Parku im. J. Piłsudskiego), 30 siłowni lub zestawów urządzeń fitness na świeżym powietrzu, 6 instalacji do ćwiczeń typu street workout, wygodne place i aleje służące spacerom, przejażdżkom rowerowym, joggingowi, jeździe na rolkach, ponad 30 boisk (do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę, tenis ziemny, petanque), górki saneczkowe lub zespoły urządzeń sportowych (stoły pingpongowe) inne niż place zabaw i siłownie, 1 wyczynowy tor rowerowy, 2 tory rolkowe, przestrzenie do biernego wypoczynku (w tym 10 wyznaczonych miejsc do grillowania) i tradycyjnych gier (m.in. liczne stoliki szachowe i do gier planszowych). Łódzkie parki coraz częściej goszczą wydarzenia kulturalne i sportowe (przedstawienia, koncerty, festyny, pikniki rodzinne, letnie projekcje filmowe „pod chmurką”, plener dla wystaw ogrodniczych i projekcji świetlnych w ramach Festiwalu Kinetycznej Sztuki

Światła, liczne imprezy plenerowe propagujące aktywny styl życia, w tym zajęcia sportowe z instruktorami), są ponadto tematem popularnych wśród łodzian bezpłatnych spacerów z przewodnikiem, licznie organizowanych w ciągu roku przez różne instytucje i stowarzyszenia. Atrakcyjność miejskich terenów zieleni podnoszą obiekty położone w ich sąsiedztwie lub wewnątrz – np. Aquapark Fala, Centralne Muzeum Włókiennictwa ze skansenem architektury drewnianej, Ośrodek Propagandy Sztuki, Centrum Dialogu, wydzielone urządzenia sportowe (korty tenisowe, strzelnice, boiska kilku klubów sportowych, itd.), a także zabytkowe wille, świątynie, pomniki, czy altany. Parki i zieleńce są również ulubionym plenerem fotograficznym łodzian oraz planem zdjęciowym dla komercyjnych i studenckich produkcji filmowych. Poprzez realizowany projekt Zielona Łódź, Zarząd Zieleni Miejskiej aktywnie promuje łódzkie parki i zieleńce, m.in. organizując otwarte imprezy, warsztaty edukacyjne, zajęcia sportowe oraz prowadząc informacyjno-edukacyjny portal

internetowy, kształtując tym samym pozytywny wizerunek miasta poprzez walory jego terenów zieleni.

Warto również wspomnieć o realizowanym przez Zarząd Zieleni Miejskiej, projekcie „Zielona Łódź”. w ramach którego przez cały rok w łódzkich parkach organizowane są różnego rodzaju bezpłatne imprezy i aktywności skierowane do mieszkańców naszego miasta. Oferta spędzania wolnego czasu pośród miejskiej zieleni dostosowana jest dla wszystkich grup wiekowych.

Jedną z większych imprez Zielonej Łodzi jest cykl „Letnich Koncertów w Altanie”, przygotowywanych we współpracy z Akademią Muzyczną z Łodzi. Te odbywające się w zabytkowym Parku Źródliśka I spotkania, co tydzień gromadzą w okresie wakacyjnym setki amatorów muzyki poważnej. W ramach projektu w łódzkich parkach odbywają się również inne koncerty prezentujące różne gatunki muzyczne.

Dla urozmaicenia spędzania wolnego czasu Zielona Łódź organizuje rodzinne

pikniki. Podczas nich uczestnicy korzystać mogą m.in. z warsztatów plastycznych i rękodzielniczych, gier i zabaw sportowych, pokazów i prezentacji poświęconych różnym dziedzinom nauki. W formie pikników realizowane są również imprezy tematyczne, np.: z okazji Dnia Ojca, Powitanie Jesieni, czy też nawiązujące do tradycji Nocy Świętojańskiej. W ramach Zielonej Łodzi odbywają się bezpłatne, cykliczne zajęcia sportowe, np.: joga, capoeira, tai-chi, fitness, zumba, bule, nordic walking. Prowadzone są one przez wykwalifikowanych instruktorów zachęcających do uprawiania sportu na świeżym powietrzu. Biegi na orientację i wycieczki rowerowe pozwalają na dokładniejsze poznanie łódzkich parków. Przez cały rok „Zielona Łódź” prowadzi z przewodnikami cykliczne spacer, mające na celu przedstawić przyrodę łódzkich parków, przybliżyć ich historię a także zachęcić do aktywnego spędzania wolnego czasu. Wiele osób ceni sobie bardziej wyspecjalizowane zajęcia takie jak: warsztaty fotograficzne, warsztaty rysunku pejzażowego, czy też obserwacje astronomiczne - setki łodzian gromadzi co roku Noc Spadających Gwiazd. Zimą Łódź jest jedynym miejscem w Polsce, gdzie w centrum miasta można bezpłatnie i pod opieką instruktora nauczyć

się biegać na nartach. „Zielona Łódź” dysponując odpowiednim sprzętem, a także wyznaczoną trasą w największym łódzkim parku im. J. Piłsudskiego prowadzi zajęcia narciarskie cieszące się ogromną popularnością.

Na przestrzeni całego roku projekt integruje działania różnych instytucji, organizacji, stowarzyszeń, podnosząc atrakcyjność oferty wypoczynku w łódzkich terenach zieleni.

Zieleńce, czyli tereny o powierzchni poniżej 2 ha, w których dominującą funkcją jest zapewnienie wypoczynku (alejki z ławkami, place zabaw itp.), stanowią około 4% terenów zieleni miejskiej. Zalicza się do nich również zielen przy budynkach użyteczności publicznej, pomnikach, tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., jeśli są dostępne do użytku powszechnego.

ZIELEŃ OSIEDLOWA, rozumiana jako tereny zieleni występujące przy zabudowie mieszkaniowej, pełniące funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną, stanowi prawie połowę wszystkich terenów zieleni urządzonej w Łodzi (907 ha).

ZIELEŃ ULICZNA, rozumiana jako pasy zieleni (drzewa i krzewy lub ich skupiska wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej) wzdłuż dróg, ulic, ciągów komunikacji miejskiej itp., zajmuje 456 ha, co stanowi nieco ponad 20% zieleni miejskiej. Jej powierzchnia w 2015 r. – w porównaniu z 2010 rokiem – wzrosła o 377 ha. Diametralnie wzrosła również ilość nasadzeń pojedynczych drzew i krzewów – w 2015 roku posadzono 2094 drzew i ponad 16 tys. krzewów, gdy w 2010 r. jedynie 350 drzew i 3800 krzewów. Większość prowadzonych w

ostatnich latach nowych nasadzeń dotyczyła śródmieścia.

Stanowiące osobną kategorię terenów zieleni urządzonej ogrody działkowe zajmują około 2,4% powierzchni Łodzi (więcej niż parki miejskie) – 99 rodzinnych ogrodów działkowych (ROD) zajmują łącznie powierzchnię około 700 ha, ich udział w systemie terenów aktywnych przyrodniczo (szczególnie w strefie zurbanizowanej) jest więc znaczący.

Wyróżniającym się na tle innych obiektów w Łodzi jest również Ogród Botaniczny. Jest on jednym z największych ogrodów w Polsce - jego całkowita

powierzchnia wynosi 67 ha. Położony jest w dzielnicy Polesie, sąsiaduje z parkiem im. J. Piłsudskiego, Ogrodem Zoologicznym oraz rezerwatem leśnym „Polesie Konstantynowskie”. Ogród ma charakter parkowo-leśny, można tu podziwiać kolekcje roślinne z całego świata zaprezentowane w dziewięciu działach ekspozycyjnych. Ogród Botaniczny w

Łódź prowadzi także zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu biologii roślin, geografii oraz ochrony przyrody i środowiska. Dla zwiedzających Ogród otwarty jest codziennie od 1 kwietnia do 31 października.

Problemy związane z zarządzaniem, utrzymaniem i powiększaniem terenów zieleni w Łodzi

-
1. Brak całościowych standardów utrzymania, zakładania i ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym
 2. Malejące środki finansowe przeznaczone na bieżące utrzymanie terenów zieleni
 3. Niewystarczające w stosunku do potrzeb środki finansowe na realizację zadań inwestycyjnych, w tym o charakterze kompleksowej rewaloryzacji terenów zieleni, oraz niemal wyłączone finansowanie inwestycji w trybie zadań jednorocznych z budżetu obywatelskiego oraz zgłaszanych przez jednostki pomocnicze (osiedla)
 4. Niekorzystne zjawiska pogodowe
 5. Nieuregulowane stany prawne oraz niezakończone procesy komunalizacji nieruchomości wchodzących w skład terenów zieleni
 6. Brak opracowanej szczegółowej strategii rozwoju zieleni

Łódzkie parki zielone i inne publiczne tereny zieleni mają kilku gospodarzy. Najważniejszym jest Zarząd Zieleni Miejskiej, do którego należy m.in. planowanie i bieżące utrzymanie parków i zieleńców w mieście oraz zieleni wysokiej (drzew i krzewów) i zieleni dekoracyjnej w pasach drogowych. Od 2018 r. ZZM administruje 95 wydzielonymi obiektami zieleni urządzonej, na które składa się 36 parków (495,98 ha) oraz 59 skwerów i zieleńców (118,18 ha).

Utrzymaniem zieleni przyulicznej oraz zieleni towarzyszącej zabudowie komunalnej zajmują się dwie jednostki Miasta. Jak wcześniej wspomniano utrzymanie zieleni wysokiej, tj. nasadzenia i pielęgnacja drzew i krzewów oraz zieleni dekoracyjnej w pasach drogowych dróg publicznych oraz nasadzenia i pielęgnacja drzew w pasach drogowych dróg wewnętrznych znajduje się w gestii ZZM. Utrzymanie ww. terenów w pozostałym zakresie (utrzymanie czystości, koszenie trawników) jest realizowane przez Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Łodzi.

ZIELONA REWITALIZACJA

Projekt rewitalizacji jest jednym z kluczowych realizowanych przez Miasto Łódź. W szerokim rozumieniu to proces przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych, na obszarze, który znajduje się w kryzysie. Jej celem jest przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta i uzupełnienie jej o nowe funkcje.

Rewitalizacja w Łodzi obejmuje różne programy. Jednym z kluczowych jest program Zielone Polesie. Miasto podejmuje także liczne działania w parkach, które nieustannie podlegają rewaloryzacji polegającej na zabiegach konserwatorskich mających również na celu nadawanie nowych funkcji tym wyjątkowym przestrzeniom miejskim. Ponadto, w Łodzi nieustannie prowadzona jest zmiana przestrzeni miejskiej, aby była jak najbardziej przyjazna mieszkańcom, czego doskonałym przykładem jest zaaranżowanie przestrzeni Nowego Centrum Łodzi, którego wyróżniającym się elementem będzie zapewne Rynek Kobro.

ZIELONE POLESIE

Zielone Polesie to program przygotowany w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej obejmujący historyczną dzielnicę Wiązo-
wa, czyli zachodnią część centrum Łodzi. Jego założeniem jest wprowadzenie no-
wej jakości w ulice Starego Polesia. Ulice
będą miały charakter ciągów pieszo-jezd-
nych. Duży nacisk zostanie postawiony
na zieleni i małą architekturę. Prioryte-
tem będzie zwiększenie bezpieczeństwa
pieszych i cyklistów oraz uspokojenie
ruchu. Nie przewiduje się zmniejszania
liczby miejsc postojowych, tylko inne
sposoby ich aranżacji w przestrzeni ulicy.
Dodatkowo przewiduje się nowe oświe-
tlenie. Wizytówką tych ulic ma być prio-
rytet w kształtowaniu zieleni.

W ramach programu „Zielone Polesie” inwestycje zostały zapoczątkowane w 2016 roku na odcinkach ulic Strzelców Kaniowskich, Lipowej i Pogonowskiego. Zarząd Inwestycji Miejskich przebudowuje je na pierwsze w kraju ulice-ogrody. Kolejne projekty rozpoczął Wydział

PARKI KIESZONKOWE NA STARYM POLESIU

Gospodarki Komunalnej, który przy ul. Strzelców Kaniowskich utworzył dwa parki kieszonkowe.

Do realizacji w pierwszej kolejności zostały wybrane te odcinki ulic, na których ruch jest najmniejszy a potencjał zmian największy. Początek zazieleniania ulicy Pogonowskiego to inicjatywa mieszkańców. Łodzianie zdecydowali w Budżecie Obywatelskim (stanowiący wydzieloną część budżetu miasta Łodzi, o której przeznaczeniu decydują mieszkańcy) o dosadzeniu na niej drzew. Miasto jednak zwiększyło budżet inwestycji przeznaczając dodatkowe środki na gruntowną przebudowę ulicy na odcinku od ul. Legionów do Zielonej

Zmianom poddano również odcinki ulic równoległych do Pogonowskiego, czyli Lipowa i Strzelców Kaniowskich. Wszystkie charakteryzują się tym samym: na wybranych odcinkach ruch na nich jest niewielki, a ich przekrój jest szeroki. To daje możliwość utworzenia na nich nie tylko woonerfów, ale pójsia jeszcze dalej i stworzenia ulic-ogrodów.

W 2017 roku inwestycje rozpoczęły się na trzech kolejnych ulicach: al. 1 Maja między ul. Wólczańską i Żeromskiego, początku ul. Wólczańskiej i na ul. Więckowskiego. Ponadto, Wydział Gospodarki Komunalnej zaaranżuje też kolejne parki kieszonkowe przy ul. Legionów, Pogonowskiego, Więckowskiego, Gdańskiej i przy skrzyżowaniu Struga z Lipową.

PARKI

REWALORYZACJA PARKU PONIATOWSKIEGO

Rewaloryzacja wschodniej części parku Poniatowskiego rozpoczęła się w 2016 roku. Powstał wtedy projekt inwestycji oraz zmodernizowano tor rowerowy. Zakres prac w 2017 r. obejmował wybudowanie nowej fontanny oraz pielęgnację ponad 400 drzew i krzewów na terenie wschodniej części parku. W 2018 roku Zarząd Zieleni Miejskiej planuje wykonać nowe alejki, oświetlenie, przebudować partery kwiatowe, wykonać nowe nasadzenia i ustawić elementy małej architektury. Plac wokół fontanny oraz alejki, które powstaną w 2018 roku, będą swoim wzorem graficznym nawiązywały do kliszy filmowej - stąd wzięło się określenie fontanna filmowa.

REWALORYZACJA PARKU ŹRÓDLISKA I I II

Park Źródłiska I

Jest to najstarszy łódzki park, a zarazem jeden z pierwszych parków publicznych

w Polsce. Jego historia jest ściśle związana z rozwojem wielkoprzemysłowej Łodzi. Powstał w roku 1840, poprzez wydzielenie fragmentu wiekowego lasu z licznymi źródłami, z obszaru przyłączonego do rozrastającego się miasta i założenie tam „ogrodu. Park uznany w całości za pomnik przyrody (łącznie z Parkiem Źródłiska II). Najcenniejsze drzewa objęte są systematycznie pracami leczniczo-pielęgnacyjnymi. W latach 1993-1994 park został ogrodzony, następnie zmodernizowano układ wodny (1996) i alejki parkowe (1994-1996); zostało także wykonane oświetlenie głównych alei (1996-1998) i rekultywacja terenu po byłym zapleczu gospodarczym oraz urządzenie parteru kwiatowego i alejek (1996).

Park Źródłiska był poddawany systematycznej rekultywacji. W latach 1999-2003 zmodernizowano budynek Palmiarni. Inwestycja ta polegała na obudowie starego budynku nową konstrukcją stalową, do której została zamontowana, pierwszy raz w Polsce zewnętrzna, zintegrowana, ściana grzewcza. Zastosowana technologia pozwoliła na zachowanie kolekcji starych, ponad 120-letnich palm

i wielu innych cennych okazów roślin. Przeprowadzono rekultywację sąsiadującego z Palmiarnią ogródka dydaktycznego, który oddano do użytku w 2006 roku. Na terenie parku znajduje się staw i dwa betonowe zbiorniki wodne. W roku 2000 w wyniku modernizacji powstały dwa odrębne place zabaw (wygrodzony dla dzieci młodszych i starszych m.in. ze stołami do gry w tenisa stołowego). Na placu zabaw dla dzieci młodszych w 2005 i 2008 roku wymieniono uszkodzone zabawki drewniane na nowe, wykonano nawierzchnie amortyzujące pod urządzeniami zabawowymi oraz furtki i

bramę w ogrodzeniu placu. W roku 2008 zrekonstruowano altanę na parterze kwiatowym obok Domku Ogrodnika, którego modernizacja zakończona została w 2010 r. W altanie jak dawniej, w sezonie letnim odbywają się coroczne koncerty muzyczne.

W latach 2013-2015 przeprowadzono rewaloryzację parku, której celem było przywrócenia dawnej świetności i typowego wyglądu parku, zaprojektowanego w stylu angielskim o charakterze

pejzażowym. Podniesienie walorów parku uzyskano poprzez uwidocznienie i podkreślenie kilku najbardziej atrakcyjnych miejsc na terenie obiektu tj. parteru kwiatowego, klombu za Domkiem Ogrodnika czy terenu wokół zbiorników wodnych.

W ramach rewaloryzacji wykonano następujące prace:

- przeprowadzono remont ogrodzenia parkowego,
- zmodernizowano alejki parkowe o łącznej pow. 12.395 m², wprowadzono kilka rodzajów nawierzchni (glinkowo-żwirowych, z kostki granitowej, kostki betonowej) spełniających różne funkcje: reprezentacyjne, spacerowe czy też sportowe,
- oczyszczono stawy parkowe oraz wyremontowano dwa mostki pomiędzy stawami wraz z wymianą balustrady na mostkach,
- wyremontowano i rozbudowano oświetlenie parkowe,
- poddano pielęgnacji 107 drzew i 0,57 ha krzewów,
- posadzono 59 szt. drzew, 20.524 szt. krzewów oraz 320 szt. bylin,
- przeprowadzono gruntowną renowację parteru kwiatowego przed Domkiem Ogrodnika wraz z wymianą nawierzchni alejek na kostkę granitową a także renowację klombu za Domkiem Ogrodnika z wprowadzeniem formowanych niskich żywopłotów,
- usunięto 166 szt. drzew suchych lub zamierających.

Park Źródłiska II

Początkowo stanowił całość z obecnym parkiem Źródliska I. W połowie XIX w. na sprzedanym K. Scheiblerowi terenie powstały zabudowania fabryczne oddzielające obie części. W drzewostanie parkowym, oprócz kilku wiekowych dębów, wyróżnia się także wiele interesujących, rzadkich gatunków i odmian. Park został uznany w całości za pomnik przyrody (łącznie z Parkiem Źródliska I). Najcenniejsze drzewa objęte są pracami leczniczo-pielęgnacyjnymi. W roku 1994 park został ogrodzony, w 1996 wykonano dwa zbiorniki wodne (przy grocie oraz w pobliżu wejścia od ul. Fabrycznej), całkowicie odtworzono drewnianą „Chińską Altanę” i zmodernizowano nawierzchnie alejek, a w 1998 oświetlono główną aleję od Placu Zwycięstwa do ul. Fabrycznej. W latach 2006-2007 wykonano odwodnienie południowej części parku, a w latach 2008-2010 wymieniono żwirową nawierzchnię alejek na kostkę granitową

RYNEK KOBRO

Rynek Kobro stanowić będzie najważniejszą przestrzeń publiczną Nowego Centrum Łodzi. Znajdzie się dokładnie

między dworcem i EC1. Będzie otoczony z jednej strony charakterystyczną dla Łodzi przemysłową architekturą, a z drugiej nowymi gmachami. Docelowo ma stanowić miejsce spotkań oraz arena dla wielu miejskich wydarzeń.

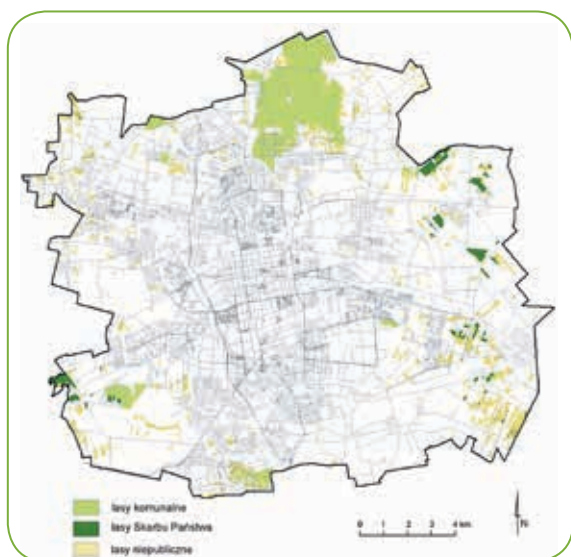
Rynek Kobro ma pełnić rolę typowego miejskiego placu. Jego płyta będzie wyłożona płytami klinkierowymi oraz iluminowana oświetleniem LED. W północnej części będzie się schodami obniżać do poziomu ul. Kieślowskiego i wyjścia z dworca. Schody te obsadzimy drzewami, niską zielenią i kaskadowo będzie z nich miejscami spływała woda.

Drzewa pojawią się także po wschodniej stronie placu, który ma być przystosowany do organizowania tam imprez z zapleczem technicznym. Razem z placem przebudowana będzie ulica Hasa, która zamieni się w zielony pasaż z fontannami i miejscami na sezonowe ogródki. Będzie to przestrzeń dedykowana pieszym i rowerzystom, gdzie auta będą wpuszczane jedynie w wyjątkowych sytuacjach.

LASY

Ze względu na funkcje środowiskotwórcze i społeczne lasy są jednym z najważniejszych zasobów przyrody ożywionej Miasta.

Według danych statystycznych GUS Źródło: Statystyka Łodzi 2016 w 2015 roku powierzchnia gruntów leśnych wynosiła 2 793,75 ha i w porównaniu z 2010 rokiem zmalała o około 52 ha. Grunty leśne na koniec 2015 roku stanowiły 9,4% powierzchni miasta.

Lasy publiczne obejmują powierzchnię 1704,51 ha, stanowiąc 61 % powierzchni lasów. Są one własnością gminy (1 461,92 ha) lub stanowią własność Skarbu Państwa (239,95 ha). Zarządcą większości lasów Skarbu Państwa są Lasy Państwowe (Nadleśnictwo Grotniki i Nadleśnictwo Brzeziny). Największą powierzchniowo grupę oraz najistotniejszą rolę w funkcjonowaniu systemu przyrodniczego Łodzi odgrywają lasy komunalne. Większość lasów powstała z nasadzeń drzewostanów, niewielki odsetek stanowią lasy powstałe w wyniku naturalnej sukcesji. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 80 lat.

LAS ŁAGIEWNICKI
ZABYTKOWE KAPLICZKI

LAS ŁAGIEWNICKI

W ŁODZI MOŻNA WYRÓŻNIĆ:

LAS ŁAGIEWNICKI jeden z największych lasów miejskich w Europie. Ma powierzchnię ok. 1200 ha. Jest pozostałością dawnej Puszczy Łódzkiej, która istniała na terenie miasta i w okolicy jeszcze 200 lat temu. Najcenniejsza część lasu została objęta ochroną rezerwatową. Swoje źródła ma tu rzeka Bzura, która w dalszym biegu tworzy trzy większe zbiorniki wodne Arturówek (największa w Łodzi baza rekreacyjno - wypoczynkowa z przystanią kajakowo-wioślarską). Na terenie lasu znajdują się dwie barokowe kapliczki drewniane św. Rocha i św. Sebastiana oraz św. Antoniego – najstarszy budynek zachowany na terenie Łodzi (ul. Wycieczkowa 75). Wewnątrz kapliczki jest studzienka ze źródłaną wodą, uznawaną za cudowną. Las Łagiewnicki jest największym obszarem naturalnej przyrody w Mieście. Cechuje się znacznym zróżnicowaniem siedliskowym, które odzwierciedla się w przestrzennym zróżnicowaniu zbiorowisk roślinnych

UROCZYSKO AUGUSTÓW

⁽¹⁶⁾ Źródło: Andrzejewski 2009a.

Dokładne badania przeprowadzone na obszarze Lasu Łagiewnickiego pozwoliły wyróżnić 21 jednostek roślinności, w tym 13 zespołów i podzespołów leśnych. Na przyległym do Lasu Łagiewnickiego od strony wschodniej obszarze źródłiskowym Łagiewniczanki zachowała się mozaika fitocenoz mokradłowych i wodnych. Po wschodniej stronie lasu nierzadkie są płaty bogatych florystycznie świeżych łąk. Po zachodniej stronie lasu, w widłach dolin Łagiewniczanki i Bzury zachował się najcenniejszy w skali miasta kompleks mokradłowy – wilgotnych łąk, szuwarów, ziołorośli, zarośli wierzbowych oraz łęgów jesionowo-olszowych Źródło: Andrzejewski 2009a.

Strategia ochrony Lasu Łagiewnickiego powinna polegać na: - dążeniu do eliminacji zagrożeń, - preferowaniu oszczędnych form użytkowania, właściwych dla lasu ochronnego, - stosowaniu wykładni mówiącej o tym, że nie wszystkie fragmenty lasu mogą jednocześnie spełniać różnorodne, często wykluczające się funkcje. Ścieżki spacerowe, trasy jeździeckie i narciarskie, czy też szlaki turystyczne winny omijać ostoje zwierzyny i uroczyska florystyczne. Ochrona walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Lasu Łagiewnickiego zależy przede wszystkim od nas wszystkich.

UROCZYSKO AUGUSTÓW - To niewielki teren leśny o powierzchni 13 ha położony w sąsiedztwie ulicy Przybyszewskiego - Augustów, w granicach osiedla Widzew. Las w strefie buforowej pomiędzy zespołem elektrociepłowni, a terenami mieszkaniowymi. Drzewostany iglaste sosny zwyczajnej, banksa i sosny czarnej, starodrzew akacji w zachodniej części lasu, całość z licznymi odnowieniami

HARCERSKI LAS HELENÓWEK

klonu zwyczajnego i jawora. W części wschodniej pojedyncze wiekowe dęby i buki kontrastują z widocznymi pozostałościami sadów dawnych gospodarstw rolnych oraz infrastrukturą potężnego obiektu energetycznego.

UROCZYSKO HARCERSKI LAS HELENÓWEK - to teren dawnego poligonu wojskowego, zalesiony w ramach akcji „Mikroklimat”, w której harcerze Chorągwi Łódzkiej zalesili w latach 1962-72, ponad 100 ha gruntów. Harcerski Las był pierwszym spośród wszystkich zalesień wykonanych przez harcerzy na terenie miasta. Wewnątrz kompleksu znajdziemy malowniczy starodrzew sosny pospolitej wykorzystywany jako miejsce wielopokoleniowych, okazjonalnych spotkań. Uczestnicy harcerskich zalesień z sentymentem i pietyzmem opowiadają o sadzeniu lasu młodszymi pokoleniom. Helenówek to kompleks leśny oddzielony od Harcerskiego Lasu ulicą Sianokosy. Znajduje się tu najstarszy w lasach komunalnych ponad 110-letni

fragment buczyny, występujący na północnej granicy swojego naturalnego zasięgu. Tworzy on rzadko spotykany na terenie miasta mroczny klimat wnętrza lasu. Spośród całego drzewostanu wyróżnia się 9 najbardziej okazałych buków o obwodach od 180 - 250cm. Na uwagę zasługuje również szpaler dębów szypułkowych i bezszypułkowych stanowiących północną i zachodnią granicę uroczyska. Najciekawszym florystycznie fragmentem uroczyska jest niewielki płat grądu typowego zlokalizowanego we wschodniej części uroczyska. Rośnie tu przylaszczka pospolita, konwalia majowa i kalina koralowa.

UROCZYSKO LUBLINEK - To drugi co do wielkości las komunalny miasta położony w górnym dorzeczu Neru, w krajobrazie otwartych terenów rolnych. Obszar niezwykle zróżnicowany pod względem wilgotności i jakości siedlisk leśnych. W południowo-wschodniej części kompleksu występują głównie bory sosnowe z udziałem brzozy brodawkowatej na suchych, ubogich siedliskach.

UROCZYSKO LUBLINEK

UROCZYSKO RUDA POPIOŁY

Część zachodnia kompleksu to tereny wilgotne z licznymi okresowymi zastojami wód, stawami i fragmentami bagien. Wewnątrz kompleksu kilkunastotarczowe łąki śródleśne o torfowym podłożu z wyraźnymi oznakami postępującej sukcesji. Przyroda Lublinka z ciekawym krajobrazem sprawia, że stał się on istotnym miejscem rekreacji i wypoczynku mieszkańców osiedla Retkinia, docelowym miejscem niedzielnych wycieczek, spacerów i jazd rowerowych. Drogi i ścieżki prowadzą do najciekawszych fragmentów lasu sprawiając, że pobyt na terenie Lublinka pozostawia zawsze miłe i niezapomniane wrażenia. W części północnej kompleksu, poza granicami lasu komunalnego stawy Bielice. Miejsce lęgowe ptaków wodnych oraz rekreacji i wypoczynku wędkarzy. W rejonie osiedla Retkinia na obszarze od torów kolejowych do uroczyska leśnego Lublinek powstaje zagospodarowany turystycznie teren o nazwie „Park Leśny Lublinek”.

UROCZYSKO RUDA POPIOŁY - Kompleks leśny w południowej części miasta.

Ponad stuletnie starodrzewia sosny pospolitej w obszarze zabudowy; rezydencjonalnej i pensjonatowej z końca XIX wieku usytuowanej w granicach dużych działek leśnych. Jeden z najciekawszych architektonicznie budynków willa Klara przy ul. Letniskowej 20 nazwana przez dawnego właściciela imieniem małżonki pozostaje kulturowym symbolem Lasu Rudzkiego. Podczas pierwszej wojny światowej duże fragmenty drzewostanów Rudy usunięte zostały w czasie mroźnych zim przez mieszkańców miasta. Odnowienie wyciętych w krótkim okresie lasów trwało do lat 60. XX wieku. Las Rudzki dzisiaj jest mozaiką własności i form różnego sposobu zagospodarowania. Lasy komunalne, publicznie dostępne graniczą z terenami prywatnymi o ograniczonej dostępności. Las Rudzki pozostaje miejscem rekreacji i wypoczynku o istotnym znaczeniu w systemie ekologicznym miasta, tworzy szczególny klimat dla urbanizujących się obszarów dzielnicy Górna.

WILLA KLARA (RUDA)

UROCZYSKO ŻABIENIEC - Ulice: Pabianka, Liściasta i linia kolejowa do Zgierza. Kompleks leśny na północnym stoku doliny rzeki Sokołówki o zróżnicowanym składzie drzewostanów od starodrzewia olszy czarnej w południowo-wschodnim, bagiennym fragmencie doliny, poprzez młodniki bukowe, drzewostany sosny pospolitej z pojedynczymi dębami oraz brzeźniaki kontrastujące bielą pni. Na terenie Łodzi występują też lasy prywatne, według danych statystycznych GUS Źródło: Statystyka Łodzi 2016, zajmują powierzchnię 1 044,29 ha, stanowiąc 39 % powierzchni wszystkich lasów na terenie Łodzi. Charakteryzują się dużym rozdrobnieniem – łącznie zinwentaryzowano około 1 600 kompleksów (przeciętna powierzchnia 1 ha, największy ma około 8 ha). W większości są to młode drzewostany będące efektem naturalnej sukcesji na gruntach o zaniechanym użytkowaniu rolniczym lub

UROCZYSKO ŻABIENIEC

drzewostany pochodzące ze sztucznych zalesień okresu powojennego. Drzewostan lasów prywatnych jest mało zróżnicowany – dominują dwa gatunki: sosna i brzoza, mniejszy udział mają: akacja, buk, topola, olsza i inne gatunki liściaste. Ze względu na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy i funkcję jaką w związku tym pełnią lasy prywatne (ozdobna, osłonowa od wiatru) są one kształtowane wg upodobań użytkowników poszczególnych działek, często jest to związane z wprowadzaniem gatunków geograficznie obcych.

System ekologiczny Miasta uzupełniają tereny rolnicze, dla których nie przewiduje się możliwości zainwestowania innego niż związany z rolnictwem. Najcenniejszym obszarem pod względem zachowanych wartości przyrodniczych i znaczenia dla zachowania różnorodności biologicznej jest Las Łagiewnicki – największy kompleks leśny w granicach Łodzi, posiadający cech lasu naturalnego i półnaturalnego, stanowiący centrum różnorodności o znaczeniu ponadlokalnym.

⁽¹⁷⁾ Źródło: Statystyka Łodzi 2016.

SYTUACJA GEOLOGICZNA

Łódź położona jest na dwóch mezozoicznych jednostek strukturalnych: kredowej niecki mogileńsko – łódzkiej oraz osłony wału kujawsko-pomorskiego. Przy czym znaczna część miasta położona jest na terenie niecki mogileńsko – łódzkiej, która wypełniona jest kredowymi warstwami margli, wapieni, iłów i piasków. Obszar terytorialny Łodzi rozpościera się na styku obu wskazanych jednostek, a granica pomiędzy nimi przebiega w podłożu północno – wschodnich dzielnic miasta. Natomiast pod centralnym i południowo – zachodnimi rejonami miasta wytworzyła się niecka łódzka.

Na terenie miasta Łodzi nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych ani zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Do zasobów bazy surowcowej zalicza się:

- Piaski i żwiry
- Piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej
- Solanki
- Wody lecznicze i termalne

Podkreślić należy, że występujące na terenie miasta złoża posiadają szeroką gospodarczą możliwość ich wykorzystania, która m.in. umożliwia realizację inwestycji, które wykorzystują potencjał wód termalnych.

GLEBY

Na terenie miasta Łodzi występują zróżnicowane typy gleb, co jest wynikiem zróżnicowania przestrzennego. W części centralnej Łodzi zdecydowanej większości występują gleby, które powstały z glin zwałowych i piasków naglinowych. Natomiast w północno-wschodniej części miasta występują gleby powstałe z utworów piaszczystych, w zdecydowanej mniejszości występują gleby wytworzone z glin. Dodatkowo na terenie miasta można wskazać również gleby organogeniczne, usytuowane w południowych i zachodnich częściach miasta, w miejscach obniżenia powierzchni terenu. Dominującymi w pokrywie glebowej są gleby brunatne i rdzawe oraz gleby płowe. Występują one głównie na Włdzewie i Bałutach. W południowej (Górna) i zachodniej (Polesie) części miasta występują powszechnie gleby rdzawe. W tych samych częściach miasta spotyka się czarne ziemie. Charakteryzują się one wysoką zawartością próchnicy i zasobnością w składniki pokarmowe oraz wysoką urodzajnością. Obniżenia terenu w części południowej i południowo-zachodniej

miasta zajmują zazwyczaj gleby bagienne i murszowe. Sporadycznie występują mady rzeczne pokrywające terasy holoceny w dolinach rzecznych. Prawie 10% powierzchni miasta jest objęte obszarowymi formami ochrony przyrody. Trwają również prace nad zwiększeniem powierzchni miasta, która objęta będzie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

SYTUACJA HYDROLOGICZNA W ŁODZI

Łódź położona jest na dziale wodnym I rzędu oddzielającym dorzecze Wisły od dorzecza Odry. Większa część obszaru miasta (około 75 % jego powierzchni) leży w dorzeczu Odry i jest odwadniana przez Ner i jego dopływy. Do dorzecza Wisły należy tylko północna i północno-wschodnia część miasta odwadniana przez Bzurę i ciek do niej wpadające. Największa łódzka rzeka – Ner opływa miasto od południa i zachodu, gdzie za pośrednictwem Łódki, Jasieni i Olechówki przyjmuje większość wód powierzchniowych z terenu miasta. Sieć

hydrograficzną miasta Łodzi tworzy 19 rzek, o łącznej długości 115 km, z których 16 bierze początek na terenie miasta oraz 20 mniejszych cieków o łącznej długości 43,7 km. Źródło: Wysmyk – Lamprecht i in. 2016

WODY POWIERZCHNIOWE

Choć współczesna zasobność wód płynących nie sprzyja istnieniu większych zbiorników. To mimo ich małej zasobności i niewielkich rozmiarów pełnią istotną rolę stanowiąc odbiorniki wód opadowych, co pozwala zabezpieczyć miasto przed zalaniem wodami powodziowymi. Ponadto, zbiorniki wodne stanowią doskonałą bazę rekreacyjną dla mieszkańców miasta i turystów. Przykładem pełnienia tej funkcji jest Staw Stefańskiego o powierzchni 11,4 ha leżący w Parku im. 1 Maja, będący jednocześnie największym akwenem w Łodzi. Ponadto, podkreślić należy, że zbiorniki wodne przyczyniają się do kształtowania

⁽¹⁸⁾ Źródło: Wysmyk – Lamprecht et al 2016.

korzystnego mikroklimatu w mieście. Źródło: Wysmyk – Lamprecht i in. 2016 Na terenie Łodzi wydzielono cztery Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP).

- GZWP 403 Brzeziny – Lipce Reymontowskie – zbiornik czwartorzędowy o powierzchni 726 km²,
- GZWP 401 Niecka Łódzka – zbiornik kredowy, powierzchnia zbiornika wynosi 1875 km², powierzchnia ONO – 311 km²,
- GZWP 404 Koluszki – Tomaszów – zbiornik jurajski – o powierzchni 1100 km², powierzchnia ONO – 300 km²
- GZWP 402 Stryków – zbiornik jurajski o powierzchni 260 km²,

WODY PODZIEMNE

Wody podziemne od początku istnienia Łodzi stanowiły główne źródła zaopatrzenia mieszkańców oraz przemysł w wodę. Ich niewątpliwą zaletą jest dobra jakość i odnawiające się zasoby. Strategia Zarządzania Wodami Opadowymi w Łodzi opiera się na trzech głównych filarach, które określają priorytetowe obszary działania związane z uporządkowaniem systemu odwodnienia Miasta:

1. poprawa możliwości odprowadzania wód opadowych i ścieków deszczowych z terenu Miasta
2. poprawa jakości wód i rzek i zbiorników wodnych oraz wód opadowych odprowadzanych do rzek
3. poprawa funkcjonalności zbiorników i zwiększenie dostępności dla mieszkańców Miasta oraz zagospodarowanie terenów do nich przyległych

Obecnie źródła poboru wody dla mieszkańców Łodzi stanowią: studnie głębinowe zlokalizowane nad brzegiem Zalewu

Sulejowskiego i w Rokicinach, rzeka Pilica (ujęcie Brzostówka w Tomaszowie Mazowieckim) oraz studnie głębinowe na terenie miasta. Najwyższą jakością charakteryzują się wody piętra dolnokredowego, które posiada bardzo dobrą izolację hydrologiczną (zbiornik o praktycznie niezagrożonej jakości).

WODY GEOTERMALNE

Łódź położona jest na terenach o korzystnych warunkach dla wykorzystania energii geotermalnej. Przewidywana temperatura wód geotermalnych jest na tyle wysoka, że daje możliwość wykorzystania ich w celach ciepłowniczych, a także balneologicznych i rekreacyjnych. Źródło: Sokołowski J., Kempkiewicz K. Możliwości wykorzystania energii geotermalnej w Łodzi województwie łódzkim. Technika Poszukiwań Geologicznych. Geosynoptyka i Geotermianr 4/2001. Kraków: IGSMiE PAN.

Na podstawie opracowań studialnych ustalono wstępną lokalizację otworów geotermalnych na osiedlach: Retkinia, Ustronna i Teofilów oraz przy ul. Traktowej i ul. Wyścigowej, a także na terenie Politechniki Łódzkiej. Źródło: Sokołowski J. i in. Wstępny projekt wierceń geotermalnych w Łodzi. W: Geosynoptyka i zrównoważony rozwój podstawą umocnienia Łodzi jako centrum regionu; t. I i II. Łódź, 2000.

Zaletą energii geotermalnej jest fakt, iż jest to najczystsza forma energii, nie wprowadzająca zanieczyszczeń do środowiska. Jest to energia zgromadzona w zbiornikach naturalnych pod miastem,

nie wymagająca odległego transportu, dająca poczucie bezpieczeństwa energetycznego. Wyniki opracowań zleconych przez Wydział Komunalny Julianowi Sokołowskiemu wskazują, że poprawnie zaprojektowane ciepłownie geotermalne mogą być konkurencyjnymi cenowo źródłami ciepła. Ich atrakcyjność wzrasta wraz ze wzrostem cen paliw oraz rosnącymi wymogami w zakresie ochrony środowiska.

Monitoring wód prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi.

Monitoring wód powierzchniowych realizowany jest w czterech podstawowych programach:

- I. Monitoring diagnostyczny zawierający badania o szerokim spektrum wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych (w tym substancji priorytetowych w polityce wodnej). Jego celem jest identyfikacja zanieczyszczeń występujących w ilościach ponadnormatywnych, ustalenie stanu jednolitej części wody, śledzenie wieloletnich zmian wywołanych oddziaływaniami

⁽¹⁹⁾ Źródło: Sokołowski J., Kempkiewicz K. Możliwości wykorzystania energii geotermalnej w Łodzi i województwie łódzkim. Technika Poszukiwań Geologicznych. Geosynoptyka i Geotermianr 4/2001. Kraków: IGSMiE PAN.

⁽²⁰⁾ Źródło: Sokołowski J. i in. Wstępny projekt wierceń geotermalnych w Łodzi. W: Geosynoptyka i zrównoważony rozwój podstawą umocnienia Łodzi jako centrum regionu; t. I i II. Łódź, 2000.

antropogenicznymi oraz dostarczenie informacji do zaplanowania przyszłych programów monitoringu.

2. Monitoring operacyjny obejmuje wody zidentyfikowane jako zagrożone nieosiągnięciem określonych dla nich celów środowiskowych. Zakres badań jest ograniczony do podstawowych wskaźników biologicznych i fizykochemicznych, wskaźników rozpoznanych w monitoringu diagnostycznym jako problematyczne oraz do wskaźników wynikających z lokalizacji obszarów chronionych w obrębie jednolitych części wód. Celem monitoringu operacyjnego jest ustalenie stanu JCW oraz śledzenie zmian wynikających z programów działań, które zostały podjęte dla poprawy stanu tych wód.
3. Monitoring badawczy prowadzony jest w celu uzupełnienia i zebrania dodatkowych informacji o stanie wód. Stosuję się go w wyjątkowych przypadkach, gdy wymagają tego uwarunkowania lokalne, nie można zidentyfikować źródła zanieczyszczeń lub gdy istnieją rozbieżności między badaniami biologicznymi i fizykochemicznymi. Cechą charakterystyczną monitoringu badawczego jest postawienie hipotezy badawczej weryfikowanej poprzez przeprowadzenie dodatkowych oznaczeń.
4. Monitoring obszarów chronionych ustanawia się w celu ustalenia stopnia spełnienia dodatkowych wymogów określonych w odrębnych przepisach wynikających z funkcji jakie pełni dana jednolita część wody lub dodatkowych zagrożeń jakim jest poddana. Monitoring obszarów chronionych ma również ocenić wpływ źródeł antropogenicznych i sprawdzić skuteczność podjętych programów naprawczych.

REKULTYWACJA ZBIORNIKÓW WODNYCH

W Łodzi nieustannie prowadzone są prace zmierzające do poprawy jakości wód, a także przywracania wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zniszczonym przez działalność człowieka. Poprzez to zbiorniki wodne zaczynają pełnić nowe funkcje m.in. rekreacyjne, ale także pozwala to na stworzenie nowych warunków do poprawy jakości wód poprzez zastosowanie nowych technik i rozwiązań przy rekultywacji zbiorników. Przykładem takiej rekultywacji jest m.in. zbiornik Staw Wasiaka. W 2012 r. w górnym biegu rzeki Sokołówki został wybudowany zbiornik Staw Wasiaka. Inwestycja była realizowana w ramach Programu Małej Retencji. Jej celem było przechwycenie nadmiaru wód opadowych z górnej części zlewni i zmniejszenie natężenia przepływu na odcinku między projektowanym zbiornikiem, a stawami w parku im. A. Mickiewicza. Wyrównanie przepływu wpływa korzystnie na skuteczność oczyszczania wód deszczowych w zbiorniku-osadniku „Folwarczna” usytuowanym powyżej górnego stawu parkowego, a pośrednio wpłynie na jakość wody w zbiornikach „Zgierska” i „Teresy”. Po wykonaniu zbiornika retencyjnego przystąpiono do działań zwiększających atrakcyjność tego terenu. W niecce zbiornika utrzymuje się łąkę (kośną raz w roku) a wzdłuż Sokołówki pas roślinności szuwarowej, co stwarza dogodne warunki m.in. dla ptaków. W 2017 r. teren poza niecką Stawu Wasiaka został zagospodarowany, jako teren rekreacyjny. Wykonano utwardzone ciągi piesze, tworząc ciąg spacerowy wokół zbiornika. Wzdłuż ścieżki ustawiono ławki i kosze na odpadki oraz psie

odchody oraz amontowano stojaki dla rowerów. Powstał plac zabaw z bezpieczną nawierzchnią dla dzieci, boisko do piłki siatkowej – plażowej. Zamontowano również urządzenia siłowni plenerowej i mini fitness.

Innym przykładem jest Park doliny rzeki Sokołówki. Na tym terenie występuje duża ilość cennych okazów drzew m.in. topoli kanadyjskich, topoli szarych i klonu zwyczajnego. A także tworzące aleje graby oraz klony i zgrupowania brzozy brodawkowatej. Liczny i okazały starodrzew dębu, stanowi doskonały załazek parku miejskiego. Dodatkowo w 2007 r. teren został wzbogacony o kilkanaście jesionów, przeniesionych tu w związku z ich usunięciem z terenów przeznaczonych pod inwestycje w innej części miasta. Teren ma charakter półnaturalnego parku, eksponującego istniejące zadrzewienia i roślinność zbiorowisk łąkowych. Mnogość występujących tu gatunków drzew stanowi o przyrodniczej atrakcyjności terenu. Część drzewostanu należało jednak usunąć ze względu na ich zły stan, inne zasługują na miano pomników przyrody. W związku z dużym zainteresowaniem zagospodarowaniem parku ze strony mieszkańców przyległych osiedli mieszkaniowych, byli oni włączeni w planowanie zagospodarowania parku. Taką formą jest inicjatywa Budżetu Obywatelskiego, który kreują sami mieszkańcy. W ramach tej inicjatywy powstały nowe elementy małej architektury takie jak: miejsce do grillowania, niski park linowy, plac zabaw formie statku, siłownia plenerowa. Koncepcja renaturyzacji zakłada przebudowę obecnie prostoliniowego uregulowanego koryta na seminaturalne koryto meandrujące.

PIERWSZE
PRACE ZIEMNE
NA ZBIORNIKU
MAJ 2012

STAW WASIAKA
Z LOTU PTAKA
2017

KORYTO
RZEKI
SOKOŁÓWKI
ŁĄCZĄCE
ZBIORNIKI (PO
LEWEJ BOISKO
I PSI PARK)

OPIS BEZPIECZEŃSTWA I ZARZĄDZANIA WODĄ W ŁODZI

Z uwagi na położenie Łodzi na wododziale Wisła – Odra dla terenu miasta obowiązują dwa plany zagospodarowania wodami, odpowiednio dla dorzecza Wisły i Odry. Ponadto, ważnymi dokumentami planistycznymi w zakresie zarządzania zasobami wodnymi w Łodzi są warunki korzystania z wód, określające szczegółowe wymagania z zakresu stanu wód, wynikające z celów środowiskowych oraz priorytety wynikające z potrzeb i ograniczeń w korzystaniu z wód.

Równie istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa zarządzania wodą w mieście są przyjęte w 2016 r. rozporządzenia Rady Ministrów Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry. Dodatkowo przygotowywane są plany przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy za co odpowiedzialne są regionalne zarządy gospodarki wodnej.

Na bieżąco jest również prowadzony w Łodzi monitoring stanu wód przez wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi. Dodatkowo również Wydział Gospodarki Komunalnej UMŁ przygotowuje programy i projekty mające na uwadze potrzeby regulacji zarządzania wodą w mieście.

Łódź objęta jest strukturą organizacyjną systemu wodociągowo-kanalizacyjnego Miasta Łodzi, na którą składa się:

- ▶ Łódzka Spółka Infrastrukturalna Sp. z o.o. – odpowiadająca za zarządzanie łódzką strukturą wodno – kanalizacyjną przy współpracy ze ZWiK i GOŚ
- ▶ Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łodzi Sp. z o.o. – wykonująca zadania w zakresie zaopatrzenia w wodę, a także zbiorowego odprowadzania

ścieków bez ich oczyszczania. Zajmuje się również ujmowaniem, produkcją i przesyłem wody, odbiór i odprowadzenie ścieków.

- ▶ Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi Sp. z o.o. - świadczy usługi w zakresie oczyszczania ścieków dla ok. 830 tys. mieszkańców. Spółka odpowiedzialna jest za odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, eksploatacja oczyszczalni w tym produkcja energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych

Na terenie Miasta z systemu zaopatrzenia w wodę korzysta 99,5% mieszkańców. Miasto zaopatrywane jest w wodę z trzech głównych Systemów wodociągowych.

Są to:

- ▶ System Sulejów – Łódź
- ▶ System Tomaszów – Łódź
- ▶ System Łódź

Długość sieci wodociągowej w Łodzi wynosi 2 190,2 km, z czego:

- rurociągi tranzytowe i magistralne – 344,7 km,
 - sieć rozdzielcza - 1 292,4 km,
 - przyłącza wodociągowe - 553,1 km.
- Sieć wodociągowa w mieście składa się z jednego centralnego systemu oraz mniejszych wodociągów lokalnych (np. Teofilów, Nowosolna, Imielnik, Mileszki, Gotycka, Henrykowska, Żółwiowa, Olkusa).

Sieć wodociągową w Mieście podzielono na dwie strefy:

- I strefa położona w północno-wschodniej części Łodzi,
- II strefa położona w południowo-zachodniej części Łodzi,

Stopień skanalizowania mieszkańców Miasta Łodzi wynosi ok. 98,4%. Na terenie Miasta istnieje sieć kanalizacji ogólnospławnej i rozdzielczej.

System kanalizacji rozdzielczej obejmuje zlewnie:

- Zachodnia - Kolektora V (zachodnie i północne obrzeże Miasta),
- Zlewnia VI (teren Kochanówki),
- Rzeki Olechówki – Kolektor VII (południowo i południowo-wschodnie obszary Miasta),
- Górne i dolne odcinki Kolektorów I, II, III, IV.

Na terenie Łodzi znajdują się 3 punkty zlewnie dla ścieków dowożonych, z których tylko jeden jest zautomatyzowany. Dodatkowo, na terenie miasta funkcjonuje 7 pompowni ścieków sanitarnych i 4 podczyszczalnie ścieków deszczowych. W większości są to osadniki znajdujące się przez wylotami kanalizacji deszczowej do cieków. Na wylotach kanalizacji deszczowej znajduje się 18 separatorów substancji ropopochodnych. Na kanalizacji ogólnospławnej zlokalizowane są przelewy burzowe, którymi odprowadzane są nadmierne ilości wód pochodzących z deszczy nawalnych.

Ścieki z kanalizacji miasta Łodzi odprowadzane są do Grupowej Oczyszczalni Ścieków Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej. Długość sieci kanalizacyjnej w Łodzi wynosi 2 067,5 km, w tym:

- kanalizacja sanitarna – 692,4 km,
- kanalizacja ogólnospławna – 409,8 km,
- kanalizacja deszczowa – 576,2 km,
- przyłącza do nieruchomości – 389,1 km.

Ponadto, na terenie miasta Łodzi funkcjonuje również sieć kanalizacji deszczowej.

SYSTEMY KANALIZACYJNE MIASTA

Stopień skanalizowania mieszkańców Miasta Łodzi wynosi ok. 98,4%. Na terenie Miasta istnieje sieć kanalizacji ogólnospławnej i rozdzielczej.

System ogólnospławny – jedną siecią kanałów odprowadzane są wszystkie nieczystości płynne. Kanalizacja ogólnospławna zlokalizowana jest głównie w Śródmieściu, gdzie zagęszczenie obiektów uniemożliwia przekształcenie jej w kanalizację rozdzielczą.

System rozdzielczy – ścieki bytowo – gospodarcze i technologiczne odprowadzane są siecią kanałów sanitarnych, natomiast wody opadowe – odrębną siecią kanałów deszczowych

i rowów. Podzielony jest na trzy baseny nr V, VI i VII, z których każdy ma swój kolektor. Obejmuje głównie tereny poza linią kolei obwodowej.

System kanalizacji rozdzielczej obejmuje zlewnie:

- Zachodnia - Kolektora V (zachodnie i północne obrzeże Miasta),
- Zlewnia VI (teren Kochanówki),
- Rzeki Olechówki – Kolektor VII (południowo i południowo-wschodnie obszary Miasta),
- Górne i dolne odcinki Kolektorów I, II, III, IV.

Na terenie Łodzi znajdują się 3 punkty zlewne dla ścieków dowożonych, z których tylko jeden jest zautomatyzowany. Na terenie miasta funkcjonuje 7 pompowni ścieków sanitarnych i 4 podczyszczalnie ścieków deszczowych.

Długość sieci kanalizacyjnej w Łodzi wynosi 2 067,5 km, w tym:

- kanalizacja sanitarna – 692,4 km,
- kanalizacja ogólnospławna – 409,8 km,
- kanalizacja deszczowa – 576,2 km,

- przyłącza do nieruchomości – 389,1 km.

Liczba połączeń do sieci kanalizacyjnej wynosi 28 392 szt. (stan na dzień 30.06.2016 r.)

KANALIZACJA DESZCZOWA

Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi Sp. z o. o. (GOŚ-Łódź) zlokalizowana jest na prawym brzegu rzeki Ner, na południowo-zachodniej granicy Łodzi. Do oczyszczalni odprowadzane są ścieki z Łodzi, Pabianic, Konstantynowa Łódzkiego i gmin Nowosolna i Ksawerów. GOŚ-Łódź jest typową oczyszczalnią mechaniczno – biologiczną. Ścieki dopływają do oczyszczalni grawitacyjnie.

Największym problemem sieci kanalizacyjnej jest zbyt mała retencja ścieków w systemie oraz przez wprowadzeniem do kanalizacji.

Kanalizacja deszczowa jest w średnim stanie technicznym. W najgorszym stanie technicznym znajdują się najstarsze kanały. Pęknięcia rur prowadzą do infiltracji wód gruntowych do sieci. Ilość wód infiltracyjnych odprowadzanych kanalizacją do oczyszczalni ścieków jest na wysokim poziomie – stanowi średnio ok. 30% ogólnej ilości ścieków. Dla odcinków sieci poddanych renowacji osiągnięte wskaźniki infiltracji będą mniejsze.

Przepustowość kanalizacji deszczowej jest niewystarczająca w przypadku występowania intensywnych opadów, gdy natężenie deszczu lub czas jego trwania znacznie przewyższa założenia obliczeniowe stosowane przy wymiarowaniu kanałów. Występuje również podtapianie wylotów kanalizacji deszczowej i dławienie kanałów wysokimi stanami wód na rzekach. Ponadto, występuje ograniczony monitoring pomiaru przepływu na kanalizacji deszczowej.

4.3 REGULACJE PRAWNE

W polskim systemie prawnym ochrona środowiska realizowana jest na podstawie aktów prawnych oraz programów, odnoszących się czasem wyłącznie do poszczególnych komponentów środowiska. Tak jest chociażby w przypadku programów ochrony środowiska przed hałasem czy przyjmowanych na szczeblu województw programów ochrony powietrza. Programy te mają wyższą rangę niż miejski Program Ochrony Środowiska, bowiem jako programy naprawcze, mają rangę prawa miejscowego. Poniżej zostały wskazane wybrane akty prawne obejmujące poziom krajowy, regionalny i lokalny.

POZIOM KRAJOWY:

KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W Polsce podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie dotyczące ochrony środowiska jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, która już w art 5 stanowi, że ochrona środowiska to jedno z podstawowych zadań RP. Zadanie to powinno być realizowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Z kolei art. 74 Konstytucji dotyczy zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego. Ponadto, art. 86 Konstytucji nakłada na wszystkie podmioty funkcjonujące w państwie obowiązek ochrony środowiska przed negatywnymi skutkami własnych oddziaływań.

Ponadto, innymi aktami prawnymi reagującymi kwestie ochrony środowiska w Polsce są:

- Ustawa z 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. Nr 147, poz. 713 ze zm.),

- Ustawa z 9 listopada 2000 r. o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1566)

Istotnymi dla miasta w odniesieniu do jego położenia są również:

- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r., którym przyjęto Plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy Odry (Dz.U. 2016, poz. 1938) oraz Wisły (Dz.U.2016, poz. 1841).

Ponadto, dokumentami strategicznymi służącymi realizacji celów gospodarki wodnej w Polsce są Ramowa Dyrektywa Wodna RDW (Dyrektywa 2000/60/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r.) oraz Dyrektywa Powodziowa (Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007r.).

POZIOM REGIONALNY

- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na Lata 2017-2020 z perspektywą do 2024
- Program ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 oraz planu działań krótkoterminowych dla aglomeracji łódzkiej.
- Uchwała Nr XL/502/17 Sejmik

Województwa Łódzkiego z dnia 20 czerwca 2017 r. Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016 - 2022 z uwzględnieniem lat 2023 - 2028 wraz z załącznikami tj. Planem Inwestycyjnym, Programem usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego. Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028

POZIOMY LOKALNY

- ▶ Program ochrony środowiska miasta Łodzi na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018 (przyjętego uchwałą Nr XI/139/11 Rady Miejskiej z 30 marca 2011 r.);
- ▶ Program ochrony środowiska przed hałasem będący załącznikiem do uchwały nr LXXVII/1608/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Łodzi na lata 2013-2018”.
- ▶ Uchwała nr LV/1151/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 16 stycznia 2013 r. w sprawie przyjęcia Polityki komunalnej i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+
- ▶ Polityka komunalna i ochrony środowiska (przyjętej uchwałą Nr LV/1151/13 Rady Miejskiej z dnia 16 stycznia 2013 r.), będącej polityką sektorową w ramach Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ (przyjętej uchwałą Nr XLIII/824/12 Rady Miejskiej z dnia 25 czerwca 2012 r.).
- ▶ Założeniach polityki ekologicznej Łodzi (przyjętych uchwałą LXVIII/674/97 Rady Miejskiej z dnia 24 września 1997 r.);

4.4 STRUKTURA PODMIOTÓW ZAANGAŻOWYANYCH W OCHRONĘ ŚRODOWISKA W POLSCE Z UWZGLĘDNIENIEM PODMIOTÓW KLUCZOWYCH DLA ORGANIZACJI WYSTAWY

I. PODMIOTY PODLEGŁE MINISTROWI ŚRODOWISKA

1. CENTRALNE ORGANY ADMINISTRACJI

- Główny Inspektor
Ochrony Środowiska
- Generalny Dyrektor
Ochrony Środowiska

2. INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I INSTYTUTY BADAWCZE

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Państwowe Gospodarstwo Leśne
„Lasy Państwowe”
- Instytut Badawczy Leśnictwa
- Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych
- Instytut Ochrony Środowiska

II. PODMIOTY PODLEGŁE MINISTROWI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
w Warszawie
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji
Rolnictwa w Warszawie

- Instytut Biotechnologii Przemysłu
Rolno-Spożywczego im. prof. Wacława
Dąbrowskiego w Warszawie
- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Go-
spodarki Żywnościowej - Państwowy
Instytut Badawczy w Warszawie
- Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Ro-
ślin - Państwowy Instytut Badawczy w
Radzikowie
- Instytut Ochrony Roślin - Państwowy
Instytut Badawczy w Poznaniu
- Instytut Ogrodnictwa w Skierniewi-
cach
- Instytut Technologiczno-Przyrodniczy
w Falentach
- Instytut Włókien Naturalnych i Roślin
Zielarskich w Poznaniu
- Centralny Ośrodek Badania Odmian
Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej
- Główny Inspektorat Ochrony Roślin i
Nasiennictwa w Warszawie
- Centrum Doradztwa Rolniczego w
Brwinowie

III. PODMIOTY FUNKCJONUJĄCE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony
Środowiska
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi
- Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach

IV. PODMIOTY FUNKCJONUJĄCE W MIEŚCIE ŁODZI

- Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Łodzi
- Zarząd Zieleni Miejskiej

V. MODEL ORGANIZACJI WYSTAWY

5.1 WSTĘP

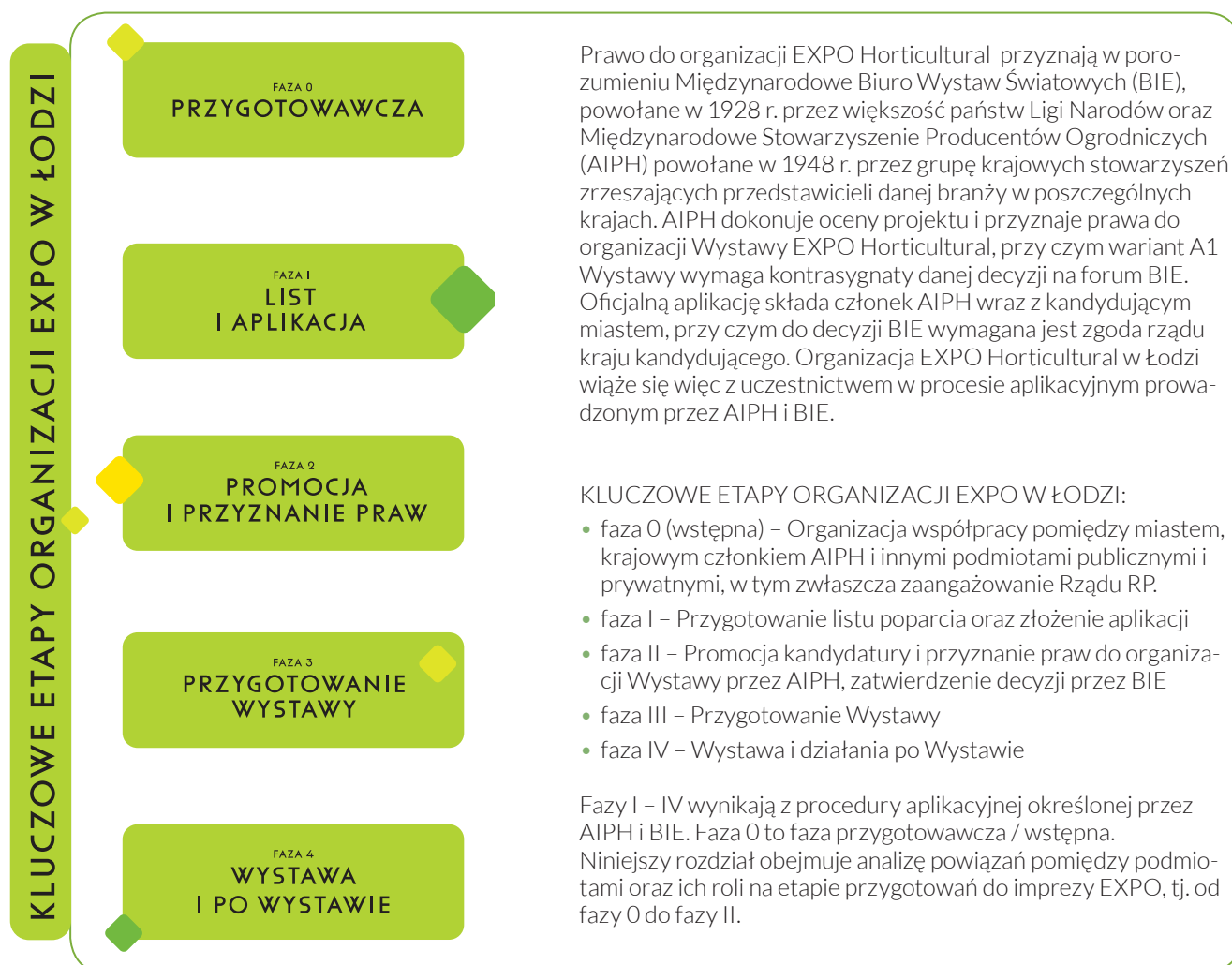
W niniejszym rozdziale znajduje się analiza modelu organizacji Wystawy EXPO Horticultural 2024 w Łodzi. Skoncentrowano się na podmiotach bezpośrednio zaangażowanych w proces przygotowania Wystawy. Analiza ma charakter wstępny i może ulec modyfikacjom w wyniku pogłębionych prac analitycznych. W ramach rozdziału omówione zostały następujące punkty:

- ▶ Charakterystyka podmiotów odpowiedzialnych za ubieganie się o prawa do Wystawy
- ▶ Założenia organizacyjne realizacji Wystawy

5.2 CHARAKTERYSTYKA PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA UBIEGANIE SIĘ O PRAWA DO WYSTAWY

Niniejszy podrozdział dotyczy analizy podmiotów odpowiedzialnych za realizację projektu EXPO Horticultural 2024 w Łodzi na poziomie administracji publicznej oraz sektora prywatnego wraz z powiązaniami w zakresie ich współpracy na etapie ubiegania się o przyznanie praw do organizacji EXPO oraz w fazie inicjacji przygotowań do Wystawy.

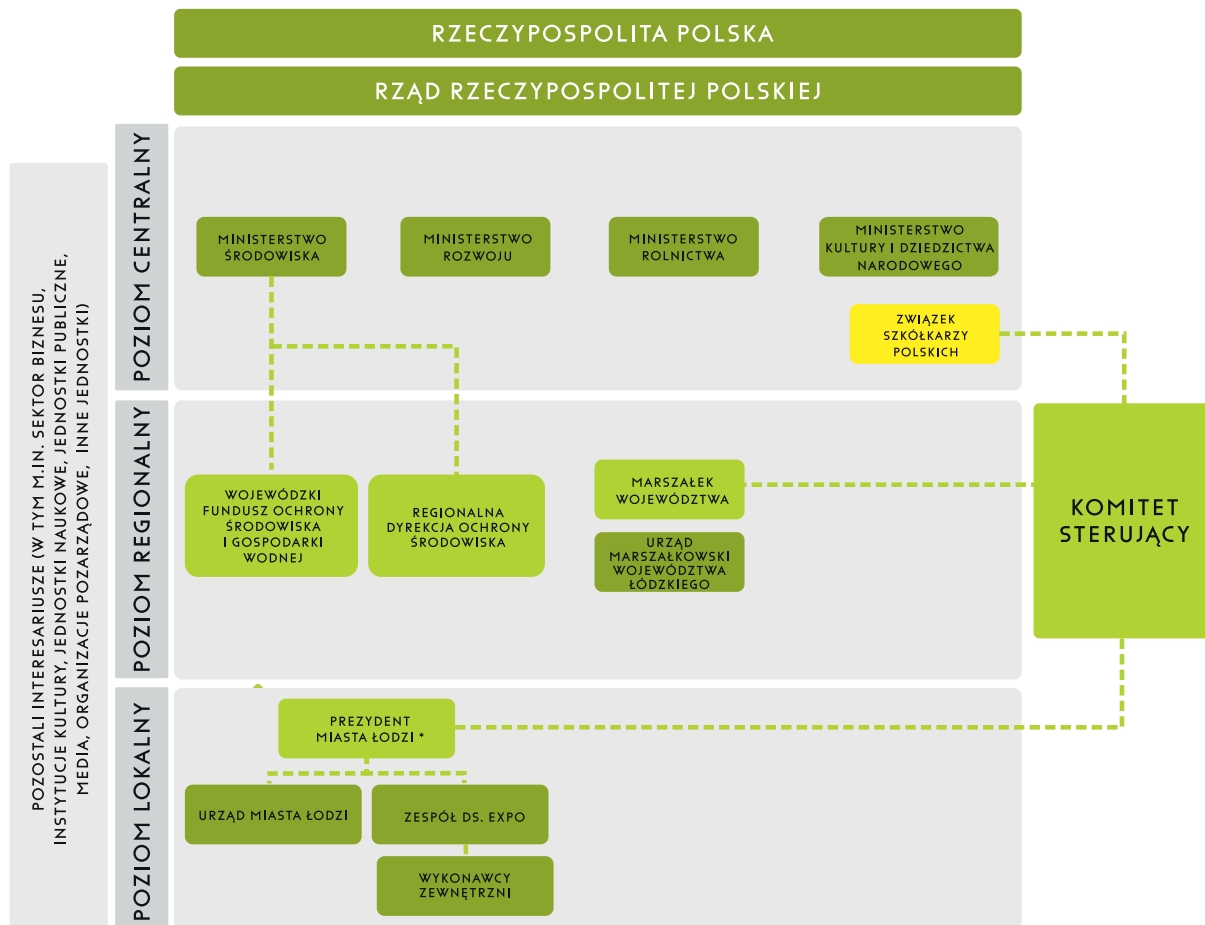
ETAPY ORGANIZACJI EXPO 2024 W ŁODZI

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA UBIEGANIE SIĘ O WYSTAWĘ

Poniżej przedstawiono podmioty w modelowym wariantcie odpowiedzialne za realizację Wystawy na etapie ubiegania się o organizację Wystawy EXPO oraz wskazano

relacje między nimi. Podmioty należą do jednej z czterech kategorii: poziom centralny, poziom regionalny, poziom lokalny oraz pozostali interesariusze.

Poniżej scharakteryzowano podmioty, prowadzące działania w związku z ubieganiem się Miasta Łodzi o przyznanie praw do organizacji EXPO oraz najistotniejsze podmioty, które modelowo należy włączyć w proces działań przygotowawczych do Wystawy. Trwają rozmowy z właściwymi przedstawicielami administracji rządowej na temat ich włączenia

w bieżące prace nad Wystawą EXPO Horticultural 2024, lecz z uwagi na fakt, iż wypracowanie decyzji przez Rząd RP jest czasochłonne, a termin złożenia aplikacji nieodległy przedstawiona powyżej struktura organizacyjna prezentuje jedynie główne podmioty po stronie administracji rządowej bez wskazania ich zaangażowania.

podległych wyznacza kierunki rozwoju Miasta i kieruje ich wykonaniem.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO ORAZ URZĄD MARSZAŁKOWSKI

- Marszałek Województwa stoi na czele samorządu regionalnego, wyznacza i realizuje przy pomocy Zarządu Województwa, Sejmiku Województwa obsługującego go urzędu i jednostek podległych kierunki rozwoju regionu.

ZWIĄZEK SZKÓŁKARZY POLSKICH (ZSzP)

Związek Szkółkarzy Polskich jest krajową organizacją zrzeszającą producentów wysokiej jakości materiału szkółkarskiego ozdobnego i owocowego. Istotnym obszarem działalności ZSzP jest upowszechnianie wiedzy o roślinach i korzyściach wynikających z otaczania się zielenią: zdrowotnych, ekonomicznych, estetycznych i środowiskowych. ZSzP jest jedną z najprężniej działających krajowych organizacji polskiego sektora rolnego. ZSzP jest członkiem i bierze udział w pracach m.in. European Nurserystock Association, COPA-COGECA Working Party and the Civil Dialogue Group on Horticulture, Olives and Spirits - sector Flowers and Ornamental Plants. W ramach EXPO Horticultutal 2014 ZSzP pełnił będzie rolę współorganizatora Wystawy, jako członek AIPH, zapewni wsparcie merytoryczne w aspektach programowych, a także będzie inicjował kontakty z sektorem biznesowym w szeroko rozumianej branży zielonej.

KOMITET STERUJĄCY

- Przewiduje się formalne powołanie Komitetu Sterującego w pierwszym kwartale 2018 r., przy czym spotkania konsultacyjne podmiotów publicznych i prywatnych z poziomu lokalnego i regionalnego, a także z podmiotami merytorycznymi odbywają się regularnie w związku z przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej.
- Zadaniem Komitetu będzie prowadzenie prac w celu uzyskania przez Miasto Łódź prawa do zorganizowania Wystawy EXPO Horticultural w Łodzi w roku 2024, w szczególności przez ich inicjowanie, nadawanie im kierunku oraz dokonywanie przeglądu stopnia zaawansowania tych prac.
- W skład Komitetu wejdą na pewno Prezydent Miasta Łodzi, Marszałek Województwa Łódzkiego oraz Prezes Zarządu Związku Szkółkarzy Polskich oraz przedstawiciele właściwych organizacji i instytucji z zakresu ochrony przyrody, promocji rolnictwa, promocji współpracy międzynarodowej oraz uczelnie łódzkie. Obsługę Komitetu zapewni Urząd Miasta Łodzi.

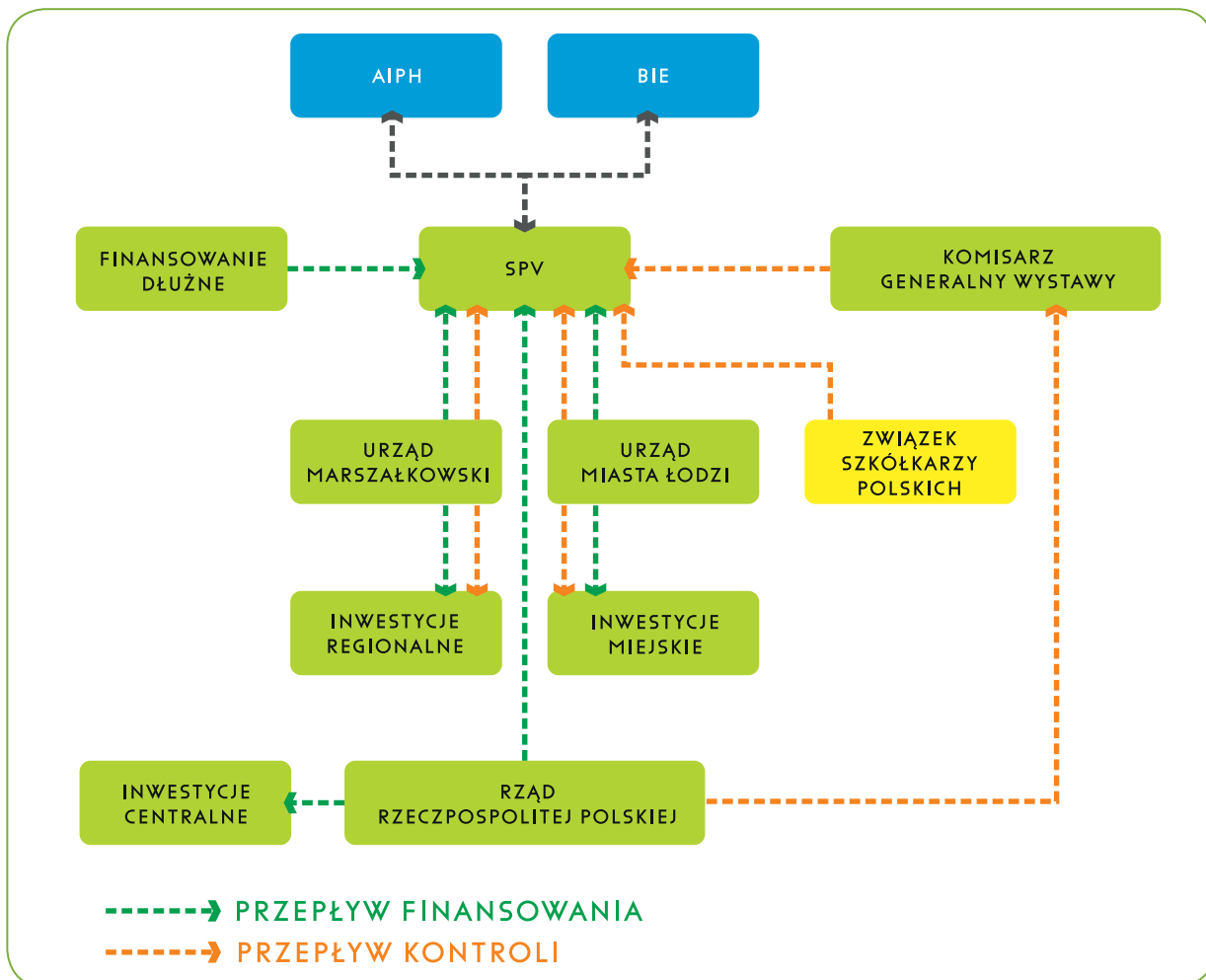
PREZYDENT MIASTA ŁODZI ORAZ URZĄD MIASTA ŁODZI

- Prezydent Miasta Łodzi przy wsparciu obsługującego go urzędu i jednostek

5.3 ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE REALIZACJI WYSTAWY

Wstępny model organizacyjny EXPO 2024 w Łodzi zaprezentowano na poniższej grafice. Model może ulec zmianie wraz z angażowaniem dalszych podmiotów.

MODEL REALIZACJI WYSTAWY

Wystawa EXPO Horticultural 2024 w Łodzi będzie organizowana i koordynowana w ramach siatki powiązań między podmiotami szczebla centralnego, regionalnego i lokalnego, a także za pomocą specjalnie powołanych do tego celu podmiotów i instrumentów.

Na szczeblu centralnym będzie to:

- Rząd RP i Związek Szkółkarzy Polskich

Na szczeblu regionalnym będzie to:

- Urząd Marszałkowski

Na szczeblu lokalnym będzie to:

- Urząd Miasta Łodzi
- Podmioty i instrumenty specjalne:
- Komisarz Generalny Wystawy
- Spółka-organizator (SPV)
- Finansowanie dłużne SPV
- Ewentualne dotacje rządowe lub instytucji rządowych

Wystawa EXPO Horticultural 2024 jest przedsięwzięciem, w przygotowaniu którego kluczową rolę odgrywają instytucje regionalne i lokalne oraz podmioty prywatne, w tym zwłaszcza prywatne podmioty gospodarcze. Zaangażowanie na szczeblu centralnym znacznie ułatwiłoby organizację Wystawy na właściwym poziomie merytoryczno-dyplomatycznym.. Dla zwiększenia zasięgu i skali oddziaływania Wystawy budżet na poziomie centralnym, mógłby sfinansować część inwestycji koniecznych do zrealizowania Wystawy o charakterze infrastrukturalnym. Ponadto od decyzji władz centralnych zależy udostępnienie wsparcia finansowego na lokalne projekty proekologiczne i zagospodarowanie krajobrazu pochodzące z funduszy celowych. Nie jest konieczne, aby Skarb Państwa był udziałowcem spółki - organizatora Wystawy, lecz taka sytuacja ułatwiłaby funkcjonowanie SPV.

Komisarz Wystawy jest odpowiedzialny za koordynowanie działań zmierzających do realizacji Wystawy, po uzyskaniu praw do EXPO Horticultural i powołaniu SPV. Raportuje do niego spółka - organizator (SPV), a także podmioty realizujące

inwestycje na poziomie centralnym, regionalnym i miejskim. Zasadne jest rozważenie utworzenia Biura Zarządzania Projektem (PMO) przy Komisarzu, aby usprawnić proces koordynacji przedsięwzięcia i zapewnić skuteczność działania Komisarza.

SPV - na potrzeby realizacji Wystawy zostanie powołana spółka specjalnego przeznaczenia (SPV). Nie jest ona tożsama z funkcją Komisarza Wystawy – jej działania mają charakter techniczno-wykonawczy. Zakłada się, że będzie ona miała formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Na jej czele stanie Prezes, który pełni funkcje operacyjne i wykonawcze. Prezes jest wspomagany przez dwóch wiceprezesów oraz przez Biuro Zarządzania Projektem (PMO). Głównym udziałowcem SPV będzie Miasto Łódź, wspierającymi udziałowcami będą Województwo Łódzkie, Związek Szkółkarzy Polskich i Skarb Państwa, o ile Rząd RP wyrazi taką wolę. Należy nadmienić, iż rolą Związku Szkółkarzy Polskich będzie dbałość w szczególności o merytoryczną poprawność przygotowania Wystawy jak i jej promocji. Finansowanie dłużne – przewiduje się, iż

jednym ze źródeł finansowania działania SPV będzie finansowanie dłużne w postaci obligacji. Będą one wypuszczone w znacznym stopniu w oparciu o nieruchomości będące przedmiotem komercjalizacji (co ułatwi rozliczenie i rozwiązanie spółki, gdy wypełni ona już swą rolę), a także w oparciu o tzw. green bonds, czyli obligacje, które służą finansowaniu projektów mających pozytywny wpływ na środowisko lub klimat, dzięki czemu korzystają z niższego oprocentowania rynkowego. Obligacje tego typu od 2016 emituje także Rząd RP.

MODEL BIZNESOWO-PRAWNY JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNEJ ZA PRZYGOTOWANIE WYSTAWY

ROLA SPV W POSZCZEGÓLNYCH FAZACH ORGANIZACJI WYSTAWY

ETAP 0

W etapie przygotowawczym trwają prace koncepcyjne nad formą realizacji Wystawy. Sama spółka jeszcze nie istnieje.

ETAP I

W etapie I zapadają decyzje i ustalenia dotyczące kształtu i modelu organizacyjnego SPV, która będzie organizować Wystawę. Sama spółka jeszcze nie jest powołana. Pod koniec fazy prowadzone są prace przedwstępne, mające na celu przygotowanie się do jak najszybszego powołania SPV w chwili przyznania Polsce praw do organizacji EXPO 2022 w Łodzi.

ETAP 2

Etap II kończy się przyznaniem praw do organizacji Wystawy. W chwili otrzymania informacji, iż Polska otrzymała prawo organizacji EXPO 2024 w Łodzi, SPV zostaje jak najszybciej powołana zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. Od momentu powołania spółka przejmuje na siebie obowiązki organizatora Wystawy.

ETAP 3

W etapie III SPV wykonuje wszelkie działania związane z organizacją Wystawy w porozumieniu z Komisarzem Wystawy, w szczególności działania inwestycyjne i informacyjno-promocyjne, mające na celu zachęcenie jak największej liczby uczestników do udziału w Wystawie oraz pozyskanie sponsorów.

ETAP 4

W etapie IV:

- a. Podczas samej Wystawy SPV przeprowadza działania operacyjne i odpowiada za kwestie formalne i programowe.
- b. Po zakończeniu Wystawy SPV komercjalizuje tereny Wystawy i dokonuje rozliczeń. Po zakończeniu tego procesu SPV kończy swoją działalność i zostaje rozwiązana.

WSTĘPNA STRUKTURA ORGANIZACYJNA SPV BĘDZIE OBEJMOWAŁA
CO NAJMNIEJ NASTĘPUJĄCE ELEMENTY

Istotnym elementem planowanego modelu organizacyjnego jest struktura własnościowa podmiotu, któremu zostanie powierzone zadanie przygotowania i organizacji Wystawy. W znacznej mierze struktura ta będzie determinowana wymogami AIPH oraz BIE.

Przeanalizowano dostępne w świetle polskiego prawa formy organizacyjne. Kierowano się przede wszystkim główną cechą tj. odrębną osobowością prawną – tak, aby starać się jak najwięcej ryzyk związanych z EXPO 2024 zamknąć w odrębnym podmiocie prawnym. W wyniku takiego podejścia, wstępnej analizie poddano:

1. SPÓŁKI OSOBOWE:

- spółka jawna
- spółka komandytowa
- spółka komandytowo-akcyjna

2. SPÓŁKI KAPITAŁOWE:

- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- spółka akcyjna

3. FUNDACJE

4. STOWARZYSZENIA

Z dalszej analizy wykluczono wszystkie spółki osobowe z uwagi na fakt, że co do ogólnej zasady, wynikającej z przepisów

prawa dotyczącej Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, podmioty te nie są upoważnione do zakładania i przystępowania do spółek osobowych. Wykluczono również z analizy Fundacje oraz Stowarzyszenia z uwagi na specyfikę oraz ograniczenia prawne w prowadzeniu działalności gospodarczej wyżej wymienionych podmiotów. W świetle niewielkich różnic pomiędzy oboma analizowanymi spółkami kapitałowymi założono, iż struktura organizacyjna dla potrzeb EXPO 2024 będzie oparta

o spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, której założenie i funkcjonowanie jest prostsze aniżeli spółki akcyjnej, utworzoną zgodnie z przepisami kodeksu spółek handlowych.

PODSUMOWANIE

Szczegółowe analizy organizacyjne, finansowe, harmonogram prac, mapa drogowa Wystawy oraz katalog projektów i prac niezbędnych do poprawnej organizacji Wystawy zostaną opracowane do końca 2018 roku.

W mieście i regionie będą musiały zostać przeprowadzone prace planistyczne i inwestycje, które umożliwią Łodzi pełnienie roli gospodarza Wystawy EXPO 2024. Ze względu na skalę niezbędnych inwestycji, kluczowe będzie prawidłowe

zaplanowanie całego procesu inwestycyjnego. Poniżej został przedstawiony poglądowy harmonogram realizacji poszczególnych inwestycji, którego dotrzymanie będzie gwarantowało gotowość Miasta do przyjęcia gości.

EXPO 2024 WSTĘPNY HARMONOGRAM ORGANIZACJI WYSTAWY

DZIAŁANIE	2018				2019				2020				2021				2022				2023				2024				2025			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
Kick off - złożenie aplikacji																																
Prace koncepcyjne - Masterplan																																
Rewaloryzacja parków i terenów zielonych																																
Remonty i inwestycje infrastrukturalne poza terenm Wystawy																																
Powołanie SPV EXPO 2024																																
Szczegółowe prace projektowe																																
Przetargi na budowę terenu EXPO 2024																																
Budowa terenu EXPO 2024 - obiekty kubaturowe, zielen, infrastruktura																																
Budowa pawilonów przez uczestników																																
Operacyjne przygotowanie imprezy																																
Zapraszanie uczestników - publicznych i prywatnych																																
Program ekspercki - Zielona Rewitalizacja Miast																																
Realizacja działań promocyjnych																																
Sprzedaż biletów																																
EXPO 2024																																
Przekształcenie terenu EXPO 2024 - rozbiórka elementów tymczasowych oraz sprzedaż obiektów stałych																																

EXPO 2024
27.04-28.09

VI. KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA
TERENÓW OBJĘTYCH WYSTAWĄ
LOKALIZACJA EXPO HORTICULTURAL 2024

6.1 PODEJŚCIE DO REALIZACJI ANALIZY LOKALIZACJI

Analiza wyboru lokalizacji dla Wystawy EXPO Horticultural 2024 została przeprowadzona w oparciu o podejście bazujące na następujących założeniach:

1. Maksymalizacja szans na pozyskanie imprezy oraz efektywną jej realizację, jako priorytety podstawowe (rozwiązania, które gwarantują efektywność Wystawy i nie niosą ze sobą nadmiernego ryzyka prawnego, organizacyjnego czy harmonogramowego).
2. Koncepcja EXPO efektywnego, w najlepszy sposób wykorzystującego posiadane zasoby w celu osiągnięcia wyznaczonego celu. Przekładało się to na koncentrację w pierwszej kolejności na terenach publicznych, które mogą zostać udostępnione organizatorom Wystawy bez nadmiernych dodatkowych kosztów oraz na poszukiwaniu takich rozwiązań, które pozwoliłyby w możliwie największym stopniu wykorzystać infrastrukturę oraz obiekty już istniejące.
3. Wyjście w ramach analizy lokalizacyjnej poza zakres samej lokalizacji, poprzez uwzględnienie jej otoczenia, skomunikowania i szeregu innych czynników, przekładających się bezpośrednio na unikalność doświadczenia zwiedzających Wystawę.
4. Wykorzystanie faktu organizacji Wystawy do dalszego wzmocnienia działań rewitalizacyjnych na terenie Łodzi – w ramach analizowanych lokalizacji wybrano m.in. takie tereny, których włączenie w obszar Wystawy istotnie przyczyni się do ich rewitalizacji/modernizacji.

5. Nacisk na rozwiązania komunikacyjne oparte o transport szynowy oraz komunikację publiczną. Unikanie rozwiązań powodujących istotne zagęszczenie ruchu kołowego na terenie miasta i związane z tym utrudnienia dla mieszkańców.

6.2 LOKALIZACJA WYSTAWY – CHARAKTERYSTYKA

1. Obszar znajduje się w centrum miasta, nieopodal Strefy Wielkomiejskiej, objętej programem Nowe Centrum Łodzi (NCL). Jest częścią osiedla Radiostacja.
2. Stanowi zwarty obszar o powierzchni około 75 ha, który został szczegółowy opisany poniżej.
3. Nieopodal terenu Wystawy znajduje się nowoczesny, nowo wybudowany multimodalny Dworzec Łódź Fabryczna, który stanowi najważniejszy węzeł komunikacyjny w mieście, oparty o nową średnicową podziemną trasę kolejową, pozwalający na dogodne przesiadki między różnymi środkami komunikacji (kolej, tramwaje, autobusy, samochody) o zasięgu lokalnym, międzydzielnicowym, regionalnym, krajowym i europejskim.
4. Obszar EXPO Horticultural 2024 obejmuje tereny należące do Miasta i Skarbu Państwa (około 90 % obszaru) oraz Uniwersytetu Medycznego.
5. Znaczną część terenu Wystawy (około 45 ha) stanowią istniejące parki tj. Park 3 Maja oraz Park im. Roberta Baden-Powella, Naczelnego Skauta Świata.
6. Innym aspektem branym pod uwagę przy projektowaniu terenów EXPO

Horticultural w Łodzi jest bezpieczeństwo osób obecnych na jego terenie. Obszar wystawy jest wyposażony w wyjścia ewakuacyjne, które są wystarczająco gęsto rozmieszczone, tak aby zapewnić, w razie potrzeby, skuteczną ewakuację.

7. Teren wystawy jest położony w centralnej części miasta i otoczony jest doskonałą infrastrukturą - z tych powodów czas dojazdu z pobliskich obiektów użyteczności publicznej, takich jak straż pożarna czy szpital, jest bardzo krótki.

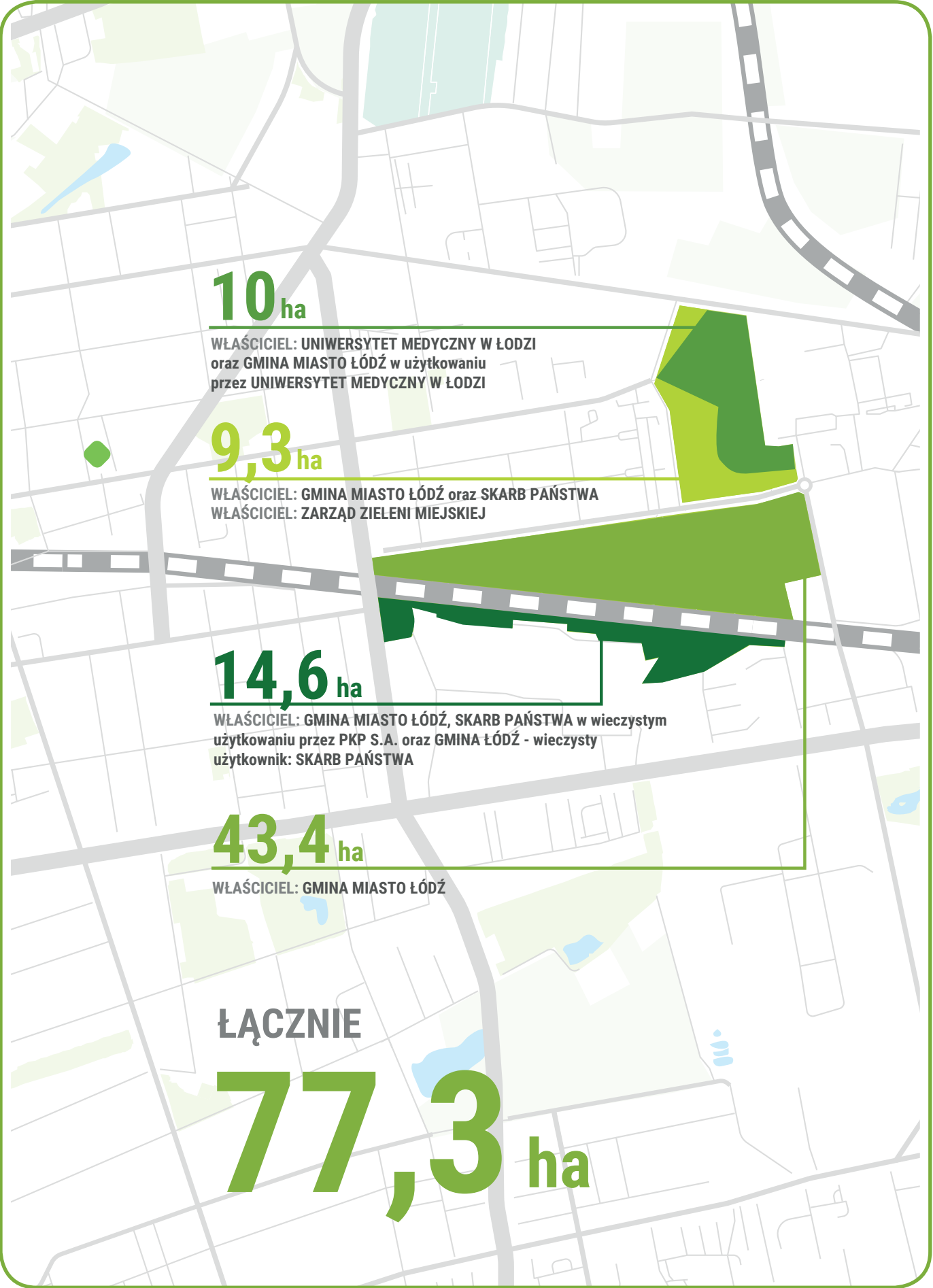
6.3 TEREN WYSTAWY – OPIS

WPROWADZENIE

Teren Wystawy obejmuje kilka obszarów, aktualnie nie stanowiących zwartej terenu rekreacyjno-zielonego. Celem Wystawy w zakresie ubranistyczno-przestrzennym jest utworzenie na danym terenie zwartej, rozległej i spójnej obszaru zorganizowanej i nowoczesnej

zieleni miejskiej. Teren Wystawy po EXPO 2024 ma służyć w przeważającej części jako główny park miejski w centrum Łodzi, leżący w odległości około 1,5 km od głównego dworca, przylegając bezpośrednio do powstającego nowego obszaru biznesowo-usługowego.

A map of a city area in Łódź, Poland, showing several land parcels highlighted in green. The parcels are of various shapes and sizes, some adjacent to roads and railways. The map includes a grid of streets and a railway line running diagonally across the middle. The parcels are labeled with their area in hectares (ha) and their owners.

10 ha

WŁAŚCICIEL: UNIWERSYTET MEDYCZNY W ŁODZI
oraz GMINA MIASTO ŁÓDŹ w użytkowaniu
przez UNIWERSYTET MEDYCZNY W ŁODZI

9,3 ha

WŁAŚCICIEL: GMINA MIASTO ŁÓDŹ oraz SKARB PAŃSTWA
WŁAŚCICIEL: ZARZĄD ZIELENI MIEJSKIEJ

14,6 ha

WŁAŚCICIEL: GMINA MIASTO ŁÓDŹ, SKARB PAŃSTWA w wieczystym
użytkowaniu przez PKP S.A. oraz GMINA ŁÓDŹ - wieczysty
użytkownik: SKARB PAŃSTWA

43,4 ha

WŁAŚCICIEL: GMINA MIASTO ŁÓDŹ

ŁĄCZNIE

77,3 ha

OPIS POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE WYSTAWY:

1. PARK 3 MAJA

Park powstał w latach 20. XX wieku, na terenie lasu miejskiego, jako pozostałości po dawnej Puszczy Łódzkiej, dlatego jest objęty wpisem do rejestru zabytków nr rejestru A/152 z dnia 6 czerwca 2014 r. W 1922 w parku przeprowadzono szereg prac m.in. w części środkowej urządzono boisko sportowe i plac zabaw dla dzieci, a w 1928 r. wykopano niewielki sztuczny staw. Wschodnia część parku do dziś zachowała leśny charakter, ze znacznym udziałem dębów i grabów. Dwa drzewa uznano za pomniki przyrody. Warto zauważyć, iż organizacja EXPO Horticultural w 2024 r. nastąpiłaby niemal równo 100 lat po założeniu parku.

Park ma kształt nieregularnego czworokąta wydłużonego w kierunku wschód-zachód. Północna granica wyznaczona jest przez ulicę Małachowskiego, gdzie park przylega do dzielnicy willowej, od wschodu przylega bezpośrednio do Parku im. R. Baden-Powella. Należy dodać, iż parki są połączone szerokim pasem zieleni pozbawionym drzew, z uwagi na fakt, iż w danym miejscu w planach rozwoju miasta przewidziano przedłużenie ul. Konstytucyjnej. Od zachodu park organicznie wyniesiona dwupasmowa ulica Kopcińskiego, po jej drugiej stronie rozpoczyna się powstający nowy obszar zwany Nowe Centrum Łodzi (opis poniżej). Od południa park przylega do dawnej linii kolejowej, która po otwarciu wspomnianego wcześniej Dworca Łódź Fabryczna na całej długości parku biegnie w tunelu kolejowym. Przeniesienie linii kolejowej poniżej poziomu gruntu

stanowi okazję do rozszerzenia parku na południe z włączeniem dawnego pasa linii kolejowej, który ma szerokość około 60 m wliczając dwie skarpy, bowiem linia kolejowa przebiegała na danym odcinku w zagłębieniu. Przy czym należy dodać, iż w śladzie linii kolejowej, na powierzchni, planuje się budowę ulicy miejskiej. Pas zarezerwowany pod drogę może zostać zawężony i częściowo zagospodarowany w sposób trwały, pozostała natomiast część winna zostać zagospodarowana w sposób tymczasowy.

Park ma charakter sportowo-rekreacyjny, w centralnej części parku znajduje się Stadion MKS Łódzianka (kilka boisk piłkarskich i koszykarskich, korty tenisowe, budynki klubu, siłownia zewnętrzna). Poza licznymi terenami sportowymi i placami zabaw znajdują się tu tereny typowo leśne. Równoległe do dłuższych boków parku biegną dwie aleje spacerowe obsadzone dębami.

2. PARK IM. ROBERTA BADEN-POWELLA, NACZELNEGO SKAUTA ŚWIATA

To jeden z młodszych łódzkich parków. Powstał on w 1970 roku na zrekultywowanych terenach dawnego wysypiska. Przez wiele lat nosił nazwę Parku Rozrywkowego. Dopiero w 2007 roku nazwę zmieniono na Park im. Roberta Baden-Powella – Naczelnego Skauta Świata. Patron parku był twórcą i założycielem światowego skautingu, czyli systemu wychowania młodzieży. Widać tu wyraźną spójność z jednym z celów EXPO 2024, którym jest edukowanie młodzieży i kształtowanie postaw proekologicznych.

Park stanowi naturalne przedłużenie Parku 3 Maja w kierunku wschodnim.

Od północy park dochodzi do ulicy Małachowskiego, od zachodu do ulicy Niciarnianej. Od południa park ogranicza, podobnie jak Park 3-go Maja dawna linia kolejowa, która jednak na długości Parku im. R. Baden-Powella przebiega w poziomie terenu parku..

Obszar parku jest urozmaicony, znajdują się w nim m.in.: amfiteatr, plac zabaw dla dzieci starszych i młodszych, boisko piłkarskie (o nawierzchni trawiastej), małe boisko do koszykówki, stoły do gry w tenisa stołowego, górkę saneczkową, stanowiącą jednocześnie dobry punkt widokowy, publiczne miejsce do grillowania. Ponadto na wydzielonym terenie wewnątrz parku usytuowane jest miasteczko ruchu drogowego. Na skraju parku znajduje się budynek Centrum Sportowo – Rekreacyjnego MOSiR (hale sportowe). Wiele z wymienionych powyżej obiektów byłoby użytecznych na potrzeby organizacji EXPO 2024. Ponadto park jest luźno zadrzewiony, co pozwala na ulokowanie na tym terenie ogrodów zewnętrznych podczas EXPO 2024. Warto dodać, iż obiekty sportowe zarówno zewnętrzne, jak i hale mogą zostać podczas EXPO 2024 wykorzystane do realizowania programu eventowego i zabaw interaktywnych oraz edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

3.3. ZIELENIEC UL. KONSTYTUCYJNA /UL. MAŁACHOWSKIEGO /UL. POMORSKA

Jest to obszar o znacznej powierzchni, niemal zupełnie niezagospodarowany. Fragment zielenca od strony zachodniej, przylegający do ulicy Konstytucyjnej, nieporośnięty drzewostanem, stanowi rezerwę pod poszerzenie istniejącej ulicy.

MONOPOLIS VISUALISATION

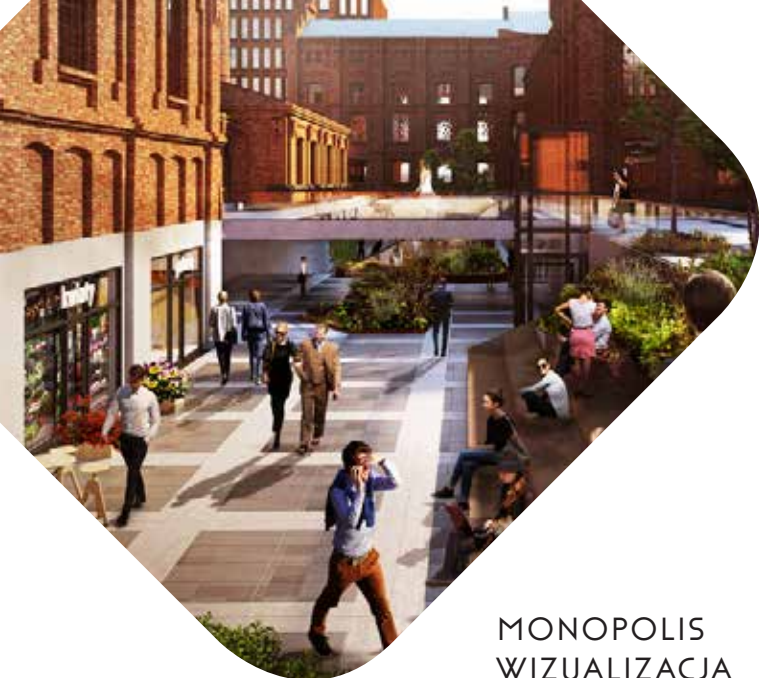
Pas zarezerwowany pod drogę może zostać zawężony i częściowo zagospodarowany w sposób trwały, pozostała natomiast część winna zostać zagospodarowana w sposób tymczasowy. Na północy zieleniec dochodzi do dwupasmowej, wyniesionej, ulicy Pomorskiej, do której przylega linia tramwajowa. Po stronie południowej zieleniec sąsiaduje z Parkiem im. R. Baden-Powella, rozgranicza je jedynie wąska ulica Małachowskiego. Od wschodu zieleniec przylega do terenów Centralnego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (CKD). Zieleniec w zasadniczej części jest porośnięty gęstym, różnorodnym wiekowo i gatunkowo drzewostanem, który jest sukcesywnie oczyszczany z nadmiaru samosiewów i pielęgnowany w celu zwiększenia powierzchni dostępnej dla mieszkańców. Na terenie zielenca nie ma alejek o utwardzonej nawierzchni, istnieją tylko tzw. przedepty, nie ma tam innych elementów małej architektury poza ławkami i koszami na śmieci. Na terenie zielenca są miejsca zaśmiecone odpadami pobudowlanymi, stanowiącymi

pozostałość po budowie szpitala i okolicznych budynków mieszkalnych, które są jednak sukcesywnie usuwane w miarę posiadanych środków finansowych. Uniwersytet Medyczny jest właścicielem części nieuporządkowanego terenu przylegającego do zieleńca. Uniwersytet jest gotowy do współpracy przy okazji organizacji Wystawy, przy czym niezbędne jest zaplanowanie Wystawy w taki sposób, aby inwestycje na EXPO 2024 służyły po Wystawie Miastu i Uniwersytetowi Medycznemu, o czym więcej w dalszej części rozdziału. Możliwe jest również zrealizowanie planowanej rozbudowy ulicy Konstytucyjnej przed Wystawą, tak aby na czas EXPO 2024 służyła ona jako oś spacerowa, a także oś zaopatrzeniowa. Na terenie zieleńca, w miejscach nieporośniętych drzewostanem, planuje się posadowienie największych trwałych obiektów niezbędnych do poprawnej realizacji Wystawy, przy jednoczesnym kompleksowym zaaranżowaniu krajobrazu na cele zieleni miejskiej.

4. TERENY NA POŁUDNIE OD PARKÓW - TEREN DAWNYCH TORÓW KOLEJOWYCH ORAZ ZIELEŃ NIEUREGULOWANA NA POŁUDNIE OD TORÓW KOLEJOWYCH

Jest to istotny element idei organizacji EXPO 2024, ponieważ doprowadzi do rozszerzenia terenów parkowych, o obszary które wcześniej nie stanowiły terenów zielonych. Chodzi przede wszystkim o zagospodarowanie pasa dawnych torów kolejowych, od ulicy Kopcińskiego do wylotu tunelu kolejowego. Pasa dawnych torów kolejowych ma szerokość około 60 m wliczając dwie skarpy, po stronie północnej i południowej. W niektórych miejscach wysokość skarp dochodzi do

4-5 m, co daje okazję do wprowadzenia ciekawych form zagospodarowania krajobrazu. Pomiędzy skarpami zbudowano dotychczas jedną kładkę dla pieszych. Można rozważać inne podobne rozwiązania oraz zagospodarowanie samych zbożczy. Należy dodać, iż w śladzie linii kolejowej, na powierzchni, planuje się budowę ulicy miejskiej. Pasa zarezerwowany pod drogę może zostać zawężony i częściowo zagospodarowany w sposób trwały, pozostała natomiast część winna zostać zagospodarowana w sposób tymczasowy. Dalszym elementem tego fragmentu terenu Wystawy są położone na południe nieuporządkowane tereny miejskie, leżące wzdłuż dawnych torów kolejowych, o różnej szerokości. W części zachodniej tereny te stanowią zieleń przyuliczną i dochodzą do pętli autobusów miejskich przy ulicy Wydawniczej. Rejony ulicy Wydawniczej podlegają aktualnie szybko postępującym przemianom, dzięki prowadzonym tam inwestycjom, takim jak budowa biurowca („Forum 76” Business Centre), trwające prace nad rewitalizacją terenu dawnej fabryki w kompleks biurowo-mieszkalny Monopolis, a także inne inwestycje biurowe w tym obszarze (biurowce „Imagine”). W kierunku wschodnim nieuporządkowane tereny zielone oddzielają dawne tory kolejowe od terenów przemysłowych, gdzie znajdują się zwłaszcza siedziby firm budowlanych. Tereny przemysłowe, o których mowa powyżej mogą zostać przy okazji Wystawy przekształcone przez sektor prywatny na tereny mieszkaniowe bądź biurowe. Względnie tereny te mogłyby zostać włączone do terenu Wystawy i przekształcone w ramach EXPO 2024. W takim wariantcie byłby to teren, na którym można by posadowić część większych obiektów potrzebnych na EXPO 2024, w tym zaplecze techniczne

MONOPOLIS
WIZUALIZACJA

i logistyczne. Idąc dalej w kierunku wschodnim tereny, o których mowa rozszerzają się na południe w stronę głównej arterii miasta tj. ulicy Piłsudskiego, biegnąc wokół centrum handlowego Tulipan oraz osiedla mieszkaniowego. Przy czym należy dodać, iż część tego obszaru jest zarezerwowana pod budowę aktualnie nieistniejącego południowego odcinka ulicy Konstytucyjnej, o której mowa w odniesieniu do terenów opisanych w pkt. 1 i 3. Rozważa się wykorzystanie wskazanego centrum handlowego Tulipan jako wsparcie usługowe dla Wystawy, zwłaszcza zważając na fakt, iż część parkingu centrum handlowego mogłaby służyć jako parking dla zwiedzających Wystawę, zwłaszcza dla grup przyjeżdżających autobusem (o czym mowa w rozdziale poświęconym transportowi).

5. TERENY NA PÓŁNOC OD ZIELEŃCA POŁOŻONE ZA ULICĄ POMORSKĄ

Jest to kolejny obszar istotny dla utworzenia rozbudowanego zespołu parkowego w centrum miasta. Tereny te są częściowo niezagospodarowane, a ich rozszerzenie na wschód pozwoliłoby rozbudować tereny parkowe aż do stacji kolejowej Łódź

Stoki oraz do głównego wejścia i parkingu przy Centralnym Szpitalu Klinicznym Uniwersytetu Medycznego, który jest rozważany jako jeden z parkingów wykorzystywanych na potrzeby Wystawy. Dalej w kierunku północnym istnieje możliwość rozszerzenia terenu Wystawy o tereny obecnych Rodzinnych Ogrodów Działkowych, które są popularną formą rekreacji w Polsce i mogłyby stanowić 'best practice area' z zakresu upraw zielonych na obszarach zurbanizowanych.

OPIS SZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW PRZYLEGAJĄCYCH DO TERENU WYSTAWY:

CENTRALNY SZPITAL KLINICZNY UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI (CKD)

Obiekty Uniwersytetu i prowadzonego przez Uniwersytet Szpitala przylegają od wschodu do zieleńca opisanego w pkt 3. Omawiany szpital jest największym w Łodzi i jednym z największych w Polsce. Według szacunków uczelni w 2025 roku teren szpitala będzie codziennie odwiedzany przez około 15 tys. ludzi – pracowników, pacjentów i studentów. Uniwersytet Medyczny prowadzi aktualnie na terenie CKD rozległe inwestycje w sprzęt i wyposażenie wnętrza. Ponadto w planach uczelni jest budowa parkingu wielopoziomowego od północnej strony (przy ulicy Pomorskiej). Ponadto, co już było wspomniane Uniwersytet Medyczny jest właścicielem części nieuporządkowanego terenu zieleńca, lecz Uniwersytet jest gotowy do współpracy przy okazji organizacji Wystawy, przy czym niezbędne jest zaplanowanie Wystawy w taki sposób, aby inwestycje na EXPO 2024 służyły po Wystawie Uniwersytetowi Medycznemu np. Uniwersytet

planuje na tym terenie budowę Kliniki Radiologii. Ponadto, Uniwersytet jest wstępnie zainteresowany zaaranżowaniem na potrzeby Wystawy oraz wykorzystywaniem po Wystawie tzw. healing gardens na terenie uczelni lub na terenie bezpośredni przyległym, tak aby ogrody te służyły w przyszłości pacjentom szpitala. Przygotowanie projektu zagospodarowania terenu CKD zostanie opracowane w sposób odzwierciedlający plany i potrzeby uczelni, wymogi realizacji Wystawy oraz ogólne cele rozwoju Miasta.

NOWE CENTRUM ŁODZI

Nowe Centrum Łodzi jest obszarem priorytetowym dla Łodzi, zarówno pod względem gospodarczym, jak i społecznym.

Projekt Nowego Centrum Łodzi ma za zadanie przeprowadzić kompleksową rewitalizację tego obszaru, poprzez połączenie terenu z tkanką miejską centrum Łodzi, ulicą Piotrkowską i kwartałami objętymi programami transformacji. Sprawia, że NCŁ ma szansę stać się wizytówką szeroko rozumianej rewitalizacji.

Charakterystyczne obiekty, jak EC1, już dzisiaj stanowią przykład wykorzystania historycznej tkanki dla współczesnej funkcji.

Ta najstarsza łódzka elektrownia powstała w 1907 roku i służyła mieszkańcom miasta aż do roku 2001. Przekształcona została w centrum kulturalno – edukacyjno – konferencyjne. Projekt ten jest tak ważny dla Łodzi również ze względu na to, że stanowił „zaczyn” idei Nowego Centrum Łodzi, stanowiący przykład udanej rewitalizacji budynków przemysłowych. Wspierać ono będzie w tym zakresie infrastrukturę podstawową Wystawy EXPO 2024. W skład zespołu wchodzi:

EC1 Wschód

- Narodowe Centrum Kultury Filmowej i związana z jego tematyką ścieżka edukacyjna
- Planetarium
- Sale seminaryjno-konferencyjne

EC1 Zachód - Centrum Nauki i Techniki wraz z ekspozycjami (ścieżkami tematycznymi)

- Ścieżka wytwarzania energii
- Rozwój wiedzy i cywilizacji
- Mikroświat - Makroświat

EC1 Południowy - Wschód - Centrum gier komputerowych i komiksu

- Łódzkie Centrum Komiksu
- Ścieżka edukacyjna produkcji gier komputerowych
- Ścieżka edukacyjna tworzenia komiksów
- Strefa gier
- Czytelnia oraz galeria komiksu

Nowy dworzec multimodalny (Łódź Fabryczna) stał się sercem komunikacyjnym Łodzi, łącząc ją z resztą Polski. Schowanie trasy linii kolejowych pod ziemię dało miastu niepowtarzalną szansę wprowadzenia nowej osi kompozycyjnej w postaci szerokiej alei. Prowadzi ona od ulicy Piotrkowskiej, poprzez rewitalizowane obszary i zmodernizowaną ulicę Traugutta. Mija, mające stać się wizytówką punkty, jak Brama Miasta Łodzi, Specjalna Strefa Kultury i Rynek, nazwany imieniem polskiej rzeźbiarki - Katarzyny Kobro. Dalej, wykorzystuje oddaną tkaninę miejskiej przestrzeni publiczną w śladzie kolei, otwierając centrum miasta na parki 3-Maja i Baden-Powella, które będą częścią terenów wystawy EXPO 2024. Rewitalizacja i zdewelopowanie

tego terenu ma szansę połączyć centrum Łodzi z obszarami po wschodniej stronie ulicy Kopcińskiego i przyspieszyć urbanizację również tych rejonów, co jest zgodne z ideą EXPO 2024.

Na terenie NCL prowadzone lub zaplanowane są kluczowe inwestycje w centrum miasta. Wśród nich m.in. Special Cultural Zone, czyli teren pomiędzy dworcem Łódź Fabryczna, a EC1 o powierzchni nieco ponad 2 hektarów. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania, na działce tej może powstać do dziewięciu budynków o wysokości od sześciu do ośmiu kondygnacji. Przeważającą będzie funkcja komercyjna, jednakże inwestor wskazuje, iż chce zaproponować odpowiednią tkankę miejską, poprzez wprowadzenie także innych funkcji. Z kolei Łódź City Gate to para biurowców przy EC1, których ukończenie zaplanowano na II kwartał 2019 roku. W planach jest także Centrum Biurowe Fabryczna, którego zakończenie zaplanowano na rok 2020. Kolejna ważna inwestycja na terenie NCL to Nowa Fabryczna. Pierwsi najemcy już urządzili przestrzeń wewnątrz biurowca, który stoi u zbiegu Składowej i Knychałskiego. Na terenie NCL funkcjonuje już także Przystanek mBank, czyli nowa siedziba banku z łódzkimi korzeniami, który wybudował siedzibę dla wszystkich pracowników, którzy dotąd pracowali w sześciu różnych lokalizacjach w mieście. Ilość oraz skala powyższych inwestycji wskazuje na ogromny potencjał terenu NCL.

BEZPOŚREDNIE OTOCZENIE EXPO 2024

Organizacja EXPO Horticultural w sercu miasta zapewnia dostęp do lokali usługowych i instytucji kultury i nauki.

Nieopodal terenu EXPO (2 km) znajduje się ulica Piotrkowska, jedna z najdłuższych ulic handlowych w Europie. Jest przy niej zlokalizowanych mnóstwo restauracji, mniejszych knajpek i kawiarni.

W bliskiej okolicy Wystawy położonych jest również kilka obiektów hotelowych oraz instytucji kultury (np. Filharmonia i Teatr Wielki).

Dodatkowym atutem lokalizacji EXPO jest położenie w sąsiedztwie kampusu Uniwersytetu Łódzkiego, który może być doskonałym zapleczem dla Wystawy.

6.4 WSTĘPNA KONCEPCJA ZAARANŻOWANIA TERENU

Na potrzeby ubiegania się o EXPO Horticultural 2024 przeprowadzono wstępne analizy urbanistyczno-architektoniczne. Po przyznaniu praw do organizacji wydarzenia, do końca 2018 r. zostanie przygotowany kompleksowy masterplan Wystawy ze wskazaniem w szczególności przeznaczenia poszczególnych części terenu Wystawy, określeniem stref zwiedzania Wystawy, ciągów komunikacyjnych wewnątrz Wystawy oraz stref usług wspierających. Przedmiotowy Wskazany masterplan ma kluczowe znaczenie dla opracowania precyzyjnego modelu finansowego Wystawy. Na tym etapie możliwym jest wskazanie pewnych warunków brzegowych oraz idei jaka będzie przyświecać organizatorom podczas szczegółowych prac projektowych.

1. Z istoty EXPO Horticultural wynika potrzeba zaaranżowania terenu Wystawy m.in. poprzez budowę nowych obiektów związanych z Wystawą, w tym

po pierwsze kompleksu obiektów przeznaczonych na indoor gardens, wystawy czasowe i targi. Po drugie niezbędny jest zespół terenu i obiektów stanowiących główną atrakcję Wystawy tj. outdoor gardens. Zakłada się, że w przypadku Łodzi obiekty te będą miały charakter budynków trwałych, bądź zaprojektowanych w sposób pozwalający na ich proste przekształcenie w budynki docelowe, przeznaczone po zakończeniu Wystawy na obiekty użyteczności publicznej lub siedziby np. start-upów, a także budynki CKD. Po trzecie przewiduje się stworzenie przestrzeni na niezbędne zaplecze biurowe i logistyczne, a także tymczasowe strefy wejściowe, rozrywkowe i usługowe. Po czwarte, z uwagi na uwarunkowania klimatyczne Polski, zakłada się budowę szklarni na egzotyczne ekspozycje, która następnie w całości lub w części może zostać przekształcona np. w healing garden na terenie Uniwersytetu Medycznego. Aranżacja terenu i budowa części obiektów wskazanych powyżej leży w gestii organizatora Wystawy. Niektóre z budynków będą natomiast budowane przez uczestników Wystawy w tym państwa, miasta, firmy itp.

2. Zakłada się rewaloryzację obu istniejących parków w tym renowację i przebudowę obiektów istniejących w obu parkach, takich jak np. amfiteatr, górka z punktem widokowym, alejki, oświetlenie, miasteczko ruchu drogowego. Przewiduje się wykorzystanie do aspektów programowych EXPO 2024 (konferencje, seminaria) funkcjonujących przestrzeni w CKD, EC1, a także nieodległego kampusu Uniwersytetu Łódzkiego.

3. Niezbędnym jest ogrodzenie terenu Wystawy, która będzie miała charakter

imprezy zamkniętej z kontrolowanym, biletowanym dostępem. Przy czym rozważane jest ogrodzenie terenu Wystawy w formie zielonych ścian, ażurowych ogrodzeń, zapraszających na teren EXPO.

4. Projekt zagospodarowania krajobrazu powinien przyjąć formę uwzględniającą szczegółowe późniejsze wykorzystanie nie tylko obiektów powstałych na EXPO 2024, ale także sposób wkomponowania i wykorzystania powstałych terenów zielonych w codziennym funkcjonowaniu miasta i jego mieszkańców. Na przykład poprzez zaprojektowanie przestrzeni zieleni i małej architektury w taki sposób, aby możliwe było ich późniejsze łatwe zaadaptowanie na potrzeby sportowe, obejmujące z góry zaprojektowane trasy rowerowe i biegowe, albo tory potrzebne do uprawiania narciarstwa biegowego czy też ścieżki do treningu psów.

5. Z uwagi na brak w centrum Łodzi rzeki lub innych akwenów właściwym byłoby zaprojektowanie w miarę możliwości obszarów wodnych na terenie EXPO 2024 choćby w postaci stawów, zbiorników bądź płytkich basenów o charakterze ozdobnym. Z tego typu obszarami wodnymi wiąże się pomysł zaprojektowania ich części w sposób umożliwiający ich

wykorzystanie po Wystawie poprzez przekształcanie ich w zimie w naturalne lodowiska.

6. Projekt zagospodarowania terenu musi odpowiadać na potrzeby wszystkich grup społecznych korzystających z zieleni publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem wszelkich form aktywności fizycznej, w tym aktywności seniorów, dzieci i młodzieży, oraz osób niepełnosprawnych. Ponadto tereny zielone powinny spełniać funkcje edukacyjne, na przykład poprzez instalację na terenie, po Wystawie, urządzeń podnoszących skłonność mieszkańców do dbania o zwierzęta i przyrodę, czego dobrym przykładem byłyby

automatyczne poidła, bądź karmniki dla zwierząt, uruchamiane przez człowieka, po wrzuceniu przez niego do automatu śmieci lub odpadków zebranych w przestrzeni publicznej.

7. Organizator rozważy także wprowadzenie w rejonie Wystawy środków transportu będących jednocześnie atrakcjami turystycznymi tj.: wyciągu gondolowego na odcinku od Dworca Łódź Fabryczna, z przystankiem przy wejściu na teren Wystawy oraz stacją końcową w obszarze centrum terenu Wystawy, albo ścieżki umożliwiającej spacer w koronach drzew, z punktem widokowym i ścieżką edukacyjną.

WIZUALIZACJE

6.5 WSTĘPNA LOKALIZACJA WEJŚĆ NA TEREN WYSTAWY

Szczegółowe informacje dotyczące rozmieszczenia stref wejściowych będą znane po zaprojektowaniu terenu Wystawy. Niemniej jednak można z dużą dozą pewności stwierdzić, iż Organizator zapewni 4 wejścia główne, powiązane z najważniejszymi drogami dotarcia na teren Wystawy.

1) Zachodnie wejście główne – od strony centrum miasta

Wejście i strefa wejściowa zostaną ulokowane w miejscu styku Parku 3-go Maja z dawnym pasem linii kolejowej w najbliższej odległości od Dworca Łódź Fabryczna, ulicy Piotrkowskiej i centrum miasta. Ulokowanie głównego wejścia od strony centrum ma także symboliczny wymiar, pokazuje mianowicie, iż EXPO 2024 ma służyć miastu i ma przybliżyć zieleni jego mieszkańcom.

2) Południowe wejście – od strony parkingu przy centrum handlowym Tulipan.

3) Wschodnie wejście – od strony stacji kolejowej Łódź Niciarniana i parkingów

wokół Stadionu Widzewa Łódź.

4) Północne wejście – od strony stacji kolejowej Łódź Stoki i parkingów wokół Centralnego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego.

Planuje się także przygotowanie dodatkowego wejścia na teren Wystawy przy ulicy Małachowskiego, dedykowanego mieszkańcom osiedla przylegającego do Parku 3 Maja, którzy na co dzień korzystają z tego terenu zielonego.

Ponadto niezbędnym będzie przygotowanie wjazdu technicznego, który najpewniej zostanie ulokowany w rejonie skrzyżowania ulicy Konstytucyjnej z ulicą Małachowskiego.

Rozlokowanie i dobranie odpowiedniej ilości wyjść ewakuacyjnych zostanie ustalone na późniejszym etapie.

6.6 OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO W CZASIE WYSTAWY

Lokalizacja terenu Wystawy EXPO 2024 została oceniona także pod kątem zapewnienia wszelkiej pomocy uczestnikom i gościom Wystawy w sytuacjach

nagłych, w tym zagrożenia zdrowia i życia. Poniżej przedstawiono informacje dotyczące służb medycznych i porządkowych, z uwzględnieniem masowego charakteru Wystawy.

SŁUŻBY MEDYCZNE

Imprezą masową w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 2139) jest impreza artystyczno - rozrywkowa, masowa impreza sportowa, w tym mecz piłki nożnej, z wyjątkiem imprez:

- organizowanych w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach,
- planowanych w szkołach i placówkach oświatowych przez zarządzających tymi szkołami i placówkami,
- organizowanych w ramach współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży,
- sportowych organizowanych dla sportowców niepełnosprawnych,
- sportu powszechnego o charakterze rekreacji ruchowej, ogólnodostępnym i nieodpłatnym, organizowanym na terenie otwartym, zamkniętym, organizowanych przez pracodawców dla ich pracowników, – o ile rodzaj imprezy odpowiada przeznaczeniu obiektu lub terenu, gdzie ma się ona odbyć.

Wśród kategorii imprez masowych można wyróżnić imprezę artystyczno – rozrywkową. Zgodnie z definicją ustawową należy przez to rozumieć imprezę o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub zorganizowane, publiczne oglądanie przekazu telewizyjnego na ekranach lub urządzeniach umożliwiających uzyskanie obrazu o przekątnej przekraczającej 3 m, która ma się odbyć:

- na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000,
- w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, w których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 500.

Mając na uwadze powyższe, można stwierdzić, iż EXPO 2024 spełnia przesłanki imprezy masowej: artystyczno – rozrywkowej.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA Z DNIA 6 LUTEGO 2012 R.

Rozporządzenie określa zakres zabezpieczenia medycznego imprezy:

- zespół wyjazdowy - z lub bez lekarza
- patrol ratowniczy - co najmniej 2 osoby uprawnione do udzielania pierwszej pomocy
- punkty pomocy medycznej pomocy z wyrobami medycznymi (zgodnie z Ustawą o wyrobach medycznych), zatrudniające co najmniej 2 osoby, w tym
 - lekarza z prawem do wykonywania zawodu i 3-letnim doświadczeniem w udzielaniu świadczeń zdrowotnych,
 - ratownika medycznego lub pielęgniarki systemu, której pracę określa ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

- Gdy przewiduje się więcej niż 1 punkt pomocy medycznej, praca jednego lekarza może przypadać na 2 punkty pomocy medycznej.

Rozporządzenie określa minimalną liczebność zespołów zabezpieczenia medycznego imprezy masowej następująco :

- zespół wyjazdowy: do 65.000 zwiedzających – 1 zespół z lekarzem i 2 zespoły bez lekarza, a dla każdych kolejnych 120.000 zwiedzających – 1 zespół z lekarzem lub bez lekarza;
- patrol ratowniczy: do 65.000 zwiedzających – 7 patroli ratowniczych, a dla każdych kolejnych 15.000 zwiedzających – 1 patrol ratowniczy;
- punkty pomocy medycznej: do 110.000 zwiedzających – 2 punkty pomocy medycznej, a dla każdych kolejnych 100.000 zwiedzających – 1 punkt pomocy medycznej.

Miasto Łódź posiada szerokie zaplecze medyczne dla wszystkich osób w nim przebywających. Jest to sieć szpitali i przychodni podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej:

1. Szpitale – Łódź posiada 13 wyspecjalizowanych placówek posiadających kontrakt z NFZ

Szpitale posiadające zarówno Szpitalne Oddziały Ratunkowe jak i Izby Przyjęć są gotowe na przyjęcie pacjentów. Nie ma limitów przyjęć.

Szpitale dysponujące Izbą Przyjęć są w stanie przyjąć pacjentów wymagających interwencji lekarza przez całą dobę. Pacjenci potrzebujący dalszej hospitalizacji kierowani są na oddziały specjalistyczne znajdujące się w Szpitalu.

2. Podmioty lecznicze z miejscami całodobowej opieki z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu posiadające kontrakt z NFZ – liczba podmiotów: 9 (w tym 3 placówki niepubliczne)

3. Liczba przychodni podstawowej opieki zdrowotnej posiadających kontrakt z NFZ – powyżej 110

4. Liczba przychodni specjalistycznych posiadających kontrakt z NFZ – powyżej 140

5. Liczba przychodni specjalistycznych z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu posiadających kontrakt z NFZ - 22

LECZENIE CUDZOZIEMCÓW

Zgodnie z unijnymi/wspólnotowymi przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osobie przebywającej tymczasowo w innym państwie członkowskim UE/EFTA przysługują te wszystkie rzeczowe świadczenia zdrowotne, które:

- są niezbędne z medycznego punktu widzenia z uwzględnieniem charakteru tych świadczeń i czasu trwania pobytu,
- zostały udzielone w celu uniknięcia sytuacji, w której pacjent byłby zmuszony do powrotu na terytorium państwa ubezpieczenia, aby uzyskać potrzebne leczenie.

Zatem przez pojęcie świadczenia niezbędnego należy rozumieć każde świadczenie, co do którego lekarz zdecyduje, że zachodzi konieczność jego udzielenia z uwagi na stan zdrowia w jakim znajduje się pacjent, tak, aby nie musiał on wracać do swojego państwa właściwego czyli państwa ubezpieczenia celem uzyskania leczenia.

Wyżej opisane świadczenia są bezpłatne dla pacjentów.

POTWIERDZENIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ PODCZAS POBYTU W PAŃSTWIE UE/EFTA

W celach weryfikacyjnych, należy okazać bezpośrednio w placówce służby zdrowia (lekarzowi lub administracji szpitala) ważną kartę EKUZ (Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego) oraz dokument potwierdzający tożsamość.

OSOBY SPOZA UE/EFTA nie posiadają prawa do świadczeń zdrowotnych w Polsce jeśli nie mają wykupionego ubezpieczenia zdrowotnego

SŁUŻBY BEZPIECZEŃSTWA

- Nad bezpieczeństwem imprezy i jej Uczestników czuwają zespoły funkcjonariuszy służb porządkowych i informacyjnych oraz funkcjonariusze Policji i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.
- Organizator imprezy odpowiedzialny jest za bezpieczeństwo imprezy,

ochronę porządku publicznego, zabezpieczenie medyczne oraz zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego budynków, w tym instalacji i technicznych urządzeń przeciwpożarowych i sanitarnych

- Organizator zapewnia udział służb porządkowych i informacyjnych oraz powołuje kierownika ds. bezpieczeństwa.
- Organizator przygotowuje punkty pomocy medycznej, zaplecza higieniczno-sanitarne, drogi ewakuacyjne i dojazdowe dla służb ratowniczych i Policji.
- Organizator zapewnia sprzęt ratowniczy, gaśniczy i środki gaśnicze.
- Liczebność służb porządkowych i informacyjnych podczas imprezy masowej niebędącej imprezą masową podwyższonego ryzyka:
- 10 funkcjonariuszy na pierwszych 300 zwiedzających;
- co najmniej 1 funkcjonariusz na każde kolejne 100 osób;

-
- liczebność służb porządkowych nie mniejsza niż 20% ogólnej liczby służb.
 - Organizator udostępnia uczestnikom imprezy masowej regulamin obiektu (terenu) oraz opracowuje i udostępnia tym osobom regulamin imprezy masowej zawierający warunki uczestnictwa i zasady zachowania się osób na niej obecnych.
 - Organizatorowi powierza się sporządzenie instrukcji postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i w czasie imprezy, stanowiącej kluczowy element wniosku o wydanie pozwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej.
 - Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa wymagania wobec osób ubiegających się o stanowisko kierownika ds. bezpieczeństwa, służb porządkowych i informacyjnych.
 - Organizator zobowiązany jest na co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem imprezy masowej wy-

stąpić do organu z wnioskiem o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej oraz zwrócić się do Komendanta Miejskiego Policji, Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej i dysponenta zespołów ratownictwa medycznego i Państwowego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii o niezbędnej wielkości sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia imprezy masowej, zastrzeżeniach do stanu technicznego obiektu (terenu) oraz o przewidywanych zagrożeniach.

POLICJA

Policja w Polsce jest scentralizowaną, uzbrojoną i jednolicie umundurowaną formacją. Nad bezpieczeństwem ludzi oraz utrzymaniem porządku publicznego w całej Polsce czuwa blisko 100 tys. policjantów wspieranych przez prawie 25 tys. pracowników cywilnych. Polską Policję tworzą funkcjonariusze zatrudnieni w służbach: kryminalnej, prewencyjnej oraz wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym. Policjantom przysługuje szereg uprawnień, m.in. prawo legitymowania, zatrzymywania osób, przeszukiwania osób i pomieszczeń, dokonywania kontroli osobistej, stosowania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej. Obecnie, w Komendzie Miejskiej Policji w Łodzi zatrudnionych jest 1601 funkcjonariuszy Policji.

STRAŻ POŻARNA

Podstawową jednostką organizacyjną służb jest ratowniczo - gaśniczych na terenie miasta Łodzi jest Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi. Do jej głównych zadań należy rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń oraz organizacja i prowadzenie działań ratowniczych na terenie miasta. Organizacja sieci jednostek pozwala na szybką interwencję i doraźną pomoc w każdym przypadku. Obszar miasta podzielono na jedenaście części i każdą z nich przydzielono do ochrony poszczególnym jednostkom ratowniczo-gaśniczym. Określono w ten sposób ich teren działania zapewniający najbardziej optymalne zabezpieczenie przeciwpożarowe. W sumie, zatrudnienie w jednostkach liczy 688 strażaków.

STRAŻ MIEJSKA

Straż Miejska w Łodzi powołana jest do ochrony porządku publicznego na terenie Miasta Łodzi. Do jej zadań należy w szczególności ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych, współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń, a także informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń. Łączne zatrudnienie w jednostkach Straży Miejskiej w Łodzi wynosi 361 osób.

CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Do najważniejszych zadań oddziału Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Łodzi należy pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego, a także nadzorowanie

funkcjonowania miejskiego systemu wykrywania i alarmowania oraz miejskiego systemu wczesnego ostrzegania ludności o zagrożeniach. W ramach organizacji wydarzeń masowych, zadaniem Centrum jest m.in. przyjmowanie wiadomości związanych z organizowaniem zgromadzeń w trybie uproszczonym. Zadania realizowane są przez 5 zespołów dyżurnych (3 osobowych) pracujących w trybie ciągłym 24 h na dobę 7 dni w tygodniu.

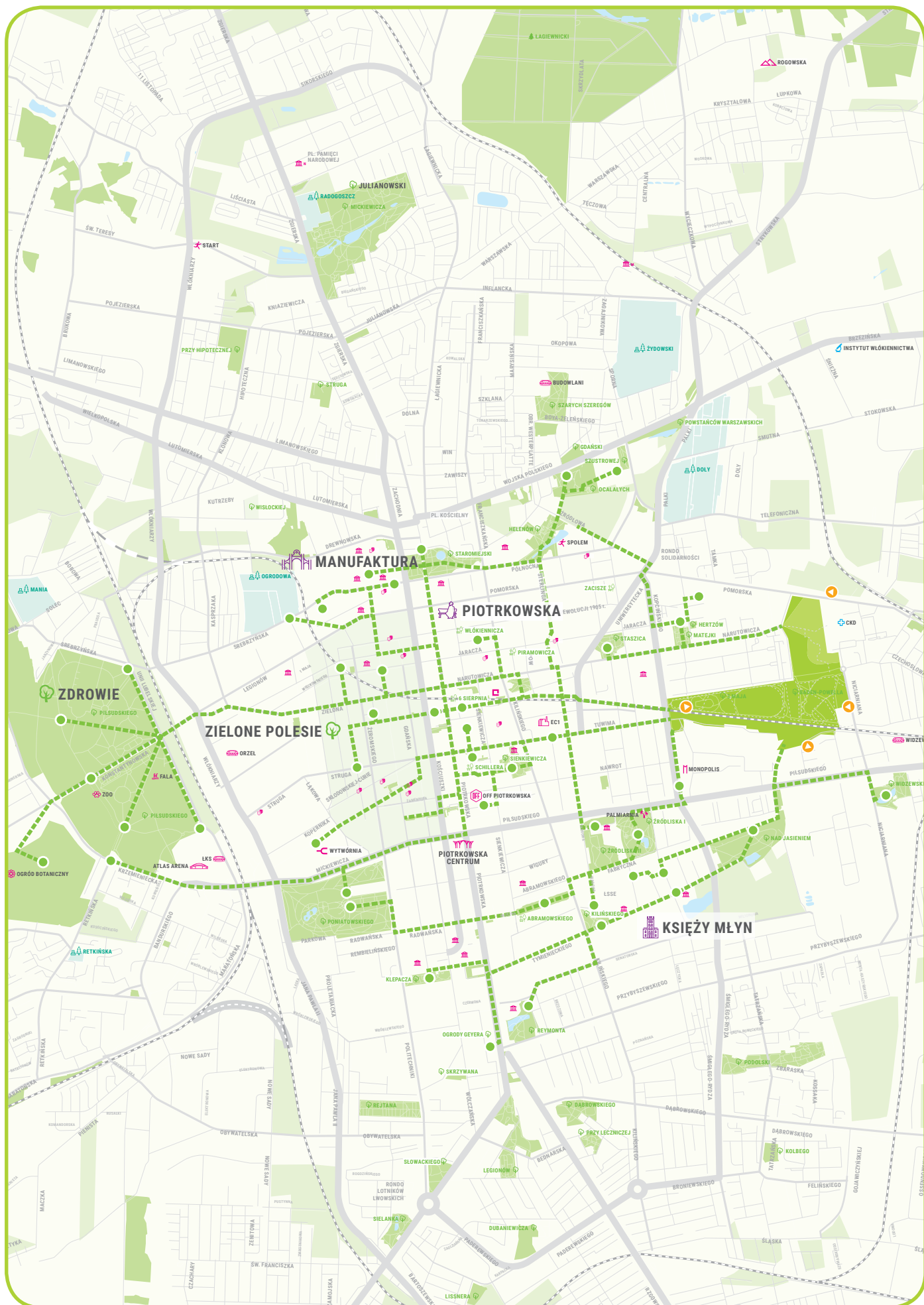
6.7 TERENY WSPIERAJĄCE

I. GREEN TOUR

Jednym z głównych wyzwań, na jakich został oparty program EXPO 2024 to rewitalizacja miasta poprzez zieleni i naturę. Pragniemy podnieść na forum międzynarodowym zagadnienie i metody leczenia szkód urbanistycznych zielenią i rozwiązaniami takimi jak zielone ściany, woonerfy, parki kieszonkowe, zieleni przyuliczna, zielone torowiska i inne podobne rozwiązania.

Kolejnym celem jaki stawia sobie organizator EXPO 2024 to zmiana filozofii korzystania i planowania łódzkich parków. Łódź posiada szereg regularnych obszarów parkowych, które są jednak niedostatecznie wykorzystywane przez mieszkańców z uwagi na zbyt małą liczbę imprez plenerowych i sportowych, a przede wszystkim ze względu na niedostatki kawiarni, restauracji i innego rodzaju pawilonów parkowych. Proces opisany powyżej rozpoczęła modelowa rewaloryzacja zabytkowego Parku Źródłiska I, gdzie odbywają się obecnie zajęcia sportowe, targi śniadaniowe (parki śniadaniowe), letnie koncerty, a ponadto działa w centrum parku kawiarnia. Intencją organizatora EXPO 2024 jest włączenie w Wystawę szeregu innych łódzkich parków, które zostaną poddane rewaloryzacji. W ramach tych prac powstawałyby pawilony parkowe i ogrody tematyczne stanowiące uzupełnienie Wystawy.

Dla wyeksponowania zagadnień poruszonych powyżej proponujemy zorganizowanie na czas trwania EXPO 2024, a także na przyszłość, jako dziedzictwo EXPO, szlaku zwiedzania łódzkich parków i zielonych projektów. W tym celu niezbędne będzie rozbudowanie sieci roweru miejskiego.

Szlak kolei otaczałby centrum miasta, przechodząc przez Park Ocalałych, Park Helenów, Park Staromiejski, dzielnicę Stare Polesie gdzie jest prowadzony projekt Zielone Polesie, następnie przez Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (z sąsiadującym kompleksem sportowo-rekreacyjnym), Park im. ks. Józefa Poniatowskiego, Park im. Władysława Reymonta, tereny rewitalizowanej dzielnicy Księży Młyn, Parki Źródliska I i II, Park nad Jasieniem. Szlak zaczynałby się i kończył na terenie Wystawy. Ponadto w Wystawę zostałyby włączone parki leżące w samym sercu miasta, w niedalekim sąsiedztwie Wystawy, które mogłyby stać się areną plenerowych wydarzeń towarzyszących Wystawie: Park im. Jana Matejki, Park im. Stanisława Staszica, Park im. Henryka Sienkiewicza.

Rozważa się także, co zostanie przeanalizowane na dalszych etapach prac koncepcyjnych wyznaczenie szlaku w taki sposób, aby w ścieżki wciągały zwiedzających do centrum, nie tylko do tych obszarów, które leżą w okolicach Wystawy i pozwoliły gościom poczuć klimat Łodzi.

2. CITY-BREAK

EXPO to nie tylko sam teren Wystawy, ale i przestrzeń wokół. Rozproszone zaufki i wydarzenia stanowią ogniska kreatywności, kultury i sztuki. Dają impuls dla przekształceń i nowych działań. Zwiedzający mogą być do nich kierowani za pomocą, między innymi, technologii typu smart-city (beacons, kody QR). Przykładowe lokalizacje City Break:

- Ul. Piotrkowska wraz z przyległymi podwórkami, w tym Off-Piotrkowska
- Rynek Manufaktury
- Atlas Arena
- Stadion Widzewa
- Stawy Jana
- „Miasto Tkaczy”:
Park Kulturowy w Zgierzu

W ramach programu City Break możliwe staje się zaangażowanie w Wystawę całego miasta, aglomeracji, czy regionu. Imprezy towarzyszące EXPO, rozproszone po cennych kulturowo miejscach w Łodzi i otaczających miastach, pozwalają na głębokie poznanie lokalnego dziedzictwa oraz unikalnej tożsamości jej mieszkańców. Zakłada się także, że City Break włączy w interakcję inne duże polskie miasta, o czym więcej w rozdziale 12.

3. ZIELONE DOJAZDY

Zakładamy realizację zazieleniania krajobrazu nie tylko terenu Wystawy, ale także wzdłuż głównych szlaków dojazdowych na teren Wystawy, co stanie się dobrym przykładem zarządzania zielenią w ciągach komunikacyjnych.

6.8 ZIELONA POLITYKA MIASTA ŁODZI

Organizacja EXPO 2024 stworzy warunki do nowego otwarcia w długofalowej strategii Miasta Łodzi w stosunku do zieleni w mieście. Pragniemy, aby Wystawa stała się przyczynkiem do strukturalnych zmian w tym obszarze funkcjonowania Miasta. Podobne wnioski płyną z projektu Programu Ochrony Środowiska Miasta Łodzi na lata 2018-2021 z perspektywą do 2024 r. W tym aspekcie przewidujemy opracowanie:

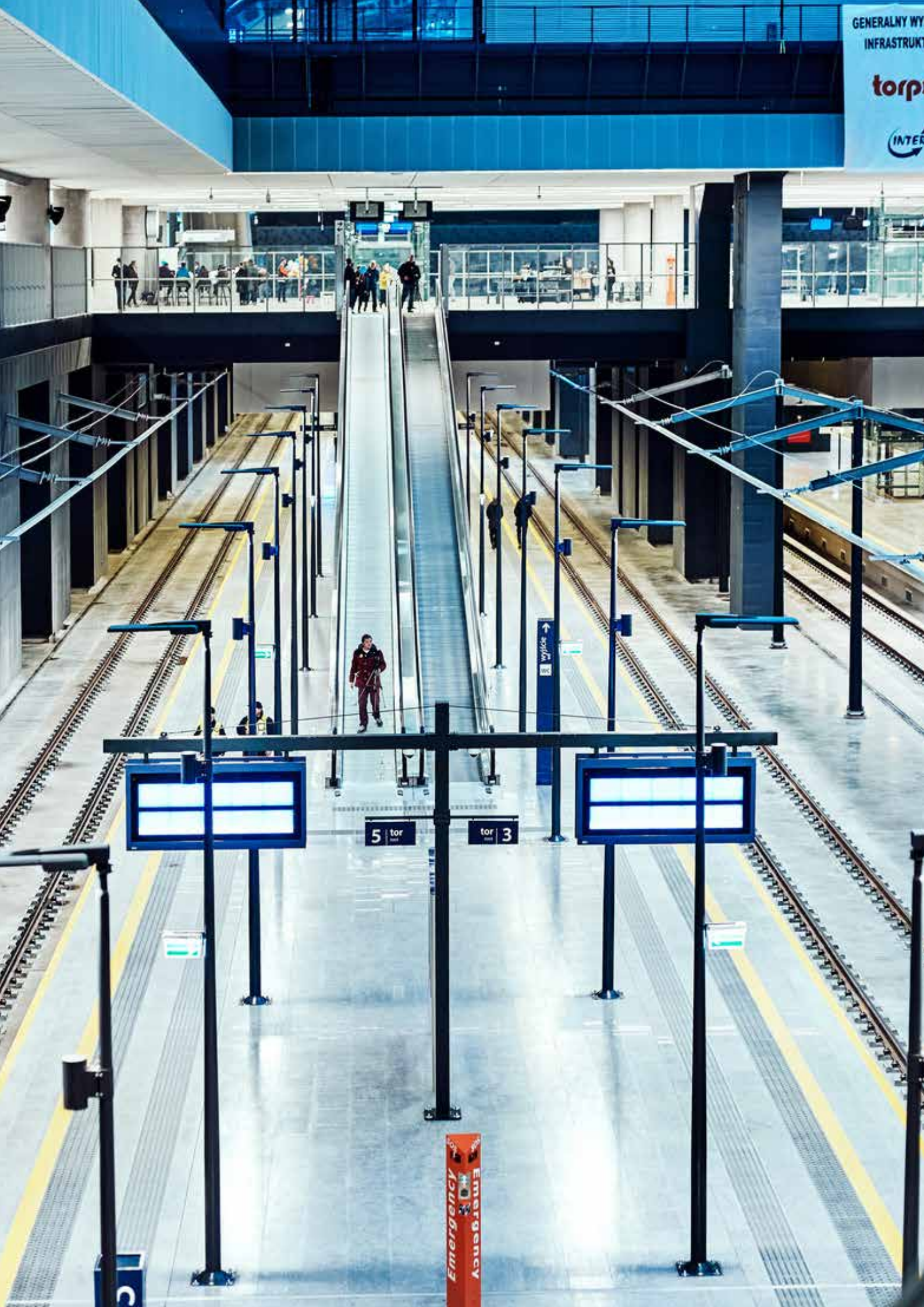
- 1) Strategii zazielenienia miasta.
- 2) Programu wieloletniego rewitalizacji parków (warto zauważyć, iż znaczna część wniosków składanych przez mieszkańców w ramach Budżetu Obywatelskiego dotyczy zagadnień związanych z zielenią i aranżacją parków, co pokazuje wysoką skłonność mieszkańców do zielonych inwestycji).
- 3) Modelu zieleni przydrożnej, dostosowanego do warunków, klimatu i historii miasta.
- 4) Zielonych wymogów minimalnych dla inwestycji infrastrukturalnych realizowanych przez Miasto.
- 5) Kompleksowej inwentaryzacji i planu monitorowania zieleni miejskiej w tym zieleni w parkach, na osiedlach mieszkalnych oraz zieleni ulicznej.
- 6) Powołanie Architekta krajobrazu miasta, czyli instytucji której zostanie powierzone wdrażanie wskazanych powyżej dokumentów strategicznych.

GENERALNY WYKONAWCA
INFRASTRUKTURY

torp

INTER

5 tor

tor 3

Emergency
Emergency

VII. POŁOŻENIE POLSKI I ŁODZI - TRANSPORT I KOMUNIKACJA

JAK DOSTAĆ SIĘ DO POLSKI I ŁÓDZI ?

1. SAMOŁOTEM
2. KOLEJĄ
3. AUTOKAREM
4. TRANSPORTEM OSOBOWYM

Łódź jest miastem niezwykle korzystnie położonym geograficznie, jest położona w samym sercu Polski i Europy. Dzięki dobremu położeniu i rozwiniętej infrastrukturze, Łódź jest świetnie skomunikowana z głównymi stolicami europejskimi. Miasto i cała aglomeracja znajdują się na przecięciu szlaków komunikacyjnych. Z każdym kolejnym rokiem Łódź zyskuje na znaczeniu, dzięki stałemu rozwojowi sieci dróg i modernizacji tras kolejowych.

Warto zwrócić uwagę na bliskie położenie stolicy kraju, Warszawy. Bliskość Warszawy umożliwia dogodny dostęp do Międzynarodowego Portu Lotnicznego im. Fryderyka Chopina – oddalonego od centrum Łodzi o ok. 120 km, największego polskiego lotniska, które obsłużyło w 2015 r. ponad 11,2 mln pasażerów. W promieniu ok. 140 km od Łodzi znajduje się także drugie lotnisko dla Warszawy – Port Lotniczy Warszawa-Modlin, obsługujący przewoźników niskokosztowych.

Goście, którzy wybiorą samolot, w ciągu mniej niż dwóch godzin dotrą do naszego kraju z całej Europy Środkowo-Wschodniej, Skandynawii oraz krajów niemieckojęzycznych. 2,5-godzinny lot obejmuje zasięgiem już niemal całą Europę Zachodnią.

W 4-godzinnej podróży z Polski, odwiedzający EXPO będą w stanie ciągu przemierzyć się do praktycznie każdej lokalizacji w Europie (poza Wyspami Kanaryjskimi oraz Grenlandią). Wydłużając lot o kolejną godzinę, jesteśmy już w stanie dotrzeć na Bliski Wschód i objąć zasięgiem dużą część Afryki Północnej.

W chwili obecnej w Polsce funkcjonuje 15 portów lotniczych, obsługujących 30,5 MPPA (million passengers per annum).

Łączna liczba destynacji obsługiwanych z polskich lotnisk sięga 341 kierunków. Połączenia krajowe stanowią 7% wszystkich połączeń.

Z krajowego transportu lotniczego skorzystało ok. 3 mln pasażerów, zaś 11,5 mln osób wybrało lotniska zlokalizowane w strefie Schengen.

W grupie 20 najchętniej wybieranych przez pasażerów kierunków podróży, 13 lotnisk stanowiły porty lotnicze państw grupy Schengen oraz Wielkiej Brytanii. Największy ruch został odnotowany na połączeniach do Wielkiej Brytanii i Niemiec.

Lotnisko Chopina, jako baza narodowego przewoźnika LOT Polish Airlines, koncentruje 22% obsługiwanych kierunków i stanowi jedyny hub przesiadkowy w kraju.

Łódź ma własne lotnisko – port lotniczy im. Władysława Reymonta, który w 2015 r. obsłużył 287 tys. pasażerów, mogących skorzystać z połączeń w kilku kierunkach. Według Planu Generalnego Lotniska w 2022 r. oczekuje się ok. 700 tys. pasażerów – średnio 2 tysiące dziennie.

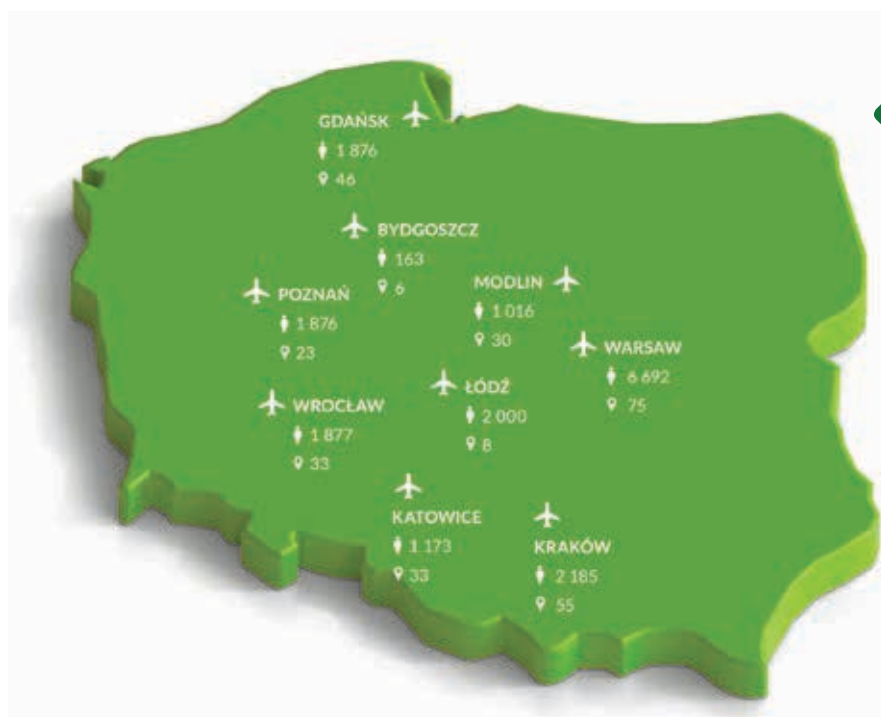

Zgodnie z planami, łódzkie lotnisko będzie się rozwijać na wzór dużych, międzynarodowych, europejskich hubów: Frankfurtu, Monachium, Amsterdamu, Kopenhagi, Pragi i Wiednia.

Potencjał polskich portów lotniczych i przewoźników

Suma wolnych miejsc w 2024 roku - 16 665 dziennie

Suma obsługiwanych kierunków w 2015 roku - 122

POTENCJAŁ POLSKICH
PORTÓW LOTNICZYCH
I PRZEWOŹNIKÓW
SUMA WOLNYCH
MIEJSC W 2024 ROKU
- 16 665 DZIENNIE
SUMA
OBSŁUGIWANYCH
KIERUNKÓW W 2015
ROKU - 122

POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE – DROGI

Miasto Łódź zlokalizowane jest przy skrzyżowaniu najważniejszych dróg w kraju, autostrady A1 i A2. Centralne położenie Łodzi oraz niezwykle dobre połączenie z główną siecią drogową Polski sprawia, że prawdopodobieństwo wykorzystania samochodów jako głównego środka dojazdowego do miasta jest większe niż wykorzystanie kolei. Liczne inwestycje drogowe realizowane w ostatnim czasie, przy wsparciu środków Unii Europejskiej, dążą do otoczenia miasta siecią dróg ekspresowych i autostrad.

Między innymi dzięki temu transport samochodem na tereny Wystawy EXPO Horticultural 2024 może być rozsądną alternatywą dla mieszkańców państw ościennych, szczególnie Czech i Niemiec. Do stolic tych państw można dotrzeć po zaledwie 5-5,5 h jazdy samochodem.

Podobnie wygląda sytuacja, jeśli

wyberzemy kolej. Kraje ościenne, w szczególności Niemcy (Berlin, Frankfurt nad Odrą, Kolonia), Austria (Wiedeń), Czechy (Praga, Cieszyn) mają najlepiej rozwiniętą infrastrukturę kolejową. Z Łodzi można tam dotrzeć w mniej niż 10 h. Bezpośrednie połączenia międzynarodowe dostępne są z głównego dworca stolicy kraju – Warszawy Centralnej.

AUTOSTRADY

W latach 2004-2013 nastąpiło w Polsce ponad 3,5 - krotne wydłużenie sieci dróg ekspresowych i autostrad. Aktualna długość dróg szybkiego ruchu w Polsce wynosi 3 048 km, z czego 1 553 km stanowią autostrady a 1 495 km - drogi ekspresowe. Przyjęty we wrześniu 2015 r. Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do roku 2025) zakłada wybudowanie ok. 3 900 km sieci dróg szybkiego ruchu.

CZAS PODRÓŻY SAMOCHODOWYCH / CZAS PODRÓŻY PODRÓŻY POCIĄGIEM

- AUTOSTRADA A2 , - przebiegająca w północnej części województwa łódzkiego jest obecnie najważniejszą arterią dla regionu oraz istotną drogą w skali międzynarodowej, łączącą zachód i wschód Europy. Trasa łączy aglomerację łódzką z aglomeracją warszawską i poznańską, stanowi istotny łącznik w dostępie do warszawskich lotnisk oraz portu lotniczego w Poznaniu. Stanowi fragment trasy europejskiej E30, wiodącej z irlandzkiego portu Cork do Omska w Rosji. Droga jest istotnym korytarzem dla transportu samochodowego przenoszącego zaopatrzenie z Europy Zachodniej do Rosji i Białorusi.
- AUTOSTRADA A1 – jedyna w Polsce autostrada o przebiegu południkowym, tworzy autostradowe połączenie Trójmiasta z południowymi regionami Polski oraz umożliwia dostęp do portu gdańskiego dla państw południa Europy. Droga jest częścią trasy europejskiej E75, biegnącej z Vardo w Norwegii do miejscowości Sitia na Krecie.
- DROGA EKSPRESOWA S8 Łódź leży

przy drodze ekspresowej S8, dzięki czemu jest bardzo dobrze skomunikowana z Wrocławiem, a tam z autostradą A4, która zapewnia połączenie dla wschodniej i zachodniej granicy Polski na południu.

Łódź jest bardzo dobrze skomunikowana z pozostałą częścią województwa, drogi ekspresowe i autostrady przebiegają w pobliżu największych miast regionu, takich jak: Radomsko, Piotrków Trybunalski, Skierniewice, Bełchatów czy Kutno. Dobrze rozwinięta sieć dróg szybkiego ruchu zapewnia komfortowe warunki podróży i krótki czas dojazdu do Łodzi z najbardziej oddalonych części województwa.

AUTOKARY REJSOWE

W Łodzi działa niskokosztowy, międzynarodowy przewoźnik autokarowy – Polski Bus. Obecnie spółka oferuje połączenia na trasach pomiędzy Łodzią a: Warszawą, Krakowem, Gdańskiem, Katowicami, Poznaniem, Wrocławiem, Toruniem, Rzeszowem i Częstochową, a także Berlinem i Pragą. Przewoźnik Lux Express, działający w pobliskiej Warszawie, oferuje dogodne połączenia z Budapesztem i wieloma miastami Litwy, Łotwy i Estonii oraz Białorusi, a także Moskwą.

CZASY PRZEJAZDU KOLEJĄ Z ŁODZI FABRYCZNEJ:

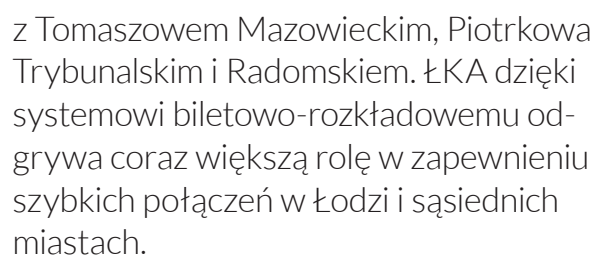
TRANSPORT KOLEJOWY

Łódź jest obecnie połączona z innymi miastami Polski przez konwencjonalną sieć kolejową – już lub planowaną do modernizacji do 2022 roku. Obecnie linie te są obsługiwane przez krajowego przewoźnika – PKP Intercity. Po zakończeniu wszystkich inwestycji w infrastrukturę kolejową, jest wysoce prawdopodobne, że częstotliwość będzie co najmniej podwojona, a kolej stanie się jednym z kluczowych graczy w rynku międzymiastowym.

Otwarta pod koniec 2016 r. stacja multimodalna Łódź Fabryczna to jeden z najnowocześniejszych dworców kolejowych w Europie. Po jego projekcie budowlanym nastąpił szeroki projekt rewitalizacji centrum miasta, którego celem było zmienienie wizerunku miasta. Zaplanowane na 2021/2022 otwarcie tunelu kolejowego między miastami znacznie skróci czas podróży w regionie i umożliwi szybkie połączenia międzymiastowe. Jeszcze większa zmiana ma dopiero nadejść, Łódź czeka na decyzję o budowie pierwszej linii szybkiego ruchu pasażerskiego w Polsce (umożliwiając bezpośrednie połączenie z Poznaniem i dalej z Berlinem, Wrocławiem i dalej do Pragi) – projekt ten zrewolucjonizuje polski system transportowy i jest dużą szansą dla rozwoju gospodarczego Łodzi.

CZASY PRZEJAZDU KOLEJĄ Z ŁODZI FABRYCZNEJ:

- BYDGOSZCZ GŁÓWNA (BYDGOSZCZ CENTRAL STATION) → **3 godz.**
- KIELCE → **4 godz.**
- GDAŃSK GŁÓWNY (GDAŃSK CENTRAL STATION) → **3 godz. 30 min.**
- KATOWICE → **2 godz. 30 min.**
- POZNAŃ GŁÓWNY (POZNAŃ CENTRAL STATION) → **3 godz.**
- KRAKÓW GŁÓWNY (KRAKÓW CENTRAL STATION) → **3 godz.**
- WARSZAWA CENTRALNA (WARSAW CENTRAL STATION) → **1 godz. 20min.**
- WROCŁAW GŁÓWNY (WROCŁAW CENTRAL STATION) → **2 godz. 30 min.**

[illegible]

- całość drogi ekspresowej na trasie Warszawa – Radom – Kielce – Kraków (S7, 2014-2019),
- większa część drogi ekspresowej na trasie Warszawa – Gdańsk (odcinek Gdańsk – Płońsk, S7, 2015-2020),
- całość drogi ekspresowej na trasie Warszawa – Białystok
- (S8, 2014-2019),

- całość dróg ekspresowych na trasie Warszawa – Lublin – Rzeszów (S17 i S19, 2014-2021),
- całość drogi ekspresowej na trasie Ostrów Mazowiecka – Augustów – granica z Litwą (S61, 2015-2021),
- całość drogi ekspresowej łączącej autostradę A2 z drogą ekspresową S8 – zachodnia obwodnica Łodzi (S14, do 2020 r.)

ŁÓDŹ

W samej Łodzi kluczową inwestycją jest budowa tunelu średnicowego, który umożliwi uruchomienie szybkich międzyregionalnych połączeń kolejowych z głównymi polskimi miastami, takimi jak: Kraków, Katowice, Wrocław, Poznań i Gdańsk oraz rozwój działalności Łódzkiej

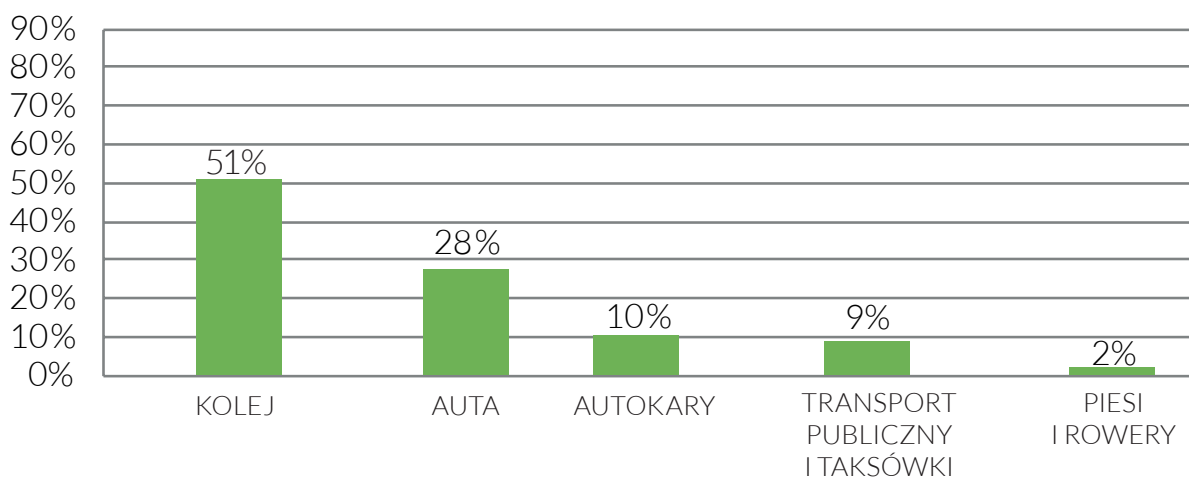
Kolei Aglomeracyjnej. Zakończenie inwestycji zaplanowano na 2021/2022 r.

Planowane są również:

- modernizacja infrastruktury tramwajowej, co zapewni efektywny transport zbiorowy w mieście,
- wymiana taboru tramwajowego,
- zakup dodatkowego taboru dla Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej (14 pociągów)

Powyżej przedstawiamy możliwości dotrzeć do Polski i Łodzi. Jednak, przewidujemy, że większość gości przyjedzie do Łodzi pociągiem.

TRANSPORTOWA STRUKTURA ODWIEDZAJĄCYCH

7.2 DOJAZD DO TERENÓW WYSTAWY EXPO HORTICULTURAL:

1. KOLEJ PONADREGIONALNA I BUSY
2. POCIĄG ŁÓDZKIEJ KOLEI AGLOMERACYJNEJ
3. MIEJSKI TRANSPORT PUBLICZNY
(AUTOBUSY I TRAMWAJE)
4. TRANSPORT INDYWIDUALNY
5. GRUPY - BUSAMI
6. ROWERY I RUCH PIESZY

KONCEPCJA

Zasadniczą rolę w dotarciu na teren Wystawy EXPO Horticultural odgrywać będzie transport kołowy oraz kolejowy. Zakładane są dwie podstawowe formy dotarcia na teren Wystawy. Po pierwsze za pośrednictwem pociągów dalekobieżnych i autobusów rejsowych (1) na dworzec Łódź Fabryczna, oddalony o około 1000 m od głównego wejścia na teren Wystawy. Po drugie za pośrednictwem samochodu (4) lub autobusu (5), w tym wypadku najwygodniejsze dla potencjalnych odwiedzających będzie skorzystanie z sieci dróg ekspresowych i autostrad, a następnie wykorzystanie jednego w dwóch węzłów autostradowych leżących najbliżej terenu Wystawy (węzeł Łódź Widzew w ciągu autostrady A1, oddalony o 4,5 km od terenu Wystawy lub węzeł Łódź Brzeziny w ciągu autostrady A1, oddalony o 6 km od terenu Wystawy) i następnie pozostawienie samochodu lub autobusu na jednym z dedykowanych dla

Wystawy parkingów oraz przejazd na teren Wystawy koleją bądź w zależności od wyboru parkingu przejście na Wystawę pieszo.

Istotną rolę w koncepcji transportowej będą odgrywały stacje kolejowe: Łódź Stoki, Łódź Widzew, Łódź Niciarniana, Łódź Fabryczna. Przy czym stacje Łódź Widzew i Łódź Fabryczna obsługują ruch ponadregionalny, natomiast stacje Łódź Stoki i Łódź Niciarniana obsługują ruch regionalny.

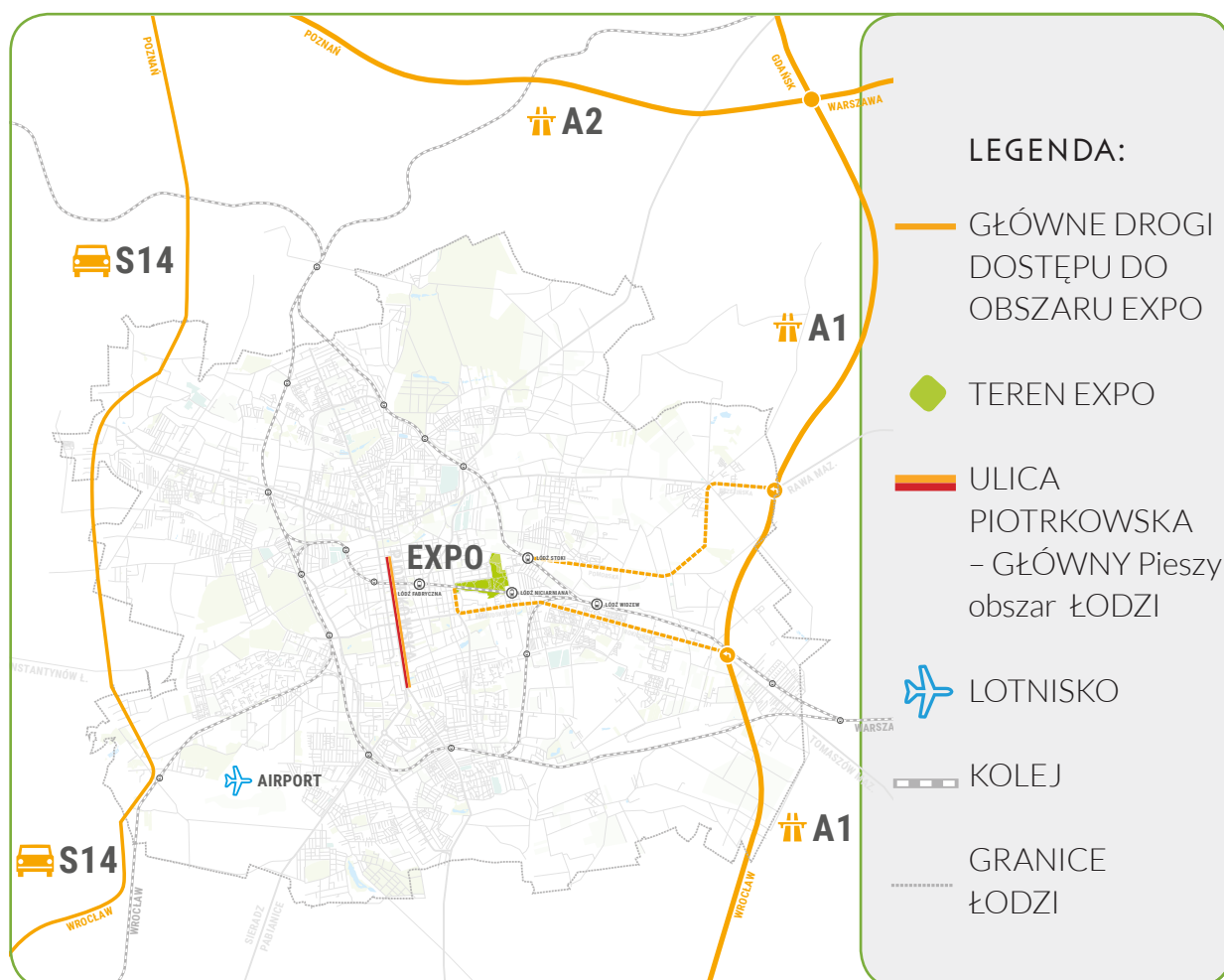
Jako podstawowy wariant w zakresie transportu kołowego proponuje się dotarcie na teren Wystawy przez węzeł „Łódź Widzew” oraz pozostawienie samochodu na przygotowanym na okoliczność Wystawy parkingu Park&Ride nieopodal stacji Łódź Widzew, bądź istniejącego parkingu przy samej stacji Łódź Widzew i przejazd koleją na stację Łódź Fabryczna, bądź Łódź Niciarniana.

Alternatywnie osoby, które wjadą do miasta przez węzeł „Łódź Widzew” będą mogły skorzystać również z parkingu zlokalizowanego przy nowym stadionie piłkarskim Łódź Widzew (przejście pieszo na teren EXPO), który może pomieścić 650 samochodów lub parkingu zlokalizowanego bezpośrednio przy obszarze EXPO Horticultural, na terenie centrum handlowego Tulipan Łódź

(w ramach współpracy z właścicielem obiektu), który na potrzeby Wystawy mógłby pomieścić około 500 samochodów lub autobusów. Przy czym rozważa się dedykowanie tej lokalizacji parkingowej na wyłączne potrzeby autobusów turystycznych, bądź transportu osób niepełnosprawnych. Należy nadmienić, iż wszystkie trzy opisane powyżej parkingi są ulokowane wzdłuż jednej osi komunikacyjnej (ulica Marszałka Józefa Piłsudskiego) prowadzącej od autostrady do centrum miasta. Jednocześnie planowane jest przygotowanie na potrzeby Wystawy systemu informacji drogowej o wypełnieniu parkingów leżących bliżej centrum miasta, tak aby uniknąć kongestii w strefie centralnej miasta. Alternatywnym sposobem dotarcia na teren Wystawy jest wjazd do Łodzi przez

węzeł „Łódź Brzeziny”, i przejazd ulicami Brzezińską i Pomorską oraz skorzystanie z parkingu w rejonie Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego (CKD; w ramach współpracy z właścicielem obiektu), położonego bezpośrednio przy terenie EXPO Horticultural.

Zakłada się również, że znaczna liczba zwiedzających z obszaru aglomeracji łódzkiej i regionu łódzkiego, a także z Warszawy dotrze do Łodzi pociągami Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej (ŁKA) (2). Dla usprawnienia ruchu na czas Wystawy przewiduje się uruchomienie specjalnego wahadła kolejowego (we współpracy z ŁKA) obejmującego przynajmniej stacje: Łódź Fabryczna, Łódź Niciarniana, Łódź Widzew, Łódź Stoki.

LEGENDA:

- GŁÓWNE DROGI DOSTĘPU DO OBSZARU EXPO
- ◆ TEREN EXPO
- ULICA PIOTRKOWSKA
– GŁÓWNY, Pieszy OBSZAR ŁÓDZI
- ✈ LOTNISKO
- KOLEJ
- GRANICE
ŁÓDZI

ANALIZA LOKALIZACJI PARKINGU PARK&RIDE

Utworzenie parkingu typu P&R umożliwi utrzymanie ruchu pojazdów indywidualnych z dala od centrum miasta i przeniesienie potoku zwiedzających do publicznego środka transportu – kolei.

Łódzka Kolej Aglomeracyjna (ŁKA) jest partnerem w realizacji tej koncepcji, ponieważ posiada odpowiedni potencjał organizacyjny i operacyjny.

Ze względu na położenie Wystawy EXPO Horticultural oraz dogodne połączenie z autostradą A1 zakłada się, że najkorzystniejszym rozwiązaniem będzie zlokalizowanie parkingu P&R we wschodniej części miasta, na Widzewie, nieopodal stacji kolejowej „Łódź Widzew”, co daje możliwość szybkiej przesiadki odwiedzających w kolej, która dowiezie ich bezpośrednio na teren Wystawy.

P&R WIDZEW - SPECYFIKACJA:

LOKALIZACJA	ŁÓDŹ WIDZEW
Powierzchnia [ha]	Ok. 5,5 ha
Miejsca parkingowe	Ok. 2,5 tysiąca
Odległość od EXPO (kolej) [min]	10 min
Odl. do Obwodnicy [km]	8.50 km
Czas dotarcia do stacji [min]	5 min
Liczba przesiadek –rodzaj transportu	1

P&R WIDZEW –ZALETY:

- szybkie połączenie z węzłem Łódź Widzew
- bardzo szybki dojazd do miejsca wystawy EXPO
- dostępny duży obszar, możliwy do przeznaczenia na P&R
- możliwość wykorzystania linii tramwajowej do komunikacji z Wystawą EXPO Horticultural (To rozwiązanie ma szczególne znaczenie w przypadku nieoczekiwanych zakłóceń w ruchu kolejowym.)

CZAS PODRÓŻY SAMOCHODEM Z PARKINGÓW DO TERENÓW EXPO:

Istotne znaczenie, zwłaszcza dla mieszkańców oraz osób, które będą chciały przemieszczać się na tereny „towarzyszące” Wystawy, będzie mieć komunikacja miejska.

Komunikacja miejska jest w Łodzi dobrze rozwinięta. W chwili obecnej na terenie miasta funkcjonuje ponad 25 linii tramwajowych i około 80 autobusowych. Miasto każdego roku inwestuje w modernizację oraz zakup nowego taboru.

TEREN WYSTAWY EXPO HORTICULTURAL JEST DOBRZE SKOMUNIKOWANY, GŁÓWNE PRZYSTANKI KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W OTOCZENIU WYSTAWY ZNAJDUJĄ SIĘ WZDŁUŻ:

- ul. Kopcińskiego – (4 linie tramwajowe, 6 linii autobusowych)
- ul. Narutowicza (2 linie tramwajowe, 2 linie autobusowe)
- ul. Piłsudskiego (5 linii tramwajowych, 6 linii autobusowych)
- ul. Pomorskiej (4 linie tramwajowe)
- ul. Niciarnianej (6 linii autobusowych)

Nieopodal jednego z planowanych wejść na teren Wystawy, przy ulicy Wydawniczej znajduje się także pętla autobusowa (9 linii autobusowych). Należy dodać, iż w ciągu ul. Piłsudskiego biegnie główna oś transportu publicznego miasta w relacji wschód – zachód o znacznej przepustowości łącznej. Przy tej samej ulicy znajdują się 4 podstawowe kompleksy parkingów oraz 3 stacje kolejowe. Bliskość publicznej komunikacji tramwajowej i autobusowej w stosunku do parkingów ma także funkcję zabezpieczającą na wypadek szczytów odwiedzin Wystawy, które prowadziłyby do wyczerpania przepustowości kolei, a także na wypadek przejściowych problemów w funkcjonowaniu kolei w rejonie Wystawy. Ważną funkcję w czasie trwania Wystawy będzie pełnić system roweru miejskiego (6). Funkcjonuje on w Łodzi od 2016 roku i bije rekordy popularności wśród mieszkańców. System jest systematycznie rozbudowywany przede wszystkim za sprawą zadań realizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego. W tej chwili liczy 148 stacji rozmieszczonych na terenie całego miasta oraz 1480 rowerów. Niezależnie od kolejnych inwestycji związanych z rowerem miejskim w najbliższych kilku latach, planuje się rozbudowę systemu – zagęszczenie wokół i na terenie Wystawy.

Ponadto w ramach uzupełnienia dla systemu rowerów miejskich planowane jest wprowadzenie innych nowoczesnych, ekologicznych środków transportu na terenie Wystawy. Wzorem poprzednich Wystaw EXPO rozważa się także utworzenie wyciągu gondolowego, który mógłby być zarówno atrakcją turystyczną, jak i pełnić funkcje wspierające w zakresie transportu wokół terenu Wystawy.

Jednocześnie funkcje wspierające dla obsługi terenu Wystawy będą spełniać uruchomione na ten czas autobusy wahadłowe tzw. shuttle busy, kursujące pomiędzy centrum miasta, wskazanymi stacjami kolejowymi, wejściami na teren Wystawy oraz opisanymi parkingami.

Warto nadmienić, iż teren Wystawy leży w odległości około 2 km od głównego deptaku miasta – ulicy Piotrkowskiej, co pozwoli na wprowadzenie turystów nie tylko na teren Wystawy, ale także do śródmiejskiego obszaru rekreacyjnego.

Kluczowe znaczenie ma także fakt, że teren Wystawy został wybrany w taki sposób, aby nie było potrzeby zamykania ulic, a co za tym idzie aby nie powodować uciążliwości dla mieszkańców miasta, przy jednoczesnym zachowaniu dobrej dostępności terenu Wystawy.

VIII. TEMATYKA WYSTAWY

NATURE OF THE CITY

NATURE
OF
BUSINESS

NATURE
OF
LIVING

NATURE
OF
LEISURE

NATURE
OF
HEALTH

OFF-ROAD:
NATURE
OF US

8.1 ZAŁOŻENIA TEMATU WYSTAWY

TEMAT GŁÓWNY I TEMATY UZUPEŁNIAJĄCE ZOSTAŁY OPRACOWANE NA PODSTAWIE CZTERECH PERSPEKTYW ATRAKCYJNOŚCI:

- dla Łodzi i Polski jako możliwość prezentacji zgodnie z charakterem wydarzenia
- dla odwiedzających ze względu na atrakcyjność i unikatowość wydarzeń, skierowany do szerokiego grona, ze zindywidualizowaną dostępnością
- dla państw i innych partnerów jako temat łatwy do interpretacji o uniwersalnym wymiarze dla regionów, kontynentów i gospodarki, powiązany z celami milenijnymi ONZ i Agendą 2030
- dla partnerów biznesowych jako powiązany z przemysłem i sektorami gospodarki, z krajowym i regionalnym potencjałem oraz atrakcyjny promocyjnie

ZAŁOŻENIE ORGANIZACYJNO - PROGRAMOWE EXPO 2024 ŁÓDŹ POLSKA

ODPOWIEDŹ NA WYZWANIA ŚWIATA

Celem EXPO 2024 jest podnoszenie jakości życia w mieście, rozpoczęcie dyskusji oraz poszukiwanie odpowiedzi na pytania o zrównoważony rozwój świata w poszanowaniu natury, środowiska i dziedzictwa. Współczesny świat ma przed sobą coraz więcej globalnych wyzwań, do których należą m.in. wyżywienie planety i mieszkańców miast (w niedługim czasie, w miastach będzie żyło niemal 70% populacji świata), dostęp do wody oraz możliwość korzystania z zasobów ziemi i czystego powietrza. Zapewnienie odpowiedniej jakości życia mieszkańcom miast wymaga projektowania zieleni i terenów rekreacyjnych w obszarach miejskich. Szczególnym wyzwaniem na którym skupione będzie EXPO 2024 jest wprowadzanie zielonych rozwiązań w historycznych centrach miast, niejednokrotnie znacznie zdegradowanych przemianami industrialnymi.

EXPO SMART I ZRÓWNOWAŻONE

Wystawa ma pokazać powrót do rozwoju centrum miast i tworzenia w nich przyjaznej przestrzeni do życia, pracy i odpoczynku. Projektując rozwiązania dla obszaru, pod uwagę wzięte będą zarówno zasady zrównoważonego rozwoju, takie jak ekologia i ochrona środowiska, zrównoważona mobilność, promocja rozwiązań zapewniających tanie i energooszczędne mieszkania, jak i rozwiązania Smart City, umożliwiające wdrażanie

najnowszych technologii w obszarze infrastruktury miejskiej..

EXPO JAKO FESTIWAL AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

Bardzo duży nacisk zostanie położony na włączenie społeczne (idea rewitalizacji), w tym modelowe procesy konsultacji i dialogu, z podkreśleniem roli NGO, ruchów miejskich, inicjatyw obywatelskich.

EXPO OPARTE O ISTNIEJĄCE WYDARZENIA KULTURALNE

Trzon Programu EXPO będą stanowiły istniejące w Łodzi wydarzenia kulturalne, które w przyszłości powinny wpisać się w kalendarz nie tylko łódzkich, ale również europejskich wydarzeń. EXPO stałoby się zatem mocnym akcentem w wieloletniej strategii rozwoju / promocji miasta.

EXPO WPLECIONE W TKANKĘ MIEJSKĄ

Koncepcja Wystawy, w tym projektowane rozwiązania urbanistyczne (obiekty, tereny zielone, szlaki komunikacyjne), są mocno osadzone w przestrzeni już

istniejących zabudowań i infrastruktury, wykorzystują obiekty historyczne i w pełni wpisują się w ideę rewitalizacji. Ponadto, projektowane są z uwzględnieniem wielofunkcyjności, dostępności i elastyczności przestrzeni oraz jakości i estetyki, przy równoczesnym zachowaniu dziedzictwa kulturowego.

ORGANIZACJA EXPO OPARTA O SIECI WSPÓŁPRACY

Model organizacyjny EXPO będzie oparty o sieci współpracy z innymi metropoliami polskimi, europejskimi i światowymi; organizacjami obywatelskimi i międzynarodowymi – ponad granicami administracyjnymi – z ludźmi i dla ludzi.

UWAGA! EXPO jest wydarzeniem masowym i biletowanym, co oznacza, że program musi być atrakcyjny, a edukacja związana z przemianą miasta i zieloną rewitalizacją powinna być wprowadzana głównie w rozrywkowej i atrakcyjnej formie.

8.2 PROPONOWANY TEMAT (HASŁO) EXPO 2024

Organizacja Horticultural EXPO 2024 w Polsce, w Łodzi ma służyć podnoszeniu jakości życia w miastach i zrównoważonemu rozwojowi z poszanowaniem natury i tradycji, tak na gruncie globalnym, jak i lokalnym. Dziś ponad połowa ludzkości mieszka w miastach, a w ciągu najbliższych trzydziestu lat ta liczba wzrośnie do niemal 70%. Stale zwiększająca się ogólna liczba mieszkańców świata, a także globalna konsumpcja, przy wciąż ograniczających się

warunkach naturalnych, prowadzi do konieczności tworzenia odpowiednich podstaw do życia dla kilkakrotnie większej liczby osób niż przed paroma dekadami, a nawet wiekami. Opisane zmiany wymagają dodawania nowych proekologicznych elementów do każdej inwestycji prowadzonej w poszczególnych miastach, szczególne zaś znaczenie ma wprowadzanie zielonych rozwiązań w obszarach wysoko zurbanizowanych.

Ludzkość musi szukać odpowiedzi jak korzystać, dbać i zachować wszystko to co jest związane z podstawowymi prawami natury i jej źródłem – ziemią, wodą i powietrzem. Te założenia znajdują swoje odzwierciedlenie w proponowanym temacie głównym wystawy:

NATURE OF THE CITY – NATURA MIASTA

„NATURE OF THE CITY – NATURA MIASTA” wyraża chęć powrotu do idei miasta jako miejsca do życia w przyjemnym otoczeniu – miejsca życia, pracy, mieszkania oraz odpoczynku, rozrywki i rekreacji.

- Natura niesie ze sobą wiele pozytywnych i wieloznacznych skojarzeń, od

związanych z odpowiedzialnym korzystaniem ze środowiska aż do poszanowania dziedzictwa.

- Natura to cechy charakterystyczne dla określonych miejsc, obszarów i zjawisk, także w odniesieniu do miast i zachodzących w nich procesów.
- Natura odnosi się zarówno do środowiska naturalnego i przyrody, jak i do cech wynikających z działalności człowieka. Jednocześnie, natura to pewne cechy pierwotne, istota, charakter i stan który można zachować lub do niego powrócić dzięki odpowiedzialnej działalności ludzkości.
- Natura to odzwierciedlenie ładu i porządku w funkcjonowaniu wszechświata, do którego staramy się stale dążyć zmieniając nasze otoczenie.

„Nature of the City – Natura Miasta” to odzwierciedlenie podstawowych założeń EXPO 2024 Łódź Polska, ponieważ odnosi się do charakteru wystawy, organizowanej w mieście oraz dla miasta i jego mieszkańców. Jednocześnie, hasło dotyczy zarówno miasta, przyrody jak i rewitalizacji. Jest zrozumiałe, rodzi wiele skojarzeń i wiele możliwości interpretacji.

HASŁO NATURE OF THE CITY – NATURA MIASTA

- w prosty sposób oddaje przesłanie rewitalizacji obszarów miejskich i zielonej rewitalizacji

- jest krótkie i zwięzłe, a z drugiej strony kreatywne, a nawet awangardowe
- brzmi atrakcyjnie i intrygująco, oryginalnie, dzięki grze słów

Jednocześnie, hasło jest spójne z przemianami i rewitalizacją prowadzoną przez miasto, region i kraj, a które – od czasu kandydatury do organizacji EXPO 2022 – są określane jako City Re:Invented. Rewitalizacja odnosi się zarówno do działań dotyczących środowiska, jak również rewitalizacji obszarowej czy partycypacji społecznej. Przenikające wszystkie działania rewitalizacyjne hasło City Re:Invented to zachowanie lokalnego i narodowego dziedzictwa, które przejawia się w ochronie, poszanowaniu i nadaniu nowej energii funkcjom i tradycjom miasta.

Główny temat EXPO 2024 Łódź Polska jest również spójny z celami Horticultural Expo, ALPH oraz BIE, czyli dzieleniem się doświadczeniami i rozwiązaniami, które poprawiają jakość życia w miastach. Ponadto, temat pozwala także na promocję innowacji w dziedzinie rolnictwa, ogrodnictwa i kształtowania krajobrazu.

8.3 PROPONOWANE TEMATY UZUPEŁNIAJĄCE

KOMUNIKACJA REWITALIZACJI

CITY RE:INVENTED

To podstawa programowa dla wszystkich działań, których dotyczy rewitalizacja. Hasło obejmuje zarówno greenvitalisation, korzystanie z green solutions, jak i rewitalizację w ujęciu przestrzennym, ekonomicznym i społecznym, w

tym m.in. rewitalizację obszarową czy partycypację społeczną.

City Re:Invented to hasło wykorzystywane na potrzeby kandydatury do organizacji EXPO 2022, które nadal jest aktualne dzięki roli dla podnoszenia jakości życia w miastach.

- „Re:” stanowi istotę odnowy, procesu zmian, jest symbolem cyklu życia miasta
- „Re:” jest odpowiedzią na ludzkie potrzeby i naturalne postawy społeczne i wspólnotowe, a także na procesy zachodzące w przestrzeni miejskiej
- „Re:” jest także symbolem nowoczesnej komunikacji z wykorzystaniem nowych technologii
- „Invented:” pokazuje założenia nowoczesnej rewitalizacji i kreatywności

Hasło City Re:Invented posiada kilka warstw znaczeniowych:

- hasło jest uniwersalne, globalne, rozumiane przez mieszkańców wszystkich

miast na całym świecie w kontekście ich własnych problemów czy procesów przemian, jakie zachodzą w ich miastach

- sprawia, że każdy odwiedzający Wystawę ma poczucie wspólnoty i przynależności, przekraczając bramy Wystawy wnosi też kawałek siebie i swojego miasta do wspólnoty
- podkreśla różnorodność, która jest nieodłącznym elementem rozwoju miast i ich charakterystyki – moje – twoje – nasze miasto
- buduje poczucie dumy mieszkańców z ich własnych miast

SUBTEMATY I OFF-ROAD

„Nature of the City – Natura Miasta” to także podstawa dla tematów uzupełniających Wystawę, których treść odnosi się do całokształtu zadań związanych z przebywaniem w mieście. Tematy uzupełniające dotyczą życia w mieście (Nature of Living), pracy, biznesu i ekonomii (Nature of Business), czasu wolnego, odpoczynku i rekreacji (Nature of Leisure), oraz zdrowia i zdrowego trybu życia (Nature of Health), a także tematu dodatkowego i wykraczającego poza ramy samej ekspozycji, dotyczącego społecznego zaangażowania, czyli Nature of us.

Rolą subtematów jest bardziej szczegółowa odpowiedź na problemy, które sygnalizuje temat główny Wystawy. Już dziś, do podstawowych wyzwań ludzkości należy poszanowanie naturalnych praw przyrody i jej źródeł – ziemi, wody i powietrza, a także budowanie świadomości proekologicznej i odpowiedzialności społecznej za środowisko.

Natura nie jest w stanie samodzielnie przeciwdziałać niszczycielskiej działalności człowieka, która odnosi się m.in. do niskiej jakości powietrza (w tym ze względu na nieodpowiednią wilgotność, brak naturalnych barier i ochrony, smog), czy niewłaściwego wykorzystania energii (których skutkiem są np. wyspy ciepła). Wśród wymienianych zagrożeń pojawiają się również zanieczyszczenia, które obejmują m.in. zanieczyszczenia tak chemiczne - wody, ziemi, powietrza, jak i fizyczne: zanieczyszczenia hałasem, światłem, przestrzeni (krajobrazu), oraz geologiczne. Jednocześnie, środowisko jest w stanie radzić sobie z wyzwaniem ludzkości, czego przykładem może być wykorzystanie zielonych ścian i dachów jako naturalnej klimatyzacji, lub wykorzystanie drzew jako naturalnego cienia dla wiatru lub osłony dla nawierzchni dróg.

NATURE OF LIVING

Dom to najbliższa nam przestrzeń, którą kształtujemy według swojego pomysłu i która zaspokaja nasze poczucie tożsamości i bezpieczeństwa. Nature of Living tworzy przestrzeń, w której żyjemy, przy czym, im bardziej płynna jest granica pomiędzy tym, co prywatne, a tym, co publiczne, tym większa odpowiedzialność mieszkańców za swoje otoczenie, za swoje miasto. Jednocześnie, program daje olbrzymie możliwości poznawcze, w oparciu o design i przemysły kreatywne, które nadają projektowaniu moc tworzenia lepszych warunków do życia.

TYPY WYDARZEŃ/ROZWIĄZAŃ REALIZUJĄCYCH TEMAT ⁽¹⁾

- wystawy, prezentacje, eventy,
- fora, konferencje i warsztaty naukowe

i technologiczne

- ogrody narodowe i ekspozycje wystawców
- instalacje w przestrzeni miejskiej,
- konkurs na najlepszą zieloną ścianę,
- rywalizacja w prowadzeniu social gardens
- wydarzenia kulturalno-artystyczne, mające miejsce jednocześnie w kilku miastach polskich i europejskich – „mosty koncepcyjne” (np. Szczecin, Zielona Góra, i miasta w których odbyło się EXPO Horticultural, Amsterdam, Antalya),
- Ogrody Botaniczne Świata – multimedia i wystawy w terenach expo

INTERESARIUSZE

Po stronie Uczestników (wystawcy i współorganizatorzy) to producenci/ usługodawcy branż:

- Wnętrzarskiej i Meblarskiej
- Budowlano - remontowej
- Ogrodniczej
- Mebli miejskich i zagospodarowania mikroprzestrzeni miejskich
- NGO
- Nowe technologie (prosumenckie, smart city, smart metering)

Po stronie Odwiedzających to osoby zainteresowane:

- Kształtowaniem i upiększaniem najbliższego otoczenia (architektura i wyposażenie wnętrz)
- Budowaniem relacji sąsiedzkich i animacją społeczności lokalnych, budowanie społeczności opartych na wspólnocie potrzeb/zainteresowań

⁽¹⁾ W odniesieniu do wszystkich subtematów, zaproponowane wydarzenia i uczestnicy mają charakter przykładowy. Szczegółowe opracowanie zostanie przygotowane na późniejszym etapie projektu.

NATURE OF BUSINESS

Budowa i rozwój miast od zawsze był związany z chęcią wykorzystywania naturalnych czynników dla prowadzenia biznesu, głównie dzięki dostępności pracy i pracowników, czy źródeł (wody, wiatru, węgla, paliw). Subtemat Nature of Business jest skierowany przede wszystkim do przedsiębiorców wiążących swoją działalność z usługami dla miasta – zarówno kierujących się do konsumentów (np. producenci żywności, architekci krajobrazu, designerzy) jak i masowych (np. działalność energetyczna, branża budowlana).

TYPY WYDARZEŃ/ROZWIĄZAŃ REALIZUJĄCYCH TEMAT

- Mikser biznesowy dla start-upów technologicznych (kojarzenie partnerów)
- Kongres naukowy nt. foresightu gospodarczego
- Konkurs pomysłów biznesowych w trybie Dragons DEN (łączenie pomysłodawcy z inwestorem)

- Wirtualne projektowanie idealnego miejsca do pracy (dobrze zorganizowane miasto a dobrze zorganizowana praca) – symulator do samodzielnego doświadczania
- Misje gospodarcze

INTERESARIUSZE

Po stronie Uczestników (wystawcy i współorganizatorzy) to producenci/ usługodawcy branż:

- Finansowej (banki, fundusze inwestycyjne)
- Doradczej (kojarzenie przedsiębiorstw)
- Instytucje i instrumenty wspierające rozwój gospodarczy
- Przedsiębiorstwa poszukujące kooperatorów z branż kreatywnych
- Naukowcy zajmujący się rozwojem gospodarczym

Po stronie Odwiedzających to osoby zainteresowane :

- Założeniem/rozwojem firmy
- Poszukujące swojego miejsca na rynku pracy

- Studenci, uczniowie, absolwenci wchodzący na rynek pracy
- Przedsiębiorcy zainteresowani rozwojem

NATURE OF LEISURE

Jednym z kluczowych wymiarów opisujących jakość życia jest oferowana przez miasto przestrzeń dla odnajdywania wewnętrznej równowagi. Dobrze zarządzane, wygodne, przyjazne i w szerokim tego słowa znaczeniu ekologiczne miasto to inspirująca i zachęcająca do współpracy przestrzeń. Odbudowywanie tego wymiaru w procesach rewitalizacyjnych jest jednocześnie kluczem i narzędziem dla odnowy miast i osłabienia procesów suburbanizacji.

TYPY WYDARZEŃ/ROZWIĄZAŃ REALIZUJĄCYCH TEMAT

- Mistrzostwa Świata w Odpoczywaniu
- Warsztaty zazieleniania miasta (ogrody i ogródki miejskie)

- Maratony biegowe i inne (np. bicie rekordu w ilości osób ćwiczących jogę/tańczących zumbę w parkach miejskich)
- Duch w materii - Warsztaty miejskiego recydingu
- Doświadczanie miasta wszystkimi zmysłami (słuch, zapach, węch) - warsztaty
- Cykl koncertów w zieleni łódzkiej (Filharmonia Łódzka)
- Silver city – cykl wydarzeń dla seniorów

INTERESARIUSZE

Po stronie Uczestników (wystawcy i współorganizatorzy) to producenci/usługodawcy branż::

- Urządzania zieleni miejskiej i przestrzeni publicznych, np. place zabaw

- Ekologicznej żywności i innych produktów EKO
- Tzw. przemysły wolnego czasu i kultury
- Turystycznej

Po stronie Odwiedzających to osoby zainteresowane :

- Zdrowym trybem życia (aktywność fizyczna, zdrowa żywność, równowaga), byciem eko
- Przyjemnym spędzaniem czasu w przestrzeni publicznej

NATURE OF HEALTH

Jak pokazują trendy cywilizacyjne, ochrona zdrowia jest jednym z kluczowych zadań ludzkości, tak w odniesieniu do indywidualnych osób jak i całych społeczności mieszkających w miastach. Nature of Health jest niezwykle pojemne i obejmuje tak profilaktykę zdrowotną, zdrowy tryb życia, jak i wykorzystanie natury jako czynnika wpływającego na poprawę wyników leczenia.

TYPY WYDARZEŃ/ROZWIĄZAŃ REALIZUJĄCYCH TEMAT

- Miejska stołówka/Festiwal dobrego smaku - Targi żywności ekologicznej/

regionalnej, zdrowe odżywianie, targi śniadaniowe, spółdzielnie, lokalni producenci, kooperatywy spożywcze

- Targi technologii prosumenckich i oszczędnościowych
- Międzynarodowe Seminarium Wymiany Wiedzy
- Ogrody zdrowotne

INTERESARIUSZE

Po stronie Uczestników (wystawcy i współorganizatorzy) to producenci/ usługodawcy branż:

- sektor ochrony zdrowia
- firmy farmaceutyczne
- przedsiębiorstwa działające w sektorze prozdrowotnym
- jednostki zarządzania zdrowiem

Po stronie Odwiedzających to osoby zainteresowane:

- Zdrowym trybem życia (aktywność fizyczna, zdrowa żywność, równowaga), byciem eko.

NATURE OF US

Nature of us dotyczy fenomenu i trendu powiązanych ze wzrastającą aktywną rolą mieszkańców. Rozwój miast nie byłby możliwy bez udziału lokalnych społeczności i ich liderów. Prowadzenie działań rewitalizacyjnych wymaga otwarcia się na partnerstwo z animatorami i aktywistami, sieciowania osób, pomagania wszelkim podmiotom miejskim we współpracy. Istotna jest twórcza konfrontacja różnych opinii i sposobów myślenia o rewitalizacji.

TYPY WYDARZEŃ/ROZWIĄZAŃ REALIZUJĄCYCH TEMAT

- Komu miasto w duszy gra - kongres animatorów społecznych
- Prezentacje najciekawszych doświadczeń ze wszystkich krajów wystawców (dobre praktyki NGO)
- Make a difference – warsztaty aktywizacji, kreowania i indukowania zmiany społecznej prowadzone przez praktyków
- Interaktywne projektowanie usług publicznych
- Partycypacja w mieście – jak się to robi? - warsztaty

INTERESARIUSZE

Po stronie Uczestników (wystawcy i współorganizatorzy) to producenci/usługodawcy branż:

- Rozwiązań IT typu Smart City (open data/informacja publiczna)
- Platformy crowdfundingowe, itp.
- MSP/duże firmy/ koncerny realizujące programy typu CSR (w tym firmy rodzinne)
- Związki i porozumienia NGO's
- Przedsiębiorstwa społeczne

Po stronie Odwiedzających to osoby zainteresowane:

- Historiami ludzi, którzy dokonali niemożliwego, zmienili świat wbrew przeciwnościom
- Opowieściami na przykładach o tym, jak niemożliwe staje się możliwe
- Aktywiści i potencjalni aktywiści miejscy, w tym przedstawiciele rad osiedli i stowarzyszeń

8.4 EXPO LEGACY

Legacy to zarówno materialne jak i niematerialne cechy, umiejętności i rzeczy które pozostaną po Wystawie. Dla EXPO 2024 podstawową wartością legacy jest podniesienie jakości życia w miastach, poszanowanie natury i znalezienie równowagi. Jednocześnie, ta Wystawa ma być ukoronowaniem zachodzących przemian i rewitalizacji, które bez wątpienia wpłyną na wzrost dumy narodowej i poczucia dobrze wykonanej pracy.

CENTRAL PARK

Organizacja Expo 2024 pozwoli rozbudować i połączyć istniejące parki miejskie w rejonie centrum miasta w trwałe zielone płuca strefy śródmiejskiej.

ODRODZONA TOŻSAMOŚĆ MIESZKAŃCÓW MIASTA

Przemiana będzie zachodziła nie tylko na zewnątrz, także mieszkańcy zaangażowani w działania animacyjne, przygotowawcze, inwestycyjne przejdą swego rodzaju oczyszczenie - odnajdą na nowo swoją tożsamość. EXPO 2024 Łódź Polska ma mieć wpływ na indywidualne i zbiorowe zachowania mieszkańców miasta.

ZREWITALIZOWANE CENTRUM MIASTA

Odrodzone centrum miasta jako żywa wizytówka spuścizny po EXPO. Wiadoczną dla wszystkich przemianą będzie podkreślenie znaczenia zazielenienia centrum miast oraz stworzenie lepszych warunków do życia w miastach. EXPO 2024 będzie wyjątkową szansą do prowadzenia przemiany miasta zgodnie z zasadami zielonej rewitalizacji. Teren EXPO 2024 przysłuży się do rozwoju miasta i regionu.

POLSKA I ŁÓDŹ JAKO DOBRY GOSPODARZ I ORGANIZATOR MEGAWYDARZEŃ

EXPO powinno być także potwierdzeniem obietnic złożonych na etapie aplikowania do BIE o prawo do organizacji Wydarzenia i przygotowań do Wystawy, dotyczących wysokiej jakości programowej Wystawy oraz jej sprawnej organizacji.

Jeśli obietnica zostanie potwierdzona, Polska i Łódź mogą stać się miejscem intensywnego rozwoju przemysłu spotkań (organizacja konferencji, sympozjów, innych dużych targów międzynarodowych).

MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KOMPETENCJI REWITALIZACYJNYCH

To nie kolejna instytucja, będąca lokalną ciekawostką, a specjalistyczny ośrodek, którego zadaniem jest skupienie najwyższej klasy ekspertów od zielonej rewitalizacji i procesów miejskich, promowanie działań rewitalizacyjnych nie tylko w Polsce, ale przede wszystkim na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw borykających się z problemem opuszczonych i niszczących ośrodków miejskich oraz państw rozwijających

się, które – korzystając z doświadczeń „przerobionych” już przez innych – mogą planować rozwój własnych miast, ucząc się na błędach innych.

PROTOKÓŁ ŁÓDZKI

Ideą wpisującą się w miejskie EXPO jest Protokół Łódzki, którego myślą przewodnią jest zrównoważony rozwój miast przyjaznych mieszkańcom. Protokół Łódzki będzie ogólnosiatowym dokumentem zajmującym się problematyką miast – swoistym manifestem państw świata. Co ważne, w świadomości społeczności międzynarodowej utrwali się fakt, iż to Polska i Łódź są jego autorami i promotorami.

SYMBOL PRZEMIAN W POLSCE

Dla społeczności międzynarodowej, państw i organizacji uczestniczących EXPO stanie się także symbolem udanej transformacji i przemian, nie tylko w kontekście odrodzenia miast, ale także odrodzenia społecznego i gospodarczego po latach komunizmu. Będzie to również okazja do pozostawienia w świadomości odwiedzających EXPO turystów zagranicznych wrażeń związanych z kontaktem, dziedzictwem i kulturą Polski oraz Polakami.

IX. ANALIZA LICZBY I STRUKTURY ODWIEDZAJĄCYCH ORAZ UCZESTNICY WYSTAWY

9.1 ODWIEDZAJĄCY

Wystawy EXPO są zawsze dużym wydarzeniem i cieszą się zainteresowaniem zwiedzających - zarówno mieszkańców kraju organizatora, jak i gości z zagranicy, którzy mają okazję nie tylko uczestniczyć w ciekawej imprezie, ale również poznać zwyczaje i kulturę goszczącego ich państwa. Ludzie chłoną atmosferę nowego miejsca, a w ich pamięci pozostają piękne wspomnienia. Miasto Łódź zaprasza na pierwszą wystawę EXPO Horticultural w Polsce. Szacujemy, że ten event odwiedzi 4 miliony osób, w tym prawie 0.5 miliona zza granicy.

Niniejsza prognoza odnosi się do zwiedzających oraz uczestników Wystawy. Zwiedzający Wystawę rozumiani są jako osoby przyjeżdżające na Wystawę w charakterze gości, kupujące bilety i oglądające pawilony oraz biorące udział w wydarzeniach promujących i artystycznych.

9.1.1

Punktem wyjścia do opracowania prognozy liczby zwiedzających dla wystawy EXPO Horticultural Łódź Polska na poprzednich wystawach typu EXPO Horticultural (EXPO 2016 Antalya,

Floriade EXPO 2012 Venlo, EXPO 2006 Chiang Mai, IGA EXPO 2003 Rostock).

Prognoza liczby uczestników opracowana została w oparciu o dane historyczne dla wymienionych wcześniej Wystaw:

- ▶ Najczęściej stosowaną oraz najbardziej uzasadnioną z merytorycznego punktu widzenia metodyką szacowania liczby zwiedzających krajowych jest podejście oparte o szacowany czas dojazdu i uzależnioną od niego skłonność do odwiedzenia Wystawy.
- ▶ Podstawę szacowania liczby zwiedzających zagranicznych stanowić powinna liczba turystów rocznie zwiedzających dany kraj.
- ▶ Chcąc wykorzystać szczegółowe założenia zaprezentowane w ramach historycznych prognoz, zachować należy podejście konserwatywne, przyjmując założenia na niższych poziomach, aniżeli miało to miejsce w składanych uprzednio aplikacjach.

ODWIEDZAJĄCY KRAJOWI

Łódź jest doskonale położona w samym centrum Polski, dzięki czemu czas dojazdu z różnych części kraju jest zbliżony. Centralne położenie miasta jest bardzo dogodne – co trzeci mieszkaniec Polski jest w stanie dojechać do Łodzi w ciągu maksymalnie dwóch godzin. Jeśli dodać kolejne dwie godziny, obejmie się zasięgiem już 90 proc. Polaków. Warto też pamiętać, że w bezpośrednim sąsiedztwie Wystawy znajduje się nowoczesny dworzec multimodalny, który łączy Łódź z całym krajem. Zgodnie z założeniami przełoży się to istotnie na zainteresowanie Polaków wystawą EXPO w Łodzi oraz na realne uczestnictwo w tym wydarzeniu.

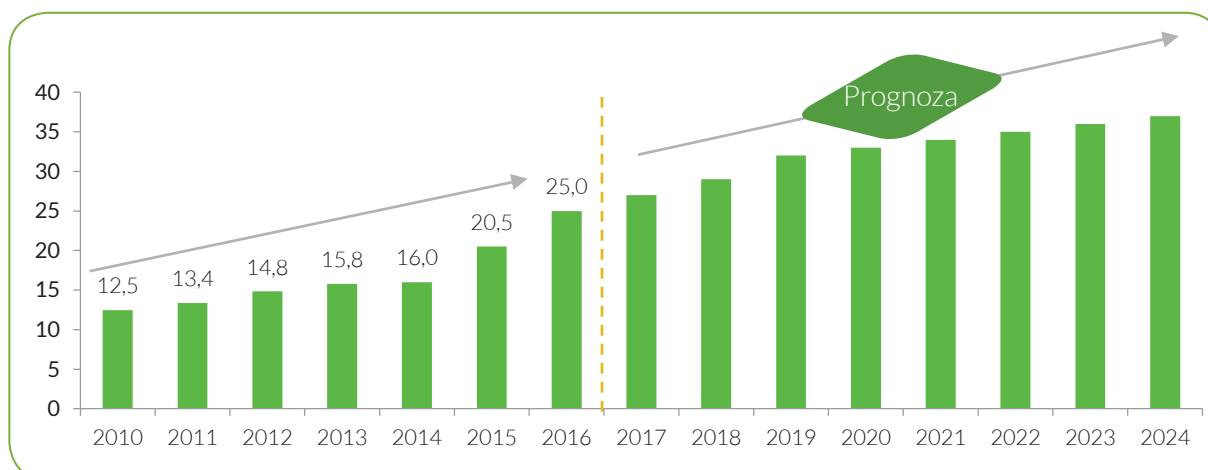
SZACOWANA LICZBA KRAJOWYCH ODWIEDZAJĄCYCH WYSTAWĘ EXPO HORTICULTURAL 2024 **TO 3,6 MLN.**

ODWIEDZAJĄCY ZAGRANICZNI

The number of foreign visitors was projected following the stages listed below:

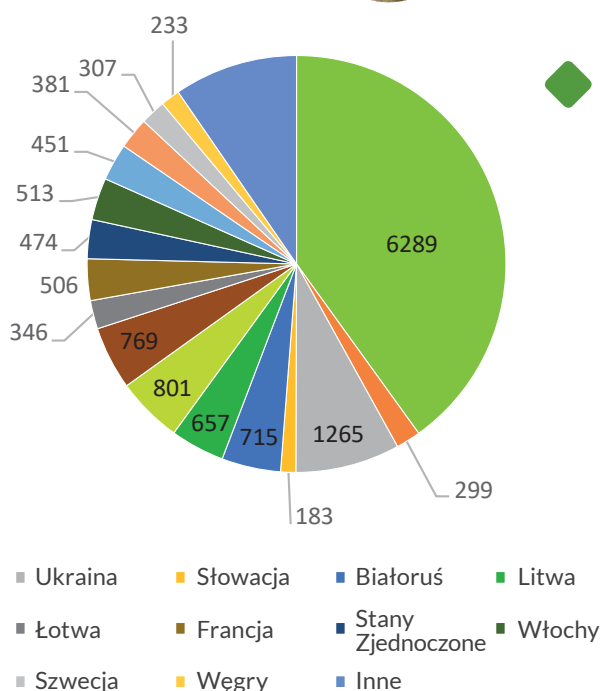
1. Przeanalizowano historyczne dane dotyczące ruchu turystycznego w Polsce, w tym dane dotyczące liczby i struktury przyjazdów turystów zagranicznych do Polski w przeszłości. Na podstawie danych historycznych przygotowano prognozę zmiany liczby przyjazdów turystów zagranicznych do Polski do 2024 r. Założono, że na podstawie wzrastającej liczby turystów zagranicznych w latach 2010-2016, tendencja corocznego wzrostu będzie występować także w okresie 2017-2024. Następnie, na podstawie historycznych rozkładów miesięcznych oszacowano liczbę turystów, którzy odwiedzać będą Polskę w prawdopodobnych miesiącach organizacji imprezy, a więc od końca kwietnia do końca września 2024 r.
2. Przeanalizowano docelowe destynacje przyjazdów turystów zagranicznych do Polski (analiza popularności województw jako miejsc przyjazdu turystów zagranicznych). Przyjęto założenie, że w przyszłości struktura ta nie ulegnie istotnym zmianom.
3. Podobnie, jak w przypadku szacunku liczby odwiedzających krajowych, opracowane zostały założenia dotyczące skłonności turystów do odwiedzenia EXPO w zależności od szacowanego czasu dojazdu na Wystawę. Pozwoliło to na oszacowanie liczby turystów zagranicznych zwiedzających Wystawę.
4. Następnie, opracowane zostały założenia dotyczące skłonności do powtórnych odwiedzin Wystawy przez zwiedzających zagranicznych. Przyjęto, iż skłonność ta będzie istotnie wyższa w przypadku turystów odwiedzających województwo łódzkie, niż w przypadku turystów odwiedzających pozostałe województwa.
5. Na bazie analizy danych historycznych dotyczących krajów pochodzenia turystów odwiedzających Polskę, opracowano strukturę krajów pochodzenia osób odwiedzających Wystawę.

ZMIANA LICZBY TURYSTÓW ZAGRANICZNYCH W POLSCE W LATACH 2010-2016 (%)

W ostatnich latach liczba turystów zagranicznych w Polsce wzrastała. Największy wzrost liczby turystów zagranicznych nastąpił w latach 2014-2016 (roczny wzrost o około 4,5% w stosunku do roku poprzedniego). W roku 2016 wg danych Ministerstwa Sportu i Turystyki Polskę odwiedziło 17.5 mln turystów z zagranicy.

LICZBA TURYSTÓW ZAGRANICZNYCH W POLSCE WG KRAJU W 2016 ROKU (TYS.)

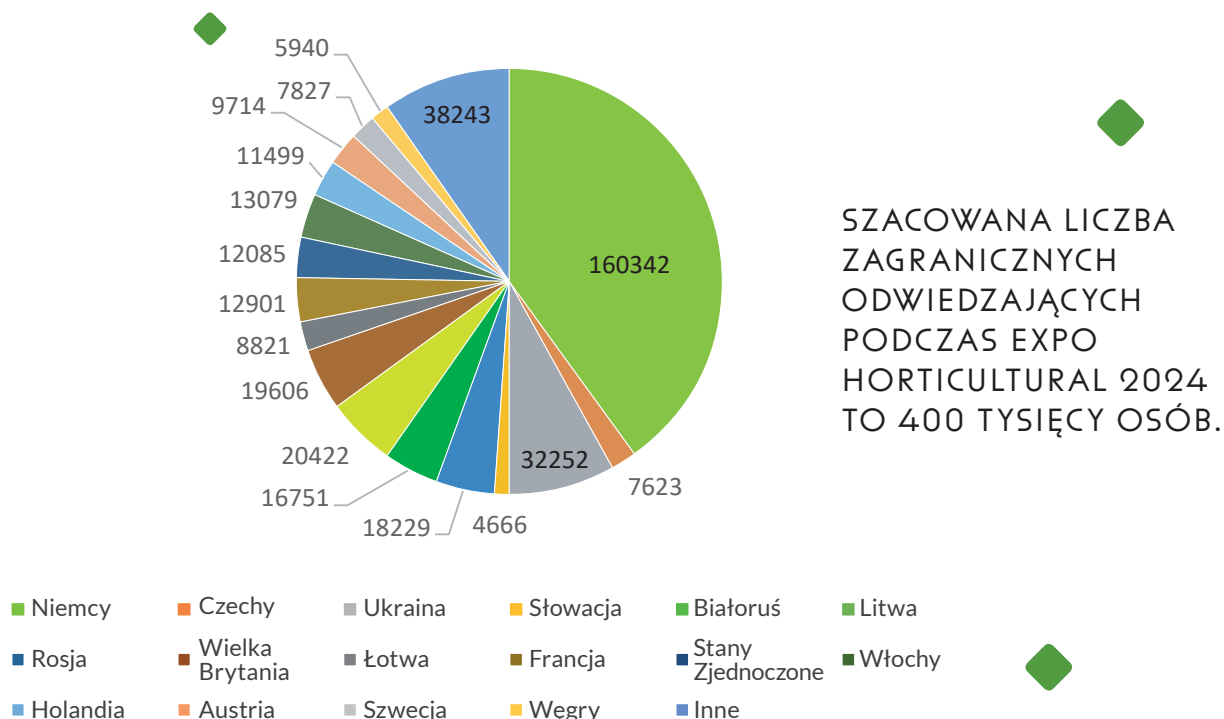

Z zaprezentowanych danych wynika, że zdecydowanie największą grupę turystów w Polsce stanowią Niemcy – ponad 6200 tys. turystów w 2016 r., co przekłada się na 40 % udział w całkowitej liczbie odwiedzin turystów zagranicznych. Drugą największą grupę stanowili w 2016 r. Ukraińcy – prawie 1 300 tys. turystów (ponad 8% całkowitej liczby). Na kolejnych miejscach znaleźli się turyści zza wschodniej granicy (Rosjanie, Białorusini i Litwini) oraz Brytyjczycy. W przypadku obywateli pozostałych krajów graniczących z Polską (Czechy i Słowacja), dominuje ruch przygraniczny i przyjazdy maksymalnie jednodniowe, które nie są zaliczane do powyższych statystyk (przyjazdy turystyczne obywateli tych krajów stanowią niewielki odsetek całkowitego

ruchu turystycznego w Polsce). Grupę 10 najczęściej zwiedzających Polskę nacji uzupełniają obywatele innych krajów europejskich – Francuzi, Austriacy i Włosi.

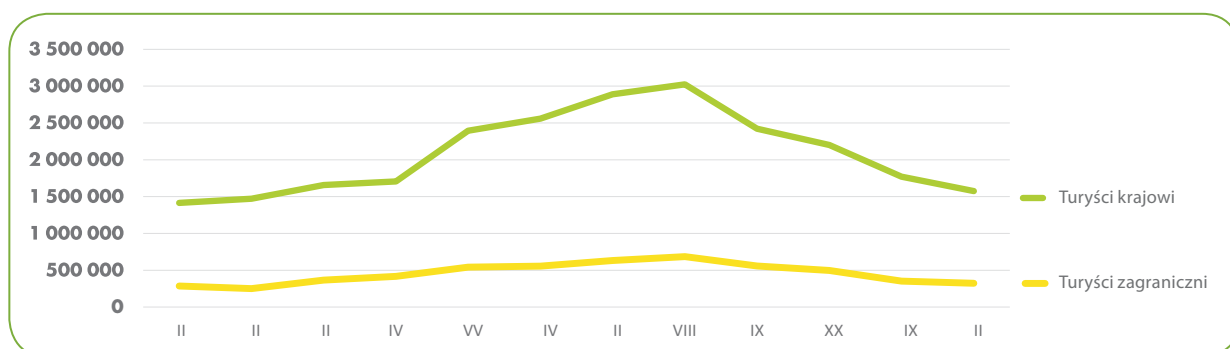
Województwo łódzkie nie jest kierunkiem najczęściej wybieranym przez zagranicznych turystów. Jednak ze względu na EXPO zakłada się zmianę tego trendu. Należy się spodziewać, że w 2024 r. najwięcej gości z zagranicy wybierze się właśnie do Łodzi.

Przewidywana liczba odwiedzin zagranicznych gości na EXPO Horticultural 2024, według kraju pochodzenia. Przyjęty podział procentowy opiera się na aktualnej strukturze turystów przyjeżdżających do Polski.

STRUKTURA CZASOWA ODWIEDZIN PODCZAS WYSTAWY

NATĘŻENIE RUCHU TURYSTYCZNEGO W PODZIALE NA MIESIĄCE (MLN, 2014)

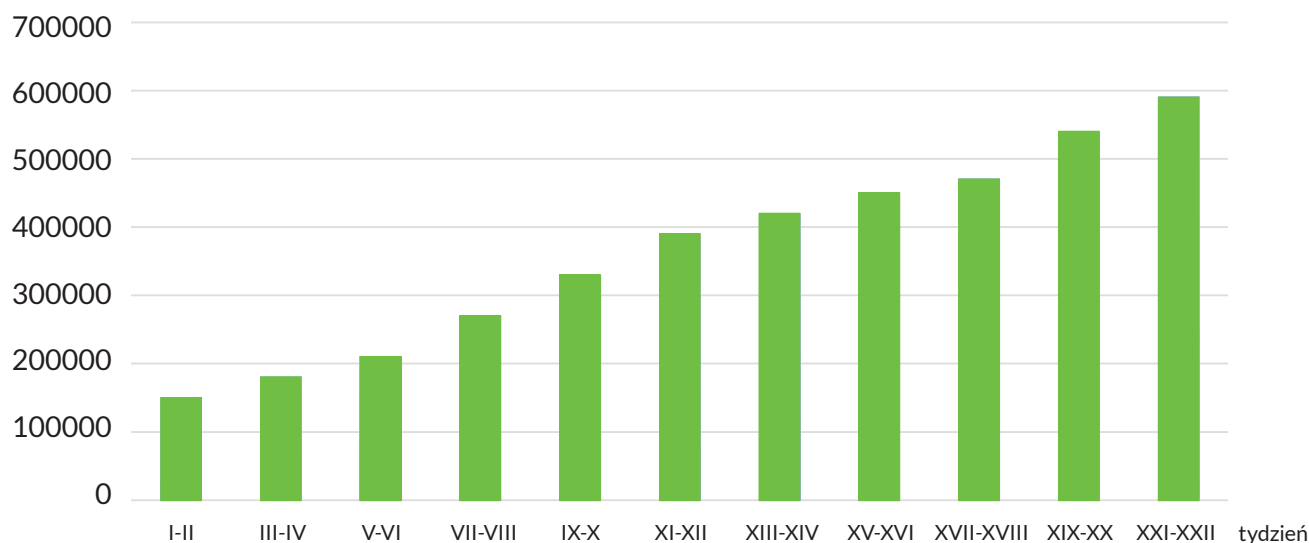

Ruch turystyczny w Polsce jest skorelowany z pogodą. Turyści krajowi najliczniej podróżują po kraju wiosną i latem, ze szczytem aktywności przypadającym w sierpniu. Turyści zagraniczni nie kierują się pogodą w tak dużym stopniu, jak Polacy – liczba odwiedzin obcokrajowców w Polsce jest zbliżona

we wszystkich miesiącach roku, z niewielkim tylko szczytem aktywności, również w sierpniu.

EXPO Horticultural zaplanowano tak, by pokrywało się z najbardziej popularnymi wśród turystów miesiącami, co z pewnością wpłynie pozytywnie na frekwencję.

PROGNOZA LICZBY ODWIEDZIN EXPO HORTICULTURAL W KOLEJNYCH TYGODNIACH JEJ TRWANIA

- Zgodnie z przyjętymi założeniami, kluczowym okresem Wystawy w 2024 roku, co do liczby odwiedzających będą tygodnie wakacyjne (miesiące: czerwiec, lipiec, sierpień oraz wrzesień). W trakcie tych miesięcy tempo wzrostu liczby odwiedzających będzie wzrastać bardziej dynamicznie. Duża ilość zwiedzających przypadać będzie także w trakcie długiego weekendu majowego (1-5 maj), weekendu podczas którego wypada Boże Ciało (30 maj-2 czerwca) oraz podczas sierpniowego długiego weekendu (15-18 sierpnia), zwiększona liczba odwiedzających wystąpi także podczas wszystkich pozostałych weekendów. Ponadto, podobnie jak przy innych tego typu imprezach liczba odwiedzających będzie stale rosła od dnia rozpoczęcia Wystawy do jej zamknięcia, z uwagi na podejmowane działania promocyjne. Maksymalna dzienna liczba odwiedzających w dniach szczytowych może dojść do poziomu 40-45 tys osób. Ilości zwiedzających będą większe także w czasie popu-

larnych festiwali mających miejsce w Łodzi np. Festiwalu Światła (przełom września i października).

- Struktura czasowa odwiedzających EXPO Horticultural może być do pewnego stopnia kształtowana przez organizatora. Będziemy podejmować działania mające na celu uzyskanie jak najbardziej równomiernego rozkładu liczby odwiedzających w czasie, co pozwoli na uniknięcie komplikacji związanych z kumulacją przyjazdów dużej liczby zwiedzających w krótkim czasie.
- W celu zmniejszenia koncentracji liczby przyjazdów w ostatnich tygodniach trwania Wystawy i zachęcenia do przyjazdu w pierwszym okresie, będą podejmowane następujące działania:
- Aktywna polityka informacyjna, zachęcająca do przyjazdów w pierwszych tygodniach trwania Wystawy,
- Współpraca z przewoźnikami kolejowymi i autokarowymi, w celu uruchomienia atrakcyjnych połączeń komunikacyjnych w okresie wakacyjnym,

- Strategia Promocji, komunikowana od wczesnego etapu przygotowań Wystawy i jak najwcześniej budująca świadomość wśród potencjalnych zwiedzających,
- Organizacja wydarzeń towarzyszących Wystawie atrakcyjnych dla turystów krajowych i zagranicznych przyjeżdżających do Polski w okresie wakacyjnym,
- Polityka cenowa w odniesieniu do biletów wstępu – oferowanie bardziej atrakcyjnych biletów w pierwszych okresach trwania Wystawy.

9.1.2 STRUKTURA ZWIEDZAJĄCYCH

- Należy spodziewać się, że przeważającą część zwiedzających stanowić będą osoby dorosłe. Znaczną grupę stanowić będą prawdopodobnie studenci
- Niewielki udział w całkowitej liczbie zwiedzających będą stanowić zwiedzający indywidualni. Zdecydowaną większość stanowić będą rodziny z dziećmi oraz grupy zorganizowane.
- Zdecydowanie największą grupą zwiedzających będą prawdopodobnie rodziny z dziećmi, co ma istotne znaczenie dla programu Wystawy, który powinien łączyć elementy atrakcyjne dla osób dorosłych i dzieci.
- Najwięcej wizyt na Wystawie będzie prawdopodobnie związanych z zaplanowanym wyjazdem. Mogą to być zarówno wyjazdy specjalnie na EXPO, jak i dłuższe podróże po Polsce i krajach sąsiednich. Nieplanowane, przypadkowe wizyty będą stanowić niewielką część całkowitej liczby od-

wiedzin. Oznaczać to może wyższe oczekiwania w stosunku do programu i organizacji Wystawy.

- Temat Wystawy jest interesujący, dlatego też należy się spodziewać dużej grupy specjalistów i entuzjastów branży.

WYDARZENIA W POLSCE I ZAGRANICĄ KTÓRE MOGĄ PRZYCIĄGNĄĆ JESZCZE WIĘCEJ ODWIEDZAJĄCYCH NA EXPO

Nie tylko flagowe łódzkie festiwale będą przyciągać na EXPO większe liczby odwiedzających, niewątpliwie znaczący wpływ będą mieć także coroczne, duże wydarzenia organizowane w innych polskich miastach oraz w krajach sąsiadujących z Polską.

Goście i turyści z Polski i zagranicy, którzy w 2024 r. planują udział w wydarzeniach organizowanych w sąsiednich miastach lub państwach, będą aktywnie zachęceni do uczestnictwa w Wystawie. W tym celu Łódź wykorzysta partnerską sieć miast i porozumienie o ścisłej współpracy rozwojowej miast w Polsce. Z pewnością zwiększy to napływ gości i atrakcyjność oferty turystycznej Łódź leży w samym centrum kraju. Do miasta prowadzi rozbudowana sieć dróg i

połączeń kolejowych i lotniczych. Dojazd na Wystawę i inne łódzkie wydarzenia jest łatwy dla każdego turysty, który zaplanował udział w imprezach organizowanych w krajach sąsiadujących z Polską.

PRZYKŁADOWE WYDARZENIA W POLSCE I ZAGRANICĄ:

Kwiecień 2024

- FESTIWAL NAUKI, TECHNIKI I SZTUKI, ŁÓDŹ
- ENEA SPRING BREAK, POZNAŃ
- TARGI OGRODNICZE I DZIAŁKOWE „OGRÓD I TY”, KIELCE

Maj 2024

- KRAKOWSKI FESTIWAL FILMOWY, KRAKÓW
- LIGA ŚWIATOWA SIATKÓWKI
- ŚWIĘTO KWITNĄCYCH AZALII, PISARZOWICE, DANKOWICE, IŁOWA
- EUROPEJSKI FESTIWAL LEKKO-ATLETYCZNY, BYDGOSZCZ
- FESTIWAL PIOSENKI POLSKIEJ W SOPOCIE
- DAISY DAYS, PSZCZYNA
- POZNAŃ AIR SHOW
- ILA BERLIN AIR SHOW – MIĘDZYNARODOWE TARGI LOTNICTWA AIR SHOW
- OGÓLNOPOLSKA WYSTAWA OGRODNICZA POŁĄCZONA Z KIERMASZEM „WIOSNA W OGRODZIE 2018”, GDAŃSK
- RODOMANIA – SPOTKANIE MIŁOŚNIKÓW ROŚLIN WRZOSOWATYCH, ARBORETUM W WOJSŁAWICACH

Czerwiec 2024

- KRAJOWY FESTIWAL PIOSENKI POLSKIEJ, OPOLE
- OPEN'ER FESTIVAL, GDYNIA

184

- WYSTAWA I KIERMASZ PIWONII, ARBORETUM W WOJSŁAWICACH
- FESTIWAL FRINGE, PRAGA
- UNITED ISLANDS, PRAGA
- MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY KARLOVY VARY

Lipiec 2024

- PIKNIK COUNTRY (COUNTRY PICNIC) MRĄGOWO
- AUDIORIVER, PŁOCK
- PRZYSTANEK WOODSTOCK (WOODSTOCK FESTIVAL POLAND), KOSTRZYN UPON ODER
- „ZIELONE WAKACJE”, PISARZOWICE, DANKOWICE
- HEMEROMANIA – SPOTKANIE ENTUZJASTÓW LILIOWCÓW, ARBORETUM W WOJSŁAWICACH
- FASHION WEEK BERLIN, BERLIN
- OPEN AIR FESTIVAL, BERLIN

Sierpień 2024

- OFF FESTIVAL, KATOWICE
- ORANGE WARSAW FESTIVAL,

EXPO 2024

WARSZAWA

- TAURON NOWA MUZYKA, KATOWICE
- JARMARK ŚW. DOMINIKA, GDAŃSK
- FESTIWAL DWA BRZEGI, KAZIMIERZ
- FESTIWAL NOWE HORYZONTY, WROCŁAW
- TARGI PTAK FASHION, RZGÓW
- TRANSATLANTYK FESTIWAL, ŁÓDŹ
- FESTIWAL FILMU DWA BRZEGI, KAZIMIERZ DOLNY
- VERDI FESTIVAL, PRAGUE
- LONG NIGHT OF THE MUSEUMS, BERLIN

Wrzesień 2024

- FESTIWAL SACRUM PROFANUM (SACRUM PROFANUM FESTIVAL), KRAKOW
- FILMINTERACTIVE FESTIVAL, ŁÓDŹ
- GALERIA URBAN FORMS (URBAN FORMS GALLERY), ŁÓDŹ
- MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA „ZIELEŃ TO ŻYCIE”, WARSZAWA
- „BABIE LATO W OGRODZIE”, PISARZOWICE, DANKOWICE
- ŚWIĘTO KWIATÓW, OWOCÓW I WARZYW, SKIERNIEWICE
- JESIENNE BARWY TRAW, RYKI

- DNI OGRODNIKA – TARGI MIĘDZYNARODOWE, GOŁOCHÓW
- MAGIA JESIENI W OGRODZIE, IŁOWA
- FESTIWAL TRAW I KWIATÓW JESIENI, ARBORETUM W WOJSŁAWICACH
- PRAGUE AUTUMN INTERNATIONAL MUSIC FESTIVAL, PRAGUE
- PYRONALE FIREWORKS FESTIVAL, BERLIN

Wrzesień/ Październik 2024

- ŁÓDŹ DESIGN FESTIVAL, ŁÓDŹ
- LIGHT MOVE FESTIVAL, ŁÓDŹ

- FESTIVAL OF COMICS, Łódź
- INTERNATIONAL FESTIVAL OF CONTEMPORARY MUSIC "CON-TRASTS", Lviv
- FESTIVAL OF LIGHTS, Berlin

9.2 UCZESTNICY

Mając na uwadze ilość państw biorących udział w poprzednich wystawach EXPO Horticultural szacujemy, że w EXPO Horticultural 2024 w Łodzi weźmie udział 65 krajów. Przy szacowaniu liczby państw wzięto pod uwagę także duże poparcie krajów dla kandydatury Rzeczypospolitej Polskiej i Miasta Łodzi przy ubieganiu się o prawa do organizacji International EXPO 2022, z których mimo przegranej padło wiele deklaracji uczestnictwa w innym dużym wydarzeniu organizowanym przez Łódź. Zdecydowanie najliczniejszą grupą uczestników Wystawy będzie sektor biznesowy, ze względu na rozbudowaną tematykę szacujemy, że w EXPO weźmie udział ok. 200 firm. Będą to zarówno przedsiębiorstwa z branży ogrodniczej, jak energetycznej, budowlanej czy meblarskiej. Istotną grupą uczestników EXPO Horticultural 2024 stanowić będą miasta, regiony i prowincje – spodziewamy się co najmniej 15 reprezentantów tej grupy. Liczymy, że uda nam się zaprosić nie tylko polskie ale i także zagraniczne miasta, regiony i prowincje, mając przy tym na uwadze że Łódź ma 20 miast partnerskich. Będziemy podejmować także intensywne działania aby pozyskać jak największą liczbę sponsorów, z wstępnych analiz szacujemy że uda się nam zaprosić do współpracy 20 sponsorów (typu Global Sponsor, Supplier, Partner, Friends).

Udziałem w Wystawie powinno być też zainteresowanych ok. 5 organizacji międzynarodowych takich jak np. Globalny Fundusz Ochrony Środowiska (GEF), Greenpeace, WHO, FAO, ONZ, czy OECD.

PRZESTRZEŃ DLA UCZESTNIKÓW NA WYSTAWIE EXPO HORTICULTURAL

Przestrzeń EXPO została zaplanowana w zgodzie z dobrymi praktykami AIPH i BIE oraz przy wykorzystaniu doświadczeń z poprzednich Wystaw EXPO Horticultural. Powierzchnia obszaru wykorzystanego dla celów EXPO Horticultural będzie wynosić ok. 75 ha, z czego 10 % (tj. ok 7,5 ha) stanowić będzie zabudowa. Dla uczestników międzynarodowych obecnych podczas całego okresu trwania Wystawy wygospodarujemy przestrzeń o wielkości minimum 4 hektarów (5% całości).

Przygotujemy obszar na którym powstanie w szczególności:

1. PAWILONY NARODOWE DLA PAŃSTW

Obszar do zabudowy zostanie odpowiednio rozdzielony pomiędzy wystawców, z uwzględnieniem ich potrzeb i rozmiaru przygotowywanych ekspozycji. Działki dla poszczególnych krajów będą miały powierzchnię około 1500-2000 m².

2. OGRODY /PRZESTRZENIE PRZEZNACZONE DLA ZIELONYCH EKSPOZYCJI PAŃSTW

Przestrzenie pod wystawy zielone będą przydzielane krajom z uwzględnieniem ich potrzeb i rozmiaru przygotowywanych ekspozycji, wg wstępnych szacunków będą miały powierzchnię około 1500-2000 m².

3. PAWILONY DLA FIRM ZARÓWNO MIĘDZYNARODOWYCH I NARODOWYCH

Wielkość przestrzeni pod zabudowę dla firm będzie indywidualnie uzgadniana z poszczególnymi podmiotami. Jednocześnie przewidujemy możliwość wystawiania się firm pojedynczo, a także grupowo wedle branż lub subtematów Wystawy.

4. BUDYNEK PRZEZNACZONY NA POTRZEBY WEWNĘTRZNYCH WYSTAW TYMCZASOWYCH PRZYGOTOWANY PRZEZ ORGANIZATORA.

Pawilon dla wystaw tymczasowych będzie mieć absolutnie unikatowy charakter - bazujący na idei zrównoważonego rozwoju. Będzie ekologiczny i pasywny, tworzony w oparciu o najnowsze rozwiązania i technologie. Planowany budynek będzie miał powierzchnię ok 10-12 tysięcy m².

5. OGRODY I POKAZY TEMATYCZNE

Zewnętrzne przestrzenie przeznaczone na pokazanie ogrodów tematycznych, a także kreatywnych rozwiązań w zielonej przestrzeni. Uzupełniając organizator przewiduje pokazy tematyczne dotyczące roślin, owoców i warzyw =, w tym np. Dzień Róży, Festiwal Jabłek, święto Truskawki, Dzień Polskich Odmian, Parada storczyków i innych roślin tropikalnych

6. GŁÓWNA STREFA WEJŚCIOWA

Główna strefa wejściowa będzie przeznaczona dla odwiedzających, którzy przyjadą na teren Wystawy od strony Dworca Łódź Fabryczna. Planuje się aby główna brama poprzez swój charakter (poza funkcją mającą na celu sprzedaż biletów i kontrolę) miała wymiar

symboliczny i stanowiła wejście do „tajemniczego ogrodu miejskiego”, dzięki któremu mieszkańcy miasta i turyści będą mogli przenieść się w zielony wymiar, który pozwoli im odpocząć od codziennego zgiełku miasta.

7. BUDYNEK SZKLARNI

Budynek szklarni wykorzystywany będzie w szczególności dla roślinności egzotycznej, natomiast po zakończeniu Wystawy będzie wykorzystany np. jako healing garden, bądź na potrzeby hodowli roślin, prace badawcze, itp. Budynek szklarni będzie mieć powierzchnię około 6-8 tys. m².

8. STREFA USŁUG

Centralny obszar Wystawy zostanie dostosowany do prowadzenia usług na rzecz zwiedzających takich jak strefa zakupów, strefa gastronomiczna, strefa wypoczynku, informacja turystyczna, punkt pomocy medycznej i inne niezbędne do poprawnej organizacji imprezy masowej danej skali.

Przewidujemy, że wystawy będą mieć charakter zarówno wewnętrzny jak i zewnętrzny, a także stały i tymczasowy. Poza wskazanymi wyżej powierzchniami i budynkami przewidujemy także zagospodarowanie przestrzeni dla organizacji konferencji, seminariów, paneli dyskusyjnych, spotkań biznesowych

oraz naukowych, a także przestrzeni dla rekreacji, rozrywki, i eventowe.

Obszar EXPO Horticultural zostanie zaplanowany w taki sposób, aby oferta przedstawiona przez Organizatora miała charakter kompleksowy i odpowiadała na potrzeby wszystkich uczestników oraz odwiedzających.

9.3 ŁÓDŹ – MIASTEM PRZYJAZNYM WOLONTARIUSZOM

Polska jest krajem o długoletniej tradycji pracy społecznej. Już ponad 20 lat temu powstało w Warszawie pierwsze Centrum Wolontariatu, koordynujące działania głównie w stolicy. Idea wolontariatu bardzo szybko rozprzestrzeniła się w całym kraju. Stworzono Ogólnopolską Sieć Centrum Wolontariatu, która skupia wszystkie organizacje oraz inicjatywy społeczne promujące bezinteresowną pomoc i przygotowujące wolontariuszy, organizacje pozarządowe i placówki publiczne do współpracy. Są to świetnie zorganizowane instytucje pełniące rolę punktów kontaktowych dla wolontariuszy oraz zainteresowanych ich pomocą. Regionalnym Centrum Wolontariatu w województwie łódzkim jest Punkt Pośrednictwa Pracy Wolontarystycznej „Centerko”, działający przy Stowarzyszeniu „Pomost”. „Centerko” zajmuje się m.in. profesjonalnym przygotowaniem wolontariuszy lub koordynatorów wolontariatu oraz kierowaniem wolontariuszy do podmiotów, w których mogą działać społecznie na wielu polach. Dzięki doskonale rozwiniętej sieci placówek w całym kraju oraz własnemu know-how, Regionalne Centra

Wolontariatu będą nieocenionym wsparciem przy organizacji wolontariatu w trakcie EXPO Horticultural Łódź Polska 2024.

Rozważanym rozwiązaniem jest dokonanie podziału wolontariatu na dwie grupy: bezpośrednio na terenie EXPO oraz poza nim. Takie rozwiązanie znajduje zastosowanie na większości międzynarodowych mega eventach.

Ostateczna liczba wybranych wolontariuszy będzie wyższa od szacowanego zapotrzebowania o ok. 10 proc., co wynika z uwzględnienia niezbędnej rezerwy na wypadek rezygnacji lub nieobecności części wolontariuszy.

Ramowy plan organizacji wolontariatu podczas Wystawy obejmuje następujące działania (podane poniżej terminy są na tym etapie szacunkowe i mogą ulec niewielkim zmianom, mając na uwadze kwestie formalne i organizacyjne):

- Wybór instytucji będącej wykonawcą i pełniącej nadzór nad usługami wolontaryjnymi w trakcie EXPO 2024: dwa lata przed wydarzeniem
- Nawiązanie kontaktów z lokalnymi organizacjami wolontaryjnymi oraz z lokalnymi uczelniami wyższymi, w tym stworzenie „szytego na miarę” programu wolontaryjnego dla studentów: półtora roku przed wydarzeniem
- Powołanie Centrum Wolontariatu oraz zespołu koordynującego wolontariat: rok przed wydarzeniem
- Przeprowadzenie rekrutacji on-line/off-line w kraju i za granicą dla wolontariuszy: dziewięć miesięcy przed wydarzeniem

- Przegląd aplikacji oraz wybór kandydatów do rozmów kwalifikacyjnych: sześć miesięcy przed wydarzeniem
- Rozmowy z kandydatami: trzy miesiące przed wydarzeniem
- Szkolenia dla wolontariuszy: miesiąc przed wydarzeniem

manufaktura

X. BAZA NOCLEGOWA I GASTRONOMIA

10.1 POTENCJAŁ NOCLEGOWY W ŁODZI I OKOLICACH

W ostatnich 25 latach rynek hotelowy w Polsce znacznie się rozwinął. Dzięki temu istniejąca baza hotelowa w Łodzi i okolicach jest bardzo zróżnicowana, co pozwoli uwzględnić preferencje i możliwości finansowe zwiedzających i uczestników Wystawy. Samo miasto może poszczycić się szerokim spektrum rodzajów i form zakwaterowania: od komfortowych hoteli, poprzez obiekty bardziej ekonomiczne, aż po noclegi tańsze, dla mniej wymagających przyjezdnych, chcących korzystać z bogatej oferty turystycznej Łodzi i okolic. Wybierać można spośród typowych, komfortowych miejskich hoteli biznesowych, poprzez klimatyczne oferty typu bed & breakfast, aż po hotele i ośrodki wczasowe nad jeziorami w parkach krajobrazowych czy noclegi w słynnych uzdrowiskach. Uczestnicy i goście przyjeżdżający na EXPO Horticultural 2024 będą mogli skorzystać z bardzo zróżnicowanej bazy noclegowej. Czekają na nich hotele wysokiej klasy oraz miejsca bardziej dostępne cenowo, choć ciągle oferujące

dobrą jakość. Odpowiednią przestrzeń do wypoczynku znajdą dla siebie osoby o najwyższych wymaganiach, rodziny z dziećmi, a także osoby szukające dobrych, ekonomicznych rozwiązań. Zwiedzający EXPO 2024 mogą również skorzystać z noclegów poza miastem, w okolicach Łodzi.

10.1.1 ŁÓDŹ I REGION – OFERTA HOTELOWA

W Łodzi działają 33 skategoryzowane hotele. Komfortowe hotele 4 gwiazdkowe, położone w centrum miasta oferują 1850 łóżek w ponad 1100 pokojach. Dominują obiekty międzynarodowych marek jak: Hilton, Novotel, Holiday Inn – co gwarantuje jakość, reprezentowana jest także krajowa sieć o charakterze boutique (Andel's). Hotele klasy średniej tj. 3 i 2 gwiazdkowe oferują łącznie ponad 2050 pokoi a w nich ponad 4400 łóżek. Wśród hoteli 3* nie ma międzynarodowych marek, są krajowi operatorzy hotelowi: Qubus i Focus. Wśród hoteli 2* są wiodący europejscy gracze: Ibis, Campanile, B&B. Hotele ekonomiczne: 1 gwiazdkowe są dwa. W 155 pokojach oferują 380 łóżek.

ŁÓDŹ				DO 2 GODZIN DROGI* (Z WYŁĄCZENIEM WARSZAWY)			
KLASA HOTELU	LICZBA HOTELI	LICZBA POKOI	LICZBA ŁÓŻEK	KLASA HOTELU	LICZBA HOTELI	LICZBA POKOI	LICZBA ŁÓŻEK
5*	Brak			5*	Brak		
4*	6	1108	1850	4*	13	1139	2050
3*	14	1059	2225	3*	60	2214	4650
2*	11	993	2215	2*	23	945	2268
1*	2	155	380	1*	2	60	140
ŁĄCZNIE					98	4358	9108

W promieniu maksymalnie dwóch godzin drogi od terenu Wystawy dostępnych jest obecnie ponad 9100 miejsc noclegowych, w obiektach o bardzo zróżnicowanym standardzie.

Ogromnym atutem centralnego położenia Łodzi jest baza noclegowa w atrakcyjnych turystycznie miejscowościach, położonych niedaleko od terenu Wystawy:

- **uzdrowiska:** Ciechocinek, najstarsze polskie sanatorium, i Uniejów, znany z termalnych wód leczniczych,
- **miasto kultu religijnego:** Częstochowa z Sanktuarium Matki Boskiej Częstochowskiej, popularne miasto pielgrzymkowe i cel turystyki religijnej,
- **miejscowości wypoczynkowe:** położone nad Zalewem Sulejowskim, w lasach wokół Spały, czyli na terenach Sulejowskiego Parku Krajobrazowego i Spalskiego Parku Krajobrazowego lub nad jeziorem Słok.

10.1.2. ŁÓDŹ I REGION – OFERTA NIEHOTELOWA

Miasto dysponuje szeroką ofertą noclegów w różnych typach nieskategoryzowanych obiektów noclegowych. W tej samej grupie np. B&B (pokój ze śniadaniem), czy Aparthotel – znaleźć można zarówno obiekty klasy premium, jak i middle a zdarzają się i budget.

Dzięki akademikom i bursom, które pustoszeją w miesiącach wakacyjnych miasto dysponuje ponad 8.000 łóżek. Istnieje też w mieście baza wczasowo-wypoczynkowa a w jej ramach 430 łóżek w 4 obiektach. Dalsze 150 miejsc oferują w sezonie dwa kempingi.

Ze względu na specyfikę łódzkich przedmieść oraz rekreacyjno-rekreacyjny charakter otoczenia miasta, większość miejsc noclegowych należy do zasobów ośrodków wypoczynkowych: prawie 2800 łóżek.

Istnieją również liczne kwatery prywatne i pokoje do wynajęcia, które pod

ŁÓDŹ				DO 2 GODZIN DROGI* (Z WYŁĄCZENIEM WARSZAWY)			
TYP ZAKWATEROWANIA	LICZBA OBIEKTÓW NOCLEGOWYCH	LICZBA POKOI	LICZBA ŁÓŻEK	TYP ZAKWATEROWANIA	LICZBA OBIEKTÓW NOCLEGOWYCH	LICZBA POKOI	LICZBA ŁÓŻEK
Apart hotel **	10	370	1,110	Apart hotel **	4	168	429
Akademiki	27		8,038	Akademiki	3		470
B&B	25	221	589	B&B	20	471	1177
Hostele	16	317	996	Hostele	5	95	272
Kempingi	2	zakwaterowanie dla 150 osób		Kempingi	9	zakwaterowanie dla 1220 osób	
Homestays	28		816	Homestays	327		3185
Kurorty wakacyjne	4	177	430	Kurorty wakacyjne	24	549	2799
Pałace	none			Pałace	5	134	281
Spa	none			Spa	13		2936
ŁĄCZNIE					410		12769

względem jakości odpowiadają zarówno klasie średniej, jak i ekonomicznej. Oferują w sumie prawie 3200 łóżek.

W Łodzi i jej okolicach dominuje oferta klasy średniej i ekonomicznej. Taka infrastruktura noclegowa, z dominującymi atrakcyjnymi cenowo udogodnieniami, przyczynia się do pozytywnego postrzegania miasta organizującego. Przekłada się to na frekwencję odwiedzających na Wystawie i na przedłużenie pobytu w EXPO Horticultural.

10.2 POTENCJAŁ NOCLEGOWY W WARSZAWIE

Ponieważ Łódź jest bardzo dobrze skomunikowana z Warszawą, warszawskie obiekty noclegowe powiększają ofertę Łodzi. Wraz z włączeniem Warszawy w infrastrukturę noclegową podwaja się liczba dostępnych łóżek w obiektach klasy premium, dodając do oferty 11 hoteli 5-gwiazdkowych.

Infrastruktura noclegowa jest bardzo dobrze rozwinięta w Warszawie; jest to jedno z najlepiej przygotowanych miast w Polsce do przyjmowania turystów. Niemniej jednak rynek usług hotelarskich stale się rozwija.

WARSZAWA			
KLASA HOTELU	LICZBA HOTELI	LICZBA POKOI	LICZBA ŁÓŻEK
5*	11	2,907	5,233
4*	14	4,038	7,268
3*	36	4,224	8,870
2*	20	2,056	4,934
1*	4	553	1,327
ŁĄCZNIE	85	13,778	27,632

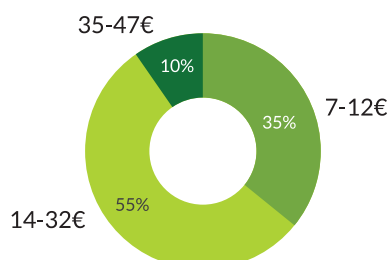
WARSZAWA			
TYP ZAKWATEROWANIA	LICZBA MIEJSC	LICZBA POKOI	LICZBA ŁÓŻEK
Apart hotel **	640	1,969	4,726
Akademiki	35		11,973
B&B	58	928	2,494
Hostele	79		4,327
Kampingi	2	zakwaterowanie dla 98 osób	
Homestays	brak		
Kurorty wakacyjne	brak		
Pałace	brak		
Spa	brak		
TOTAL	814		23,618

10.3 CENY

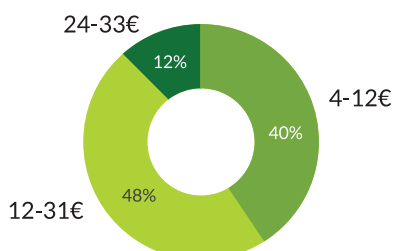
Baza noclegowa w Łodzi oferuje znaczną liczbę miejsc atrakcyjnych cenowo. Zbliżone ceny oferują również obiekty zlokalizowane poza Warszawą, w odległości do dwóch godzin jazdy od Łodzi.

STRUKTURA CEN OBIEKTÓW NIESKATEGORY- ZOWANYCH (CENA ZA ŁÓŻ- KO, BEZ ŚNIADANIA)

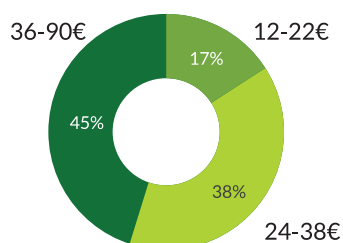
ŁÓDŹ

DO 2 GODZIN DROGI* (Z WYŁĄCZENIEM WARSZAWY)

WARSZAWA

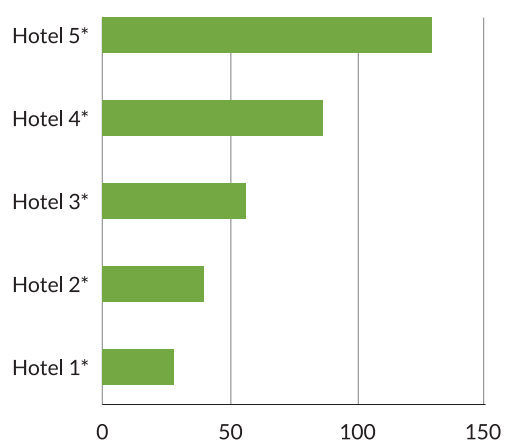
Warszawa może zaoferować bogatą bazę noclegową, jednak jej oferta skierowana jest do bardziej zamożnych klientów.

Łódź zajmuje najwyższe miejsce (ex equo z Krakowem) wśród największych polskich miast pod względem stosunku jakości do ceny oferowanych usług hotelowych. Badanie przeprowadził niemiecki portal hotel.info (2014). Miasto otrzymało notę 7,82 w 10-punktowej skali, wyprzedzając Warszawę, Berlin,

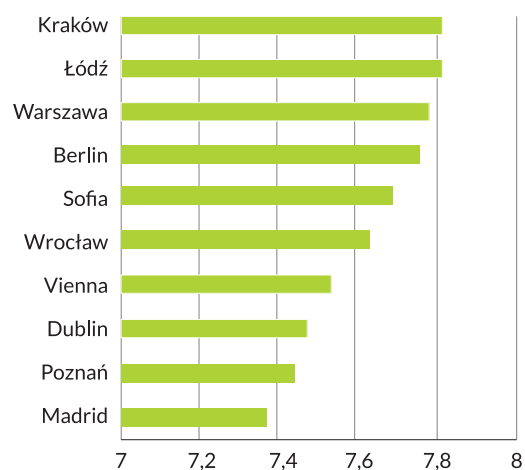
Sofię, Wrocław, Wiedeń czy Poznań, przy najwyższej nocie 7,97, którą otrzymała czeska Praga.

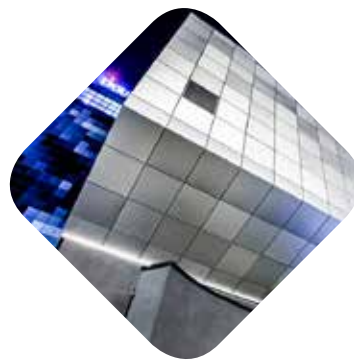
STRUKTURA CEN OBIEKTÓW HOTELOWYCH (CENA ZA ŁÓŻKO W POKOJU 2-OSOBOWYM, BEZ ŚNIADANIA)

OCENA STOSUNKU JAKOŚCI DOSTĘPNEJ BAZY NOCLEGOWEJ DO JEJ CENY W WYBRANYCH MIASTACH

Źródło: based on „Hotel.info”, 2014

10.4 OBŁOŻENIE

Jeżeli chodzi o średnie obłożenie roczne hoteli wg. STR GLOBAL - wyniki w 2016 roku kształtowały się dla Łodzi następująco: 60,6% (ADR - Average Daily Rate - 200 PLN).

Oferta niehotelowa (hostele, ośrodki wczasowe, B&B, kwatery prywatne daje według załączonej analizy 12.119 miejsc noclegowych. W obrębie aglomeracji łódzkiej istnieje dalszych 3.696 miejsc noclegowych w hotelach oraz 3.738 miejsc noclegowych w obiektach nie noclegowych. W bezpośredniej

blisko Łodzi pozostaje Warszawa z bazą noclegową na łącznie ok. 66.000 miejsc noclegowych. Przy czym w 2016 roku – średnie obłożenie dla Warszawy wyniosło 76,6% (ADR - Average Daily Rate - 297 zł).

10.5 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY HOTELOWEJ, INWESTYCJE

1.5.1 ŁÓDŹ

W ŁODZI POWSTAJE CORAZ WIĘCEJ OBIEKTÓW SEGMENTU PREMIUM.

PLANOWANE INWESTYCJE HOTELOWE NA TERENIE ŁODZI

INWESTYCJA	KATEGORIA HOTELU	WIELKOŚĆ	INWESTOR	PLANOWANA DATA REALIZACJI
Hotel Grand	*****	obecnie 81 pokoi, planowana rozbudowa	Holding Liva Sp. z o.o.	brak danych
Nowy hotel sieci Puro Hotels	****	121 pokoi	Genfer Hotel	2018
Nowy hotel przy al. Mickiewicza i ul. Kościuszki	****	200 pokoi	Bacoli Properties	brak danych
Nowy hotel sieci Hampton by Hilton	***	116 pokoi	Port-Hotel Sp. z o.o.	June 2019
Adaptacja i rozbudowa budynku przy ul. Ogrodowej 21	***	68 pokoi	Legs Sp. z o.o.	Czerwiec 2019
Nowy hotel przy al. Piłsudskiego 115	***	50 pokoi	Ezbud Construction Z. Łaski	brak danych
Nowy hotel przy ul Kilińskiego 59-63	brak danych	150 – 200 pokoi	Eko – Vit Sp. z o.o.	brak danych

10.5.2 REGION

AW Uniejowie powstanie nowa baza hotelowa. Planowane są dwa zespoły hotelowe 3* i 4*, każdy po minimum 100 pokoi hotelowych oraz zespół budynków z apartamentami na wynajem dla kuracjuszy.

To nie koniec inwestycji – łącznie w Uniejowie, mającym obecnie 89 pokoi w standardzie 4-gwiazdkowym, może przybyć ponad 500 pokoi hotelowych oraz blisko 100 apartamentów

W ciągu najbliższych lat w zasięgu Łodzi planowane jest powstanie kilku innych obiektów hotelarskich w standardzie minimum 3-gwiazdkowym oraz ośrodków wypoczynkowych, między innymi nad Zalewem Sulejowskim oraz jeziorem Jeziorsko.

W Mszczonowie, pomiędzy Łodzią a Warszawą, planuje się wybudowanie drugiego pod względem wielkości wesołego miasteczka w Europie – Park of Poland. Inwestycję szykuje holenderska spółka Global City Holding (GCH). Na 20 ha powstanie park wodny, a w późniejszym etapie kolejne atrakcje, wzorowane na niemieckim Hyde Parku czy paryskim Disneylandzie. Inwestor szacuje, że w związku z inwestycją powstanie ponad 700 pokoi hotelowych. Przygotowania do budowy Park of Poland spowodowały, że tworzy się plany inwestycji hotelowych również w pobliskim Żyrardowie i okolicach. Poza obiektami, które mogą powstać na 200 hektarach należących do GCH, prywatni inwestorzy planują budowę 5 hoteli, od 2-gwiazdkowych do 4-gwiazdkowych, o łącznych zasobach ponad 400 pokoi.

10.5.3. WARSZAWA

Accommodation infrastructure is very well-developed in Warsaw; it is one of Poland's best prepared cities to accommodate tourists. Nevertheless, the hotel services market keeps developing. In the coming years, premium hotel segment investments are planned.

PLANOWANE INWESTYCJE HOTELOWE W WARSZAWIE

INWESTYCJA	KATEGORIA HOTELU	WIELKOŚĆ
Hotel Europejski sieci Raffles Ho- tels & Resorts	*****	113 pokoi
Renaissance by Marriott	****	225 pokoi
Nowy hotel sieci Puro Hotels	****	150 pokoi
Holiday Inn War- saw City-Center	****	254 pokoi

10.6 GASTRONOMIA W ŁODZI

W samym centrum Łodzi, na ulicy Piotrkowskiej i w jej okolicach, jest wiele lokali gastronomicznych. Różnorodność barw i smaków zaspokoi gusta nawet najbardziej wyrafinowanych gości. Jednocześnie ceny są tutaj umiarkowane, w porównaniu z innymi, dużymi miastami. W Łodzi otwierają

się stale nowe restauracje – czasem w miejscu, w którym wcześniej działał inny lokal, czasem w adaptowanym do nowej funkcji miejscu. Powstają miejsca, w których można zjeść tradycyjne, lokalne potrawy, przygotowane według przekazywanych z pokolenia na pokolenie receptur, ale też lokale inspirowane kuchniami międzynarodowymi. Razem tworzą wyrafinowaną kulinarną mozaikę.

LICZBA RESTAURACJI W ŁODZI I REGIONIE WEDŁUG STRON INTERENTOWYCH

ŹRÓDŁO	ŁÓDŹ	REGION
Tripadvisor	201 lokali	106 restauracji
Łódzkie. travel	W sumie 950 lokali: 383 restauracje, 174 bary, 156 pizzerii, 38 pubów, 34 fast foody, 91 kawiarni i herbaciarni, 41 karczm oraz 33 inne obiekty gastronomiczne	
CIT	W sumie 476 lokali: 220 restauracji, 57 pizzerii, 34 bary, 28 fast foodów, 84 kawiarnie i herbaciarnie oraz 53 puby	
Turystyczna.Łódź.pl	W sumie 396 lokali: 187 restauracji, 54 pizzerie, 6 burgerowni, 85 kawiarni i herbaciarni oraz 64 puby	

Liczba lokali gastronomicznych w Łodzi jest trudna do określenia. Wiele z nich znajduje się na Piotrkowskiej. Należy zwrócić uwagę na jakość lokali, znajdujących się przy najdłuższej ulicy handlowej w Europie:

- Dostęp do wifi
- Miejsca przeznaczone specjalnie dla dzieci

Wystawa EXPO Horticultural zaoferuje gościom własną ofertę gastronomiczną. Jednak tutaj czekanie na posiłek może potrwać dłużej, dlatego oczywistym kierunkiem dla głodnych i niecierpliwych będzie ulica Piotrkowska. Organizatorzy będą zachęcać do kulinarnych wypraw, żeby uniknąć nadmiernego skupienia turystów w jednym miejscu. Informacja o knajpkach i restauracjach będzie intensywnie promowana. W planach jest też wykorzystanie food trucków ze Street Food Festiwalu – staną w kilku miejscach w Łodzi, np. w Parku Na Zdrowiu, Parku Staromiejskim, Parku Źródlika czy Parku im. Sienkiewicza.

Ceny posiłków w Łodzi są zróżnicowane w zależności od standardu i lokalizacji restauracji, niemniej jednak są niższe niż w Warszawie lub innych dużych europejskich miastach.

Poniżej wskazano poziomy kosztów związanych z wyżywieniem. Koszty zostały przedstawione w trzech kategoriach, ze względu na standard restauracji (€ – segment ekonomiczny, €€ – średni lub €€€ – premium

Koszt posiłku	€	€€	€€€
Śniadanie	3	5	10
Obiad	5	10	20
Kolacja	5	10	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych rynkowych

XI. BIZNESPLAN I FINANSOWANIE

II.1 BIZNESPLAN I FINANSOWANIE W ŁODZI

Na potrzeby ubiegania się o EXPO Horticultural 2024 przeprowadzono wstępne analizy finansowe. Po przyznaniu praw do organizacji wydarzenia, do końca 2018 r. zostanie przygotowany pełny model finansowy wykazujący szczegółowo koszty i przychody związane z organizacją i przeprowadzeniem Wystawy.

Warunkiem do stworzenia w pełni wiarygodnego modelu finansowego jest dokładne zaprojektowanie terenu Wystawy i związanego z tym systemu transportu wokół Wystawy. Prace w tych obszarach zostały rozpoczęte, lecz finalne efekty powstaną za kilka miesięcy.

Wstępne założenia finansowe i organizacyjne wskazują iż, struktura budżetu Wystawy w Polsce będzie zbliżona do innych Wystaw europejskich tego typu, tym samym globalny budżet Wystawy oscyluje wokół 100 mln Euro. Możemy dopatrzeć się czynników, które zmodyfikują niektóre zmienne finansowe, mianowicie z uwagi na specyfikę Polski i Łodzi:

- 1) Spodziewamy się znacząco wyższej liczby gości aniżeli na przykład organizowane co 10 lat Horticultural EXPO Floriade w Holandii bądź Wystawy IGA lub BUGA w Niemczech. Podstawą tych założeń jest fakt, iż wskazane imprezy w danych krajach odbywają się cyklicznie, a zatem dla społeczeństwa nie niosą w sobie elementów nowości, jakie można osiągnąć na gruncie polskim, gdzie EXPO Horticultural (ani żadne inne) nie było dotąd organizowane.
- 2) Koszty pracy i prac budowlanych są w Polsce stosunkowo niższe aniżeli w Europie Zachodniej.
- 3) Projekt EXPO 2024 w Łodzi to propozycja organizacji Wystawy niemal w samym sercu Miasta, tuż obok nowopowstałego obszaru Nowe Centrum Łodzi, która jest doskonale skomunikowana nie tylko z resztą Miasta, ale także z resztą kraju. Uwarunkowania transportowe proponowanego terenu Wystawy, opisane w rozdziale 7, wskazują na możliwość zapewnienia odpowiedniej infrastruktury transportowej

bez potrzeby prowadzenia dodatkowych nieprzewidzianych wcześniej inwestycji.

- 4) Teren Wystawy jaki proponuje Miasto Łódź obejmuje w zasadniczej części istniejące dwa parki miejskie, co za tym idzie są to tereny które należy zrewaloryzować, rozbudować i dostosować do potrzeb Wystawy, nie ma jednak potrzeby tworzenia, bądź zakładania terenów zielonych od nowa, co znacząco obniży koszty zagospodarowania krajobrazu.
- 5) Jednocześnie celem Miasta jest zaprojektowanie jak największej liczby obiektów na terenie Wystawy w sposób docelowy, a nie tymczasowy, co może podnieść ich koszty z uwagi na konieczność stosowania bardziej złożonych technologii budowlanych, tzn. droższych rozwiązań docelowych, a nie tymczasowych, które z założenia są tańsze. Niemniej jednak można spodziewać się, iż takie rozwiązanie, z uwagi na docelowość, obniży koszt ewentualnych przekształceń, lub rozbiórek wskazanych obiektów po Wystawie.
- 6) Dodatkowym czynnikiem, który może wpłynąć na wzrost kosztów realizacji Wystawy jest intencja Miasta, aby poza terenem podstawowym Wystawy przygotować tereny wspierające w wielu łódzkich parkach, które zostaną połączone dedykowaną ścieżką zwiedzania (więcej na ten temat napisano w rozdziale 6) i będą dodatkową atrakcją nie tylko na czas Wystawy, ale także po jej zakończeniu.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż budżet EXPO 2024 będzie raczej poniżej poziomów osiągniętych w Europie Zachodniej w związku z podobnymi wydarzeniami.

Należy ponadto zauważyć, iż zarówno Miasto, jak i Region oraz państwo polskie są w trakcie realizacji szeregu projektów inwestycyjnych, które w istotny sposób podniosą atrakcyjność i dostępność Miasta Łodzi.

Skarb Państwa przy udziale środków UE realizuje aktualnie dwie potężne inwestycje w Łodzi. Po pierwsze kolejowy tunel średnicowy pod centrum Miasta. Po jego wybudowaniu w roku 2021 Łódź zyska nie tylko sprawną kolej aglomeracyjną, ale stanie się stacją przesiadkową dla pociągów krajowych i międzynarodowych. Po drugie trwa budowa drogi ekspresowej S-14, która domknie ring autostradowy wokół Łodzi, usprawniając dojazd zwiedzających na EXPO 2024.

Województwo Łódzkie systematycznie wzmacnia Łódzką Kolej Aglomeracyjną, która w najbliższych latach otrzyma nowe składy kolejowe, a także dodatkowe przystanki pociągowe, pozwalające na sprawniejszą obsługę podróżnych w obrębie aglomeracji łódzkiej.

Miast Łódź prowadzi szereg inwestycji, z których najważniejsze są działania związane z rewitalizacją obszarową centrum Miasta oraz niskoemisyjnym transportem publicznym. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w tabeli.

INWESTYCJE PROWADZONE PRZEZ MIASTO ŁÓDŹ

NR	PROJEKT	OKRES PRZYGOTOWANIA PROJEKTU	OKRES REALIZACJI PROJEKTU	SZACUNKOWA WARTOŚĆ PROJEKTU
1	Rewitalizacja EC-1 Południowy - Wschód	2016	2016-2019	4 787 781,58 €
2	Rozwój funkcji wystawienniczo – edukacyjnych Centrum Nauki i Techniki w Łodzi wraz z zapleczem warsztatowym.	2017	2017-2020	4 787 781,58 €
3	Poszerzenie oferty kulturalno - edukacyjnej Narodowego Centrum Kultury Filmowej	2017	2017-2020	4 787 781,58 €
4	Szlakiem Architektury Włókienniczej. Rewitalizacja Księżego Młyna	2016	2016-2019	15 331 673,57 €
5	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej przy ul. Moniuszki 3, 5 i Tuwima 10 (Program Nowe Centrum Łodzi)	2016	2016-2018	12 256 720,85 €
6		2015-2016	2017-2023	49 917 101,00 €
7	Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi – Projekt 2	2016	2016-2023	25 427 819,17 €
8	Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi – Projekt 3	2016	2017-2023	18 824 490,22 €
9	Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi – Projekt 4	2015-2016	2017-2023	47 789 995,45 €
10	Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi – Projekt 5	2016	2016-2023	16 300 002,39 €
11	Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi – Projekt 6	2016	2016-2023	13 193 562,59 €
12	Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi – Projekt 7	2015-2016	2017-2023	52 533 801,74 €
13	Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi – Projekt 8	2015-2016	2017-2023	18 259 162,62 €
14	Informatyczne usługi przestrzenne w rewitalizowanej strefie wielkomiejskiej miasta Łodzi	2016	2016-2022	2 752 974,41 €
15	Rewitalizacja Teatru Powszechnego w Łodzi – Polskie Centrum Komедии – Regionalne Centrum Edukacji Teatralnej	2016	2016-2018	4 787 781,58 €

Pomimo opisanych powyżej przedsięwzięć można wskazać szereg innych inwestycji, dla których EXPO 2024 mogłoby stworzyć warunki do zapewnienia odpowiedniego finansowania. Chodzi przede wszystkim o inwestycje transportowe związane z dojazdami do autostrad, w których to przypadkach niezbędne jest wsparcie administracji centralnej.

Ponadto należy podkreślić, iż organizacja Wystawy EXPO Horticultural 2024 będzie wymagała zrealizowania szeregu

dodatkowych projektów proekologicznych i pro-środowiskowych, w których nieodzowne będą środki europejskie oraz krajowe środki celowe, np. pozostające w dyspozycji Wojewódzkiego Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Wstępne analizy porównawcze wskazują, iż najczęstszym modelem jest powołanie spółki specjalnego przeznaczenia (SPV) przez Miasto gospodarza EXPO Horticultural, przy wsparciu merytorycznym krajowego członka AIPH oraz

16	Budowanie nowoczesnego muzeum dzięki innowacyjnym rozwiązaniom. Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi placówką kreatywną.	2016	2016-2018	1 424 657,08 €
17	Zagospodarowanie obiektów pofabrycznych i kompleksu pałacowego Steinertów	2016	2016-2018	9 623 440,98 €
18	Rozbudowa ul. Rokicińskiej od ul. Malowniczej do granic miasta	2015	2016-2018	9 513 262,63 €
19	Program rozwoju gospodarki turystycznej - program komplementarny w stosunku do Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi	2016	2017-2022	12 961 559,86 €
20	Program termomodernizacji budynków - program komplementarny w stosunku do Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi	2016	2017-2023	17 468 409,50 €
21	Rewitalizacja, modernizacja i poprawa infrastruktury zabytkowego obiektu Muzeum Miasta Łodzi	2015-2016	2016-2019	5 031 240,27 €
22	Budowa dojazdu do węzła „Romanów” na autostradzie A-1 - Budowa III Etapu Trasy Górna	2015-2017	2017-2019	19 151 126,33 €
23	Kompleksowy program integracji sieci niskoemisyjnego transportu publicznego w metropolii łódzkiej wraz z zakupem taboru do obsługi trasy W-Z oraz innych linii komunikacyjnych i modernizacją zajezdni tramwajowych w Łodzi	2015-2016	2016-2021	151 995 307,97 €
24	Program niskoemisyjnego transportu miejskiego	2016	2017-2018	7 681 989,80 €
25	Budowa ul. Nowowęglowej w Łodzi na odcinku od ul. Wierzbowej do ul. Kopcińskiego wraz z rozbudową skrzyżowania z ulicą Kopcińskiego	2015	2016-2017	8 662 585,88 €
RAZEM				535 252 010,63 €

przy zaangażowaniu finansowym administracji regionalnej i administracji centralnej. Jednocześnie należy podkreślić, iż wzorem poprzednich organizatorów EXPO Horticultural ewentualne wydatki infrastrukturalne poza terenem Wystawy nie będą ponoszone wprost przez SPV, która skupi się na kwestiach operacyjnych związanych w przygotowaniu i przeprowadzeniu Wystawy, a także zaaranżowaniem terenu Wystawy i promocji wydarzenia. Rozważa

się możliwość emisji przez SPV obligacji zabezpieczonych wartością nieruchomości budowanych na potrzeby Wystawy i przeznaczonych do komercjalizacji, a także obligacji green bonds. W takiej sytuacji, zadłużenie spółki zostałoby w całości spłacone z przychodów z komercjalizacji terenu Wystawy. Kapitał niezbędny do rozpoczęcia działalności SPV zostanie zabezpieczony lub zagwarantowany przez jej udziałowców.

XII. STRATEGII PROMOCJI

EXPO 2024

12.1 WPROWADZENIE DO STRATEGII PROMOCJI

Strategia Promocji ma za zadanie wykreować pozytywny wizerunek Polski oraz Miasta Łodzi, jako organizatora wystawy EXPO Horticultural 2024 na poziomie lokalnym i krajowym, w celu zbudowania poparcia społecznego oraz na poziomie międzynarodowym, w celu wzmocnienia wizerunku Polski i Łodzi na arenie międzynarodowej, prowadzącego do wzrostu poziomu inwestycji i zainteresowania ludzi z różnych krajów przyjazdem do Polski, do Łodzi.

Strategia Promocji ma zapewnić również zbudowanie klimatu otwartego, efektywnego dialogu z interesariuszami oraz transparentnego podejścia do realizacji celów i wyzwań związanych z przygotowaniem i planowaną realizacją Wystawy. Opracowanie eksponuje mocne strony Łodzi, Rzeczypospolitej Polskiej oraz fakt organizacji Wystawy w Łodzi i jej temat przewodni, jakim jest zieleń w mieście. Strategia Promocji została przygotowana z uwzględnieniem wytycznych ze Strategii Promocji i Komunikacji Marketingowej Marki Łódź, przy zachowaniu spójności z dokumentami rządowymi tj. „Zasadami komunikacji marki POLSKA”.

EXPO HORTICULTURE 2024 BĘDZIE KOLEJNYM WIELKIM ŚWIĘTEM POLSKI

- EXPO da Polsce kolejny społeczny impuls mobilizacyjny

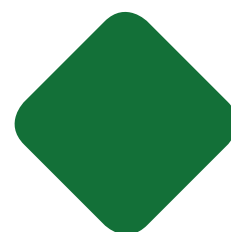
Proces przygotowań do organizacji Wystawy będzie przebiegał podobnie, jak przygotowania do organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 roku. Będzie to czas mobilizacji społecznej dla realizacji wspólnego celu.

- EXPO to szansa na pozytywną zmianę wizerunku Polski za granicą i niwelowanie stereotypów

Wystawa w Łodzi będzie miejscem spotkań. To właśnie bezpośrednie spotkania z Polakami są największym czynnikiem zmiany postrzegania Polski i Polaków przez obcokrajowców.

- EXPO będzie szansą na przyspieszenie procesu wdrażania zielonych polityk oraz wymianę doświadczeń w zakresie zielonej gospodarki i eko-innowacji w miastach w Polsce i na świecie

- Wymiana dobrych praktyk z zakresu zazieleniania miast i aktywności pro-środowiskowych pozwoli na stworzenie platformy do rozmów i wdrażania rozwiązań skierowanych na podniesienie jakości życia mieszkańców.
- EXPO da Polsce jednolity komunikat i dobrą narrację na kilka lat
- Jasno określona tematyka Wystawy pozwoli na koordynację i zachowanie spójności komunikacyjnej wśród wszystkich instytucji i podmiotów odpowiedzialnych za promocję kraju. Dzięki temu wspólny komunikat wybrzmi silniej.
- EXPO przyczyni się do rozwoju gospodarczego i wymiany know-how
- Dzięki programowi Wystawy, ukierunkowanemu na wymianę wiedzy, EXPO stanie się miejscem dającym konkretną wartość dla polskich przedsiębiorców, chcących budować swoją konkurencyjną pozycję w globalnej gospodarce.

W 2025 ROKU (PO EXPO) ŁÓDŹ BĘDZIE JEDNYM Z NAJCIEKAWSZYCH MIAST EUROPEJSKICH I JEDNOCZEŚNIE WIZYTÓWKĄ POLSKI NA ŚWIECIE. IMPULSEM DO URZECZYWISTNIENIA TAKIEJ WIZJI ŁÓDZI BĘDZIE ORGANIZACJA WYSTAWY EXPO HORTICULTURAL W 2024 ROKU.

- Każdy, kto zetknie się z Łodzią, doświadczy miasta atrakcyjnego i unikalnego – nowoczesnej metropolii zaspokajającej potrzeby mieszkańców (gwarantującej wysoką jakość życia) i jednocześnie miasta oddającego przemysłowego ducha XIX wieku.
- Łódź będzie symbolem zielonego odrodzenia miasta w oparciu o jego dziedzictwo kulturowe i energię mieszkańców. Zbudowane od nowa, w sposób zrównoważony, centrum będzie tętniło życiem i promieniowało swoją energią na otaczające dzielnice. Miasto na nowo stanie się magnesem i będzie przyciągać ludzi, by dawać im swobodę w rozwijaniu swoich talen-

tów i pasji. Będzie otwarte na pomysły, przedsiębiorcze, kreatywne.

- Dla mieszkańców Łódź będzie symbolem odrodzenia miasta, źródłem tożsamości, wiary we własne możliwości, dumy. Będzie również miejscem bezpiecznego i dobrego życia – będzie po prostu domem.
- Dla obcokrajowców Łódź będzie symbolem dobrej zmiany, zmiany tak istotnej dla przyszłych pokoleń. Ponadto, może stać się inspiracją dla odwiedzających i uczestników do wprowadzania pozytywnych zmian związanych z zazielenianiem miast i podnoszeniem jakości życia, w swoich małych ojczyznach.

DROGA ŁODZI DO EXPO HORTICULTURAL ZACZĘŁA SIĘ JUŻ WIELE LAT TEMU...

- Organizacja Wystawy ma być ukoronowaniem procesu zmian zachodzących w Łodzi. Zmiany te rozpoczęły się już 10 lat temu, gdy podjęto prace związane z Nowym Centrum Łodzi. Wtedy narodziła się wizja zbudowania miasta i stworzenia jego historii na nowo. To było marzenie, w które uwierzyli włodarze i mieszkańcy.
- Dziś to marzenie zaczyna się spełniać. Centrum Łodzi ulega przeobrażeniom. Rozwiązania smart, „zielone” pomysły i troska o mieszkańców stają się teraz niejszością. Odwaga w dokonywaniu zmian idzie w parze z pamięcią o korzeniach, na których zbudowano Łódź. Ten symboliczny most połączy mieszkańców z miastem, wzmacniając ich wzajemne więzi i polepszając jakość ich życia.

ZIELONA ŁÓDŹ – HISTORIA, KTÓREJ DOŚWIADCZASZ

Historia Łodzi, to historia miasta, które wyrosło na przemyśle tekstylnym. Fabrykanci, którzy stworzyli Łódź, potentaci w skali świata, budowali nie tylko fabryki, lecz całe kompleksy składające się również z pałacu lub rezydencji, domów dla robotników, straży pożarnej, czasem też szkoły lub szpitala, i praktycznie zawsze parku.

Dziś miasto się odradza – tam, gdzie na przestrzeni drugiej połowy XX wieku zieleni zaniedbano, zwłaszcza w odniesieniu do ulic i podwórek w strefie wielkomiejskiej, dziś ją sukcesywnie przywracamy. Zazielenianie miasta to nie tylko kwestia estetyki. Przede wszystkim jest to realne podnoszenie jakości życia. Właśnie dlatego, głęboka transformacja, której dziś Łódź doświadcza, nie byłaby kompletna, gdyby nie liczne działania mające zwiększyć ilość zieleni w mieście. Doskonale wiemy, że nie ma prawdziwej rewitalizacji bez zielonej polityki i troski o środowisko. Poniżej tylko niektóre przykłady działań obrazujących zieloną rewitalizację, jednak najbardziej spektakularnym jest z pewnością projekt Zielone Polesie, na który składa się modernizacja kilkunastu ulic w ulice-ogrody, uspokojenie ruchu, utworzenie nowych terenów zielonych, m.in. w formie parków kieszonkowych (pocket-park) oraz stworzenie warunków do realizacji nowych inwestycji mieszkaniowych.

Jeden z obiektów Manufaktury przed i po rewitalizacji

PROJEKT ZIELONE POLESIE

Ul. 6 Sierpnia przed i po rewitalizacji

ŁÓDŹ: URBAN CORE

12.2 EXPO 2024 HORTICULTURAL - SZANSE I KORZYŚCI

ŚRODOWISKOWE:

- EXPO Horticultural jako wzorcowy przykład działań promujących redukcję smogu w miastach. Organizacja EXPO może poprawić wizerunek Polski w tym względzie. Według analiz, polskie miasta w odniesieniu do miast europejskich są najbardziej narażone na smog (np. „Ponad 80% Europejczyków mieszkających na terenach zurbanizowanych oddycha powietrzem, które nie spełnia norm ustanowionych przez WHO” za <http://obserwatorium.miasta.pl/5-dzialan-do-miasta-bez-smogu/>).

- Promocja na arenie międzynarodowej pro-środowiskowego podejścia Polski.
- W tym także promocja rozwiązań niskoemisyjnych i działań (w tym legislacyjnych) polskiej administracji (np. zachęty finansowe w kontekście samochodów elektrycznych).
- Sprawne zarządzanie zielenią miejską jako modelowe rozwiązanie przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym w miastach (np. „miejska wyspa ciepła”, „ogrody dachowe”).
- Poprawa jakości życia mieszkańców miast Polski poprzez promocję poszczególnych, ekologicznych rozwiązań i zwrócenie uwagi na tereny zieleni miejskiej.
- Kształtowanie Miasta niskoemisyjnego, dbającego o zrównoważony rozwój

GOSPODARCZE I EKONOMICZNE

- Wykorzystanie silnych stron polskiego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego (motoru gospodarczego Polski) na rzecz budowy pozytywnego obrazu tej branży na zagranicznych rynkach, wsparcia polskich eksporterów, przyciągania inwestycji w tym obszarze.
- Zdynamizowanie rozwoju polskiej branży ogrodniczej.
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej polskich miast poprzez wdrożenie rozwiązań green cities.
- Promocja transferu do Polski najnowszych technologii służących ochronie środowiska

NAUKOWE

- Zapoczątkowanie impulsu do zmian w podejściu kształtowania polityki

przestrzeni miejskiej w polskich miastach.

- Wykorzystanie międzynarodowego dorobku naukowo-badawczego w zakresie ogrodnictwa (Instytut Ogródnictwa w Skierniewicach, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie itd.).
- Umożliwienie realizacji międzynarodowych projektów badawczych w tym obszarze.

WIZERUNKOWE

- Przedstawienie idei ogrodnictwa miejskiego jako skutecznego mechanizmu kształtowania polityki zrównoważonego rozwoju w Polsce.
- Nawiązanie do historii polskich wystaw w trakcie EXPO, prezentujących krajową branżę rolno-spożywczą.
- Wzrost rozpoznawalności Polski, Łodzi i regionu łódzkiego oraz przedstawienie ich zalet na świecie
- Możliwość zaprezentowania sukcesów kraju i miasta – budowanie globalnej marki kraju i miasta
- Zbudowanie wizerunku miasta/kraju jako wiarygodnego partnera i sprawnego organizatora globalnych wydarzeń
- Wzrost zainteresowania turystycznego Łodzią, regionem łódzkim oraz innymi polskimi miastami i regionami wyeksponowanymi dzięki organizacji Wystawy
- Wzrost poczucia tożsamości mieszkańców Łodzi
- Wzmacnianie pozytywnych skojarzeń z Polską, Polakami wśród obcokrajowców
- Stworzenie możliwości do budowania partnerstw z innymi miastami i regio-

nami (w Polsce i na świecie), poprzez zachęcanie ich do kooperacji w ramach organizacji Wystawy

SPOŁECZNE I KULTUROWE SZANSE I KORZYŚCI:

- Wzrost zadowolenia mieszkańców z Miasta
- Wzrost świadomości społecznej na temat miasta Łodzi, jego potencjału, historii, pożądanych kierunków zmian
- Podnoszenie świadomości w zakresie prozdrowotnego trybu i warunków życia
- Budowanie świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju
- Budowanie prośrodowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska
- Rozwój infrastruktury społecznej dla mieszkańców Łodzi, wzrost jakości życia
- Wzbogacenie oferty kulturalnej w Łodzi
- Zwiększenie otwarcia na inne kultury, w szczególności dzięki programom edukacyjnym poprzedzającym Wystawę, jak i późniejszej wzmożonej turystyce
- Wzrost innowacyjności i pobudzenie kreatywności
- Aktywizacja społeczności lokalnej/regionalnej, integracja wokół EXPO
- Spopularyzowanie idei rewitalizacji miast

POZOSTAŁE KORZYŚCI:

- Rozwój współpracy władz centralnych, regionalnych i lokalnych w ramach przygotowywania i organizowania Wystawy
- Wdrożenie rozwiązań smart city
- Zoptymalizowane struktury miejskiej, wzrost skali wykorzystania nowych technologii, wzrost pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
- Zwiększenie sprawności działania jednostek organizacyjnych miasta
- Odrodzenie parków i zwiększenie powierzchni terenów zielonych w obrębie miasta
- Wypracowanie kompleksowego podejścia do zagadnień rewitalizacji

12.3 POLSKA I ŁÓDŹ – CZY TO DOBRA LOKALIZACJA WYSTAWY EXPO HORTICULTURAL 2024?

Diagnozę rozpoczęto od postawienia szeregu pytań badawczych, na które konsekwentnie szukano odpowiedzi a oto wnioski!

WIZERUNEK I POSTRZEGANIE POLSKI

- Wyniki międzynarodowych rankingów wskazują – z niewielkim wyjątkiem – konsekwentny i dynamiczny wzrost pozycji Polski na tle regionu oraz reszty świata pod względem w zasadzie wszystkich procesów zachodzących w Polsce: w dziedzinie gospodarki, eko-

nomii, rozwoju społeczeństwa demokratycznego, współpracy politycznej i ekonomicznej w skali międzynarodowej.

- Najważniejszym wnioskiem płynącym z analizy rankingów jest „stały wzrost pozycji” Polski. Jest to element unikalny, na który otoczenie międzynarodowe zwraca uwagę.
- W oczach obcokrajowców Polska jest postrzegana jako warta poznania, charakteryzująca się bogatym dziedzictwem, pełna energii życiowej, różnorodna, nieznana, pozytywnie zaskakująca, a Polacy są postrzegani jako gościnni, otwarci, przyjacielscy, pracowici, solidni, zaradni, przedsiębiorczy.
- Na najnowszy wizerunek Polski pozytywnie wpłynęła organizacja dużych imprez
- o charakterze międzynarodowym, m.in. Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 roku, Światowych Dni Młodzieży i Szczytu NATO w 2016 roku. W tym kontekście pojawiło się wiele nowych cech postrzeganych przez gości zagranicznych. Najczęściej wymieniane cechy Polski to: entuzjazm, gościnność, naturalna życzliwość, polskie miasta jako nowoczesne, kolorowe i barwne metropolie, spokój, porządek, czystość na ulicach, profesjonalne podejście do zapewniania bezpieczeństwa, kraj szybkiej modernizacji i rozwoju.

WIZERUNEK I POSTRZEGANIE ŁÓDZI

- Łódź jest spójna zarówno wizerunkowo, jak i komunikacyjnie. Wyniki badań pokazują, że dotychczas realizowana strategia promocji miasta jest skuteczna.

- Łódź można w tej chwili postrzegać jako miasto „na rozdrożu”. Z jednej strony wciąż charakteryzuje się znacznym poziomem bezrobocia, sporą ilością podupadłych terenów pofabrycznych i wymagających renowacji kamienic, niekorzystnymi zmianami demograficznymi; z drugiej zaś jawi się jako intensywnie odnawiająca się, realizująca innowacyjne projekty, odważnie planująca przyszłość, kreatywna i otwarta. Łódź można ocenić jako „miasto zmiany, miasto w transformacji”.
- Wśród badanych respondentów – zarówno lokalnych jak i ogólnopolskich – dominuje postrzeganie Łodzi jako miasta, którego nie da się porównać z żadnym innym polskim miastem – miasta nieodkrytego. Dla mieszkańców Polski Łódź jest miastem, które kojarzą przede wszystkim z włókiennictwem i zabytkami epoki przemysłowej, wysokie lokaty zajmuje także ulica Piotrkowska. Tylko 5% badanych nie kojarzy Łodzi z niczym, podczas gdy 5 lat temu było ich blisko 30%.
- Łódź staje się popularnym kierunkiem podróży w Polsce. Niemal dwóch na trzech Polaków (63%) było w Łodzi, przy czym co czwarty respondent (26%) odwiedził Łódź w ciągu ostatnich dwóch lat. Ponad połowa respondentów niezamieszkałych w Łodzi (56%) planuje odwiedzić miasto.
- Unikalność Łodzi postrzegana jest jako siła i szansa wizerunkowa, opierana zaś jest na takich komponentach jak: postindustrializm, architektura pofabryczna, infrastruktura filmowa, przemysł włókienniczy oraz – od niedawna – rewitalizacja. Dzięki temu miasto ma nadane unikalne cechy wizerunkowe.

**ŁÓDŹ JEST MIASTEM UNIKALNYM.
WYJĄTKOWOŚĆ ŁODZI JEST POSTRZEGANA
JAKO SIŁA I SZANSA WIZERUNKOWA.
ZLOKALIZOWANIE WYSTAWY EXPO HORTI-
CULTURAL 2024 W ŁODZI, MOŻE SPRAWIĆ, ŻE
BĘDZIE ONA ZUPEŁNIE INNA NIŻ POZOSTAŁE.
ZE WZGLĘDU NA SPECYFIKĘ MIASTA WYSTAWA
BĘDZIE WYJĄTKOWA I ATRAKCYJNA,
A JEDNOCZEŚNIE POZWOLI, ABY ŁÓDŹ
JESZCZE BARDZIEJ ROZKWITŁA...**

ŁÓDŹ MA WIELE TWARZY, KTÓRE
NALEŻY WYKORZYSTAĆ
W PROMOCJI...

ŁÓDŹ MIASTEM WIELOKULTUROWYM

Miasto powstało dzięki zaangażowaniu ludzi różnych kultur: polskiej, niemieckiej, rosyjskiej i żydowskiej. Wymiar wielokulturowy ma istotne znaczenie w kontekście EXPO i poszukiwania ambasadorów Wystawy na świecie w osobach znanych Polaków, osób posiadających polskie korzenie, czy identyfikujących się z Miastem.

ŁÓDŹ – MIASTO W SERCU EUROPY

Łódź ma niezwykle korzystne położenie geograficznie w centrum Polski i Europy.

ŁÓDŹ – MIASTO KREATYWNE

Miasto konsekwentnie promuje się jako centrum rozwoju przemysłów kreatywnych – jest to jeden z filarów, na których zbudowana jest Strategia zarządzania marką Łódź.

ZIELONA ŁÓDŹ

Łódź już dziś jest stosunkowo zielonym miastem. W jej granicach znajdują się: 34 publiczne parki, z których 21 uznano za zabytki kultury, Las Łągiwnicki, czyli największy obszar leśny znajdujący się w granicach miasta w Europie, dwa ścisłe rezerваты przyrody, ogrody przy rezydencjach czy liczne skwery. Naszym marzeniem, do którego sukcesywnie dążymy jest zapewnienie wszystkim

mieszkańcom równego dostępu do obszarów zielonych, a tym samym maksymalne zazielenienie części miasta, w których najbardziej widoczne są dzisiaj ich niedobory.

INNOWACYJNA ŁÓDŹ

Łódź jest przykładem miasta, które przeszło głęboką transformację gospodarki – od tradycyjnego przemysłu do branż innowacyjnych (ICT, BPO/SSC, finanse, reklama, medycyna, elektronika i inne).

ŁÓDŹ MIASTEM MURALI

Łódź to także bogactwo murali, które zdobią różne części miasta oraz jego zabudowę. W 2012 roku Łódź nazwana została przez New York Times „labiryntem industrialnych manufaktur” i „polskim Hollywood”. Znalazła się w rankingu wśród 45 innych miejsc, które zdaniem dziennika warto zwiedzić.

HOLLY ŁÓDŹ

Za sprawą Wytwórni Filmów Fabularnych, która przez wiele lat osiągała ogromne sukcesy na arenie krajowej i światowej kinematografii, oraz Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej, która wykształciła światowej klasy przedstawicieli kina, takich jak Andrzej Wajda czy Roman Polański, miasto ukształtowało silną pozycję w wielu dziedzinach związanych z filmem. To w Łodzi mieszkali lub studiowali polscy zdobywcy Oscarów (Wajda, Polański, Rubinstein). To w Łodzi kręcono filmy oscarowe: Tango (1982), Piotruś i Wilk (2007) i Ida (2015).

ŁÓDŹ INWESTYCYJNA

Ranking „Polish Cities of the Future 2015/16” przygotowywany przez

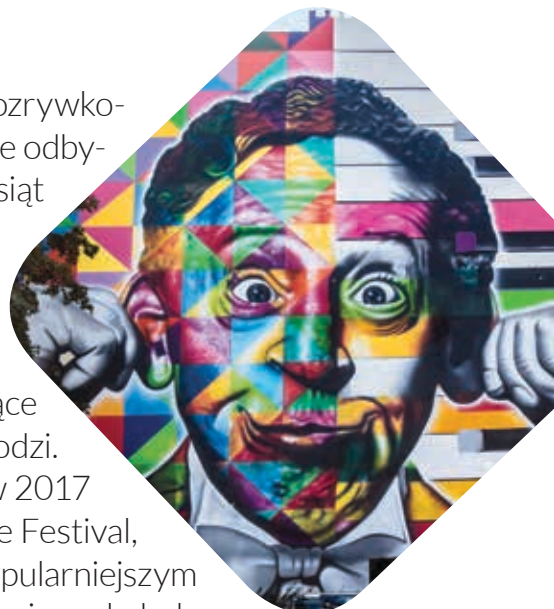

fDiIntelligence¹ umieścił Łódź na pierwszym miejscu w klasyfikacji polskich miast pod względem strategii przyciągania inwestorów zagranicznych ze względu na poziom obsługi przez lokalne Biuro Obsługi Inwestora, zachęty dla inwestorów, programy wsparcia współpracy między inwestorami i uczelniami wyższymi, programy wsparcia nauki rzadkich języków obcych i Program Nowe Centrum Łodzi.

ŁÓDŹ FESTIWALOWA

Łódź jest gospodarzem wielu krajowych i międzynarodowych wydarzeń

kulturalnych i rozrywkowych. W mieście odbywa się kilkadziesiąt festiwali i przeglądów, w większości są to cykliczne imprezy odbywające się na terenie Łodzi. Przykładowo, w 2017 roku Light Move Festival, który jest najpopularniejszym festiwalem, przyciągnął około 700.000 osób w ciągu 3 dni.

EXPO HORTICULTURAL 2024 – NARRACJA

KOLEJNE KROKI W NARRACJI EXPO HORTICULTURAL

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA:

- I. na przykładzie Łodzi opowiadamy historię przemiany polskich miast w pełne życia, zrewitalizowane i z łatwo dostępnymi terenami zielonymi; budujemy świadomość Wystawy jako wydarzenia krajowego
- II. pokazujemy emocje, zadowolonych ludzi, interesujący kraj, gwarne i odbudowane centrum miasta.
- III. festiwal miast trwa nadal – wykorzystujemy pozytywne aspekty Wydarzenia jako pretekst do dalszej promocji Polski i Łodzi na arenie międzynarodowej.

Przyznanie praw do organizacji Wystawy uwiarygadnia opowieść o przemianie Łodzi w miasto pełne życia, miasto dla ludzi. Sama Wystawa jest zwieńczeniem i

manifestacją przemian miasta i kraju mających na celu uczynienie ich miejscami przyjemnymi do życia i przyjaznymi dla zdrowia.

12.4 EXPO HORTICULTURAL 2024 – TEMAT

Temat Wystawy - NATURE OF THE CITY – dotyczący rozwoju zielonych miast, rozwiązań smart, działań pro-ekologicznych ktywności i podnoszenia jakości życia jest zagadnieniem ważnym globalnie.

Dynamiczny rozwój gospodarczy w połączeniu z szybkim wzrostem liczby ludności powoduje nadmierne wykorzystanie i obciążenie przyrodniczego środowiska życia człowieka. Wzrost industrializacji, urbanizacji i motoryzacji oraz chemizacja rolnictwa i gospodarstwa domowego prowadzą do zatrutowania wód i powietrza, degradacji gleb, niszczenia flory i fauny. Nasila się oddziaływanie hałasu i promieniowania. To powoduje naruszenie biologicznej równowagi w miejskiej przyrodzie. To tylko niektóre z wyzwań, z którymi miasta muszą się dziś mierzyć. Świadomi włodarze na całym świecie dążą do tego, aby miasta były bardziej zielone, powietrze w nich bardziej czyste, a mieszkańcy mogli się cieszyć lepszym zdrowiem i samopoczuciem.

Rozwiązania umożliwiające pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych i wdrażanie technologii smart niosą za sobą również korzyści ekonomiczne.

Dbanie o środowisko to realne podnoszenie jakości życia.

12.5 EXPO HORTICULTURAL 2024 – CZYNNIKI SUKCESU WYSTAWY

- Program – interesujący, angażujący i wyzwalający emocje. Zdywersyfiko-

wany pod kątem różnych grup docelowych.

- Uczestnicy - Pozyskanie atrakcyjnych partnerów, uczestników, sponsorów
- Usługi – Sprawna organizacja i obsługa Wystawy
- Media – Zbudowanie dobrych relacji z mediami
- Komunikacja – efektywne i atrakcyjne sposoby komunikowania oferty

12.6 TRZY OKRESY STRATEGII PROMOCJI

Skuteczna promocja w przypadku tak dużego wydarzenia, jakim jest organizacja EXPO, musi odbywać się na kilku poziomach, do bardzo różnych grup interesariuszy i z pomocą różnych ambasadorów. Ze względu na złożoność procesu aplikowania i organizacji Wystawy, Strategię Promocji przygotowano w podziale na trzy główne okresy:

OKRES 1 – po przyznaniu Rzeczypospolitej Polsce i Łodzi praw do organizacji EXPO Horticultural 2024

OKRES 2 – podczas EXPO Horticultural 2024

OKRES 3 – po EXPO Horticultural 2024

GŁÓWNE WYZWANIA KOMUNIKACYJNE :

1. Promocja EXPO Horticultural 2024 jako Wystawy prezentującej zrównoważony rozwój i zieloną politykę/zielone rozwiązania

PROGRAM -> Atrakcyjna ekspozycja ogrodów, parków i pawilonów, szeroki katalog atrakcyjnych wydarzeń biznesowych, kulturalnych, naukowych, rozrywkowych

2. Dotarcie z atrakcyjnym komunikatem do poszczególnych grup docelowych i przekonanie ich do udziału w Wystawie

UCZESTNICY -> Pozyskanie atrakcyjnych - partnerów, uczestników, sponsorów

3. Uwiarygodnienie Polski jako perfekcyjnego organizatora dużych wydarzeń
USŁUGI -> Sprawna organizacja i obsługa Wystawy

4. Pozyskanie mediów na świecie do promocji Polski jako kraju nowoczesnego, dynamicznie rozwijającego się i polskich wartości oraz promocja Łodzi jako miasta twórczego, zielonego, odrodzonego, zmienionego energią mieszkańców

MEDIA -> Zbudowanie dobrych relacji z mediami

KLUCZOWE ZAŁOŻENIA DLA STRATEGII PROMOCJI – PODSUMOWANIE

STRATEGIA PROMOCJI DLA OKRESU I

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA:

- Podnoszenie świadomości i zainteresowania Wystawą poszczególnych grup odbiorców w Polsce i na świecie
- Rekrutacja uczestników - sponsorów, wystawców, partnerów
- Mobilizacja odwiedzających tj. zachęcenie jak największej liczby turystów, odwiedzających do udziału w Wystawie

STRATEGIA PROMOCJI DLA OKRESU II

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA:

- Podnoszenie świadomości i zainteresowania Wystawą poszczególnych grup odbiorców w Polsce i na świecie
- Mobilizację odwiedzających tj. zachęcenie jak największej liczby turystów, odwiedzających do udziału w Wystawie
- Utrzymanie ciągłego poziomu podeksytowania EXPO 2024
- Wehikuł promocji Polski i Łodzi na świecie

STRATEGIA PROMOCJI DLA OKRESU III

- Wehikuł promocji Polski i Łodzi na świecie
- Utrzymanie zainteresowania Polską i Łodzi u konkretnie zdefiniowanych grup

PODEJŚCIE DO POZIOMU LOKALNEGO I REGIONALNEGO

Opowiadamy mieszkańcom o współtworzonej przez nich przemianie Łodzi i regionu, która ma wrócić im pełnię życia. Działania władz oraz działania komunikacyjne powinny adresować poniższe zagadnienia:

1. dialog władz miasta z mieszkańcami,
2. poczucie odpowiedzialności za miasto i wspólnotę,
3. poczucie sprawczości, realnego wpływu na miasto,
4. poczucie wspólnoty,
5. poczucie dumy,
6. bycie gospodarzem Wystawy International EXPO,
7. transparentność działań magistratu,
8. pokazywanie widocznych zmian,
9. wskazanie wizji rozwoju miasta na najbliższe dekady.

Komunikacja musi bazować na realnych działaniach władz samorządowych i mieszkańców, musi być wiarygodna. Gdy mieszkańcy poczują się podmiotem w komunikacji EXPO, a właściwie rewitalizacji miasta, którego EXPO jest uwiarygodnieniem i zwieńczeniem, sami staną się jej nośnikami.

PODEJŚCIE DO POZIOMU KRAJOWEGO

W podokresie pierwszym, na poziomie krajowym relacjonujemy pozytywne zmiany zachodzące w Łodzi. Wśród mieszkańców polskich miast, na przykładzie Łodzi, będzie budowana świadomość pozytywnych zmian, jakie niesie ze sobą rewitalizacja uwzględniająca działania wynikające z „zielonej polityki”. EXPO początkowo będzie służyło uwiarygodnieniu tej opowieści.

Im bliżej Wystawy, tym częściej i bardziej będą angażowane w przygotowania i komunikację inne miasta Polski, tak by sama Wystawa stała się ogólnokrajowym świętem. Narracja zacznie ewoluować w opowieść o przemianie nie tylko Łodzi, ale także pozostałych miast i całego kraju. Na dwa lata przed Wystawą rozpocznie się komunikacja produktów turystycznych z nią związanych oraz budowanie frekwencji. Wtedy już, choćby częściowo, będzie wykreowany wizerunek Łodzi jako miasta przemienionego, dobrego do życia, a Wystawa będzie pretekstem, by zobaczyć osiągnięcia Łodzi i innych Polskich miast.

Po Wystawie, postrzeganie Łodzi będzie już kompletnie odmienione, a miasto zacznie jawić się Polakom jako atrakcyjne do życia, pracy i inwestycji. Wzrośnie też świadomość pozytywnych zmian, jakie zaszły w innych polskich aglomeracjach.

PODEJŚCIE DO POZIOMU MIĘDZYNARODOWEGO

Kulminacja działań komunikacyjnych powinna nastąpić w okresie od 2022 do zamknięcia Wystawy. W 2022 uruchomiona zostanie komunikacja produktów turystycznych związanych z Wystawą.

Obywatele Europy otrzymają w ten sposób wyjątkowy pretekst do odwiedzenia przemienionej Polski i Łodzi, o której wcześniej trochę słyszeli a teraz widzą, że może to być atrakcyjna destynacja turystyczna, zwłaszcza, że odbędzie się tam EXPO. EXPO w Łodzi jawi się jako świetny pomysł na kilkudniowy wypad lub urlop.

Po wizycie na Wystawie, w umysłach odwiedzających pozostanie świeży, intensywny obraz nowego dla nich miasta w centrum Europy, miasta atrakcyjnego i pełnego życia. Dowiedzą się też, jak atrakcyjne są inne polskie miasta. Na pewno o tym opowiedzą, może tu wróć.

12.7 GŁÓWNE GRUPY DOCELOWE

PODMIOTY ZAINTERESOWANE WYSTAWĄ:

Przedsięwzięcie na skalę EXPO angażuje różne grupy interesariuszy. Wystawa Expo 2024 jest kierowana do szerokiego grona odbiorców, w tym do państw, organizacji międzynarodowych, biznesu (wystawców komercyjnych, sponsorów i partnerów), świata nauki i technologii, mediów oraz uczestników indywidualnych.

Horticultural EXPO 2024 Łódź Polska będzie pierwszą wystawą tego typu w Polsce, o istotnym temacie przewodnim – lokalnie i globalnie, zatem spodziewane jest powszechne zainteresowanie wydarzeniem w Polsce i za granicą. Do potencjalnych odwiedzających spoza Polski organizatorzy będą docierać za pośrednictwem ukierunkowanych kampanii promocyjnych, podkreślających główne atuty Wystawy.

Dzięki współpracy z portalami

turystycznymi, liniami lotniczymi, turoperatorami Łódź będzie w stanie zaoferować atrakcyjny pakiet, który powinien zachęcić turystów z odleglejszych zakątków świata jak np. Japonia, Chiny, USA, Meksyk do odwiedzenia Wystawy (np. oferta city tour+EXPO).

PAŃSTWA

Państwa będą miały okazję pokazać na EXPO swój dorobek w zakresie rewitalizacji i wdrażania zielonych rozwiązań, a także dotyczący niskoemisyjnej gospodarki oraz polityki związanej ze środowiskiem. Ze względu na duże zróżnicowanie w rozwoju miast na świecie należy się spodziewać ciekawych i atrakcyjnych ekspozycji w poszczególnych pawilonach, jak również na dedykowanych działkach. Odpowiednio zaprojektowany teren Wystawy, wprost odnoszący się do tematu i tematów uzupełniających EXPO, będzie dodatkowo stymulował kreatywność projektantów ekspozycji.

ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE

Organizatorzy tworzą rozległą sieć współpracy z organizacjami międzynarodowymi, które podejmują tematy ekologiczne, społeczne, urbanistyczne, architektoniczne itp. Wierzimy, iż wspólne konferencje, spotkania, fora naukowe i wymiana dobrych praktyk zwiększą nie tylko wartość merytoryczną programu Wystawy, ale również zainteresują uczestnictwem w EXPO dodatkowe grupy odbiorców.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I AKTYWISCI MIEJSCY

Organizacje pozarządowa i aktywiści miejscy stanowią podstawę do budowy zaangażowanego i obywatelskiego

społeczeństwa. Rolą tej grupy jest przede wszystkim reprezentowanie społeczności w ważnych – głównie lokalnie – sprawach. Jednocześnie, ta grupa dotyka najbardziej przyziemnych i powszechnych spraw społecznych. W ramach EXPO 2024, sektor pozarządowy odnajdzie swoje miejsce wszędzie tam gdzie powinien być usłyszany głos mieszkańców.

SEKTOR NAUKI I NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII

Udział społeczności akademickiej i sektora nowoczesnych technologii wynika z potrzeby tworzenia inkubatora innowacyjności. Wśród branż szczególnie zainteresowanych wykorzystaniem nowych technologii znajdują się energetyka, branża budowlana, projektowa i architektoniczna, czy zapewnianie masowych usług dla mieszkańców. Dla tej grupy podmiotów, EXPO 2024 będzie szansą dla wymiany myśli, koncepcji i idei kreatywnych naukowców, jak również możliwością komercjalizacji rozwiązań. Oznacza to możliwość otwarcia na otwarcie na badania i rozwój dla budowy przyjaznego środowiska do życia.

WYSTAWCY KOMERCYJNI

Rewitalizacja miasta jest szerokim zagadnieniem i powinna zainteresować potencjalnych wystawców komercyjnych. Są to przede wszystkim podmioty działające w branży energetycznej (odnawialne i ekologiczne źródła energii), budowlanej, urbanistycznej i projektowo-architektonicznej (zrównoważone budownictwo), usług dla ludności (dostęp do wody, segregacja odpadów), a także rolnictwo (wyżywienie mieszkańców miast, konsumencki wymiar miasta, nawyki żywieniowe, zdrowa i naturalna żywność),

rozrywka (przemysły kreatywne i kultura), urządzania zieleni miejskiej i przestrzeni publicznych, oraz podmioty z obszaru zarządzania zmianą społeczną (procesy inkluzji, rehabilitacji społecznej, aktywizacji obywatelskiej, IT (smart city), jak również firmy świadczące usługi konserwatorskie i restauratorskie.

SPONSORS

Pakiety opracowane dla sponsorów zapewnią Wystawie EXPO dodatkową ekspozycję.

PARTNERZY I PATRONI MEDIALNI /PROMOCYJNI

Zaplanowano bliską współpracę z lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi przedstawicielami mediów i organizacji zajmujących się promocją, aby budować spójny wizerunek Polski i Łodzi, a także eksponować silne strony miasta w kontekście planowanej Wystawy i jego otwartość na dialog ze wszystkimi interesariuszami.

ODWIEDZAJĄCY

Doświadczenie dotychczas organizowanych wydarzeń pozwala stwierdzić, że dla odwiedzających kluczowe znaczenie będzie miała odległość, którą muszą pokonać, aby dotrzeć na Wystawę, zainteresowanie tematyką wydarzenia i atrakcje oferowane w programie. Nie bez znaczenia pozostaje również koszt udziału w Wystawie – cena biletów wstępu, podróży, pobytu.

Dotarcie do poszczególnych interesariuszy zostanie poprzedzone

szczegółowymi badaniami ilościowymi i jakościowymi tak, aby właściwie dopasować działania promocyjne do preferencji i zainteresowań danej grupy docelowej.

Poza wymienionymi powyżej grupami, organizator zapewni także zaangażowanie innych partnerów, np: ¹

ORGANIZACJE

MIĘDZYNARODOWE STATUTOWO ZAINTERESOWANE TEMATYKĄ WYSTAWY

- UN Habitat
- United Cities and Local Governments
- Global Environment Facility
- World Association of the Major Metropolises
- American Planning Association
- Society for Urban Ecology
- New Cities Foundation
- International Society of City and Regional Planners (ISOCARP)
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Architektów

LIDERZY OPINII

- Światowi liderzy: prezydenci i premierzy
- Przywódcy organizacji międzynarodowych
- Przedstawiciele świata nauki, eksperci związani z tematyką rewitalizacji
- Znani Polacy, osobowości
- Prowadzący zrzeszenia/organizacje branżowe

1) Kompilacja na podstawie danych rynkowych

WŁADZE MIEJSKIE I ORGANIZACJE ODPOWIEDZIALNE ZA WSPIERANIE ROZWOJU (KRAJOWE, REGIONALNE I LOKALNE)

- Miasto Łódź
- Rada Miejska w Łodzi
- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
- Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego
- Ministerstwa i jednostki im podległe
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

SZKOŁY WYŻSZE I OŚRODKI BADAWCZE:

- Europejskie Regionalne Centrum Ekohydrologii Polskiej Akademii Nauk
- Uniwersytet Medyczny w Łodzi
- Uniwersytet Łódzki
- Politechnika Łódzka
- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

ORGANIZACJE ODPOWIEDZIALNE ZA INFORMACJĘ I PROMOCJĘ

- Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych
- Polska Organizacja Turystyczna

ZRZESZENIA I ORGANIZACJE BIZNESOWE

- Krajowa Izba Gospodarcza
- Convention Bureau
- Business Center Club

Organizacje i instytucje z sektora ochrony środowiska (NGOs, regionalne, krajowe i międzynarodowe)

- Regionalny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Regionalny i Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

- Regionalna i Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- Krajowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Instytuty badawcze
- Lasy Państwowe
- Greenpeace

ORGANIZACJE I INSTYTUCJE Z SEKTORA ROLNICTWA (NGOSY, REGIONALNE, KRAJOWE I MIĘDZYNARODOWE)

- Centrum Doradztwa Rolniczego
- Instytuty badawcze
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

INSTYTUCJE PROMUJĄCE POLSKĄ KULTURĘ

- Instytut Adama Mickiewicza, Instytuty Polskie na świecie
- Narodowe Centrum Kultury

ORGANIZACJE TURYSTYCZNE (KRAJOWE I MIĘDZYNARODOWE)

- Narodowe organizacje turystyczne
- Regionalne organizacje turystyczne
- Agenci turystyczni
- Touroperatorzy
- Linie lotnicze i przewoźnicy
- Łódzka Organizacja Turystyczna
- Łódzka Izba Turystyki
- Centrum Informacji Turystycznej w Łodzi

MEDIA

- Zagraniczne agencje prasowe
- Polska Agencja Prasowa
- Stacje radiowe

- Wydawcy prasy – zagraniczni, krajowi, regionalni, lokalni
- Stacje telewizyjne – krajowe i zagraniczne
- Portale internetowe
- Strony rozpoznawalnych blogerów
- Media społecznościowe

GRUPY DOCELOWE:

PROGNOZY DOTYCZĄCE LICZBY I STRUKTURY UCZESTNIKÓW I ZWIEDZAJĄCYCH

EXPO 2024 – TEMATYKA: THE NATURE OF CITY

- SMART city
- Zrównoważone miasto
- Miasto przyjazne obywatelowi
- Miasto efektywne energetycznie
- Miasto innowacyjne
- Miasto zdrowe
- Miasto inkluzywne społecznie
- Miasto wspierające kulturę i sztukę
- Miasto bezpieczne
- Miasto akceptujące, otwarte na różnorodność

PRZYKŁADOWE BRANŻE ZWIĄZANE Z TEMATYKĄ EXPO HORTICULTURAL 2024

- IT (w tym systemy zarządzania miastem)
- Transport miejski, niskoemisyjny
- Telekomunikacja
- Energetyka (w tym smart grid)
- Budownictwo
- e-Medycyna
- Edukacja
- Kancelarie prawne oraz firmy doradcze
- Technologiczne
- Consumer electronics
- OZE
- Smart housing
- Wystrój wnętrz
- Sport
- Zdrowa żywność
- others

Potencjał ww. branż wynika m.in. ze zmian klimatycznych czy demograficznych, które wymuszają rozwój i wzmocnienie konkretnych technologii. Fakt, że Polska jest największym rynkiem w regionie, może skłaniać dodatkowo przedsiębiorców zagranicznych do aktywnego udziału w Wystawie.

12.8 KOMUNIKACJA

Komunikacja będzie miała różne formy w zależności od tego, którego okresu Strategii Promocji będzie dotyczyła, a także od grupy docelowej, do której będzie kierowana. Również treść komunikatów będzie odpowiednio dostosowana.

PONIŻEJ KILKA PRZYKŁADÓW DLA WYBRANYCH GRUP WE WSZYSTKICH TRZECH OKRESACH:

OKRES I

- Rodziny z dziećmi – opracowanie weekendowych zabaw, aktywności dla dzieci na skwerach, w parkach (również kieszonkowych)
- Seniorzy – konkursy na najładniejszy balkon, ogródek
- Samorządowcy i aktywiści – zachęcenie do dyskusji np. w formie debat na temat zieleni miejskiej i rewitalizacji, organizacja paneli dyskusyjnych i seminariów
- Młodzi i aktywni – konkursy np. „Pokaż zielen w swoim mieście” nagrywając krótki materiał smartfonem
- Przedstawiciele biznesu – panele branżowe, branżowe „śniadania biznesowe”, konferencje, seminaria

OKRES II

- Rodziny z dziećmi - EXPO Horticultural jako pomysł na weekend
- Seniorzy – EXPO Horticultural jako pomysł na wypoczynek wśród zieleni, a także healing gardens jako pomoc w rekonwalescencji
- Samorządowcy – EXPO Horticultural i rozwijanie zieleni miejskiej jako kierunek zmian w Twoim Mieście, wymiana dobrych praktyk

- Młodzi i aktywni – EXPO Horticultural jako pomysł na city break
- Przedstawiciele biznesu – EXPO Horticultural jako szansa na pokazanie najlepszych pomysłów i rozwiązań z wielu branż gospodarczych, w tym z szeroko rozumianego sektora green cities

OKRES III

- Rodziny z dziećmi – stworzenie nowych, łatwo dostępnych przestrzeni zielonych jako forma zacieśniania relacji w dziećmi i uczenia od małego postawy prozdrowotnej
- Seniorzy – upowszechnienie się nowych form spędzania wolnego czasu wśród seniorów
- Samorządowcy – tworzenie długofalowych strategii na przyszłość na podstawie zdobytej wiedzy i doświadczeń
- Młodzi i aktywni – zachęcenie młodych ludzi do planowania przyszłości w mieście, które jest przyjazne, zielone i stwarza możliwości rekreacji na świeżym powietrzu
- Przedstawiciele biznesu – realizacja projektów związanych z nowymi możliwościami biznesowymi dzięki EXPO 2024 i debacie na temat rozmaitych form zieleni w miastach

12.9 „MUST-HAVE” , CZYLI CZEGO Z PEWNOŚCIĄ W STRATEGII PROMOCJI NIE MOŻE ZABRAKNAĆ

Ze względu na złożony charakter miasta i jego centralne położenie, Łódź jest wręcz idealnym miejscem na city break. Zachęcając do odwiedzenia wystawy EXPO Horticultural 2024 z całą pewnością przygotujemy szczegółowe propozycje na krótkie „wypady”, w trakcie których turyści będą mogli poznać nie tylko Łódź, ale także województwo łódzkie czy inne polskie miasta.

EXPO CITY BREAK. ŁÓDZKIE ZAPRASZA

Kampania informacyjno-produktowa zachęcająca do odwiedzenia atrakcji w Łodzi i regionie łódzkim.

W kampanię powinny aktywnie włączyć się miasta i gminy regionu oraz Urząd Marszałkowski. Dotychczas odwiedziny na EXPO były zazwyczaj jedno-, maksymalnie dwudniowe. Odpowiednio wcześnie promocja zintegrowanych pakietów turystycznych obejmujących wstęp na Wystawę oraz możliwość zwiedzania wybranych atrakcji turystycznych regionu, a także gwarancja miejsca w obiektach hotelowych, mogłaby przyczynić się do wydłużenia wizyt turystycznych.

PRZYKŁADOWE AKTYWNOŚCI:

- Kampania mogłaby być powiązana np. z Food Truck Tour, oferującym eko produkty regionu łódzkiego objeżdżającym Polskę i promującym slow life.
- Food Truck Tour mógłby być urozmaicony konkursami/quizami wiedzy o

historii i atrakcjach regionu - w których miejscach w regionie łódzkim można skosztować produktów regionalnych, co można tam zobaczyć.

- Kampania mogłaby również obejmować działania edukacyjne dotyczące tego, jak odżywiają się ludzie żyjący w miastach, zdrowym żywieniu i zdrowym stylu życia (Healthy City)
- Opcjonalnie kampania mogłaby prezentować ślady tradycji kulturowych (przypomnienie o wielokulturowym dziedzictwie)
- Reklamy atrakcji turystycznych powinny znaleźć się wzdłuż dróg dojazdowych z największych miast w Polsce np.:
 - Łódź – Gdańsk
 - Łódź – Warszawa
 - Łódź – Kraków
 - Łódź – Wrocław
 - Łódź – Poznań
 - Łódź – Lublin
- Specjalne akcje promujące region łódzki mogłyby być prowadzone na profilach społecznościowych znanych blogerów – podróżników, blogerów kulinarnych czy przewodników turystycznych (przy wyborze miejsca spędzania wakacji coraz częściej liczą się rekomendacje)

TURYSTOM ZAGRANICZNYM BEZ WĄTPIENIA BĘDZIEMY RÓWNIEŻ REKOMENDOWAĆ ŁĄCZONY CITY BREAK Z INNYMI DUŻYMI POLSKIMI MIASTAMI, KTÓRE MAJĄ TURYSTOM WIELE DO ZAOFEROWANIA.

12.10 SPONSORING

Świadczenia sponsoringowe powinny przybrać zarówno formy standardowe, jak i dostosowane do charakteru wydarzenia i grup docelowych.

Świadczenia oferowane w ramach pakietów sponsorskich powinny przybrać formę: barteru, czyli realizacji przez sponsora lub partnera określonych usług służących przeprowadzeniu imprezy w zamian za świadczenia reklamowe; oraz świadczeń pieniężnych, czyli przekazania przez sponsora ustalonej kwoty pieniędzy w zamian za świadczenia reklamowe.

DŁUGOFALOWY EFEKT

Strategia sponsoringowa powinna mieć charakter długoterminowy i zrównoważony. Oznacza to, że oferty sponsoringowe powinny dotyczyć nie tylko samej Wystawy, ale także imprez poprzedzających EXPO lub pośrednio je promujących.

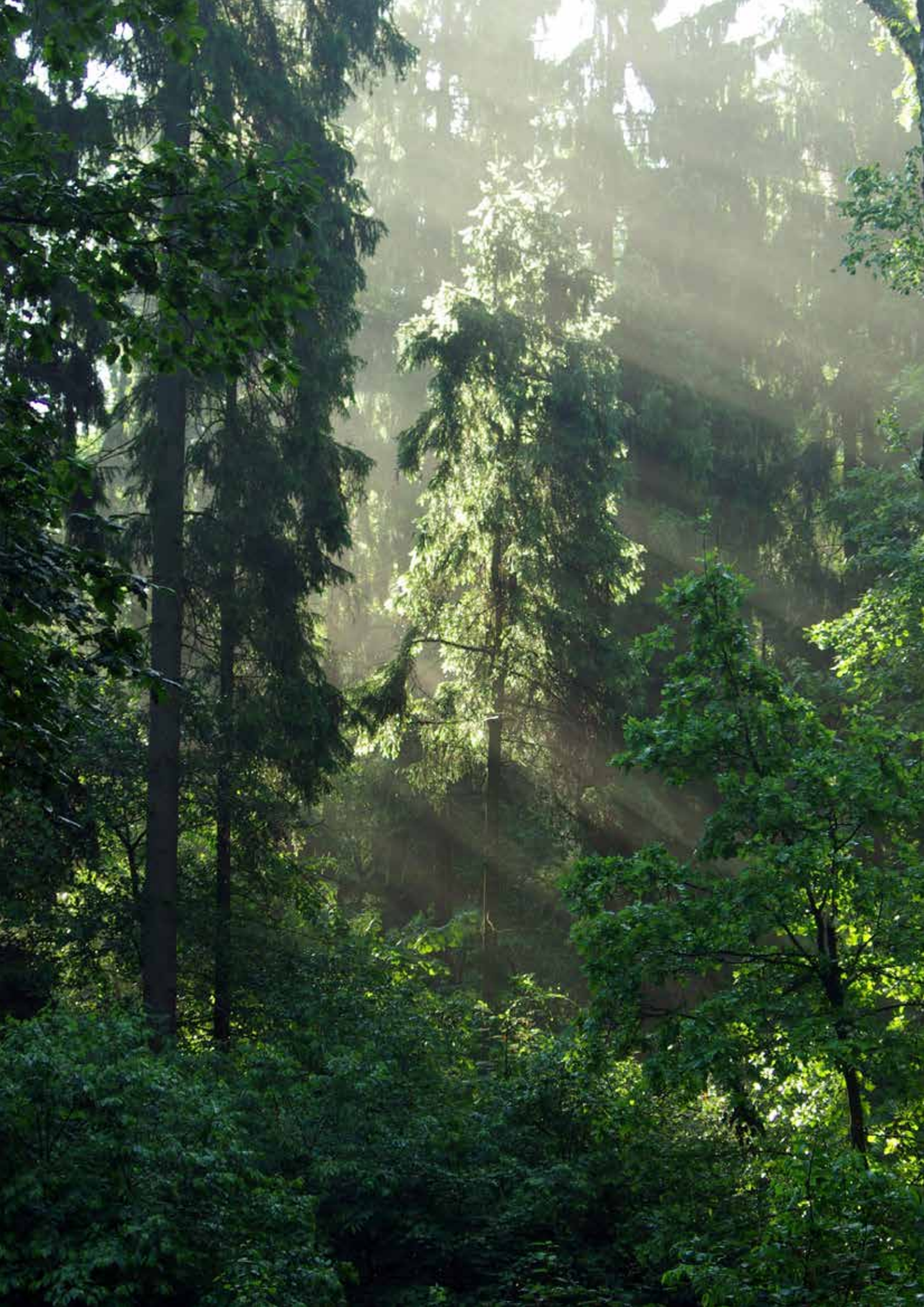
Negocjacje powinny być przeprowadzone w pierwszej kolejności z potencjalnymi partnerami barterowymi usług koniecznych do organizacji wydarzenia. Kolejne negocjacje powinny mieć charakter pieniężny, a ich celem byłoby częściowe pokrycie kosztów organizacji wydarzenia

i promocji idei wprowadzania zieleni do miast.

Tak przedstawiona strategia komercjalizacji powinna być wdrażana jak najszybciej od chwili wyboru organizatora EXPO Horticultural. Ponadto, z wyjątkiem porozumień o dużej wartości majątkowej, w przypadku EXPO nie powinna mieć zastosowania wyłączność branżowa, tak aby umożliwić jak największej liczbie potencjalnych partnerów wsparcie wydarzenia, stąd konieczne będzie umiejętne budowanie pakietów sponsorskich i partnerskich w ramach długoterminowej strategii.

**„MIASTA MOGĄ STAWIAĆ CZOŁO
WSPÓŁCZESNYM WYZWANIAM
I ZMIENIAĆ SIĘ NA LEPSZE DZIĘKI
WSPÓŁPRACY MIESZKAŃCÓW
I WŁADZ. BO MIASTO TO LUDZIE.
MIASTO TO DOM”.**

EXPO HORTICULTURAL 2024
ŁÓDŹ POLSKA

